

Gallabitius Astronomie

dicarię principia tractās cū Joannis saxonij cō
mētario ordinetextus nuperrime disticto. Ad
ditis annotatiōibus et in margine & in textu
atq̄ gloffa per magistrum Petrū turrel
lum Astrophiluz diuinoñ. gymnasij re
ctorem: cum tractatulo de cognos
scendis infirmitatibus appīne
Medicis necessario e multis
authorib⁹ per eūdeꝝ extra
cto. sine quo revera ſepi⁹
Pnauta ſine remo me
dicus hebet omis:
quo babito vri
nā videre nō
opus est.

Eiusdem rectoris distichon.
Que pater omnipotens nitidis signauerit astris:
Author in hoc paruo codice noster habet,

MS. A. 9. 1. fol. 120v. 121r. 121v. 122r. 122v. 123r. 123v. 124r. 124v. 125r. 125v. 126r. 126v. 127r. 127v. 128r. 128v. 129r. 129v. 130r. 130v. 131r. 131v. 132r. 132v. 133r. 133v. 134r. 134v. 135r. 135v. 136r. 136v. 137r. 137v. 138r. 138v. 139r. 139v. 140r. 140v. 141r. 141v. 142r. 142v. 143r. 143v. 144r. 144v. 145r. 145v. 146r. 146v. 147r. 147v. 148r. 148v. 149r. 149v. 150r. 150v. 151r. 151v. 152r. 152v. 153r. 153v. 154r. 154v. 155r. 155v. 156r. 156v. 157r. 157v. 158r. 158v. 159r. 159v. 160r. 160v. 161r. 161v. 162r. 162v. 163r. 163v. 164r. 164v. 165r. 165v. 166r. 166v. 167r. 167v. 168r. 168v. 169r. 169v. 170r. 170v. 171r. 171v. 172r. 172v. 173r. 173v. 174r. 174v. 175r. 175v. 176r. 176v. 177r. 177v. 178r. 178v. 179r. 179v. 180r. 180v. 181r. 181v. 182r. 182v. 183r. 183v. 184r. 184v. 185r. 185v. 186r. 186v. 187r. 187v. 188r. 188v. 189r. 189v. 190r. 190v. 191r. 191v. 192r. 192v. 193r. 193v. 194r. 194v. 195r. 195v. 196r. 196v. 197r. 197v. 198r. 198v. 199r. 199v. 200r. 200v. 201r. 201v. 202r. 202v. 203r. 203v. 204r. 204v. 205r. 205v. 206r. 206v. 207r. 207v. 208r. 208v. 209r. 209v. 210r. 210v. 211r. 211v. 212r. 212v. 213r. 213v. 214r. 214v. 215r. 215v. 216r. 216v. 217r. 217v. 218r. 218v. 219r. 219v. 220r. 220v. 221r. 221v. 222r. 222v. 223r. 223v. 224r. 224v. 225r. 225v. 226r. 226v. 227r. 227v. 228r. 228v. 229r. 229v. 230r. 230v. 231r. 231v. 232r. 232v. 233r. 233v. 234r. 234v. 235r. 235v. 236r. 236v. 237r. 237v. 238r. 238v. 239r. 239v. 240r. 240v. 241r. 241v. 242r. 242v. 243r. 243v. 244r. 244v. 245r. 245v. 246r. 246v. 247r. 247v. 248r. 248v. 249r. 249v. 250r. 250v. 251r. 251v. 252r. 252v. 253r. 253v. 254r. 254v. 255r. 255v. 256r. 256v. 257r. 257v. 258r. 258v. 259r. 259v. 260r. 260v. 261r. 261v. 262r. 262v. 263r. 263v. 264r. 264v. 265r. 265v. 266r. 266v. 267r. 267v. 268r. 268v. 269r. 269v. 270r. 270v. 271r. 271v. 272r. 272v. 273r. 273v. 274r. 274v. 275r. 275v. 276r. 276v. 277r. 277v. 278r. 278v. 279r. 279v. 280r. 280v. 281r. 281v. 282r. 282v. 283r. 283v. 284r. 284v. 285r. 285v. 286r. 286v. 287r. 287v. 288r. 288v. 289r. 289v. 290r. 290v. 291r. 291v. 292r. 292v. 293r. 293v. 294r. 294v. 295r. 295v. 296r. 296v. 297r. 297v. 298r. 298v. 299r. 299v. 300r. 300v. 301r. 301v. 302r. 302v. 303r. 303v. 304r. 304v. 305r. 305v. 306r. 306v. 307r. 307v. 308r. 308v. 309r. 309v. 310r. 310v. 311r. 311v. 312r. 312v. 313r. 313v. 314r. 314v. 315r. 315v. 316r. 316v. 317r. 317v. 318r. 318v. 319r. 319v. 320r. 320v. 321r. 321v. 322r. 322v. 323r. 323v. 324r. 324v. 325r. 325v. 326r. 326v. 327r. 327v. 328r. 328v. 329r. 329v. 330r. 330v. 331r. 331v. 332r. 332v. 333r. 333v. 334r. 334v. 335r. 335v. 336r. 336v. 337r. 337v. 338r. 338v. 339r. 339v. 340r. 340v. 341r. 341v. 342r. 342v. 343r. 343v. 344r. 344v. 345r. 345v. 346r. 346v. 347r. 347v. 348r. 348v. 349r. 349v. 350r. 350v. 351r. 351v. 352r. 352v. 353r. 353v. 354r. 354v. 355r. 355v. 356r. 356v. 357r. 357v. 358r. 358v. 359r. 359v. 360r. 360v. 361r. 361v. 362r. 362v. 363r. 363v. 364r. 364v. 365r. 365v. 366r. 366v. 367r. 367v. 368r. 368v. 369r. 369v. 370r. 370v. 371r. 371v. 372r. 372v. 373r. 373v. 374r. 374v. 375r. 375v. 376r. 376v. 377r. 377v. 378r. 378v. 379r. 379v. 380r. 380v. 381r. 381v. 382r. 382v. 383r. 383v. 384r. 384v. 385r. 385v. 386r. 386v. 387r. 387v. 388r. 388v. 389r. 389v. 390r. 390v. 391r. 391v. 392r. 392v. 393r. 393v. 394r. 394v. 395r. 395v. 396r. 396v. 397r. 397v. 398r. 398v. 399r. 399v. 400r. 400v. 401r. 401v. 402r. 402v. 403r. 403v. 404r. 404v. 405r. 405v. 406r. 406v. 407r. 407v. 408r. 408v. 409r. 409v. 410r. 410v. 411r. 411v. 412r. 412v. 413r. 413v. 414r. 414v. 415r. 415v. 416r. 416v. 417r. 417v. 418r. 418v. 419r. 419v. 420r. 420v. 421r. 421v. 422r. 422v. 423r. 423v. 424r. 424v. 425r. 425v. 426r. 426v. 427r. 427v. 428r. 428v. 429r. 429v. 430r. 430v. 431r. 431v. 432r. 432v. 433r. 433v. 434r. 434v. 435r. 435v. 436r. 436v. 437r. 437v. 438r. 438v. 439r. 439v. 440r. 440v. 441r. 441v. 442r. 442v. 443r. 443v. 444r. 444v. 445r. 445v. 446r. 446v. 447r. 447v. 448r. 448v. 449r. 449v. 450r. 450v. 451r. 451v. 452r. 452v. 453r. 453v. 454r. 454v. 455r. 455v. 456r. 456v. 457r. 457v. 458r. 458v. 459r. 459v. 460r. 460v. 461r. 461v. 462r. 462v. 463r. 463v. 464r. 464v. 465r. 465v. 466r. 466v. 467r. 467v. 468r. 468v. 469r. 469v. 470r. 470v. 471r. 471v. 472r. 472v. 473r. 473v. 474r. 474v. 475r. 475v. 476r. 476v. 477r. 477v. 478r. 478v. 479r. 479v. 480r. 480v. 481r. 481v. 482r. 482v. 483r. 483v. 484r. 484v. 485r. 485v. 486r. 486v. 487r. 487v. 488r. 488v. 489r. 489v. 490r. 490v. 491r. 491v. 492r. 492v. 493r. 493v. 494r. 494v. 495r. 495v. 496r. 496v. 497r. 497v. 498r. 498v. 499r. 499v. 500r. 500v. 501r. 501v. 502r. 502v. 503r. 503v. 504r. 504v. 505r. 505v. 506r. 506v. 507r. 507v. 508r. 508v. 509r. 509v. 510r. 510v. 511r. 511v. 512r. 512v. 513r. 513v. 514r. 514v. 515r. 515v. 516r. 516v. 517r. 517v. 518r. 518v. 519r. 519v. 520r. 520v. 521r. 521v. 522r. 522v. 523r. 523v. 524r. 524v. 525r. 525v. 526r. 526v. 527r. 527v. 528r. 528v. 529r. 529v. 530r. 530v. 531r. 531v. 532r. 532v. 533r. 533v. 534r. 534v. 535r. 535v. 536r. 536v. 537r. 537v. 538r. 538v. 539r. 539v. 540r. 540v. 541r. 541v. 542r. 542v. 543r. 543v. 544r. 544v. 545r. 545v. 546r. 546v. 547r. 547v. 548r. 548v. 549r. 549v. 550r. 550v. 551r. 551v. 552r. 552v. 553r. 553v. 554r. 554v. 555r. 555v. 556r. 556v. 557r. 557v. 558r. 558v. 559r. 559v. 560r. 560v. 561r. 561v. 562r. 562v. 563r. 563v. 564r. 564v. 565r. 565v. 566r. 566v. 567r. 567v. 568r. 568v. 569r. 569v. 570r. 570v. 571r. 571v. 572r. 572v. 573r. 573v. 574r. 574v. 575r. 575v. 576r. 576v. 577r. 577v. 578r. 578v. 579r. 579v. 580r. 580v. 581r. 581v. 582r. 582v. 583r. 583v. 584r. 584v. 585r. 585v. 586r. 586v. 587r. 587v. 588r. 588v. 589r. 589v. 590r. 590v. 591r. 591v. 592r. 592v. 593r. 593v. 594r. 594v. 595r. 595v. 596r. 596v. 597r. 597v. 598r. 598v. 599r. 599v. 600r. 600v. 601r. 601v. 602r. 602v. 603r. 603v. 604r. 604v. 605r. 605v. 606r. 606v. 607r. 607v. 608r. 608v. 609r. 609v. 610r. 610v. 611r. 611v. 612r. 612v. 613r. 613v. 614r. 614v. 615r. 615v. 616r. 616v. 617r. 617v. 618r. 618v. 619r. 619v. 620r. 620v. 621r. 621v. 622r. 622v. 623r. 623v. 624r. 624v. 625r. 625v. 626r. 626v. 627r. 627v. 628r. 628v. 629r. 629v. 630r. 630v. 631r. 631v. 632r. 632v. 633r. 633v. 634r. 634v. 635r. 635v. 636r. 636v. 637r. 637v. 638r. 638v. 639r. 639v. 640r. 640v. 641r. 641v. 642r. 642v. 643r. 643v. 644r. 644v. 645r. 645v. 646r. 646v. 647r. 647v. 648r. 648v. 649r. 649v. 650r. 650v. 651r. 651v. 652r. 652v. 653r. 653v. 654r. 654v. 655r. 655v. 656r. 656v. 657r. 657v. 658r. 658v. 659r. 659v. 660r. 660v. 661r. 661v. 662r. 662v. 663r. 663v. 664r. 664v. 665r. 665v. 666r. 666v. 667r. 667v. 668r. 668v. 669r. 669v. 670r. 670v. 671r. 671v. 672r. 672v. 673r. 673v. 674r. 674v. 675r. 675v. 676r. 676v. 677r. 677v. 678r. 678v. 679r. 679v. 680r. 680v. 681r. 681v. 682r. 682v. 683r. 683v. 684r. 684v. 685r. 685v. 686r. 686v. 687r. 687v. 688r. 688v. 689r. 689v. 690r. 690v. 691r. 691v. 692r. 692v. 693r. 693v. 694r. 694v. 695r. 695v. 696r. 696v. 697r. 697v. 698r. 698v. 699r. 699v. 700r. 700v. 701r. 701v. 702r. 702v. 703r. 703v. 704r. 704v. 705r. 705v. 706r. 706v. 707r. 707v. 708r. 708v. 709r. 709v. 710r. 710v. 711r. 711v. 712r. 712v. 713r. 713v. 714r. 714v. 715

Elibellus isagogicus abdilazi. id est serui gloriose
dei. Qui dicitur alkabitius ad magisteriu[m] iudicio-
rum astrorum interpretatus a iohanne hispalensi scri-
ptumq[ue] in eundem iohanne saxonie editu[m] utili serie
connexum incipiunt.

Ostulata a domino prolixitate vi-
te cyphadala. i. gladij regni et durabilitate sunt
honoris custodia quoq[ue] operu[m] eius siue bonoru[m]
atq[ue] extensione sui imperij: exordiamur id quod
volumus narrare. **C**um vidissim cōuentum
quorundam antiquorum ex auctoribus magisteris
iudiciorum astrorum edidisse libros quos vocauer-
runt introductorios huius magisterij id est tudi-
ciorum astrorum. sed quosdam ex eis non fuisse scruta-
tos diligenter vniuersa que necessaria sunt in
eodem magisterio de his que conueniuntur introductorio: quosdam vero ea
que necessaria sunt protulisse prolixo: et quia quod necessarium est in eo per-
riſſe cernerem. Quosdam quoq[ue] in ordinatione eorum que protulerunt no[n]
incessisse itinere discipline conspexissem cepi edere hunc libru[m]: et posui eū
introductoriu[m] atq[ue] collegi in eo ex dictis antiquorum quicquid necessarium
est huic magisterio s[ic] modum introductoriu[m]. **C**et no[n] introduci ratiocin-
nationes disputationi siue defensioni eorum que protulimus necessarias
cum sint in libro Ptolomei qui appellaturalath amacalet: id est quattuo tractatum:
et in libro meo quē edidi in confirmatione magisterij iudiciorum
astrorum et in destructione epistole haſſebeniali in annullatione eius et
ratiocinatione que ad hoc possint sufficere. **E**t duxi eū in quinq[ue] dis- Divisio II.
serentias. Prima differētia est in esse circuiti signorum essentiali et acciden-
tali. Secunda differētia in naturis planetarū septem: et quid illis propiu[m]:
et quid significant. Tertia differētia in his que accidunt planetis septem in
semetipsis: et quid accidat eis ad inuicem. Quarta differentia in exposi-
tione nominis astrologorum. Quinta differentia in universitate partium et
expositione eorum in gradibus.

CCommentum Johannis de saxonie super textu[m] alkabitij
partitum s[ic] ordinem textus.

Ar sapiens dominabitur astris. Dicit Ptolomeus
in sapientijs almageſti. Et pot̄ decla-
rari sic. Ille dominabitur astris qui effectus puenientes ex
ipsis astris pot̄ impedire vlt̄ prohibere. sed hoc pot̄ facere
vir sapiens quare et. Major est manifesta: q[ui] ille dominatur
alteri q[ui] potest sibi dicere fac hoc et facit: et dimittit hoc et
dimittit. Minor probatur auctoutate Ptolomei in. 5. pro-
positione certiloquis: vbi dicit Optimus astrologus mul-
tim malum prohibere potest q[ui] s[ic] stellas venturā est cū eius naturā presci- a. ii

Alkabitij astronomi tractatus.

tucrit. sic enim p̄muniēt eum cui malū venturū est: ut cum vñenēt possit illud pati. Et p̄firmat auctoritate eiusdē in p̄positōe. 8. et usdēz: vbi dicit. Elia sapiens ita adiuuabit opus stellarum: quemadmodū seminat̄ fortitudi nēs naturales. ¶ Sed aduertendū est de modo per quē sapientēs p̄t impe dirē vel adiuuare opus stellāz. Certū est q̄ nos nō possumus simpliciter impedire influentiā celestē: sicut nec cōbustionē ignis. s̄q; possumus dispo nere passuz ad recipiendū alto: vel alto modo influētiā celestē. Idemus enim q̄ idē calor solis glaticē dissolut̄ t̄ cōstringit lutū. Ponit haly de hoc familiarc exemplū in cōmento p̄allegate ppōnis. Optim⁹ astrologus zc. Dicens si sciuerimus q̄ debeat alicui evenire egritudo calida et sicca de natura martis: poterim⁹ ip̄m ante aduentū illius influētie mutare ad op positum scilicet ad frigiditatē t̄ humiditatē. t̄ sic influētiā que deberet si bi facere egritudinē reducet ipsuz ad temperamentū. ¶ Pratet etiā cultibet q̄ possumus imp̄cdire actionē ignis ne cōburat aliquod cōbustibile de terminatū. s. remouēdo ip̄m ab igne vñ proficiēdo aquā super ip̄m. ¶ Luzz igitur scientie diuidātur b̄m diuisionē teruz de q̄bus sunt: t̄ quilibet dicat sapiens in sciētia sua accipiēdo large sapiam p̄ sciētia: sicut accipit albu mazar in multis locis sui introductorij: vt videamus de q̄bus sapiētibus sint dicta vñba p̄posita: possum⁹ distinguere inter sapiētes: t̄ sapiētes mō quodā vniuersali. ¶ De numero igit̄ sapientū quidā sunt sapiētes veraci fer: quidā apparēter. Hanc distinctionē tāgit Aristoteles in primo elen chorū vbi dicit. Quidā sunt pulchri. ppter decorē: quidā autē singūl cō ponentes se. Et isti. s. apparēter sapiētes sunt bipartiti: qm̄ quidā eorum apparēt sapiētes solum b̄m estimationē vulgi sicut diuites huius mundi. t̄ quidā ap̄d p̄nectos sicut sophiste. Perimi sunt hñtes diuitias hui⁹ mūndi: de quib⁹ dicit Albusazar in introductorio suo magno: vbi loquit̄ de sectis p̄tradicētibus astronomie. Et sunt illi de noua secta. Dicit ibi albu mazar. Dignior ap̄d vniuersitatē vulgi est cui fuerit plus substantie. sicos fit q̄ dignitas substātie ap̄d ipsos est plus dignitate sciētiae. Et dicunt q̄ cū fuerit hō hñis substātiā nō impedit eū si fuerit imperitus in sciētia astro rum: t̄ medicine et ceterarū sciētiarū pbantes pbatione falsissima: q̄ probant sciētia p̄ substātiā. Et hec pbatio erroris est pbatio falsissima: q̄ res pbant p̄ genus suū. i. p̄ cōsimile. i. sapiētia p̄ sapiētia: substātia p̄ substātia: t̄ nō pbant p̄ nō cōsimile sibi: ergo nō pbant sapiētia p̄ substātia. Ellīj apparēt sciētes vel sapiētes ap̄d aliqualiter p̄nctos sicut sophiste. De q̄bus dicit Eli. in p̄mo elechorū q̄busdā magis operepcū est videri: et nō existere q̄s existere et nō videri: t̄ magister Ellanus de insula loqūs de eis dicit. Hui⁹ scholas vñitāt pauperes legiste: veras lites agitāt: fiūt agoniste. Hic pbat hic ip̄probat: huic cōcludit iste. Atq; duo centū cōclasmāt ore sophiste. Vñrē sciētes differūt b̄m magis t̄ minus certū: vt dicit Cōmentator scđo metaphysice. Sciētiae mathematicae sunt in p̄mo gra du certitudinis. Naturales vñ sequunt eas. Isti min⁹ certi. s. logici t̄ na turales nō trāfferēt se ad alias sciās: nō habent de phia nisi vñrba. de istis etiā dicit magister Ellanus. Iste semp̄ clamitat t̄ argumētatur: duz Aristotelicas latebras rimat̄. Sed si q̄ras qualiter aut qđ epulat̄: mens studio vñvit: sed vñter philosophat̄. Magis curā sunt mathematici. Et illi sunt bipartiti: qm̄ quidā eoꝝ studēt in motib⁹ tñm t̄ nō curāt de iudicijō vel negāt ea. Et isti sunt de q̄bus dicit Albusazar in quarta t̄ quinta sa-

cta cōtradicētiū iudicijs fīm q̄ videbit̄ pōstea. Secūdā aut̄ studēt in motibus & i iudicis: de quibus dicit Alanus loquēs de ipso Albusazar. Illic astra polos celum septēq̄ planetas cōsulit Albusazar terrisq̄ reportat eorum. Consiliū armans terras firmansq̄ caduca. Cōtra celestes trās superumq̄ furore. De istis Ptolomeus dicit verba pposita. Vir sapiēs dominabitur astris. In q̄bus verbis Ptolomeus tangit tres p̄pūctates vel cōditiones quas debet verus phylosophus habere: & maxime astronom⁹ fīm quas tria genera homin⁹ ab astronomia repellunt. Prima conditio est stabilitas intētione. Scđa est habilitas dispositionis. Tertia est abdicatione terrene possessiōis. Primā tangit cū dicit: vir. Secūdā cū dicit: sapientēs. Tertiā cū dicit: dñabitur astris. Quantū ad primam conditionē dicit Ptolomeus in p̄ma ppositione cētiloqui. Sciētia stellarū ex te & ex illis est. Et Haly in cōmento eiusdem dicit. Qui res futuras scire desiderat duabus vijs oportet incedere. Una vt accipiat motū stellarū & opera que fiūt in rebus fīm motū earū. Et aspiciat libros quos antiqui scripsierunt de significatiōe motū ipsoꝝ: & adiungat his quecūq̄ pbauit in tpe suo. Cū ergo magnus sit laboꝝ in aspiciēdo motus stellarū nō potest astronomus esse effeminatus nec remissus. Et cū multū tēpus requirat ad respicēdū libros antiquoꝝ nō potest esse vagabūdus. Oportet ergo vt astronomus sit firmus & stabilis in meditatiōe. Et sic effeminati & remissi ab astronomia sunt repulsi. Quantū ad secūdā cōditionē dicit Ptolomeus in se p̄tima ppositione cētiloqui. Nemo poterit dare certa iudicia fīm stellarū & cōplexionē: nisi hō qui vim anime et cōplexionē naturale bene cognouerit. vult ergo q̄ homo naturaliter debet esse dispositus ad istā sciā qui debet p̄ficere i ea. Hoc fīm q̄ mihi videbit̄ habet ista sciā p̄e oībus sciētis. Vidi enim bonos clericos in logica & in naturali phīlīa qui nullomodo poterant aliquid capere de astronomia: sīmo nec algōrīsmū. Patet ergo q̄ naturaliter indispositi repulsi sunt ab astronomia. de q̄bus Albusazar facit sectā fīm q̄ videbit̄ statim. Quantū ad tertiam cōditionē dicit Haly in cōmento p̄me ppositionis cētiloqui. Quia oportet nos sollicitos esse circa mūdana: auferat a nobis futuroū cognitiō: sed si a mūdanis oībus separaremur possem⁹ futura p̄cognoscere: sicut videm⁹ heremitarū q̄ plures qui futura predictū. Et epilēticorū quidā dum epilētia torquent futura p̄dicunt: q̄i tunc corporeis sensibus nō vtūtūr sed sola vt anime. Patet ergo q̄ phylosophus nō debet esse dñm terre & maris: sed sufficit vt habeat famulū ministranteꝝ sibi olera. Et sic habētes diuitias huius mundi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertēt Socrates aurū proiecit in mari sicut narrat Galerius. Ista cōditio nō placet multis: nec etiā mihi. Quācum ad istas cōditiones cōsolat nos Albusazar in introductorio: & specialiter quantū ad ultimā: q̄ mutat eā ad oppositū. Dicit sic. Et fortassis non sufficiūt aliqui ad sapientiā huius magisteriū duꝝ aspiciūt in quibusdam rebus quenire ex veritate & cōprehensiōe earū ad hoc vt possint errorē a se repellere propter breuitatē exercitiis eoruꝝ in cognitione oīm rerum quarū cognitiō necesse est illis in illa eadē intētione: q̄tū ad primā cōditionē. Et paucis interpositis dicit. Et hoīes subtileſ & p̄funde sapientie forsitan nō sufficiūt multi eoruꝝ qui vtūtū els cōprehēdere eas: cumq̄ faciūt sciā huiꝝ magisteriū ceteroꝝ, magisterioꝝ & que necessaria sunt in

Alkabitij astronomi tractatus.

presentia rerū p̄funditate quā dixim⁹ a sensibus lōgīnqua c̄ptu⁹ ad secundā cōditionē. Tunc solatur nos ⁊ dicit. Nō debet annullari quod ex eius scientia p̄t pertingi propter illud qđ nō potest pertingi. Et paucis interpositis dicit qđ modicū sapientie multi profectus. Et in hoc multat tertia⁹ cōditionē ad oppositū. Et probat qđ maior vtilitas sit in astronomia qđ in aliqua alia scientia. Et si cōtingat in ea error tolerabilior est et minus nocet qđ in ceteris scientijs. Et dicit sic. Videl⁹ nāq; medicos errare in presentia infirmitatū et morborū dum predictū que accidūt infimo ex gravitate morbi ⁊ eius levitate ⁊ ex celestiae sanitatis ⁊ eius tarditate: eius quoq; sanitatem vel morte: s; illud modicū erroris medicorum nō impedit eos ab appetitu sui magisterij ⁊ ab eius dispositiōe ⁊ exercitio: nec generaſ reprehēſio vel dubiū hoīm erga eos qui viderūt ex modiſ erroris in suo magisterio querere vtilitatē ⁊ profectū p̄ eorū curationē ⁊ acquiescere eoz medicaminib⁹. Similiter et dispositores nauij nō dimittunt magisteriū suum nec dimittūt hoīes cursum maris ppter modicum erroris naturā. Similiter ceterarū sapientiarū et magisteriorū auctores vix possunt euadere accidētia erroris seu aduentū alicuius impedimenti qđ euenit eis. sed ppter hoc nō annullat eoz magisteriū. Et horum oīm que diximus erroriſ impedimentū plus est qđ erroriſ astrologoz: qđ medicus cum errauerit in pſcientia infirmitatū: aut curatione: aut medicamintib⁹ fortassis erit hoc causa pditionis animarū. ¶ Et cum errauerint naute fortassis erit hoc perditioſ nauij ⁊ earū naufragiū ⁊ eorum qui in eis sunt interitus. Et si errauerint pastores et cōceptionis animaliū auctores erit hoc fortassis pnuocatio perditionis eiusdē generis animalium. Et vero si astrologi errauerit hoc magis ascribit ignorātie astrologi in pſciētia reti omittit em̄ inquisitor p̄cauere horribilia anteq; veniat et propter hoc fortassis erit illis diſmissio cautele pnuocatio eouide horribiliū aduentetiū et fortassis erit in eis pditionis ⁊ fortassis nō. In ceteris aut̄ magisterijs nō est ita: qđ maxima pars erroris eorū auctorū est perditio ⁊ impedimentum absq; dubio. Et in hoc quoq; quod dixim⁹ dignitas ⁊ dignitatib⁹ sciētis astrorū: si ergo est magisteriū astrorū dignius ac nobilius ceteris magistrijs: et semita ei⁹ magisterijs: in errore in qbusdā hoīis est infra semitā ceterorū magisteriorū ⁊ eorū errore sanior ⁊ minus impedimenti eoz veritas est maioris pſicui: quare equū est quantū decet oīs hoīes intellectuales et sapiētes recipere astrologos ⁊ vtiſ eis ⁊ acquiescere vtitati eorū in his que dicunt. Hec aut̄ scientia maxime illa pars que est de iudicijs multos habet emulos ⁊ aduersarios. Quod aduertēs ptolomeus in quadripartito suo pfirmat iudicia astroz. ⁊ Albumazar in magno iſtudicō suo et cōueniūt ambo in modo confirmāt: nīſi qđ Albumazar plura ponit qđ ptolomeus ⁊ plurib⁹ vritur rationib⁹. Ambo in cōfirmādo iudicia scipiūt ab opere solis. Dicit em̄ ptolomeus in tredecima ppositione pme partis Qm̄ ſol cū aere operat in rebus oībus existentibus in terra. Et Iḥaly in cōmento exponēs p̄ba ptolomei Dicit: ptolomeus vult nobis ostendere qđ ſphera ignis et aeris qđ mutant per corpora celestia mutant res oīes que sunt in terris. Et Iḥaly in cōmento ſcde ppositionis eiusdē dicit qđ radices hui⁹ ſcie sunt adeo manifeſte qđ populares nihil ſciētes ſciunt ⁊ inſel ligunt eas inſpiciēdo ⁊ experiendo ipas. Et ptolomeus in. 2.i. in ppositione dicit qđ nescij populares ſciūt res anteq; accidāt. Et qđ magis ē di-

cit ipse q̄ aīallā muta scūtres anteq̄ accidāt. Albumazar etiā cōfirmat scientiā iudiciorū per multas rationes quas nūc oēs narrare esset valde longuz. Specialiter aut. Albumazar disputat p̄tra negāt es iudicia astro rum z diuidit ipos in. 10. sectas. Et tangā breuiter de qualibet secta duo aut tria verba. ¶ Prima secta dicit q̄ planetis nō esset aliqua significa-
tio super res que fiūt in hoc mūdo qui est sub círculo lune. Quibus dicit
Albumazar q̄ oēs phylosophi cōcordati sunt q̄ oīs substātia que mouet
motu naturali efficit in essentīs rerū sibi cōlunctarū p̄ naturā cōuersatio-
nes naturales: z hoc declarat in actione ignis. Sed corpora celestia mo-
uentur motu naturali: ideo efficiūt quattuor elemētis sibi cōlunctis p̄ na-
turam cōuersiones naturales. Hāc rationē innuit Albumazar in multis
verbis. Posset etiā assumi cōtra illā sectā dictū Aristotelis p̄mo metheo-
rum. Necesse est mundū inferiorē cōtinguū esse lationib⁹ superiorib⁹:
vt tota eius virt⁹ inde gubernet. ¶ Secunda secta est eoꝝ q̄ dixerūt q̄ pla-
netis essent significatiōes tantū sup̄ res vniuersales: vt sunt q̄ttuor elemē-
ta: z sunt ḡna z sp̄cs. Cōtra quos Albumazar ponit iter alia talē rōnem.
Totū nō est totū: nisi p̄ partes suas: ergo si significāt sup̄ totū scilicet sup̄
spēm opoutet q̄ significant sup̄ indiuīdua q̄ sunt partes specierū. ¶ Ter-
tia secta est quoūdā disputātiū qui dixerunt q̄uo planetis nō esset signifi-
catio sup̄ possibile: s̄z solū sup̄ necessariū z impossibile. Et dicit Albumazar
q̄ dissoluit rōnes istoz phylosophus: z affirmauit possibile p̄ multas rō-
nes. Et inter alias ponit illam quam ponit Aristoteles in primo p̄iarme-
nias. scilz q̄ nō oportet p̄siliari vel auxiliari. ¶ Quarta secta est quoūn-
dā q̄ aspercerūt in scia toti⁹ q̄ est sciētia circuloꝝ z esse eoꝝ. Iste dixerūt q̄
planetis nō esset significatio sup̄ res q̄ sunt z eueniunt in hoc mūdo ex in-
diuiduis animaliū z seminū ac metallorū. Et q̄ eorū significatio esset sup̄
corruptionē vel mutationē tēpoꝝ tantū. Et dicit Albumazar q̄ isti neque
rūt negare hāc quātitatē. s. mutationē tēpoꝝ esse ex fortitudine opis pla-
netarū q̄i hoc ex hoc eorū ope iueni⁹ z apparet z ei⁹ repulsio ē dedec⁹. Et
postea arguit p̄tra eos ex cōcessis. ¶ Quinta secta ē eoꝝ q̄ aspercerūt i scia
toti⁹ z ānulaueft sciaꝝ iudicioꝝ ex p̄tc experimētoꝝ. Et dixerūt q̄ iudicia
astronomie nō sunt ḥa: q̄i res p̄tingunt p̄ experimēta z minus q̄ p̄cipi
p̄itas rei p̄ experimēta est dū iueni⁹ bis i uno eē. ¶ Et hoc ē impossibile in
planetis: q̄i planeta cū fuerit in aliquo loco ex signis z fuerint ceteri plane-
te aspīclētē ip̄m vel cōluncti ei non reuertunt ad ip̄m eē ex signis nisi post
multa milia ānoꝝ z nō puenit vita vni⁹ hoīs ad tātā quātitatē ānoꝝ q̄uo
ergo ē possibile hoī vt iuentat planetas bis sup̄ vnu eē q̄ten⁹ p̄bet ex redi-
tione eoꝝ ad loca eoꝝ q̄ significēt. Quib⁹ dicit Albumazar q̄ antiq̄ noue-
rūt planetaz nās z eoꝝ significatiōes ex multis reb⁹ z diueris quaz q̄dā
sūt p̄ticulares apparetētes: q̄dā ḥo vniuersales. ¶ Particulares apparen-
ter sunt quēadmodū iueni⁹ ex opatiōe solis i calefactiōe z lune: in hūidi-
tate z putredie z ex opib⁹ planetaz in corruptiōe z mutatiōe aeris i oī die
ac nocte. Uniuersales ḥo quēadmodū iueni⁹ ex eoꝝ significatiōe i reuolu-
tiōe ānoꝝ mūdi z natūritatū. Et breuiter ḥtus ḥboꝝ ē q̄ hoī i modico tpe
p̄ot expiri illa q̄cōiter occurrūt: sed quātū ad alia q̄ raro fiunt sicut sunt cō-
lunctiōes magne debēt nobis sufficere dicta p̄decessorū. ¶ Sexta secta ē
quoūdā arithmeticoꝝ q̄ p̄gritatāt aspīcere numerū stellaz. z equationē
ipsaz ex libro in quo ē scia totius certissime. i. almagesti quē Ptolomeus

Alkabitij astronomi tractatus.

edidit. sed quesiuersūt loca planetarum per diuersas tabulas et inuenientur tabulas differre quantū ad loca planetarum. ideo dixerūt quod iudicia non sunt vera ex quo nō habent vera loca planetarū. Quibus dicit albumazar quod astronom⁹ cuz de aliqua re voluerit iudicare in hoc debet cōfidere ut aspiciat naturas planetarū ac p̄petuitates eoz et dñm signū vniuersitatis quod eoz sue exaltationis atq; dños triplicitatis sue. locū quoq; ei⁹ ex angulo et succedētib⁹ eius et casū ei⁹ ab āngulo et penitētia eius in domo sub stātie et domo fratrū et ceteris domib⁹ circuiti et postea iudicet. Gradib⁹ p̄ signorū est significatio p̄ticularis qua vtunq; astrologi in q̄busdā reb⁹ p̄p̄isse. Si aut̄ fuerit in loco planete error ex minutis vel gradu uno non ipedit hoc magisteriū iudicioꝝ. Et oportet eū q̄ exercet magisteriū iudiciorū cū dederit ei calculatori loca planetarū ex signis in q̄busdā t̄p̄ibus ut iudicet p̄ ipsa loca in q̄bus sunt planete si significēt illud vel illud. Certitudine ꝑo gradus in q̄ loco sint: ex signis suis fīm ꝑitatē erit sup calculatores et ab eis exigēt. Et ponit exēplū de medicis dicēs: quod medic⁹ tenet iudicare naturam vniuersitatisq; medicamentis et cui rei sit utilitas et quibus infirmitatibus proficiat. Inq̄silio vero specierum in regionibus et eaꝝ tritura a medicis nō est exigēda: sed ab auctori⁹ specierum. Ita est dicit ipse de iudicijs astroꝝ. Ad illū q̄ exercet iudicia p̄tinet solū defendere quod plane te significat sup res hui⁹ mūdi: et qđ significet: et p̄tinet ad ipm̄ scire p̄p̄e tates et naturas ipsoꝝ. Ad calculatori vero pertinet verificare gradus eorum. Septima secta est eorum q̄ repulerunt hanc scientiam eo quod aspergit sent in ea et impossibile fuit eos peruenire ad id quod voluerunt. Suntq; inuidentes huius magisterij sectatores super scientia eorum in ipsa et respellunt scientiam magisterij iudiciorum ppter inuidiam. Iste non est contradicendū ut dicit Albumazar cū sit eorum negatio ad hoc magisteriū. Nam negator non debet constringi nisi per quod vincatur et cogatur vēritate ad veritatem cōstantē. Octava secta est quorūdā qui se faciat medicinali scientia: ut acquirat per eā nō ante medici p̄bi et sapiētes in magisterio medicinae qui tā legerunt libros antiquorū in sciētia medicine ac scierunt radiccs magisterij eoruꝝ diuersitatē elementorū seu temporeꝝ ac naturarū: corruptionem qđ eoruꝝ et cetera que sunt eis necessaria in magisterio eoꝝ ex rebus singularibus et rebus cōpositis. Iste nouerunt dignitates scientie iudiciorum astroꝝ. Et sciunt quod scientia astroꝝ sit principiū scientie medicīe. Et vtunq; magisterio iudiciorū in magisterio medicine visu frequenti in cognitione morborū et augmentatione eorum et diminutione et in tēporib⁹ curationis. Multiplicaturq; eoꝝ recta intentio in magisterio eorum: et liberātur infirmi p̄ manus eoꝝ. ac multiplicant pfectus hominū per eos. Quidā vero ex medicis ex his videlicet quoꝝ imperitia abundat: ratio aut̄ abbreviatur in scientia quorūdā que necessaria sunt illis ad hoc contendunt in magisterio suo ut pponat acquisitionē et postponant scientiam: deniq; contradixerūt scientie iudiciorum: et dixerunt quod non sit motibus planetarū in hoc mūdo fortitudo. Contra quos Albumazar allegat dictum Hippocratis dicens. Et iam dixit Hippocras in libro aeris dum mentionē faceret de diuersitate aeris et elementorū seu naturarum quod res quas diximus de diuersitate aeris sunt in scientia astroꝝ. Et quod scientia astroꝝ non est modica pars scientie medicine. Nonā secta est vniuersitatis vulgi. Et isti dividuntur in duas sectas. quaz una est eoꝝ

qui nesciunt dignitatem iudiciorum ceterarū scientiarū que neq; dignitatem presciētie rerum digniorū hominibus apud eos est cui fuerit plus substātie. De istis fuit prius dictū. Contra quos dicit Albumazar q; substantia & fortuna aptanf sapienti & insipienti: fortis quoq; & debili: homo nō est laudabilis sup hoc qd aptat ei ex hoc q; hoc nō est aptatus & p sciā suā neq; p insipientiā: neq; p fortitudinē seu debilitatē suā: sed laudat sup sapientiā & cognitione: q; dignitas homines sup cetera animalia non sit nisi p sapientiā & cognitionem & p cognitionē rerū que fuerunt & q; future sunt. Et quibusdā interpositis dicit q; dignius rerū in homine est futurorū scientia. ¶ Decima secta est etiā vniuersalit vulgi. Et isti repulerunt scientiā hui⁹ magisteri⁹ ppter hoc q; viderūt de multitudine erroris eoru⁹ qui se iactant de ea: eo q; vulgus recipit res p cognitionē apparētie. Cūq; vidissent multitudinē erroris eoz q; se iactant de hac sciētia in his que interrogant ex sciētia iudiciorū astrorum mēdaciē eā putantes repulerunt: & referūt magistros huius scientie ad insipientiā & dicterūt q; est sancta cassa. Dicit Albumazar q; isti nō sunt culpandi in contradictione magisteriorū huius scientie: q; plurimi eoru⁹ qui se iactant de ea sunt homines insipientes & imperiti atq; caduci. Et qbusdāz interpositis dicit q; isti exercerent sub noſe hui⁹ magisteri⁹ varias seductiōes quib⁹ seducunt hoīes debiles: vult dicere q; quidā operant geomāticam: vel p sortilegia sub nomine huius sciētiae. Iſti nō querūt niſi lucrū. Et dicit cum isti interrogantur de aliqua retendūt in responsionē ad rem qua gratulatur querens: & ſibi cōgruit volētes cum letificare cauſa cupiditatis ſue. Hec ſufficiat de decē ſectis quas ponit Albumazar. ¶ Et poſſet addi vndecima ſecta. Et ſunt illi q; dicunt q; iſta ſcienția ſit cōtra fidem. Quib⁹ dico q; ipſi non legerunt libros ſapientiū antiquoꝝ: quos ſi legiſſent ſcirent q; h ſcienția nō eſt contra fidē: immo pro fide. Ponunt enim doctores huius ſcientie mun- dum creatum quod eſt p̄imum fundamentū fidei. Dicit em̄ Haly Albera gel in p̄ima pte ſui libri in capitulo de natura Iouis: q; tēpore quo deus incipit creare mundū posuit Iouem in ascēdente. Et Albumazar in introductorio ſuo dicit. Et dicamus p̄imū q; motus circuli ſit a virtute p̄ime cause. Et quibusdā interpositis dici: Ecce qualiter per traximus crea- torē & rebus apparētibus et notis que ptingunt ſenſib⁹ q; ſit ſempiternus habens virtutem abſq; eſſentia finis immobilis & incorruptibilis altissi- mus ſit nomen eius benedictū & exaltatū exaltationē maxima. ¶ De vi- ſione astronomie expedio me breuiter & pono diuifionē quā ponit Albu- mazar in introductorio ſuo magno. Due ſunt ſpecies astronomie: quarū vna eſt ſcienția totius. s. de circulis & motibus eoru⁹. Secunda eſt ars iudicioꝝ astronomie. Hanc diuifionem ponit etiā Ptolomeus in principio quadri partiti ſui. Et Haly in commento idem. Prima ſpecies eſt tradita pfecte & complete quantū ad principia & conclusiones a Ptolomeo in almageſtrū el poſſet prima ſpecies ſubdiuidi. Scientia de morib⁹ eſt duplex: que- dam eſt instrumentalis: quedāz tabularis. Illa instrumētalis eſt duplex: quoniam quedam ſunt instrumenta ad obſeruandum ſiue inuestigandum motus: ſicut ſunt regule Ptolomei armille & cōſimilia. Alia ſunt instrumēta p operationibus quotidianiſ exercendiſ ſicut astrolabiꝝ ſphera ſo- Rota quat- lida & cōſimilia. Secunda ſpecies. s. ars iudiciorū astrologie h̄z q̄truoꝝ par tuoꝝ ptes p̄incipales. Quarū p̄ma eſt de interrogatiōib⁹. Scđa de nativitatib⁹. astrologie.

Alkabitij astronomi tractatus.

Zertia de reuolutiōib⁹ annoꝝ: et hec est duplex. s. de reuolutiōib⁹ annoꝝ
mūdi: et de reuolutionib⁹ annoꝝ nativitatū. Quarta de electionib⁹. De
tis q̄ttuor partib⁹ Iſay Elberagel fecit vnu libru ſpletū. Ptolome⁹ aut̄
in quadripartito omisit duas ptes. s. de interrogationib⁹ et horar⁹ electiōi
bus. s. Iſay q̄ pmentauit ipſuꝝ: excusat ipſuꝝ dicēs: q̄ fatis poſſunt habe
ri iſte due ptes ex hiſ q̄. Ptolome⁹ dicit ibidē: pter iſtas ſunt qdā alie ptes
iudicioꝝ. s. de conjunctionib⁹ magnis: de imaginib⁹: de ſigillis de qb⁹ parū
vel nūb̄ habem⁹. Eduertētes aut̄ plurimi antiquoz et etiā modernoz q̄
iſte ptes eſſent diſſiciles ad intelligēdū debētib⁹ p̄io adiſcere illā ſectā
feceſt libros iſtructoſos in qb⁹ poſuerūt p̄iſcipia et expoſuerūt termi
nos qb⁹ utunt magiſtri iudicioꝝ. Inter aut̄ alios iſtructoſos liber Al
kabitij ē magis approbat⁹ apud modernos. Nō dimiſſis alijs de ipſo ad
preſens intendimus. Iſis viſis ad litteram deſcendamus.

Glossa proemij.

Oſtulata a domino. In principio iuftius libri. ſeptē poſ
ſunt queri: Primo q̄ ſit intētio libri. Secūdo q̄
ſitytilitas. Tertio quis ſit titulus libri. Quarto cui parti phy
losophie ſupponatur. Quinto qñ debet legi. Sexto de ſub
iecto libri. Septimo de diuīſiōe libri. Intentio libri eſt pa
tefacere ſcientiam vnicuiusq; rei cuius ſcientia neceſſaria eſt incipienti
adiſcere ſcientiam iudiciorum aſtronorum. Utilitas eius patet: quoniam
omnis qui vult ſcientiam iudiciorum incipere doctrina huius libri ſuffi
ciens erit ei quam ſi bene intellexerit poterit omnes libros iudiciorum
per ſe intelligere. Titulus huius libri talis eſt. Incipunt yſagogē Alka
bitij ad ſcientiam iudiciorum aſtronoz. Et debet legi ante omnem librum
iudiciorum aſtronorum. De qua parte ſit patet ex precedentibus. Eſt enim
de parte ſcientie iudiciorum aſtronorum. Subiectum eius eſt illud quod eſt
ſubiectum in tota aſtronomia iudiciali ſcilicet corpus celeſte inquantuꝝ
per motum et lumen cauſat generationē et corruptionem in rebus exiſte
tibus ſub oībe lune. Diuīſio libri patebit in processu. Diuīditur aut̄ iſte li
ber p̄imā ſui diuīſione in duas partes ſcilicet in partē p̄emiālē: et exē
cutiā. Pars exēcutiua incipit ibi. In nomine domini zodiacus et ce
tera. Pars exēcutiua diuidit in quinq; partes ſecundū q̄ diuidit auctor
in littera quas vocat quinq; differentias ſecundū q̄ patebit ſtatim. Pars
proemialis poteſt diuidi in quattuor partes quoniam in prima inuocat di
uinū auxiliū pro completione operis ſut: et cum hoc captat beniuolētiā
regis ſui ad cuius iuſtantia forte hūc libru cōpoſuit. In ſecūda parte oſte
dit cauſaz ſut libri ſiue mot⁹ q̄ mouit eū ad faciēdū hūc librꝝ. In tertia par
te excusat ſe de rōnib⁹. In q̄ta pte ponit diuīſionē ſut libri. Scđa pars in
cipit ibi: cū vidiffez. Tertia pte iſcipit ibi: et nō iſtructoſo. Quarta pars iſcip
it ibi. Et diuīſi eū in quinq; diſtas: Primo breuiter ſicut hō fideliſ petit a
deo plixitatē vite: vt poſſit op⁹ ſuū complere. Et petit durabilitatē hono
ris gladij regis et custodiaꝝ operum ſuorum et ampliationem ſui imperij.
vidiſſem. In iſta parte ponit cauſam q̄ mouit ipſum ad faciē

Cum dū hūc libru. Et dicit q̄ cum vidiffeſt multos antiquoz feciſſe li
bos iſtructoſos ad ſcietiā iudiciorum aſtronorum et quodā ex eis non po

suisse oīa necessaria ad introductionem & quosdā nūmis proltre tradidisse ea que tradiderunt: & inter cōfusa dicta eorum periisse id est obscurata esse illa q̄ necessaria sunt ad introductionē. Et etiam quosdā non processisse in dictis coꝝ ordine discipline pponēdo illa q̄ debet pponi: & postponēdo illa q̄ debet postponi: s̄ fecisse p̄trariū. Incepit edere hūc libru et collegit i eo ex dictis antiquorū ea q̄ erāt necessaria ad introductionē: & inutilia omisit.

Et non hoc libro rōnes q̄ essent necessarie ad defendendum que dicit: quia iste posite sunt in libro p̄tolomei scilicet in quadripartito. Ibi enim p̄tolomeus p̄fimat iudicia p̄ multas rationes. Et dicit etiā se fecisse unū libri de cōfirmatiōe iudiciorū vbi posuit rationes ad hoc sufficiētes. **Et diuisi eum.** Hic ponit divisionem libri sut. Et dicit q̄ diuisit eūz in quinq̄ differentias ut patet legendo litteram.

De divisione circuli signorum.

Textus.

Itach. id est circulus signorum: diuidit in. 12. partes. **Additio.** **equales** s̄m. divisionē circuli signorum: & he 12m nūe 12. partes dicūtur signa & referunt ad imagines q̄ sunt ruo septē sub eodem zodiaco circulo: que sunt Aries: Taurus: nari in oī Gemini: Cancer: Leo: Virgo: Libra: Scopius: Sagittaria: Capricornus: Aquari: Pisces. Et viiiū quodq̄ cer est existorū signorū diuidit in. xxx. partes equales. q̄ gradus partibus vocant. Et gradus diuidit in. lx. minuta: & minutum in eius cōfe ix. secūda: & secundū in. lx. tertia. Similr q̄ sequunt quarta. s. & quinta ascē ct̄ est nudēdo usq̄ ad infinita. **Et sex ex his signis** sunt septētrionalia. i. abini: mer̄ duo tio arietis usq̄ in finem virginis que sunt septentrionalia a linea equino denarius ctiali: & sex meridiana. i. ab initio librie usq̄ in finem piscium. **Et sex ex Ha** terqt̄ illis dicuntur directe ascendentia. i. ab initio cancri usq̄ in finem sagitta tuor aut rīj. **Et sex tortuose ascendentia** dicuntur. i. initio capricorni usq̄ in finem q̄tertria geminorum. **Et tortuose ascendentia** obediunt directe ascendentibus: duodeciꝝ hoc est: duo signa que fuerint viiius longitudinis a capite cācri obediūt faciūt: qui sibi vt gemini cancro. Taurus Leoni: Aries virginī. **Et pisces** libre aqua nūerū est viiius scopioni. **Et capricornus** sagittario. **Et duo signa** que fuerint duodeciꝝ viiius longitudinis a capite arietis dicuntur concordantia in itinere vt signorū zo aries et pisces. Taurus et aquarius. Gemini & capricornus. Cancer et sa diaci que gittarius. Leo & scopio. Virgo & libra. **Et vocatur** medietas circuli oīum. vi que est ab initio leonis usq̄ in finem capricorni medietas maxima: & est uentiūz es medietas solis: quia sol in omni hac medietate habet principium sicuti se et vita habent planete in suis terminis. **Et alia medietas** que est ab initio aqua in hec in rīj usq̄ in finem cācri vocatur minima: & est medietas lune: q̄luna simili feriore in ter habet in omni hac medietate principium sicut sol in maxima & vo fluunt vt catur illa medietas que est ab initio arietis usq̄ in finem virginis me scribit p̄bi dietas calida: et alia que est ab initio librie usq̄ in finem piscium vocat̄ losophus tur medietas frigida. **Et vocatur** illa quarta pars circuli que est ab int̄ i libio p̄gio Arietis usq̄ in finem geminorum quarta calida humida vernalis pue mo de ger illis sanguinea. **Et illa** que est ab initio cancri usq̄ in finis virginis dicit̄ neratione quarta calida sicca estivalis iuvenilis colerica. **Et illa** que est initio librie & corrup-

Alkabitij astronomi tractatus.

utq; in finem sagittarij dicitur quarta frigida sicca: autunnalis melan-

colica: et significat initium diminutionis mediocris etatis. Et illa que est

ab initio capricorni usq; in finem pisculum dicitur quarta frigida humi-

da defectiva senilis hysmalis flatica. **C**onibus autem planetis que

feruntur in his signis noꝝ sint in eis. sed q; feruntur sub eis hoc est indirec-

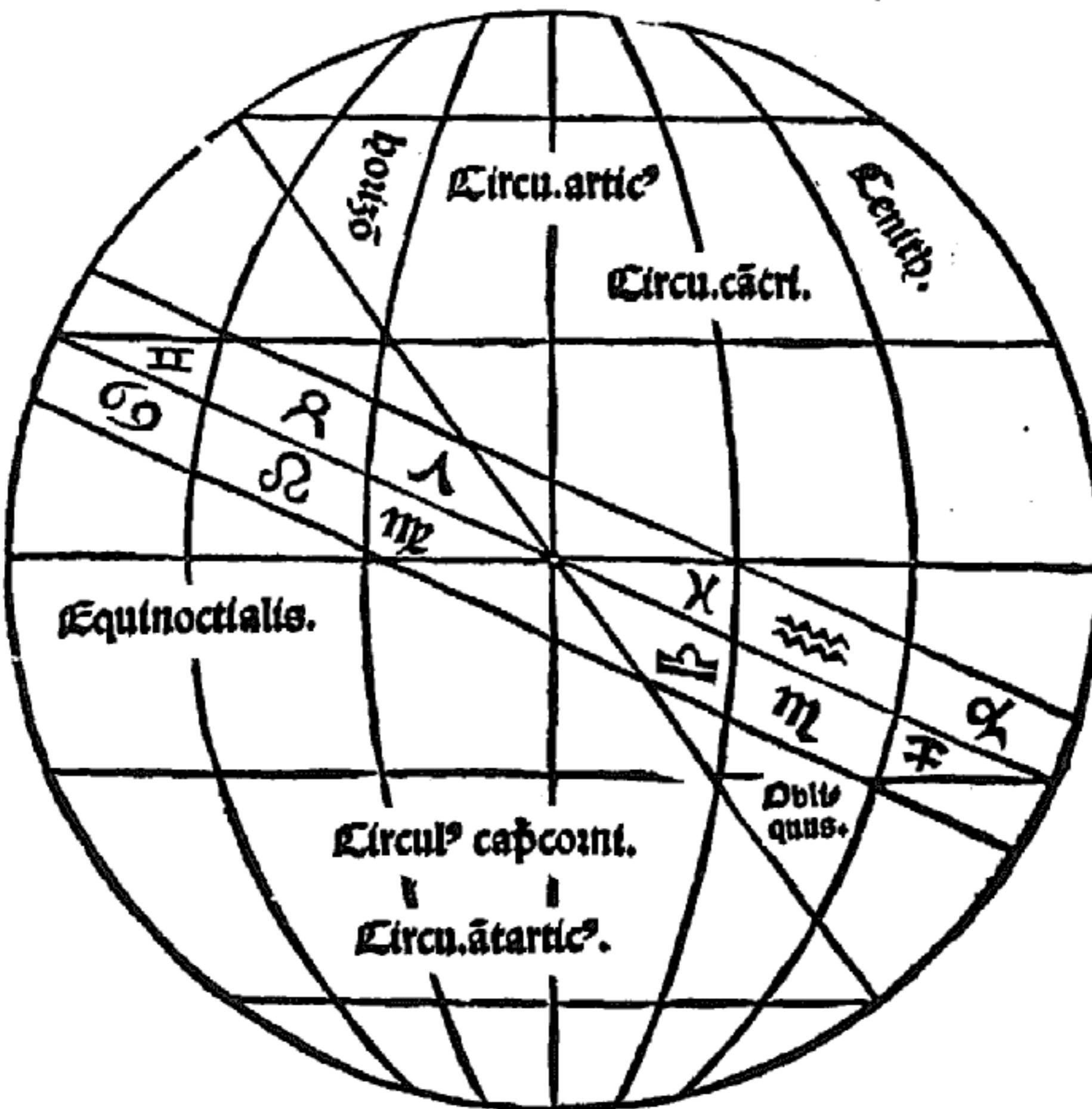
to eorum. Ultior et ppior circulo signorum et cursu tardior est Saturnus:

deinde Jupiter: deinde Mars: deinde Sol: deinde Ven: deinde Mer-

cury: deinde Luna que est terre propior et cursu omnibus velocior. Si

significant autem etiam per caput draconis et caudam cum planetis que

dam significaciones sicut exponemus in sequentibus.

Glossa p̄ime differentie.

An nomine domini zodiacus. **S**inito proemio in-

cipit tractatus. Et

poteſt diuidi in quinque partes que ſant quinque differentie

pm q; auctor diuidit in littera. Prima differentia eſt de eſſe cir-

culi ſignorum eſſentiali et accidentali. Secunda eſt de naturis

ſeptem planetarum. Tertia quid accidit ſeptem planetis. Quarta de ex-

poſitione terminorum ſive nominum quibus vtuntur magiſtri iudiciorū.

Quinta de protectione partium. Secunda differentia incipit ibi: et q; au-

illante deo. Tertia ibi: Nam eſſe planetarum. Quarta ibi. Initium

horum. Quinta ibi: et cum nota uerimus. Prima pars diuiditur in duas diuisio.
qm̄ in pma parte expedit se de esse circuli signorū essentiali. Secundo de
eisē accidentali. Scda ibi. Hā circulus figurat in omni hora. Prima pars
potest diuidi in quatuor partes. In prima determinat de diuisione circuli si-
gnorum et his que sequunt ipsam diuisione. In secunda parte determinat
de dignitatibus planetarū in signis. In tercia de figuris signorū. In quarta
quid habet signa ex membris hominis: et qd habent ex regionibus plane-
tis. Scda pars incipit ibi. hnt quoq; planete. Tertia ibi. sequunt has fis-
ture signorū. Quarta ibi: et vnu quoq;. Prima pars pot diuidi in quinq;
In pma parte ponit diuisione circuli signorū. In scda parte cōparat ista
ad huius. In tercia cōparat ea ad quattuor tpa annū: et ad quatuor etates:
et ad quatuor humores. In quarta ponit ordinē planetarū et exponit quo
accipit in. cū dicit planetā est in signo. In quinta addit quoddā de capite
et cauda diaconis. Scda incipit ibi: et sex ex his signis sunt septentriona-
lia. Tertia ibi: et vocat illa quarta. Quarta ibi: oib; aut planetis. Qui-
ta ibi: significat ēt per caput et caudā. Primo dicit q; circulus signorū di-
uiditur in duodecim ptes equales que vocātur signa et nominant noībus
duodeci imaginū que sunt in ipso circulo signorū: que sunt aries taurus
gemini. tc. Et qdlibet signū diuidit in triginta ptes equales que vocant
gradus. Et qlibet gradus diuidit in sexagita et vocant minuta. Et quod-
libet minutū in sexagita et vocatur scda. et qdlibet secundū in sexaginta et
vocant tercia. et quodlibet tertiu in sexagita et vocant quarta: et sic usq; in
ffinitū. ¶ Circa istā p̄em p̄nt moueri duo dubia. Primum est de numero si-
gnorū. Scdm de ordine. De numero signorū disputat Elbumazar dicens.
Quidam ex his qui diversa a nobis sensere tradixerūt dictis antiquorū
in nūero signorū. Et dixerūt: cur putatis q; signa sūt duodeci nec plus nec
minus? Quibus rñdet Elbumazar dicens: q; Eracis philosophus patefe-
cit. 48. imagines q; sunt in circulo. i. in octava sphera et earū noīa et aucto-
rizauerūt eius simiam oēs sapiētes antiqui et cōcordauerūt cū eo sup hoc.
Et duodeci ex his imaginib; sunt in circulo signorū. Haec de cā dixerūt
q; sunt duodecim. Aliaz cā assignat Elbumazar dicens: q; philosophi
inuenerunt q; oēs res que sūt et destruunt in hoc mundo sunt cōposite ex
elemētis et omni iduīduo qd efficiēt ex quatuor elemētis sunt tria esse. s. int-
tūm mediū finis. Quatuor igit elemēta multiplicata p tria faciūt duo
decim: igit signa sunt duodecim. Tertia cā est q; per motū solis fit genes
ratio et corruptio in rebus inferiorib; et eius opus plus appet in hoc mu-
ndo q; opus aliorū planetarū. Et ipse rotat in his duodeci imaginib; et
sunt ei locus. Et fī decursus eius in his duodecim imaginib; variātur
tempora anni. Ideo philosophi posuerūt duodeci imagines digniores si-
gnificatione. Et attribuerūt eis significationē vniuersalem. Ceteris vero
triginta sex imaginib; attribuerunt significationē propitam. ¶ Secun-
da dubitatio est de ordine et de principio. Aliquis enim posset dicere qua-
re incepérunt ab artete cum circulus non habeat principium neq; finem.
Ad hoc dicit parolomeus in. 156. propositio c p̄me partis quadripartiti
q; ideo est principium ab artete: quia est signum masculinum: et agens est
dignissimo et equinoctialis trāsit per ipsum: et ab inde. Id est ab equi-
noctiali incipit maior mutatio totius firmamenti. ¶ Sed aliquis dicceret p
stam rationem videtur q; initium debeat esse a libra: q; est signus mas-
culinus

Subdiut-
sio.

Alkabitij astronomi tractatus.

linum et equinoctialis transit per ipsum et maior motus firmamenti est ibi: quare ergo incepit ab ariete pottus et a libra. Post soli per dictum ptolomei in. 140. ppositione prime partis ubi dicit quod principium in firmamento est ille locus in quo complexio temporis est humidior: sicut prima etas animalium est in qua complexio est humidior. Posset aliter dici quod ab ariete incepit generatio: a libra vero corruptio. De ordine diceret aliquis quod
re posuerit taurum post arietem: et deinde gemini postea cancrum. Dicit Albus
azar quod quatuor sunt qualitates simplices elementorum. scilicet caliditas siccitas hu-
miditas et frigiditas. Et duae sunt ex istis sic agentia. scilicet caliditas et frigiditas.
et aliae duae sunt sicut patientia. scilicet siccitas et humiditas. Agentia autem sunt
digniora patientibus: ideo incepit ab agentibus. Et agentium unum est principium
generationis scilicet caliditas. et aliud principium corruptionis scilicet
frigiditas. Hec autem prius generatur quam corruptitur: ideo posuerit arietem
in principio quod est signum calidum et siccum de natura ignis quod est primo calidus.
Et posuerit cancrum in fine quod est signum frigidum et humidum de natura aque quod est
primo frigida. Et posuerit taurum post arietem: quod est signum frigidum et siccum
de natura terre que est primo sicca: quod siccitas terre conuenienter est calor ignis.
Et posuerit signum geminoz ante cancrum. quod est signum calidum et humidum de
natura aeris quod est primo humidus: et humiditas aeris est conuenienter humiditati aque.
Ad evidenter predictorum intelligendum quod in octava sphera sunt
quadraginta octo imagines: in quibus est concordia apud omnes antiquos si-
acut dicebat. et sunt in eis. 1022. stelle que dicuntur stelle fixe et mouentur omnes
uno motu. scilicet ad motum octave spherae in centum annis fere uno gradu. Et
antiqui posuerunt eas in sex ordinibus ita quod illas que sunt maiores pos-
suerunt in primo ordine et sunt quidecim. Et quod sunt infra haec posuerunt in
secundo ordine: et sunt. 45. Et quod sunt infra haec posuerunt in tertio ordine: et
sunt. 208. Et quod sunt infra haec posuerunt in quarto ordine: et sunt. 474. Et quod
sunt infra haec posuerunt in quinto ordine: et sunt. 217. Et quod sunt infra haec
posuerunt in sexto ordine: et sunt sexaginta tria. Et his. 48. imaginibz. 12.
sunt in via solis sicut dictum est: et sunt in eis ex stellis. 346. Noia earum ima-
ginum sunt aries taurus et ceteri. Et remanet. 36. imagines quarum. 21. declinat
a via solis ad septentrionem et. 15. ad meridiem. Que declinat ad septentrionem
habet ex stellis supradictis. 360. Et noia imaginum sunt hec. Prima est vix
sa minor. Secunda est vixsa maior. Tertia draco. Quarta dominus flamen vel succes-
sus. Quinta canis latras vel vulvulas. Sexta corona septentrionalis. Septen-
tima incurvata vel genuflexus. Octaua vultur cadens. Nonna gallina. Deci-
ma sedes super sedem. Undecima deferens caput algoli. et. diaboli. Duodeci-
ma tenet habendas. 13. serpetarius. 14. serpens. 15. amissor. 16. aquila volans. Alius liber habet caput equi. 19. equus secundus. Alius liber habet caput equi volans. 20.
muller que non nouit virum. 21. triangulus. Que vero declinat ad meridiem
habet ex stellis supradictis. 16. quartum imaginum noia sunt hec. Prima earum
est marinus leo quemquidam virius appellat. 2. algebar. 3. canis validus. 3. flumen
4. lepus. 5. canis maior. 6. canis minor. 7. archa noue. 8. serpens. 9. vas. 10
coru. 11. deferens leonem et ipsius medietas est humanae figure et altera equi.
12. leopardus. 13. thuribulum. 14. corona meridionalis. 15. piscis meridianus.
Et sex ex his signis. In ista parte comparat auctor signa ad inves-
tigem. Et potest dividit in tres partes. Primo compa-

Differentia prima.

fo. viij.

Rat ea quantus ad partes mundi: vel quantu ad declinationes. Secundo
quantu ad ascensiones. Tertio quartu ad qualitates. Prima in principio.
Secunda ibi: et sex ex illis dicunt directe ascendētia. Tertia ibi: et vocatur me-
dias. Quarto dicit q̄ sex ex p̄dictis. 12. signis sunt septentrionalia: q̄ declinat altera equinoctiali versus polū septentrionalē. s. a principio arietis
v̄sq̄ ad finē x̄gint. Et alia sex. s. a principio libri v̄sq̄ ad finē p̄scis sunt
meridionalia: q̄ declinat ab equinoctiali linea v̄sus polū meridionalem.
Tertia quā partē est intelligēdū q̄ equinoctialis est circulus quē describit
sol rapru firmamēti. s. p̄ motū diurnū q̄i est in p̄mo punto arietis et eūdē
describit in p̄mo p̄ucto libri. Ideo vocat a Ptolomeo equator diei et no-
ctis: q̄ tunc p̄pis dies et noctis sunt eiusdē lōgitudinis p̄ vniuersum mundū
vbt sol ouīt et occidit. Hoc ideo dico q̄ duo sunt loca in insido sup̄ que sol
nō oritur nec occidit q̄i est in principio arietis vel libri quoꝝ v̄nus est sub
polo arctico et alteret sub polo antarctico. C̄ h̄ic posset moueri illa q̄stio.
Utrū sub eq̄noctiali sit habitatio. Vnde q̄ non. Nā vbi est p̄petua caliditas
ibi non est habitatio: sed sub eq̄noctiali est p̄petua caliditas. sol em̄
semp̄ decurr̄t super illā partē et modicū declinat ab illa. Itē auctor sp̄bes
re dicit q̄ quīq̄ sunt zone in celo. quāz vna est torrida zona: et illa secūdus
eum est sub eq̄noctiali et ex vtraq̄ parte v̄sq̄ ad tropicos et due sub polis
et due medie. Ibi vult qđ tres eaꝝ sunt inhabitabiles. s. torrida zona pro-
pter n̄mū calorē: et due existētes sub polis p̄pter n̄mū frigus et alle due
fm̄ eum sunt inhabitabiles q̄i tēperate. Breuiter ego credo cuꝝ Euisenna
q̄ sub eq̄noctiali sit habitatio et optima habitatio. Et breuiter pono vñā
rōnem que mouit me. Ibi est optima habitatio vbi est marima tēperies:
sed sub eq̄noctiali est marima tēperies: ergo et c̄. Auctor est nota n̄mō
declarō: sub eq̄noctiali em̄ dies non sunt eq̄les sicut dictū est: et tantum
p̄t in frigidari aer in nocte sicut calefit in die. Item declinatio solis ma-
xime variat ibi. Autatur em̄ declinatio in uno die per. 24. minuta. ideo
forte v̄t p̄t accipere qđ sol trāseat directe supra capita eorū. q̄i hoc non
accidit nisi sol intraret p̄ncipiū arietis vel libri recte in meridie. Item sol
nūq̄ manet in eadē altitudine sup̄ ipsos: sed statim in instati si esset motus
in instati variat altitudo. Ita em̄ velocit sicut p̄mū mobile mouet acci-
dit ad meridies et recedit a meridie. Et vbi debet fieri magna calefactio
op̄ortet qđ radii infigan̄t per aliquid tēpus. sicut videm⁹ in speculo ardenti
si moueret speculū nō incēderet festucas v̄l̄ aliā rem q̄i opponeret. Itē pla-
nete frigidū refrenat ibi caliditatē calidorū: q̄i oēs semp̄ sunt ibi p̄pinq̄
q̄uis quidā dicāt q̄ planetē nō causant frigiditatē sed eorū frigiditas ē
calor minor. In veritate hoc nō credo salua ḡfā illoꝝ. Vidi em̄ qđ eades
causa frigoris nō facit tantū frigus in p̄tibus multū septentrionalib⁹ quā-
tum facit in minus septentrionalibus. Posset etiā p̄bari rōne. Si esset ita
q̄ null⁹ planeta influeret frigiditatē s̄i causaret caliditatē sequeret q̄i pre-
sentia saturni in estate fieret calidior: q̄i tale additum tali: facit ipm̄
magis tale: sed hoc non videm⁹ quare et c̄. Et si diceret aliquis q̄ minor
caliditas sua temperat maiorem caliditatem solis sicut aqua tepida cali-
da. Hoc non valet: quia ibi fit mixtio materialis. in influentib⁹ autem ce-
lestib⁹ fit mixtio virtualis. Et estimanduz in influentib⁹ de maior
calore et minorib⁹: sic de duobus ignib⁹ calefacientib⁹ vnam ollam quo-
rum v̄nus esset fortior alio. Certeum est quod minor ignis non frigidabile

Alkabitij astronomi tractatus.

Additio.

ella nec impediet fortiorē ignē in calefactione sua. Rationes in oppositū sunt solute: quia prima dicit q̄ est tibi ppterua caliditas. Dico q̄ nō est ibi perpetua caliditas que impedit habitationē. Auctorem sphera nego in pposito quātuz ad hoc. ¶ Additio. Aries:taurus:gemini:cácer:leo:ágo:pisces:aquarius:capricornus:sagittarius:scorpius:libra:inferiora pcor-dant superiorib⁹. Sagittarius:scorpi⁹:libra:ágo:leo:cancer:Capricorn⁹: aquarius:pisces:aries:taurus:gemini. inferiora obedunt superioribus.

Et sex ex illis dicuntur directe ascendētia. Hec pars posset dī. vidi sed nō ē vis. Dicit breuiter q. 6. signa ex signis predictis ascendunt recte: et 6. oblique. Recte ascen-dunt a principio cancri usq; ad finem sagittarij. Alia. 6. ascendūt oblique. Ista habent ex tractatu de sphera. ideo nō est hic standū. Postea dicit q̄ tortuose seu oblique ascendētia obediūt recte ascendētibus. Juxta qđ no-tandū q̄ si duo nascātur in qbusdā temporib⁹ in qbus oēs alte significa-tiones sunt pars quantū ad radicē superiorē et esse inferiorē: sed unus eoz nascat̄ sub signo directe ascendentē et alter sub signo oblique vel tortuose ascendēte. ille q̄ natus fuerit sub obliquo obediēt alteri qui natus fuerit sub signo directo dū illa signa sunt eiusdē longitudinis a principio cancri. Herbi gratia: ille q̄ natus fuerit sub geminis obediēt ei qui natus fuerit sub cácro: et ille q̄ sub tauro ei qui sub leone. et ille qui sub ariete ei qui sub virgine et sic de alijs. Postea dicit qđ quilibet duo signa que sunt eiusdes longitudinis a principio arietis dicunt cōcordātia. sicut pisces et aries aq-rius et taurus capricorn⁹ et gemini: et sic de alijs. Et potest applicari sicut prius. Et hoc est ideo q̄ ascensiones illoꝝ signorū sunt equales. Et hoc ē quod dicit auctor tractatus de sphera. quilibet duo signa equaliter distā-tia ab alterutro punctoꝝ equinoctialiꝝ adequatūt in suis ascensionibus. Postea dicit qđ medietas circuli que est a principio leonis usq; in finem capricorni vocat medietas maxima ppter ascensiones. Et est medietas solis: q̄ leo est dom⁹ solis et ascensiones incipiūt ibi notabiliter augmēta-ri. Et sol habet in tota illa medietate dignitatē sicut planete in terminis suis. Et alia medietas est lune scilicet a principio aquarij: usq; ad finē cancri: et illa vocat medietas minima eo q̄ ascensiones notabiliter incipiūt ibi nominari. Et luna habet ibi dignitatem quam sol habet in maxima.

Et vocatur medietas. Hic comparat signa ad invicem quantū ad qualitates in gñali. Et breuiter dicit q̄ medietas q̄ est a principio arietis usq; ad finē ágnis ē medietas calida: q̄ facit nobis estate. Et alia medietas ē frigida: q̄ facit nobis h̄yemē.

Et vocatur illa quarta pars. Hic comparat ista. 12. ligna ad et ad. 4. humores siue cōplexiones. Et dicit q̄ quarta pars q̄ est a prin-cipio arietis usq; ad principiū cancri est calida et humida sicut vir et sicut etas puerilis et sicut cōplexio sanguinea. Et alia quarta pars q̄ est a prin-cipio cancri usq; ad principiū libri est calida et sicca sicut etas: et sicut scda etas et sicut cōplexio colerica. Et alia quarta ps q̄ est a principio libri usq; ad principiū capricorni est frigida et sicca sicut autumnus: et sicut tertia etas que est principiū diminutioꝝ: et sicut cōplexio melācolica. Et quarta ps que est a principio capricorni usq; ad finē pisciū est frigida et humida sicut h̄yems et sicut etas ultima: et cōplexio flegmatica.

Omnibus autem planetis. Hac ponit ordines. 7. planetarum et quo accipitur in. quod dicit plane- ta est in signo et patet in littera. Sed nota hic triplicem acceptionem si- gni sicut ponit auctor sphere et quia ibi inuenies non pono hic.

C De domibus planetarum. Textus.

Abent quoque planete in his signis praesentes: quasdam per na- turam: quasdam per accidentem. Que sunt per naturam sunt hec domus. Exaltatio. Terminus. Triplicitas. Facies. De il- lis autem que per accidentem sunt loco convenienti tractabimus. Domus sunt hec: Aries et Scorpis. domus Martis tauri et libra. domus Generis Gemini et Virgo. domus Mercurii cancer. domus Lune Leo. domus Solis. Sagittarii et pisces. domus Iouis Capricorni. Et quod. do- mus Saturni. Septimum autem signum a domo vniuersitatis planete de eiusdem fore detrimetur. Et si duo signa fuerint domus viii planete dicuntur cordan- tia in almatice: hoc est in circulo quod latitudine est in medio et in ligatura stricta: et huius significare circulum zodiacum. Signa autem in quod planete dum intrat dicuntur gratulari ieiuis et dum eorum finem Dorotheum sunt hec. Saturnus dum intrat aquarii gaudere dicitur. Jupiter in sagittario. Mars in scorpione. Venus in Taurum: et Mercurius in Virgine.

C Glossa super textu de domibus planetarum.

Abent autem planete. prius determinauit auctor de divisione circuiti signorum: et de quibusdam que consequuntur ipsorum divisionem. Hic vult de terminare de dignitatibus planetarum in signis. Et dividit in duas. Quoniam primo determinat de dignitatibus essentialibus. Secundo de accidentalibus: secunda pars est ista: ex praesertim quod planetarum accidentibus in fine huius differentie. **C** Prima pars dividit in duas. quoniam in prima facit quod dictum est. scilicet determinat de dignitatibus planetarum in signis. In secunda parte determinat de fortitudinibus quas habent in ipsis dignitatibus. secunda ibi: et quod tam auxiliante deo. **C** Pri- ma pars dividitur in quinque partes secundum quinque dignitates: quoniam primo de- terminat de dignitate planetarum que vocantur domus. **C** Secundo de digni- tate que vocatur exaltatio. **C** Tertio de dignitate que vocatur triplicitas. **C** Quarto de dignitate que vocatur terminus. **C** Quinto de dignitate quod vocatur facies. secunda ibi. he sunt exaltationes. tertia ibi. triplicitates sic distin- guimur. quarta ibi. huius quoque in unoquoque signo. quinta ibi. facies autem signorum. **C** Prima pars potest dividiri in duas partes: quoniam in prima parte ostendit quod sint domus planetarum. **C** In secunda parte quod quilibet eorum propter sole et lunam habet duas domus. quartum vero est et magis principalis: et illa vocatur gaudium. ideo ostendit quod sint illae domus in quibus gaudet secunda ibi. signa autem in quibus. **C** Prima dividit in duas. prius ponit determinandum de dignitatibus planetarum et ponit di- visionem in littera. Secundo prosequitur ibi. domus he sunt. Dicit quod planete habent in signis predictis quasdam dignitates seu praesentes per naturam et quasdam per accidentem.

Alkabitij astronomi tractatus.

Que sunt p naturaz sunt domus exaltatio triplicitas terminus et facies.
De his autem dignitatibus quas habent per accidens vult postea dicere.

Domus he sunt Dicit q̄ aries et scorpius sunt dom⁹ martis thau-
rus et libra dom⁹ venieris: gemini et virgo domus
mercurij: cācer domus lune: leo domus solis: sagittarius et pisces domus
touis: capricornus et aquarius dom⁹ saturni. Postea dicit q̄. 7. signum a
domo cuiuslibet dicit eius detrimentū: vbi grā. sicut leo est domus solis
sic aquari⁹ qđ est signū oppositū leont est detrimentū solis: et eodē mō in-
telligas de alijs. Deinde duo q̄ duo signa q̄ sunt dum⁹ vni⁹ planete dñr
cōcordātia in círculo. i. in círculo signorū siue zodiaco qui est latus in me-
dio et in ligatura strict⁹: iuxta polos. Ad q̄ intelligendū op̄z imaginari cir-
culos trāseuntes p principia signorū et p polos zodiaci: et totū spaciuz com-
prehēsum inter quoslibet duos circulos est vnu signū sicut exemplificatum
fuit in lectiōe precedētc. Ista cōcordātia videt mihi parū facere ad hoc q̄
duo signa debeāt esse domus vni⁹ planete q̄ q̄libet duo signa illo mō cō-
cordant. Iō pōt aliter exponi siue glosari vbi auctoris q̄ quelibet duo si-
gnia que sunt domus vnius planete dñr concordantia in zodiaco q̄tū ad
distantiā a domib⁹ luminariū: et illo modo est verū: vbi grā: gemini et vgo
sunt dom⁹ mercurij et eq̄liter distat a leone et a cancro q̄ sunt dom⁹ lumina-
riū: et thaurus et libra q̄ sunt dom⁹ venieris eq̄liter distant a leone et cācro.
Et hāc cōcordantiā iuentes in oīb⁹. Ptolome⁹ assignat cāz q̄re leo est do-
mus solis et cācer dom⁹ lune et sīt de alijs in. 173. ppōne et. 6. ppōnibus se-
quētib⁹ pme pris de domib⁹ luminariū solis et lune dicit duo signa septē
trionalia q̄ sunt ppinquioria zenith capitu nroꝝ q̄b̄ alta et hac rōne faciūt
calore q̄ sunt cācer et leo posuerūt ambo p domib⁹ duox luminarium ma-
gnis de nobilib⁹. leonē q̄ masculus domū solis et cācrū q̄ feminā domū lu-
ne. Haly dicit in cōmēto exponēs vba p̄dicta q̄ duo signa maxie septen-
trionalia sunt cācer et gemini s̄ gemini est signū calidū et hūidū. iō nō cōcor-
dat cū altq̄ coz. In hoc q̄ humectat nō cōcor dat cū sole q̄ calefacit et desic-
cat: nec cū lūa q̄ feminā est si nocturna. signū aut̄ geminoꝝ est masculinū
et dñrnū. Sed leo cōcordat cū sole. q̄ est signū calidū et siccū. iō cōuenit vt
leo sit dom⁹ solis et q̄ luna sequit sole: iō cōuenit vt dom⁹ lune sit circa do-
mū solis. Tunc diccret alijs q̄re ergo vgo nō est dom⁹ lune cū sit circa leo
ne qui est dom⁹ solis. Dicit haly q̄ signū virginis nō cōuenit lune: q̄ vgo
est signū siccū luna vero humida. Et ppter hoc posuerūt cancrū q̄ est hu-
midus domū lune. de domib⁹ alioꝝ planetarū assignat duas cās: q̄rūvna
accipit ab ordine planetarū et signorū. Elia ab aspectib⁹. Breuiter vt con-
cludā intētionē suā paucis verbis vult dicere q̄ capricornus et aq̄ri⁹ sunt
domus saturni q̄ hec duo signa maxime distat a domib⁹ luminariū et sa-
turnus est superior oīum planetarū. Et sagittarius et pisces sunt domus
Jouis. q̄ hec duo signa sunt iuxta domus saturni: sicut Jupiter est sub sa-
turno. Scorpio et aries sunt domus martis: q̄i sunt iuxta domus Jouis si-
cū: mars sub Joue. Libra et thaurus sunt dom⁹ venieris ppter eandē cāz.
Et virgo et gemini domus mercurij. Et si incepit ordine ab inferiori in-
uenties idē: verbi grā: virgo et gemini sunt iuxta domos luminariū et sunt
domus mercurij: q̄i mercuri⁹ sequit post lunā in ordine: et sic de alijs. Elia
cā quā assignat accipit ab aspectibus et vult dicere q̄ saturnus est maio.

In fortuna: ideo dom⁹ sua debet distare a domib⁹ luminariū aspectu op̄posito q̄ est aspectus p̄fecte inimicitie. Illo autē mō distat capricornus & aquari⁹. Capricornus em̄ est in opposito dom⁹ lune. s. cācri. & aquari⁹ in opposito dom⁹ solis. s. leonis. Et Jupiter est fortuna maior. iō domus sue debent distare a domib⁹ luminariū aspectu trino. i. aspectu p̄fecte amicitie. hoc mō distat sagittarius & pisces: sagittari⁹ em̄ aspicit leonē aspectu trino. & pisces cācrū. Et mars est in fortuna minor. iō dom⁹ sue debet distare a domib⁹ luminariū aspectu q̄rto q̄ est aspectus medie inimicitie. Hoc mō distat scorpius & aries: scorpius em̄ aspicit leonē aspectu q̄rto & aries cācrū. Ven⁹ est fortuna minor. iō dom⁹ sue debet distare a domib⁹ luminariū aspectu sextili: q̄ est aspect⁹ amicitie medie. Hoc mō distat libra & taur⁹. Libra em̄ aspicit leonē aspectu sextili: & taur⁹ cancrū. Et reliquum mercu-
rio duo signa remanētia. s. ḥgoz gemini q̄ sunt iuxta domos luminariū: qz.
mercurius nunq̄ p̄t elongari a sole ultra vnū signū: imo nō p̄t elongari a
sole scđm equationes tabularū alfonci vltra. 28. gradus 2.7. minuta.

Signa autem in quibus. Cum q̄libet quinq̄ planetarum ha-
bitat duas domos ostēdit que sit do-
mus p̄ncipalis cuiuslibet eoz. Dicit q̄ saturn⁹ gaudet i aq̄rio. Jupiter i
sagittario. Mars i scorpiōe. ven⁹ i tauro: mercuri⁹ i ḥgine. **Eddition.**
Scito q̄ caput & cauda draconis nō habet aspectū nisi p̄ solā cōiunctiōc̄
corporalē q̄ nullo gradu distare debet.

¶ De exaltationibus planetarum. Textus.

Esunt exaltationes planetarum. Sol exalta-
tur in ariete: hoc est in. xix. gradu eius. Luna in. lii. gradu Tauri. Saturn⁹
in. xxi. librae. Jupiter in. xv. gradu cancri. Mars in. xxvii. gra-
du Capricorni. Venus in. xxviij. gradu Pisces. Mercurius
in. xv. Virginis. Caput draconis in. iiij. gradu geminorum. Et cauda in. lii.
gradu Sagittarii. In septimo autē signo ab exaltatiōe vniuersitatis pla-
nete: in simili gradu erit eius descensio: verbi gratia: sicut sol exaltatur
in. xix. gradu arietis. ita in. xix. gradu librae cadit: & sic de ceteris. P̄tolos-
meus autē ponit arietem totū exaltationē solis. Et taurū totū exaltationē
Lune & cetera similiter.

¶ Glossa sup̄ textu de exaltatiōibus planetarū.

Esunt exaltatiōes. Dicit q̄ sol exaltat in. iij. gradu
arietis. rc. R̄a plana est. P̄tolos-
me⁹ assignat cāz exaltationū planetarū i. 199. p̄positiōe p̄ me-
ptis q̄dripartiti & i. 6. sequētib⁹. Vult dicere q̄ iō aries ē exalta-
tio solis: q̄ dū sol i trā arietē dies icipiūt augmētari supra no-
ctes & calor ei⁹ icipiit ibi apparere magis. Et libra ē casus ei⁹. q̄ ibi icipiūt
noctes augmētari supra dies & calor icipiit ibi diminui. Et q̄ saturn⁹ ē op-
posit⁹ soli: q̄ ubi crescit calor minuit frig⁹ & eōrio. iō libra ē exaltatio satur-
ni. aries nō casus. Et cū lūa p̄iūgit soli i ariete icipiit lumē ei⁹ p̄iō appare-
re i thauro: iō thaur⁹ ē exaltatio lūe & scorpio casus su⁹: q̄ ē signū opposi-
tū. Et q̄ Jupiter facit vētos septentrionales & cancer est signū septentrio-

Alkabitij astronomi tractatus.

nale. Ideo cācer est exaltatio Jovis et signū oppositū. s. capricorn⁹ est ei⁹ casus. Et q̄i mars est radēs p naturā et p pte cuȝ fuerit in capricorno multo magis cōburit: q̄i iclinat ad partē meridie. iō capricorn⁹ est exaltatio sua et est signū oppositū exaltatiōi Jovis. et cācer est ei⁹ casus. Et q̄i ven⁹ natūraliter humectat et marie cū est in pisib⁹. iō piscis est exaltatio veners et si gnū oppositū scilȝ x̄go casus ei⁹. Et q̄i mercuri⁹ desiccatur p se et i hoc ē ptra tius veneti. iō x̄go ē exaltatio sua qđ est signū oppositū exaltatiōi veners et pisces ē casus ei⁹. Albusazar assignat fere easde cās lȝ altis vtaf þbis. et accipit cas a Ptolomeo. iō sufficiāt ista de casus domoz et exaltationū.

De triplicitatibus.

Textus.

Ntriplicitates vero sic distinguimus. Omnia em̄ tria ligna q̄ in una natura vident̄ cōcordari faciūt triplicitatē et eodē nomine vocant̄: hoc est triplicitas. Eras ergo Leo et Sagittari⁹ faciūt triplicitatē primā: q̄i vnūquodq; istoz signoz ē igneū masculinū diurnū calidū scilȝ et siccū colericū sapore amarū est quoq; et hec triplicitas orientalis. Eius dñi sunt in die sol et in nocte Jupiter et eoꝝ particeps in die ac nocte ē saturn⁹. **T**riplicitas secūda est ex Tauro þgine et capricorno: q̄i hec sunt signa feminina nocturna terra frigida. s. et siccā melācolica sapore acria meridiana. **H**ui⁹ quoq; triplicitatis dñi sunt in die Ven⁹ et nocte luna quaz particeps in die ac nocte est Mars. **T**ertia triplicitas est ex geminis libra et aqr̄io: q̄i hec signa sunt masculina diurna sanguinea. scilȝ calida humida aerea sapore dulcia occidentalia. **L**ut⁹ triplicitatis dñi sunt in die saturn⁹ et in nocte Mercurius: eoꝝ quoq; particeps in die ac nocte est Jupiter. **Q**uartam vero triplicitatē faciunt Cancer Scorpius et pisces: q̄i hec sunt feminina nocturna septentrionalia aquatica frigida humida sapore salsa. **L**ui⁹ triplicitatis domini sunt in die Venus: et in nocte Mars: quorum particeps in die ac nocte est Luna.

Tabula domoz exaltationū Gaudioꝝ casuūt Triplicitatū planetarū.

V	18	die	19. vi.	1	1	1h	21	1	19. vi.	14	In.	1h	a
8	19	no.	1	1	3	1	19	1	19	1	18	1	b
II	19	di.	1	18	3	1	18	3	1	1h	19	1	c
69	19	d.n.	1	17	15	1	18	28	1	19	1	17	d
81	19	d.n.	1	1	1	1	1	1	1	19	1	17	1h
mp	19	n.	1	19	15	1	19	19	17	1	19	1	16
z	19	d.	1	1h	12	1	1	10	19	1	1h	19	1
III	18	n.	1	1	1	18	1	12	3	1	19	1	17
+	14	d.	1	18	3	1	14	18	3	1	14	1	16
20	1h	n.	1	18	28	1	1	14	15	1	19	1	16
xxi	1h	d.	1	1	1	1h	1	1	1h	1	19	1	15
X	12	n.	1	19	27	1	1	19	5	1	19	1	14

Glossa super textu de triplicitatibus.

Riplicitates vero. Prīus determinauit auctor de dominib[us] et exaltationib[us] planetarū. Hic determinat de triplicitatib[us]. Et q[uod] aspectus cōcomitantē triplicitates. id determinat ex cōsequēti de aspectib[us] signorum. Et scđ 3 hoc pars potest diuidi in duas ptes. In pma determinat de triplicitatib[us]. In scđa de aspectib[us] ibi. scđa: dñr et signa se aspicer. Prima pars potest diuidi in duas. In prima facit qđ dictū est. In scđa ostendit q[uod] sunt signa mobilia q[uod] fixa q[uod] cōta: secūda ibi. quattuo: qđ ex his signis. Prima pars diuidit in 4. partes secundū. 4. triplicitates. scđa ibi. triplicitas. tertia ibi: triplicitas: quarta ibi. quartā vero triplicitatē. Prima in duas. In prima terminat de ipsis triplicitatib[us] in generali. In scđa in speciali. Prima in principio. scđa ibi: aries leo et sagittarii. Dicit primo q[uod] oia tria signa q[uod] sunt eiusdē nature faciūt unā triplicitatē. Postea dicit q[uod] artes leo et sagittarius faciūt pma triplicitatē. q[uod] illa tria signa sunt eiusdē nature scđ 3 ignea: masculina: diurna: colerica: calida et sicca sapore amara. et hec tria signa sunt orientalia. Et ista triplicitas sicut quelibet aliaz h[ab]et tres dominos q[uod] vocātur dñi triplicitatis. Pum⁹ dñs hui⁹ triplicitatis in natiuitatib[us] vel questionibus vel quibuscumq[ue] alijs rebus que fiunt in die est sol. Secūdus est Jupiter. Terti⁹ est saturn⁹. In reb[us] q[uod] fiunt in nocte pum⁹ dñs hui⁹ triplicitatis est Jupiter: secūdus sol: tertii⁹ saturnus. Rotadus est hic qđ dicit Albumazar in introductorio suo q[uod] pum⁹ signū istius triplicitatis scilicet aeris facit calorē temperatū. secundū. s. leo facit calorē le tentē. tertii⁹. s. sagittarius facit calorē corruptē. Quādo aliquod istoꝝ signorum ceciderit in ascendentē coniunctionis vel oppositionis solis et lune in tempore hyemali temperatur frigus. In tpe estivali fit calor excessivus maxime si dominus illius signi fuerit presens in illo signo vel in aliquo angulorum aspiciens ipsum ascēdens. Postea dicit q[uod] taurus virgo et capricornus faciunt secundā triplicitatē q[uod] sunt eiusdem nature: q[uod] oia tria sunt feminina nocturna terrea frigida et sicca melancholica sapore acris meridiana. Ilius triplicitatis dñi sunt in die: pum⁹ venus: deinde luna: deinde mars. Et in nocte luna pum⁹ deinde venus: deinde mars. Dicit Albumazar q[uod] pum⁹ signū huius triplicitatis facit frigiditatē temperatā confortantē animalia et segetes. Secūdū facit frigiditatē ledētē. Terti⁹ corruptē. Quando aliquod istoꝝ signorum cadit in ascendentē coniunctionis vel oppositionis solis et lune in hyeme et maxime capricornus fit frigus maximū: maxime si Saturnus fuerit in ipsa triplicitate. Deinde dicit q[uod] tertia triplicitatem faciunt gemini libra et aquarii: q[uod] sunt eiusdē nature. sunt enim masculina diurna sanguinea calida et humida aerea occidentalia sapore dulcis. Eius dñs in die p[ro]mus est Saturnus. secūdus mercurii⁹. tertius Jupiter. In nocte pum⁹ est mercurius. scđe Saturnus. tertius Jupiter. Et Albumazar dicit q[uod] pum⁹ signū huius triplicitatis facit vētos temperatos confortantes et dulces. Scđm facit vētos nocitiuos. Terti⁹ facit vētos dissipantes et segetes. Qui aliquod istoꝝ est ascendens in hora coniunctionis solis et lune mouent venti in illa lunatōe et similiter tellus de oppositione. Postea dicit q[uod] quartam triplicitatem faciunt

Alkabitij astronomi tractatus.

cancer scorpio et pisces: quia omnia tria sunt feminina nocturna septentrionalia aquatica frigida et humida sapore salsa. Cuius dicitur sunt in die: prius venus. Secundus mars. Tertius luna. In nocte prius est mars. Secundus venus. Tertius luna. Dicit Elbumazar quod prius signum huius triplicitatis facit humiditatem peratam. Secundum abundantem. Tertium destruentem. Qui aliquod signum istorum fuerit in ascendentem coniunctione vel oppositione solis et lunae presumendum est de pluviis illo mense. Ab illa enim triplicitate et a venere et a luna marie incipiunt pluviae. Dicit Elbraha auenezre quod si in coniunctione vel oppositione quod procedit introitum solis in arctem: siue fuerit coniunctio siue oppositio fuerit aliquod istorum signorum ascendens: et cum hoc luminaria fuerit in aquulis. tunc in ascendentem vel medio certum in occidente: aut in aquo medie noctis erit nimia pluvia in illo anno. Sed si luminaria fuerit in casu ab aquulis non descendet pluvia in illo mense et in maiori parte illius anni. Et ego exptus suis pluries quod quoniam ascendentes coniunctiones est signum aquaticum: et luna anni oppositione intrat illud signum in eodem die quoniam luna moratur in illo signo. Et suo modo intelligas de veteris signis et frigidis. Hoc iumentum per experientiam: sed postea hoc inueni in libro Elbraha auenezre. et multum gaudens fuit: quia magis fui certus de virtute: sed Elbraha dicit quod hoc marie est verum si signum ascendens fuerit aliquod aquorum figura illius terre intelligo de figura revolutionis illius anni in terra illa. Illa enim diversificata sum diversas regiones. Et non fuerit aliquod aquorum figura illius terre erunt nubes sine pluvia. Causa triplicitatum fere sunt eadem cum causis domorum: id est praeceptio.

De signis mobilibus fixis et communibus. Tertius.

Mattuor quod ex his signis dicuntur esse mobilia. scilicet Artes et Libra et capricornus. Et quatuor fixa. scilicet Taurus Leo Scorpius et aquarius. Bellum vero quatuor fixa. scilicet Gemini Virgo Sagittarius et pisces sunt contra. Dicunt autem mobilia fixa vel contra quia quoniam Sol ingreditur aliquod istorum mouet. id est mutat tempore vel figit. id est in eodem statu permaneat: aut fit contra. id est medietas illius anni temporis erit ut medietas alterius: ubi gra: quoniam sol ingreditur signum Arietis tempore mutat. id est vixit hivem in ver. Et quoniam intrat Taurum figura id est tempore annale. quoniam vero sol ingreditur geminos fit tempore contra. id est dimidium veris et dimidium estatis et sic de ceteris.

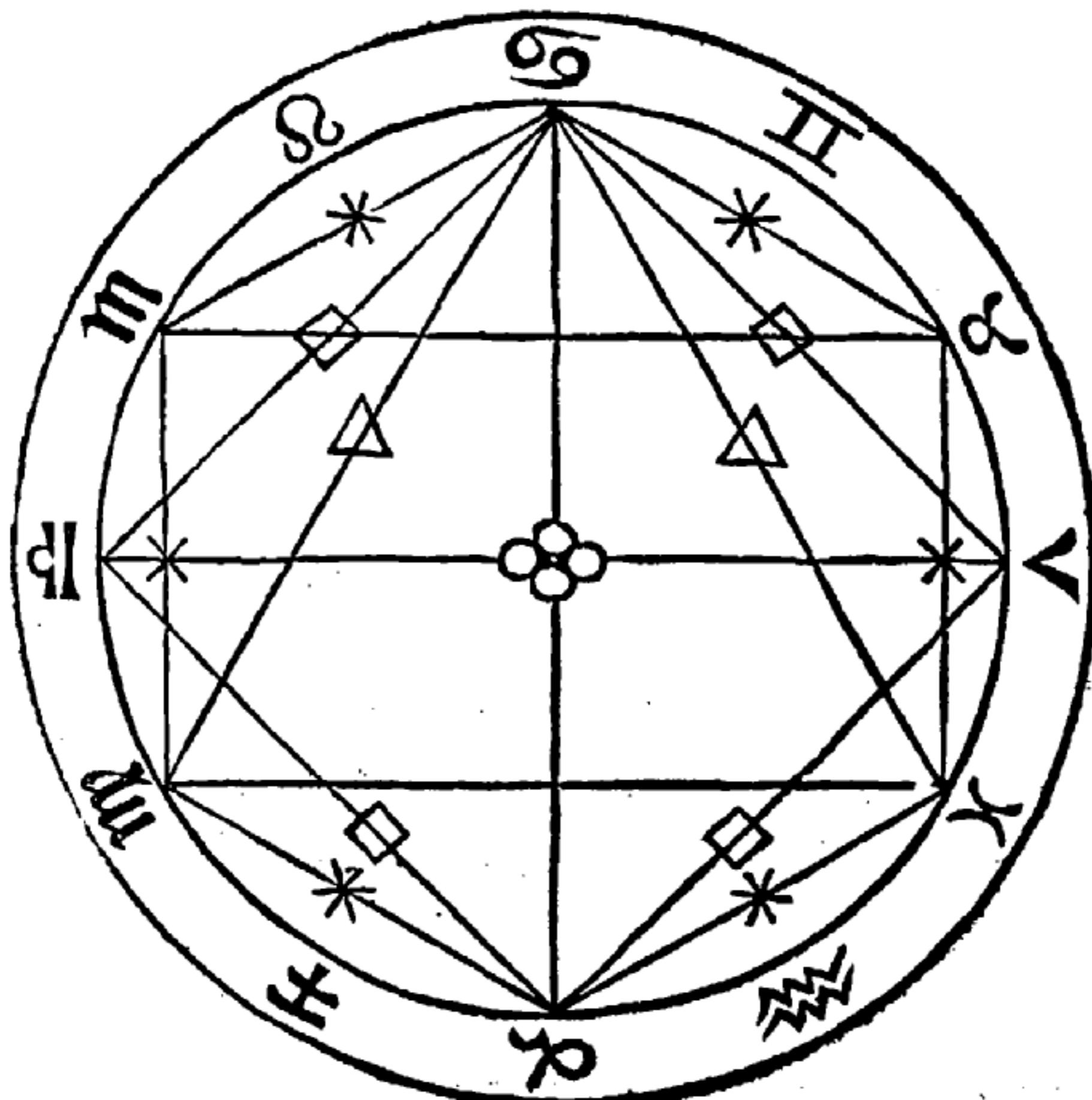
Glossa sup textu de signis mobilibus.

Mattuor quoque ex his signis. Hic ostendit quod sunt tres magna mobilia et quod sunt tres mediae siue contra. Et assignat casus et potest exempla. Ira est prima. **A** Horadum est hic quod Ptolomeus dicit in. 2. 2. propositio certior qui. noua vestimenta facere vel exercere luna in leone exercite tempore dum est. Et dicit hely in commento eiusdem propositus quod omnia signa fixa in hoc sunt prohibita: et marie leo: quia cum hoc quod est fixum est signum magne victorie: et signum victoriae omnes reges qui exercentur et malum dominum in eis. Et dicit quod per facere intendit Ptolomeus scandere et suere. Per exercere intendit induere et ut ex hoc possumus accipere regulam quod omnes res quae volumus habere fixas debemus icipere luna existere in signo fixo: sicut edificare domos et cetera. Et res quae volumus cito mutare debemus scilicet luna exercite in signo mobilium sicut iter et cetera.

Icuntur etiam signa se aspicere: hoc est oē signū aspicit ter-
tium aī se & tertium post se qđ est undecimum & hic as-
pect⁹ dī sextilis & ē aspect⁹ dilectionis & medie amicitiae: & dī ē
sextilis eo qđ teneat sextā pte circuli. i. 60. gradus: & bī grā: pla-
neta qđ fuerit i initio Arietis aspicit eū qđ fuerit i geminū aī se:
& eū qđ fuerit in aquario post se qđ est aspect⁹ amicitiae. Et aspicit quartū aī se &
quartū post se. i. decimū. & hic aspect⁹ vocat tetragon⁹ eo qđ tenet quartā pte
celi. i. 90. grad⁹: & ē aspect⁹ discordie atq; medie inimicitiae & aspicit qđ qn
iū signū aī se & qntū post se qđ est nonū: & hic aspect⁹ dī trigon⁹ vel trigona
raditatio eo qđ tertiā pte celi. i. 120. grad⁹ teneat: & ē aspect⁹ concordie & dilec-
tionis pfecte. Aspicit autē septimum p oppositionē: & ē aspect⁹ inimicitiae pfe-
cte. Et si i his signis: ita sc̄ aspiciētib⁹ fuerit plāete dicuntur se aspicere h̄ est
aspect⁹: & si duo planete fuerit i uno signo dñi pfecti. ¶ Cū x̄o fuerit pla-
netā in altq signo erūt radū illi⁹ i signis illis qđ aspiciunt ipsi⁹ signū i simili
gradu atq; minuto: & bī grā: si fuerit mars i p̄io gradu arietis & i p̄io mi-
nuto eiusdē grad⁹ erūt radū eti⁹ i p̄io ḡdu signi libri & i p̄io minuto eti⁹
dē grad⁹: & sic intellige de ceteris aspectib⁹ ut i hac figura p̄i evidētissime.

¶ Figura aspectuum.

Alkabitij astronomi tractatus.

Glossa super textu de aspectib⁹ planetarib⁹.

Icuntur aut signa se aspicere. prius auctor determinauit de dignitate planetarum que vocatur triplicitas. Et quod triplicitas accipitur a trino aspectu; ideo in hac parte incidentaliter determinat de aspectibus: et potest dividis in duas partes: quoniam in prima parte determinat de aspectibus. In secunda parte de projectionibus radiorum. Secunda ibi: cum vero fuerit planeta in aliquo signo. prima pars potest dividis in quatuor partes secundum quartuor aspectus. In prima determinat de aspectu sextili. In secunda parte de aspectu quarto. In tertia de trino. In quarta de oppositio. Secunda ibi: et aspicit quartum a se. Tertia ibi: et aspicit etiam quartum a se. Quarta ibi: aspicit etiam septimum. Dicit primo signa dum se aspicere hoc modo. Omne signum aspicit tertium post se et tertium ante se sicut aries aspicit signum geminorum quod est tertium ante se: et signum aquarum quod est tertium post se. Et hic aspectus dum sextilis eo quod tenet sextam partem circuli. scilicet 60. gradus quod est qualitas duorum signorum: et vocatur hic aspectus: aspectus amicitie media: et potest esse rectus: quodlibet duo signa isto modo distantia conuenient in una qualitate et cum hoc in sexu: verbi gratia: aries et gemini conuenient in caliditate et in masculinitate: et similiter aries et arius: taurus et cancer conuentient in frigiditate et femininitate: et similiter taurus et pisces et sic intelligas de aliis. Postea dicit quod quodlibet signum aspicit quartum ante se et quartum post se: et iste aspectus dicitur tetragonius siue quartus: qui tenet quartam partem circuli. scilicet 90. gradus quod est qualitas trium signorum. Et vocatur hic aspectus: aspectus inimicitie media: quodlibet duo signa hoc modo distantia repugnant aliqui in una qualitate: aliqui in ambabus: discordant etiam in sexu: qui si unus eorum est masculinus: alterus erit femininus. Et hec est causa quare in morbis acutis: ut plurimus fit crisis cum luna venerit ad quartum aspectum loci in quo fuit in principio morbi: maxime si fuerit repugnatio in ambabus qualitatibus: et certe tunc fit crisis salubris: ubi gratia: si luna fuerit in principio exigitudinis in aliquo signo: triplicitatis igne maxime in ariete cum venerit ad quartum signum quod repugnat in ambabus qualitatibus et in sexu certe fit crisis ad salutem sicut si fuerit in ariete quartus aspectus erit in cancro: si in leone quartus aspectus erit in scorpione si fuerit in sagittario quartus aspectus erit in piscibus. In alijs aut signis non est repugnatio nisi in una qualitate et in sexu. ubi gratia: taurus et leo: taurus est signum frigidum et siccum femininum: leo calidum et sic cum masculinum. Et hanc repugnationem inuenies in alijs suo modo. Et propter hoc crises in ipsis signis aliqui sunt ad salutem: et aliqui ad mortem secundum fortunatum vel infortunatum aspectum ad lunam. Deinde dicit quod libet signum aspicit quintum ante se et quintum post se: et hic aspectus dicitur trinus eo quod tenet tertiam partem circuli. scilicet 12. gradus. Et vocatur hic aspectus amicitie perfecte: quodlibet tria signa hoc modo distantia faciunt unam triplicitatem et conuenient in naturis sicut fuit dictum in c. immediate precedingi: post ea dicit: aspicit etiam quodlibet signum septimum a se. I. signum oppositum: et iste est aspectus perfecte inimicitie ratione oppositionis. Et omnis planeta qui fuerit in aliquo gradu alicuius signi aspicit planetam extremam in altero signo in consimili gradu eodem aspectu quo aspiciunt se illa duo signa. Et auctor

loquitur de gradibus zodiaci: sed sicut doctrinam Ptolomei accipiuntur aspectus equinoctiales. Ideo potius littera sic glossari. Et hoc intelligendū de gradib⁹ equinoctiales. Vbi gra: si fuerit alijs planeta in ariete: et alter in geminis et subtracte fuerint ascensiones circuli directi illius q̄ est in ariete ab ascensionib⁹ circuli directi illi⁹ q̄ fuerit in geminis si remanserint. 60. gradus aspiciunt se aspectu sextili. Illo modo intellige de alijs aspectibus.

Cum vero fuerit planeta. In hac parte auctor tāgit protectio cens. Si fuerit aliquis planeta in aliquo signo proiec̄t radios suos in consimili gradu signi: quod aspicit ipsum aliquo aspectu. verbi gratia: si aliquis planeta in primo gradu arietis et in secundo minuto proiec̄t radios suos sexiles ad primū gradum geminorum in secundo minuto eiusdem. Auctor nimis breviloquus fuit in hoc capitulo. ideo oportet aliquantulū immorari circa explanationem aspectū et protectionēz radiorum. Intelligēdū est primo q̄ aspectus considerātur tribus modis. Uno modo sicut gradus equales: et secundum hunc modū auctor in littera locutus est de aspectibus et protectionibus radiorum. Et vocant gradus equales gradus zodiaci non considerando ascensiones. Secundo modo considerantur aspectū secundū gradus equinoctiales in circulo directo: et hoc modo Ptolomeus iubet accipere aspectus in. 60. propositione cētiloquij; vbi loquitur de causis diuinū cōtricorū et hoc modo accipit cōter aspectus in interrogationib⁹ et revolutionib⁹ annoꝝ mūdi: et in multis alijs. Tertio mō considerant aspectū et plectiones radioꝝ sicut modū directionū: et hoc modo accipiunt in nativitatibus. Intelligendū est iuxta capitulū de aspectib⁹ q̄ aspectū accipiunt tribus modis: et tot modis etiam accipiuntur protectiones radioꝝ. Uno mō accipiuntur aspectus et plectioꝝ radioꝝ secundū gradus circuli signoꝝ: ita q̄ cōputant gradus zodiaci q̄ sunt inter unū planetā et altū: et iste est modus quē ponit auctor in lfa. Et hūc modū tenet Abrahā aeneze. Et dicit q̄ quasi infinites est exceptus q̄ aspectus debet accipi in zodiaco et nō in equinoctiali: et hic modus est facilis valde. Et exemplificatū fuit sufficiēter de hoc in sūnando litterā. Secdo mō accipiunt aspectus in eqnoctiali sicut ascensiones circuli directi sicut quēadmodū iubet Ptolomeus accipere sicut dictū fuit sup lfa. Cum igit̄ sicut hūc modū volueris egrē aspectus quere ascensiones planete in circulo directo q̄ incipiūt a capricorno: et serua eam. Deinde eodē mō quere ascensiones gradus alterius planete ī eo de circulo directo: et serua eas. Deinde subtrahe ascensiones illius q̄ p̄pinq̄uo: fuerit capricorno sicut ordinem signoꝝ ab ascensionibus illius qui lo- gius fuerit: et si remanserint. 60. gradus aspiciunt se aspectu sextili. Si remanserint. 90. gradus aspiciunt se aspectu quarto. Et si. 120. gradus remanserint aspiciunt se aspectu trino. Pro aspectu autē opposito nō oportet querere ascensiones q̄ qñ duo planete opponuntur in zodiaco: opponuntur et in equinoctiali. Iste modus facilis est ideo nō oportet hic multū stare. Terti⁹ aut̄ modus aspectū et protectionis radioꝝ est multū difficultis maxime nō exercitatis in calculationib⁹. Intelligendū est primo circa hūc modū q̄ plectio radioꝝ accipit sicut ascensiones circuli directi qñ planeta cuius radios volumus p̄fiscere est in medio celi vel in angulo terre. Et quando est in gradu orientis: vel in gradu occidentis accipitur sicut

Alkabitij astronomi tractatus.

Ascensiones regions siue orizontis obliqui sum tabulas factas ad illam regionem. Si autem non fuerit planeta in aliquo quatuor horum locorum. sed in uno cito intermedio tunc accipitunt mixtum. Cum igit volueris proiecere radios alicuius planete considera si planeta ille cuius radios vis pascere sit in medio celi. vel in angulo terre: et tunc quatuor ascensiones illius gradus in circulo directo super quas addas. 60. gradus si volueris radiatione sextile sinistra. s. illam que procedit sum ordinem signorum a loco planete. Et gradus post additionem puenientes reduc ad gradus equeles in circulo directo sum docent nam canonum primi mobilis: et gradus zodiaci qui puenientur in illo sunt radii septenariales: et sicut dixi de. 60. gradibus per radiacionem sextili: ita intelligas de. 90. per radiacionem quartam: et de. 120. per radiacionem trina. Si autem volueris radiatione destra. s. illam que procedit a loco planete versus occidente subtrahere ab ascensionibus gradibus planete. 60. gra. per radiacionem sextili vel. 90. per radiacionem quartam: vel. 120. per radiacionem trina. Et numerum que remanet reduc ad gradus equeles sicut prius et gradus zodiaci que exiuerit in illo sunt radii. Exemplum in radiacione sinistra: pono quod saturnus sit in angulo medi celi in fine sexti gradus virginis ascensiones illius gradus in circulo recto sunt. 247. gradus. 48. minuta. volo habere radiatione sextile addam ergo. 90. gradus. et puenient. 307. gradus. 48. minuta quae reducam ad gradus equeles in circulo directo: et excedit. 10. gradus. 14. minuta. 14 secunda scorpionis. ibi sunt radii sextiles saturni sinistri in horizonte. Exemplum in radiacione sextili dextra: subtrahere ab ascensionibus predictis. 60. gradus: et remanet. 187. gradus: et 48. minuta. reducam ad gradus equeles in circulo directo. et excedit. 7. gradus. 9. minuta et 15. secunda cancri. ibi ergo in proposito sui radii sextiles dextrae saturni. Si vero planeta cuius radios vis pascere sit in gradu orientis quem ascensiones gradus planete per tabulam ascensionum circuit oblique deseruit et regio. Et si volueris radiationem sinistram addere super ascensiones gradus planete. 60. gradus per radiacionem sextili. vel. 90. per quartam radiacionem: vel. 120. per trinam radiacionem. Exemplum in radiacione sextili sinistra: pono quod Jupiter sit in gradu orientis in fine. 10. gradus sagittarii ascensionis illius gradus in orizonte oblique sunt. 275. gradus: et 27. minuta: et volo habere radiatione sextile sinistram addam super ipsos. 60. gradus et puenient. 335. gradus et minuta: 27. quae reducam ad gradus equeles in circulo oblique et excedit. 12. gradus. 44. minuta. 12. secunda aquarum ibi ergo sunt radii sextiles Jovis. Exemplum in radiacione sextili dextra subtrahere ab ascensionibus gradus Jovis. 60. gradus et manet. 215. gradus. 27. minuta. reducam ad gradus equeles et excedit. 25. gradus. 54. minuta. 50. secunda librae. ibi sunt radii sextiles Jovis. Si vero planeta fuerit in gradu occidentis oppositus cum gradu opposito. s. accipies ascensiones nadir gradus planete in orizonte oblique: et facies penitus eodem modo quo dictum est. Sed postquam reduceris ad gradus equeles locus radiorum est locus oppositus illius loci quem inuenis. Et ut clarius pateat ponam in hoc exemplum. Pono quod Jupiter sit in gradu occidentis in fine. 10. gra. sagittarii: queram ascensiones. 10. gra. geminorum et inuenio 41. gradus. 9. minuta. addam. 60. gradus per radiacionem sextali: et puenient. 101. gra. 9. minuta. reducam ad gradus equales in orizonte obliquum: et excedit. 2. gradus. 30. minuta. 45. secunda leonis. sunt ergo radii in opposito istius. s. 2. gradus. 30. minuta. 45. secunda aquarum. Si autem planeta cuius

radios vis p̄iscere nō fuerit in aliquo locorum dictoriū. tūc op̄z accipere radiatōes mixto mō s̄m p̄positionē distātie gradus planete inter vniū angulū t̄ aliū. **H**odus aut̄ est iste si planeta cui⁹ radios vis p̄iscere fuerit in ter mediū celi t̄ gradū ascendentē: accipe p̄mo ascensiones gradus mediū celī quas subtrahē ab ascēsiōibus gradus planete in circulo directo: t̄ qđ remanet est distantia a medio celi quā serua. Deinde sup̄ ascensiones gradus planete in circulo directo. 90. grad⁹ adde p̄ radiatioē sextili vel. 90. p̄ radiatione. 4. vel. 120. p̄ trina: t̄ qđ p̄uenirit reduc ad gradus equales in circulo directo: t̄ qđ p̄uenirit serua. t̄ voce ſ radiatio circuli directi. Deinde quere ascensiones gradus planete in orizonte obliquo per tabulam regionis tue sup̄ q̄s adde ſiſr. 60. gradus p̄ radiatione sextili vel. 90. pro 4. vel. 120. pro trina: t̄ qđ p̄uenirit reduc ad gradus equales p̄ tabulas tue regionis: t̄ qđ extinerit serua: t̄ voce ſ radiatio regionis. Deinde vide differentiam inter radiationē circuli directi t̄ radiationē regionis: quā differentia multiplicat p̄ distantiam gradus planete a medio celi t̄ productū dif- uide per medietatē arcus diurni gradus planete. t̄ p̄uenit pars p̄portio- nalis quā adde super radiationē circuli directi. Si radiatio circuli directi fuerit minor radiatioē regionis t̄ subtrahē ab ipſa si fuerit maior. t̄ qđ p̄- uenerit erit loc⁹ radioꝝ. **A**cdietatē aut̄ arcus diurni gradus planete invenies subtrahēdo ascēsiōes gradus planete in circulo obliquo ab ascen- ſionib⁹ ei⁹ nadir t̄ mediādo illud. Posset etiā alio mō iuuentri pars p̄por- tionalis dñe duarū rōnū. f. q̄ accipereſ ſexta pars dñe t̄ multiplicareſ per horas distantie planete a medio celi. Sed hic modus ē magis tediosus. qđ prim⁹: q̄ oportet ſcōm hūc modū diuidere distantiam gradus planete a me- ridie p̄ partes horarū gradus planete ad hoc q̄ inueniant̄ hore distantie a meridie. **L**ōculo p̄mū modū. Exemplū in hoc pono q̄ gradus mediū celi sit 20. gradus leonis cōpletus t̄ saturnus sit in ſexto gradu p̄ginis p̄pleto. Queram distantiam saturni a medio celi p̄ ascensiones circuli directi. Et inuenio in distantia. 15. gradus. 22. minuta. seruabo itaq̄ eam. Deinde sub- trahā ascensiones gradus saturni in circulo obliquo ab ascensionibus gradus oppoſiti. Et remanent. 201. gradus. 20. minuta q̄ est totus arcus diurnus saturni quē diuidā p̄ mediū. t̄ veniūt. 100. gradus. 40. minuta qui est medietas arcus diurni saturni: seruabo itaq̄ eū. Deinde queraſ ascēſiones gradus saturni in circulo directo t̄ inuenio. 247. gradus. 48. minuta q̄bus addā. 60. gradus: q̄ volo radiatioē ſertile ſinistrā. t̄ pue- nient. 307. gradus. 48. minuta quos reducā ad gradus eq̄les i circulo di- recto: t̄ inuenio. 10. gradus. 14. minuta. 14. ſcōa ſcorpiōis. t̄ hec ē radiatio circuli directi. Deinde q̄rā ascēſiones gradus saturni in circulo obliq̄ i re- gione cui⁹ latitudo eſt. 48. gradus. Et inuenio. 47. gradus. 11. minuta q̄b⁹ addā. 60. gradus: t̄ pueniūt. 207. gradus. 11. minuta. q̄s reducā ad gra- dus eq̄les in circulo obliq̄ t̄ inuenio. 19. gradus. 52. minuta. 14. ſcōa libri. **C**elido q̄ radiatio circuli directi eſt maior q̄s radiatio regiōis subtra- hā minore de maior: inuenio in dñe. 20. gradus. 22. minuta quā reducā ad idē genus: t̄ puentunt. 1222. reducā etiā distantia saturni a medio celi ad idē genus: distantia fuit. 15. gradus. 22. minuta reducā ad idē genus. f. 929. minuta multiplicabo dñiam p̄ distantiam t̄ pueniūt. 1126684. ſecun- da. Deinde reducam medietatem arcus diurni saturni ad idem genus.

Alkabitū astronomi tractatus.

Medietas arcus diurni fuit. 120. gradus. 40. minut a reducta ad idem genus. 60. 40. puenit minuta p' que dividā numerū qui puenit ex multiplicatiōe. Et exēunt tres gradus. 6. minuta. 32. scđa quos subtrahā a radiatione circuli directi: q' illa fuit maior et remanet septē gradus. 7. minuta. 42. scđa scorpionis. ibi sunt radij saturni sextiles sinistri in casu pposito. Si aut volueris radiationē dextrā vbi precepī addere. 60. gradus subtrahē. 60. et opaberis sicut p̄us. Si nō gradus planete cui radios vis p̄icere fuerit inter gradū ascēdēte et angulū terre vide longitudinē eius a gradu ascēdente quā scies hoc mō. Subtrahē ascēsiones gradus ascēdētis in circulo obliquo ab ascēsionib' gradus planete in eodē circulo obliquo. Et hoc si volueris radiationē lūstrā et qđ remanserit erit distantia planete a gradu ascēdēte serua eē. Deinde q̄re medietatē arcus nocturni gradus planete quē scies hoc mō: subtrahē ascēsiones nadir gradus plane te ab ascēsionib' gradus planete: et remanebit tot⁹ arc⁹ nocturn⁹ quē media et sua medietatē. His itaq̄ suis factā ad latitudinē regiōis qb' adde. 60. p' radia tioē sextili et qđ puenit reduc ad gradus eōles in circulo obliq' et voce ū radiatio circuli obliq'. Deinde q̄re ascēsiones gradus planete in circulo directo: qb' adde. 60. gradus p' radiatioē sextili et cetera: et qđ puenit reduc ad gradus eōles in circulo directo. et qđ puenit serua et voce ū radiatio circuli directi. Deinde vide dñiam iter radiationē regiōis et circuli directi subtrahēdo minorē a maiori quā dñiam multiplica p' distātiā planete a gradu ascēdēte. Et pductū diuide p' medietatē arcus nocturni grad⁹ plante et exibit ps pportionalis quā adde cū radiatioē regiōis si fuerit minor radiatioē circuli directi: vel subtrahē a radiatioē regiōis si illa fuerit maior radiatioē circuli directi. Et qđ post additiōes vel subtractionē puenit loc⁹ erit radios. Exemplū in hoc pono q̄ gradus ascēdētis sit i. 18. scorpiōis. et Jupiter sit i. 10. sagittarii q̄rā ascēsiones gradus ascēdētis in oūzōste. 48. gradū. et inuenio .245. gradus. 55. minuta. Deinde q̄rā ascēsiones grad⁹ Iouis i codē oūzōste obliq' et inuenio .275. grad⁹. 27. minuta. subtrahē ascēsiones gradus ascēdētis ab ascēsionib' gradus Iouis: et remanet 29. gradus. 32. minuta q̄ est distātia Iouis ab ascēdēte. Deinde subtraxi ascēsiones gradus oppositi Iouis ab ascēsionib' gradus Iouis: et residuū mediaut. et inueni. 117. gra. 9. minuta q̄ est medietas arcus nocturni gradus Iouis. Deinde addidi ascēsionib' Iouis. 60. gradus et puenerūt. 335. gradus. 27. minuta quos reduxi ad gradus eōles in circulo obliq': et inueni. 12. gradus. 45. minuta aq̄ri. Et hec est radiatio regiōis: seruant itaq̄ eā. Deinde q̄si Iouis ascēsiones gradus Iouis in circulo directo: et inueni. 338. gradus. 21. minuta quib' addidi. 60. gradus: et puenerūt. 395. gradus. 21. minuta. subtraxi vnā revolutionē: scilicet .360. gradus et remanerūt. 38. gradus. 21. minuta quos reduxi ad gradus equales in circuli directo et inueni. 50. gradus. 57. minuta aquarii: et hec est radiatio circuli directi. Deinde subtraxi minorē radiationem de maiori et inueni in differētia. 6. gradus. 48. minuta quam differentiam multiplicauī per distātias Iouis ab ascēdēte: et diuisi per medietatē arcus nocturni et inueni in parte proportionali. 1. gradum. 42. minuta. 47. secunda quam subtraxi a radatione regiōis: quia illa fuit maior. Et remanserunt post subtractionem. 11.

gradus.2.minuta.13.scđa aquarisi: et ibi est locus radiorum tuis. Si autem velles proiscere radios versus dextrum. tunc deberes videre distantiā gradus planete ab angulo terre p ascensiones circuli directi quā inuenies subtrahendo ascensiones gradus planete in circulo directo ab ascensionib⁹ anguli terre in circulo directo. Et tunc partē proportionalē duarū radiationū deberes addere radiationē circuli directi si illa esset minor; raditattōe regionis: vel subtrahere si esset maior. In nullo alio differt opus nisi q̄ vbi p̄cepit addere ascensionib⁹. 60.gradus.7c.debes subtrahere. 60.7c. ¶ Si autem gradus planete cui⁹ radios vis proiscere: fuerit inter gradū occidētis et gradū. 10. domus opaberis cū gradu opposito planete recte p eādē vias: sicut iam dixi inter ascendēs et angulum terre. qñ enim gradus planete est inter gradū occidētis et mediū celi cius opposit⁹ gradus est inter ascendētes et angulum terre. Et tñ distat gradus oppositus planete ab ascēdēte quantū gradus planete a gradu occidentis. Ideo eadē est operatio: nec plus nec minus. Sed postq̄ cōpleueris operationē locus radiorū est loc⁹ oppositus illius loci quem inuenisti sicut tibi exēplificauit: qñ planeta est in gradu occidētis. Si autem contingat sicut sepe contingit q̄ gradus planete sit ante angulū: et locus vbi cadunt radii sui sit ultra angulū: verbi gratia sicut locus planete sit inter mediū celi et ascendens. et radii cadūt ultra ascendens. sc̄. inter ascēdens et angulum terrae. Iste casus quasi frequēter cōtingit in radiatiōe trīna: et multoties in quarta: et aliquā in sextā. 20.odus est iste si locus planete cui⁹ radios vis proiscere sit inter mediū celi et ascēdens et radii sui debeant cadere ultra ascēdētes: vide distantiā planete a međio celi p modū prius dictū: et vide medietatē arcus diurni gradus planete per modū prius dictū: et serua utrūq̄. sc̄. distantia et medietatē arc⁹ diurni. Deinde queras ascensiones gradus planete in circulo directo. Quare etiā ascensiones gradus ascēdētis in eodē circulo directo. Deinde subtrahē ascensiones gradus planete ab ascensionib⁹ gradus ascēdētis. Et qđ remanserit serua: et vocet pars radiationis circuli directi. Deinde q̄re ascēsionēs gradus planete in circulo obliquo. et q̄re ascēsionēs gradus ascēdētis: in circulo obliquo: et subtrahē ascēsionēs planete ab ascensionib⁹ gradus ascēdens: et quod remanserit serua et vocetur pars radiationis regionis. Deinde subtrahē partē raditattōis minorē a maiori et remanet differētia quā multiplicata per distantia planete a medio celi et productū dicitur per medietatē arc⁹ diurni gradus planete et puenet p̄s proportionalis quā adde pti radiationis circuli directi si fuerit minor p̄s raditattōis regionis vel subtrahē si fuerit maior: et q̄ puenet erit pars raditattōis equata: q̄ pars si fuerit minor. 60. gradibus radii sextiles cadunt ultra angulū ascēdētis si fuerit maior cadunt ante angulū. Et si hec p̄s fuerit minor. 90. gradib⁹ radii quarti cadūt ultra angulū. si maior cadūt ante angulū. Et si hec p̄s fuerit minor. 120. gradi. sicut est quasi frequēter cadūt radii trīni ultra angulū si fuerit maior. 120. cadūt ante angulū. Si igit̄ cadant radii ultra angulū subtrahē p̄tem radiationis equatā a. 60. gra. p̄o radiatione sextili vel a. 90. p̄o radiatiōe quarta. vel a. 110. p̄o radiatiōe trīna: et qđ remanserit adde super ascensiones gradus ascēdētis in circulo obliquo et qđ p̄uenet reduc ad gradus equales in circulo obliquo et gradus signi qui extiterit erit locus radiorum. Si sc̄ueris illam operationem sc̄ies dirigere

Alkabitii astronomi tractatus.

planeta existentē in una quadra ad locū existētē in illa quādra. Nūcmodus nō vidi expositū nec positiū aliquo libro. Cūt planis patet qđ dixi ponā in h̄ exemplū. Pono qđ gradus mediū celi sit in 20.gra. cancri et saturn⁹ sit in quarto gradu virginis: et gradus ascēdēs in orizonte obliq in regiōe cuius latitudo c.40. gradus lit. 7. gradus. 59. minuta libra. Quesiū ascēsōes gradus mediū celi in circulo directo et inueni. 190.gra. 53. minuta. Deinde quesiuī ascēsōes gradus saturni in circulo recto et inueni. 245. gradus. 55. minuta. Subtraxi ascēsōes mediū celi ab ascēsionib⁹ gra. saturni et remāserūt. 55. gradus. 2. minuta: qđ est distantia saturni a medio celi. Deinde subtraxi ascēsōes gradus saturni in circulo obliq ab ascēsionib⁹ gradus oppositi in eodē circulo obliquo et remāserūt. 203.gra. 3. minuta. et hic fuit arcus diurn⁹ gradus saturni quē mediaui et inueni. 101. gradus. 13. minuta. 30. scđa qđ est medietas arc⁹ diurni gradus saturni. Subtraxi ascēsōes gradus saturni in circulo directo qđ fuerūt. 245. gra. 55. minuta ab ascēsōibus gradus ascendētis in eodē circulo directo qđ fuerunt. 277.gra. 19. minuta et remāserūt. 31. gra. 24. minuta. qđ fuit pars radiatiōis circuli directi. Deinde subtraxi ascēsōes gradus saturni in circulo obliquo qđ fuerūt. 144.gra. 277. minuta. ab ascēsionib⁹. gra. ascendētis in eodē circulo obliquo que fuerūt. 190.gra. 53. minuta: et remanserunt. 46. gra. 26. minuta qđ fuerūt pars raditiōis regiōis siue circuli obliq. vidi qđ p̄s radiationis circuli obliq fuit maior p̄e raditiōis circuli directi. Subtraxi ergo minor p̄ de maiori et remāsetūt. 15. grad⁹. 2. minuta qđ fuit differentia duarū partū quā multiplicauī p̄ distantiam saturni a medio celi et diuisi p̄ medietatē arcus diurni. gra. saturni et exiuerūt. 8.gra. 8. minuta. 59. scđa et hec fuit pars propotionalis differentie quā addidi supra partē radiationis circuli directi et prouenerunt. 39.gra. 32. minuta. 59. secūda. Isti sunt gradus ascēsōnum qui fucrunt in figura a saturno usq ad gradū ascēdētē: et qđ fuerūt pauciores qđ. 60. scđi p̄ radij sextiles saturni in hac figura ceciderūt ultra gradū ascēdētē. Subtraxi ergo hos gra. a. 60. p̄ radiatione sextili. et remanserūt. 20. gradus. 27. minuta. 1. fm quos addidi super ascēsōes gra. ascēdētis in circulo obliq qđ fuerūt. 190.gra. 53. minuta: et prouenerūt. 211. gradus. 20. minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliq et inueni. 22. gra. 54. minuta. 52. secūda libra ibi fuerūt radij sextiles saturni in proprio exemplo fm hunc modum debet fieri in alijs angulis. Et hec de radiationibus sufficient.

C De terminis planetarum. Textus.

Ant quoq̄ planetarū in signis termini rel fines: qđ in uno qđ signo h̄z. 5. planete terminos p̄ diuersos gra. dispositos: nā ab initio arietis usq ad sextū gradū eiusdē arietis ē termin⁹ Iouis: et a sexto usq ad. 12. termin⁹ venere: et a. 12. usq ad. 20. termin⁹ Mercurij. et a. 20. in 25. termin⁹ martis Saturni: et ppter diuersitatē eorū: gradū: et grauitatez eorū memorię descripsim⁹ eos in tabula vt leuius esset opus. Termini egyptiorum et dñs esse hermetis.

C Glossa sup̄ textu determinis planetarū.

Ant quoq; planetarū in signis termini vel fines. P̄ius auctor determinauit de tribus dignitatib; essentia libus planetarū. In ista parte auctor determinat de q̄rta dignitate essentiali quā h̄nt planete in signis. Et dividit in duas ptes: qm̄ in p̄ma pte ponit terminos planetarū. In sc̄da parte soluit quandā cōtrouersiā q̄ est inter alijs de triplicitatibus et terminis. Sc̄da pars incipit ibi. Quidaz p̄ponuntur. Prima pars dividit p̄t in duas partes: ita q̄ p̄mo incipit tractare de terminis planetarū lī aliter. Sc̄do ponit tabulā de t̄p̄is terminis. Sc̄da incipit ibi: z ppter diuersitatē eoūdē. Dicit p̄mo q̄ q̄nq; planete. s. Saturnus: Mars: Ven:z Mercuri⁹ h̄nt terminos dispositos p̄ diuersos gra. Et p̄m⁹ termin⁹ est Jovis a p̄ncipio arietis usq; ad finē sexti gra. eiusdē. Et a principio septimi gra. eius dē arietis usq; ad finē. 12. est terminus Veneris. Et a principio. 13. gra. usq; ad finē. 20. est termin⁹ Mercurii. Et a principio. 21. usq; ad finē. 25. est terminus Martis. Et a principio. 26. usq; ad finē Arietis ē termin⁹ Saturni. Postea dicit. q̄r isti grad⁹ sunt diuersi: ita q̄ nō vadūt eqliter nec fm ordine planetarū gratie eēt eos tenere i memoria: iō posuit eos in tabula fm q̄ videtur in litterā.

V	I	♀	6		♀	6		♀	8		♂	15		h	15	
VII	I	♀	8		♀	6		♀	8		h	15		♂	13	
II	I	♀	6		♀	6		♀	5		♂	17		P	16	
VI	I	♂	17		♀	6		♀	6		♀	17		h	14	
III	I	♀	6		♀	5		h	7		♀	6		♂	16	
IV	I	♀	7		♀	10		♀	4		♂	17		h	12	
Ω	I	h	6		♀	8		♀	7		♀	7		♂	12	
VI	I	♂	17		♀	4		♀	8		♀	15		h	16	
V	I	♀	12		♀	4		♀	8		h	15		♂	16	
IX	I	♀	7		♀	17		♀	8		h	14		♂	14	
VII	I	♀	7		♀	16		♀	7		♂	15		h	15	
XI	I	♀	12		♀	14		♀	3		♂	19		h	12	

Cubī preponuntur triplicates terminis. Exceptus.

Quidam autē preponunt triplicates terminis eo q̄ dñi triplicatū sunt fortiores in nutritione: z q̄ signif. nutritionē: z q̄ nulla discordia est i triplicitate: sicut est in terminis cum preponunt: z quidam preponunt terminos triplicitatib; : eo q̄ dñi terminos suj fortiores in directione.

Glossa super tertiu vbi preponuntur triplicates terminis.

Quidā autē p̄ponuntur triplicates terminis. Ilic soluit quandā cōtrouersiā que est inter sapientes de triplicitatibus et terminis. Et dicit quidam preferunt triplicates terminis. Et quidā preferunt terminos triplicitatib;. Soluit istā cōtrouersiā z dicit q̄ dñi triplicatū sunt fortiores q̄tūm

Alkabitij aastronomi tractatus.

ad nutritionē puerorū: q̄ in natuitatib⁹ significāt nutritionē et ab eis accipit significatio: vtrū puer sit vitalis aut nō. Dñi q̄nt terminoz sunt fortiores in directio: q̄ dū dirigit gradus ascēdens alicu⁹ natuitatis dirigit ad terminos fortunaz et infortunariū. et dñs termini illi⁹ vocat diuisor vel disposito: q̄dū durat directio in illo termino: et si fuerit ibi aliquis planeta vel radis ei⁹ erit particeps. De hoc diffusus⁹ diceſ in seqntib⁹ dñi pcedete. ¶ Rotadū est hic de terminis q̄ discordia fuit inter sapientes antiquos de terminis. Et fuerūt tres opiniones famose de terminis. quaz una fuit indonū. alia egyptioz. tertia caldeoz. Ptolome⁹ i. 218. ppositione pme ptis q̄dripartiti magis approbat terminos egyptioz et dicit se inuenisse vnu libru de terminis antiquis q̄ pre vetustate erat p maiori pte fact⁹. Et ille concordabat cū terminis egyptioz. et in illo libro summa graduū terminoz cuiuslibet planete erat tant⁹ quāt⁹ nūerus annoz suoꝝ matorū quoꝝ dāt in natuitatib⁹. Verbi grā: āni matores saturni sūt. 57. āni. Iouis. 79. Mars. 66. Veneris. 82. Mercurij. 76. et oēs isti collecti faciūt. 360. Si volueris hoc expiri cōputa gradus oīum terminoz alicuius planete: pbi grā: Iouis et inuenies numerū annoz suoꝝ scilicet. 79. et sic de alijs. Haly in cōmēto. 206. ppositiōis pme ptis q̄dripartiti dicit. Illi de egypto fuerūt sapientes magici q̄ fuerūt ab antiquo tpe. nā isti fuerūt studi⁹ et exerci⁹ magni in sciēti⁹ et sapienti⁹ oībus de q̄bus hō se inuare pōt. Et scimus hoc p chonicas sapientū antiquoz fm q̄ loqbank de ipsis et p ea q̄ de suis operib⁹ remāserūt a multis milib⁹ annoz usq; ad hodiernā dñē. Enī ego dico illud q̄ ego vidi de vna experientia quā inueni in loco q̄ dictus est oculus solis: q̄ in modico tpe miracula magna vidi. hec sunt pba Haly. de experientia aut tacet. In centiloquo in cōmento illius ppositionis vult⁹ hui⁹ seculi. dicit vna experientiam de sigillo scorpionis facto in lapide q̄ fm pōt ibivideti: et q̄ voluerit videre ibidez videat.

Oculus solis.

Defaciebus signorum et cui planetarum attribuuntur. Textus.

Divisio signorum.

Acies aut signorū sunt he. vnuquoꝝ signū dividit in tres pars eōles: q̄libet pars cōstat ex. 10. gradib⁹ et vocatur facies quarū initium est a pmo gradu arietis. Prima ergo facies a primo gradu arietis usq; in. 10. et datur zibarti. Scda usq; ad. 20. gradū. et datur Soll q̄ succedit ei in ordine circulorū. Tertia usq; ad finē pdicti signi. et est Veneris. similiter prima facies. Tauri est ziberti q̄ Veneri succedit: et itavsq; in finē signoz. ¶ Cū igē habueris gradū in aliquo signo et volueris scire ex cuius planetarū facie sit: sume ab initio arietis signa integra usq; ad signū de quo volueris scire et triplca ea et qđ sup fuerit adde super hoc qđ pterist ex faciebus illius signi de quo facie scire volueris cum eadē facie cuius dñm scire volueris et proisce a planeta qui est dominus faciei signi arietis qui est Mars secūdū successionē circulorū. 7. 7. 7. et qđ remāserit infra septē numera a Mars arte p successionem planetarū: et quo finitus fuerit numerus erit pulma facies illius signi unde fuerit gradus usq; in. 10. et usdē signi illius planete apud quē numer⁹ erit finitus. et a. 10. usq; in. 20. alter⁹ planete q̄ illum succedit: et a. 20. usq; in finē alterius signi q̄ ei succedit: et in cuius decimo.

Differentia prima.

50. xvij.

fuerit gradus ex signo erit facies illius planete, vocantur etiam domini facierum istarum a quibusdam decantutus sequitur tabula.

In	V	I	♂	IO	I	○	IO	I	♀	IO
In	ꝝ	I	♀	IO	I	○	IO	I	h	IO
In	II	I	♀	IO	I	♂	IO	I	○	IO
In	69	I	♀	IO	I	♀	IO	I	○	IO
In	δ	I	h	IO	I	♀	IO	I	♂	IO
In	η	I	○	IO	I	♀	IO	I	♀	IO
In	Ω	I	○	IO	I	h	IO	I	♀	IO
In	m	I	♂	IO	I	○	IO	I	♀	IO
In	†	I	♀	IO	I	○	IO	I	h	IO
In	λ	I	♀	IO	I	♂	IO	I	○	IO
In	w	I	♀	IO	I	♀	IO	I	○	IO
In	X	I	h	IO	I	♀	IO	I	♂	IO

Glossa super tertu de faciebus signorum.

Acies autem signorum. Hic determinat de quinta dignitate ultima essentiali quam habet planete in signis quod vocant facies. Et potest dividiri in tres partes: quoniam in prima parte ponit divisionem et ordinatiōē facierū. In secunda parte docet inuenire facies per numeros. In terciā parte ponit de eis tabulā. Secunda pars incipit.

Cū habueris gradus in aliquo signo. Tertia ē in fine ubi ponit tabulā. Dicit quod quilibet signū dividit in tres partes equeles quod vocant tres facies: et quilibet facies est ex 10 gradib⁹. Et icipiunt iste facies a principio arietis et procedunt per ordinē signorum et planetarū. Ita quod prima facies est martis. I. pmi. 10. grad⁹. secunda facies arietis. I. 10. grad⁹ sequentes sunt solis quod succedit marti in ordine planetarū. tertia ē venere quod succedit soli. Et prima facies tauri est mercurii quod succedit veneri. Secunda lune quod succedit mercurio. Tertia saturni. Et prima geminorum Iouis. et sic per hunc ordinem usque ad finē signorum. Postea docet inuenire per numeros cuius planete sit aliquo facies. Et dicit cū habueris gradū alicuius signi et volueris scire cuius planete facies sit in illo gradu computa numerū signorum a principio arietis usque ad principium signi propositi: et multiplicat illū numerū per tres: et cū numero producto adde facies completas signi propositi: ubi gra: si transuerint. 10. gradus completi adde unitatē. Si. 20. complete adde duo. Deinde a toto numero subtrahē. 7. quā poteris: et quod remāserit puta a marte secundū ordinē planetarū. et ubi numerus finitus fuerit sequēs planeta est dominus faciei quā sit: ubi gra: pono quod habeā. 15. gradus leonis vel scire cuius facies sit. 15. grad⁹ leonis: scio quod a principio arietis sunt. 4. signa completa. multiplicabo ergo. 4. p. 3. et erūt. 12. Et scio quod de leone transiuit una facies completa. ideo addā unū et erunt. 13. facies complete a principio arietis. subtrahā inde septē et remanēt. 6. dabo primā unitatē marti. secundā soli. tertiam venerti. quartā mercurio. quintā lunc. sextā saturno. Erit ergo facies sequēs quod nō fuit completa Iouis. Postea ponit tabulā cuius opus facile est. Quereamus enim nomē illius signi cuius dominus faciei quā sunt et inuenies in directo quod sit dominus primus faciel et quis secunde et quis tertie.

Alkabitij astronomi tractatus.

De virtutibus planetarum.

Textus.

Lquia tam annuete deo tractauimus de potentia planetarum in signis quae sunt domini exaltatio: triplicitas: terminus et factes. Hunc igitur tractemus de virtutibus seu fortitudinibus eorum in ipsis. nam dominus dominus fortitudines: et dominus exaltatio: fortitudo: fortitudines: et dominus tripli. et dominus termini duas: et dominus faciei una. Intellige ergo ex hoc numero fortitudines planetarum. qui enim magis abundat in numero magis abundant in fortitudine. et quidam ponunt terminum triplicitatis. sed tam expressi. i. volunt ut dominus termini sit fortior dominus triplicitatis: sed tam expressi posuimus superius in quo valet unusquisque. Quidam etiam de hac re taliter deducunt comparationem dicentes quod planeta cum fuerit in domo sua est similis viro in domo atque in dominatione sua: et cum fuerit in exaltatione sua est similis viro in regno suo et gloria: et cum fuerit in termino suo est sicut vir inter parentes et cognatos suos atque gentes: et cum fuerit in triplicitate sua erit sicut vir in honore suo. et inter auxiliatores atque ministros suos. et cum fuerit in facie sua erit sicut vir in magisterio suo. Ille sunt universae potestates planetarum essentiales in signis et sequuntur has figure signorum.

Glossa super textu de virtutibus planetarum.

Lquia auxiliante deo. postquam auctor determinauit de dignitatibus planetarum in signis. In ista parte determinat de fortitudinibus quas habent in ipsis dignitatibus. Et potest dividiri in duas partes: quae in prima parte ostendit quod fortitudines habeant planeta in qualibet dignitate. In secunda parte comparat istas dignitates ad res sensibles: secunda est ibi. unde quidam de hac re. Prima pars potest dividiri in duas. quae primo continuat se ad dicenda. secundo prosequitur ibi: nam dominus. Dicit qui adiuvante deo complevit de dignitatibus planetarum in signis: modo vult ostendere quod fortitudines habeant quilibet in ipsis dignitatibus. Postea dicit quod dominus habet quicunque fortitudines: dominus exaltationis habet quatuor: dominus triplicitatis habet tres: dominus termini duas: dominus faciei una. Postea replicat illam controversiam de terminis. Et ponit comparationem in dignitatibus planetarum dicens quod quidam de dignitatibus planetarum fecerunt taliter comparationem quod planeta existens in sua domo est filius viro existenti in domo atque dominatione sua. Et planeta in exaltatione sua est filius viro in regno atque gloria sua et patet in terra. Ex ista terra potest notari si aliquis planeta patiat magnum infortunium in domo vel exaltatione sua hoc est multum detestabile: sicut multum est detestabile si rex vicerebet in proprio regno suo et in posteriori loco regni sui. Ideo quoniam luminaria eclipsantur in propriis dominibus vel exaltationibus suis hoc est malum signum.

De essentijs signorum et quid significant in semetipsis. Textus.

Cilia in signis sunt quidam signa quae dicuntur rationalia. scilicet Virgo: Gemini: Libra et Aquarius et prima medietas Sagittarii quae eorum imagines in circulo ad imagines hominum figurantur. hec quoque dicuntur signa pulcherrimas voces habentia: hec quoque vigent cum fuerint in oriente. Et quedam dicuntur alias habentia

scilicet **Gemini**: **Virgo**: et **Pisces**. Et quedam quadrupedia: ut **Leo** et **Sagittarius**. Quedam eorum sunt domestica: ut **Aries**: **Taurus**: **Capricornus** et **Elquarius** vigent cum fuerint in meridie. **Virgo** autem et **Capricornus** et **Elquarius** vigent cum fuerint in Septentrione. Et ex signis quedam sunt tortuosa et vittiosa. s. **Aries**: **Taurus**: **Cancer**: **Scorpio** et **Capricornus**. Et quedam ex eis dñr plurcs proles habentia. s. **Cancer**: **Scorpio** et **Pisces**. Et hec vigent cum fuerint in occidente. Et quedam ex eis sunt sterilia: ut **Gemini**: **Leo** et **Virgo**. Et quedam sunt paucos filios habentia: ut **Aries**: **Taurus**: **Libra**: **Sagittarius**: **Capricornus** et **Elquarius**. Et quedam dicunt multum luxuriosa. s. **Aries**: **Taurus**: **Leo** et **Capricornus**. Et ex signis quedam dicuntur medium vocem habentia que formantur ad imagines animalium balantium: et mugientium et rugientium: ut **Aries**: **Taurus**: **Leo** et **Capricornus**. et ultima pars **Sagittarij**. Et quodam sunt voce carentia. s. illa que formantur ad imagines animalium voce carentium. s. **Cancer**: **Scorpius** et **Pisces**.

Glossa sup textu de essentijs signorum et quod significant in semetipsis.

Quaia in signis. Prius auctor determinauit de dignitatibus planetarum in signis et de fortitudinibus quas habent in istis dignitatibus. In ista parte determinat de figuris siue formis ipsorum signorum hoc est ostendit nobis que signa habent formas humanas. et quod habent formas aliorum animalium et manet individualia. Dicit quod quedam signa dicuntur rationalia scilicet illa quorum imagines sunt figuratae ad imagines hominum. Et illa sunt gemini virgo aquarius libra et medietas prima sagittarij. et ista dicuntur habentia pulchras voces. Et virtus eorum est major cum fuerint in oriente. Et quedam ex signis dicuntur habentia alas scilicet **Gemini**: **Virgo** et **Pisces**. Quedam ex eis dicuntur quadrupedia scilicet **Sagittarius**: **Leo**: **Aries**: **Taurus** et **Capricornus**. Et eorum quedam sunt domestica scilicet illa que sunt figurata secundum figuram animalium domesticorum. Et hec sunt **Aries**: **Taurus** et **Capricornus**. Et eorum virtus magis apparet cum fuerint in meridie. Virtus autem **Virginis**: **Capricorni** et **Elquarij** magis apparet cum fuerint in septentrione. Et quedam ex signis videntur vittiosa et turpia et tortuosa scilicet **Aries**: **Taurus**: **Cancer**: **Scorpius** et **Pisces**. et virtus eorum magis apparet in occidente. Quedam vero sunt sterilia scilicet **Gemini**: **Leo**: et **Virgo**. Et quedam dicuntur habentia paucos filios scilicet **Aries**: **Taurus**: **Libra**: **Sagittarius**: **Capricornus** et **Elquarius**. Et quedam ex his signis sunt multum luxuriosa scilicet **Aries** et **Taurus**: **Leo** et **Capricornus**. Et quedam dicuntur multum filiorum scilicet **Cancer**: **Scorpius** et **Pisces**. Et quedam ex signis dicuntur habentia dimidiad vocem: illa scilicet que habent vocem animalium balantium: rugientium et mugientium. ut **Aries**: **Taurus**: **Leo**: **Capricornus** et ultima pars **Sagittarij**. Quedam ex signis dicuntur carentia omnino voce scilicet illa que figurantur secundum imagines animalium carentium voce: ut **Cancer**: **Scorpius** et **Pisces**. Ita albenragel breuiter expedit se de formis signorum dicens. Signorum alia sunt in forma hominum. Alia in forma bestiarum. Alia

Alkabitij astronomi tractatus.

in forma bestiæ gloriorum. Alta in forma reptilium. Que sunt in forma humana sunt gemini: libra: aquarius: nōgo. In forma bestiarum: artes: tauri: capricornus et sagittarius. In forma bestiæ gloriæ. i. animalium rapacium leo. In forma reptiliū: cancer: scorpius et pisces.

De significationibus signorum. Textus.

Lvnū quodq; signum habet propriam significatio-
ne in his q̄ significant ex creatiōe mē-
biorum et morib; omnium et regionum et seminum et arborū
et cetera. Aries habet ex corpore hominis caput et facies et ex
regionib; bebil et ferim. Id est babiloniā et persidā et arabia
et falastriū et palestiniā. Taurus h̄; arbores q̄ plantant: et ex corpore hois
h̄; collū et gutturi nodū. et ex regiōib; egypti et almachim et sandē et ara-
terad. Geminī ē signū largū bōi animi et h̄; ex corpore hois humeros et bra-
chia et manū: et ex regiōib; vigeti et armeniā nutrabitur et ezelēmūt. i.
egyptiū et bartha. Lācer h̄; ex arboreib; eas q̄ fuerint cōq; lōgitudine. et ex
corpore hois pectus cor stomachum costas splenē et pulmonē: et ex regionib;
armeniā minorē et orientalē plagā buthabē et massez et acin: et h̄; parti-
cipationē i barach et attrabicē. Leo h̄; arbores pceras id est lōgas calid⁹
et nōfutus: et multe angustie atq; tristitie: et ex corpore hois stomachū cor dor-
sum lat⁹: et ex regionib; artitri usq; in finez regiōis habitabilis. Virgo h̄;
q̄cquid seminatur ex seminibus et larga boni animi: et habet ex corpore
hominis venirem et interiorem. s. telam. i. dyaphragma et intestina: et ex re-
gionib; argumentat asscm id est quedam regio circa hierusalem et alfo-
ras id est eufraten et insulam que hispania et festiū vel aſeum. Libra habet
arbores proceras et larga boni animi: et habet ex corpore hominis lum-
bos et inferiora ventris umbilicū et pectinez et verenda anchas et illa et
nate: et ex regionib; terram romanorum vel grecorum et que succedunt
eis affines usq; ad Africam: habet etiam araffe vel azim usq; in finem
ethiopie et bartham: habet et carmen et fegestem et thebis vel thebil et ta-
brastem barah et ambarath. Scorpius habet arbores longitudine equa-
les largus boni animi et habet ex hominis corpore verenda testiculos ve-
sicam anum et femora et ex regionib; helebiget et rura. Crabum et fines
eius usq; in allegem: et habet in alchach participationem. Sagittarius
ingenitus et calidus habet ex corpore hominis femora: et ex regionib;
ethiopiam et maharaben et achiut vel acenit vel achichit que est India.
Capricornus bone vite iracundus cautus et calidus: multe tristitie ha-
bens ex corpore hominis genua et ex regionib; ethiopiam annaban
alcon et acuth et mahamē usq; ad duo maria et abant et achiut que est
India. Aquarius habet ex corpore hominis crura usq; ad inferiora caui-
larum id est tallorum et ex regionib; azenes id est nigredinem et altu-
pha et partes eius et terram elfies et partem terre egypti et occiden-
talem plagam et terre achiut. Pisces calidus et cautus commixtus multi-
coloris habens ex corpore hominis pedes: et ex regionib; carabarem
et septentrionalem plagam terre iurgem et participationem in roma-
nis usq; ad effen habet insulam et egyptuz et alexandriam et mare ligū.

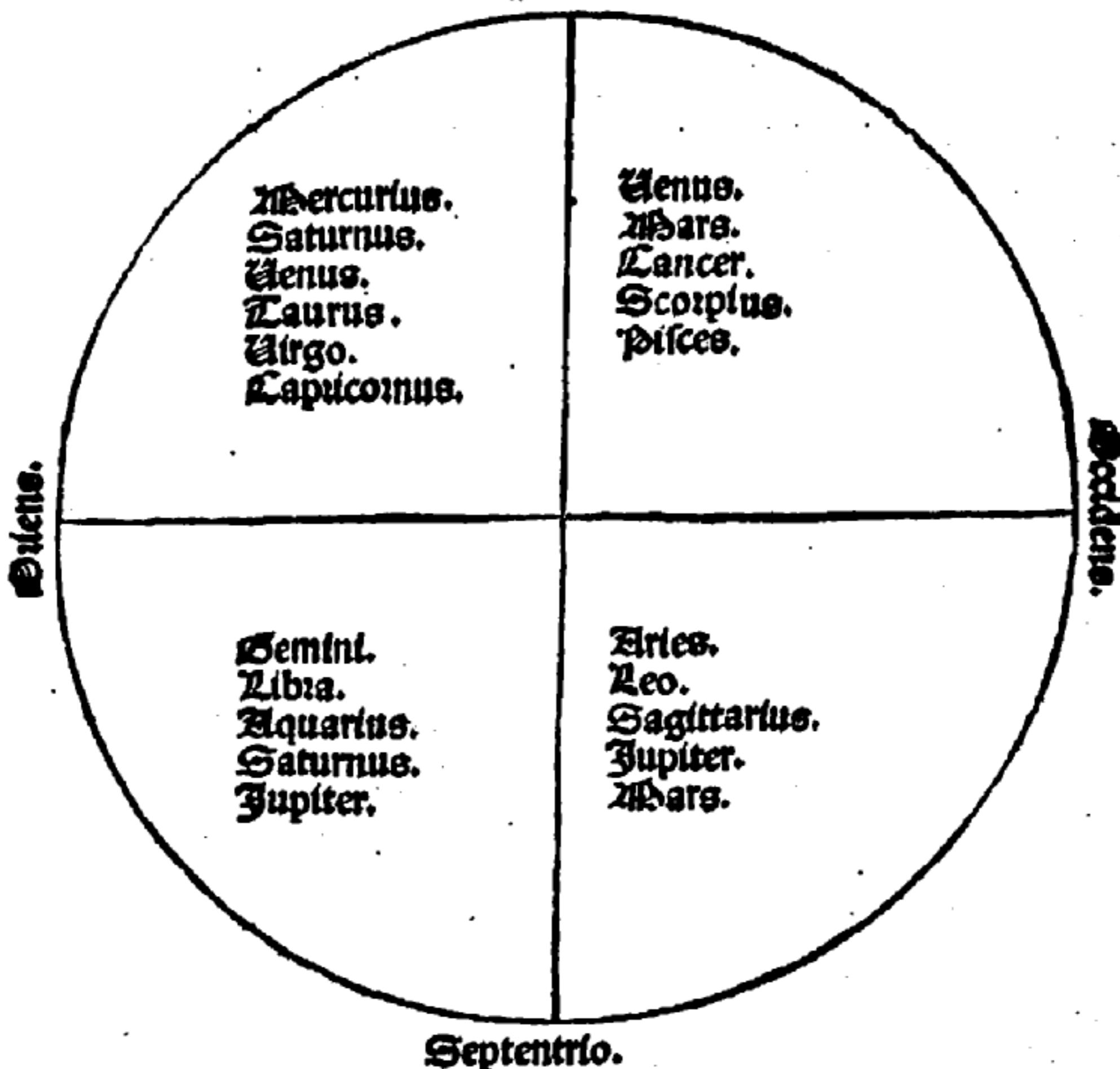

Lvnum quodq⁹ signorum habet propriam significationē. Paulus auctor determinauit de figuris signorum. In ista parte ostendit nobis quid habent signa ex membris hominum: et ex regionibus et ex planetis. Et potest diuidi in duas partes: quoniam in puma parte facit quod dictum est. In secunda determinat de doloribus planetarum in signis. Secunda incipit ibi. Et siquidēz planete significauerit dolorem. Prima potest diuidi in: 12. partes secundum qđ. 12. sunt signa. Claram est quod dicit in littera excepto qđ nomina regionum non sunt nobis nota. Notandum est hic qđ Ptolomeus diuisit totam terram habitabilem in quatuor partes. Et secundum diuisiōnem. Ptolomei imaginari potest vna linea transiens ab oriente in occidente per medium habitationis ita qđ ista linea diuidat partem meridionalem a septentrionali. Et dicit Haly et ista linea distat ab equinoctiali per. 36. gradus. et secundum hanc diuisiōnem distat ab ultima habitatione in septentrione per. 30. gradus vel circa: ita qđ tota latitudo contineat. 66. gradus. Et tanta est distantia equinoctialis usq; ad circulum arcticum: immo est. 66. gradus. 26. minuta: et. 30. secunda. Ideo dicit Haly vel circa. Et dicit quod in fine istius linee versus occidentem est passagium herculis. Et hoc est ynde transitur in hispaniam: et est mare ibi strictum quod existens in uno litorie potest videre existentem in alio. Et sunt ibi tres insule quarum vnam vident transeuntes in hispaniam per terras occidentis. Et stat in ea idolum tenens in manu claves ad demonstrandū qđ ultra locum illum non sit habitatio. Et in qualibet duarum altarū in sularum stat idolum. Em eundem modum. Et in parte orientali in fine linee predictae stat idola eodem mō tenentia claves et demonstrantia qđ non sit ultra illum locum habitatio versus orientem. Dicit Haly qđ Hercules posuit ista idola in signum qđ ipse acquisiuerat totum mundum. Longitudo linee predictae secundum qđ dicit Haly est. 180. graduum. Ihs visis secundū sentētiā Ptolomei imaginetur ista linea diuidi per medium ita qđ remaneant. 90. gradus versus orientē: et alij. 90. versus occidentem. Et imaginetur transire vna per polos mundi per mediū diuisiōnis linee supradicte. ita videlicet qđ transeat per medium terre habitabili secundum latitudinem. Prima autē linea dicebat transire per medium terre habitabili secundū longitudinem. Patet itaq; qđ due linee supradicte que diuidunt totam terram habitabilem in quatuor partes coniunguntur in loco intersectionis linearum qui est punctus in medio terre habitabili.

¶ Sequitur figura.

Alkabitij astronomi tractatus.

meridies.

Ec divisione intellecta facile est videre sententia Ptolomei in partitione signorum et terrarum. Dicit itaque Ptolomeus quod hec tria signa aries leo et sagittarius que faciunt primam triplicitatem pertinet ad quartam partem terre habitabilis que est inter septentrionem et occidentem. et illa quartam gubernat Jupiter eo quod est septentrionalis: et mars habet participationem cum eo: quod pertinet ad partem occidentalem. Et tria signa triplicitatis secundae sive taurus virgo capricornus pertinent ad partem quam est inter meridiem et orientem et gubernat ipsam venus: quod est meridionalis et habet participationem cum ea saturnus: quod ad partem orientalem pertinet. Et tria signa triplicitatis tertie sive gemini libra et aquarius pertinent ad partem quam est iter orientem et septentrionem: et gubernat ipsas saturnus eo quod pertinet ad orientem et habet participationem cum eo Jupiter eo quod pertinet ad septentrionem. Et tria signa triplicitatis quarte sive cancer scorpio et pisces pertinent ad partem quam est inter meridiem et occidem: et gubernat ipsas mare: quod pertinet ad occidente et habet participationem cum eo venus. Ex predictis poterit quilibet conjecturare ad quod signum pertineat quilibet terra. Sciet enim per longitudinem et latitudinem regionis de qua quanta sit. Verbi gratia: omnis terra cuius latitudo est maior. 36.

gradibus. et longitudo eius ab occidente minus. 90. gradib⁹ fuerit est de quarta septentrionali occidētali et sic de alijs suo modo. Cognita igit⁹ quaera in qua est terra tua scis qđ vnū signū ex tribus signis triplicitatis illius quarte respicit illā terram et poteris scire qđ ex illis tribus respiciat eam per mores et consuetudines hominum habitantiū in ea. Herbi grā: scis qđ terra xpianor⁹ est in pte septentrionali occidētali scio qđ artes leoz sagittarii dñantur sup ipsaꝝ. Et si veliz scire supra quā pte et⁹ dñatur quodlibet istiū signor⁹ respicio ad mores et cōditiones hominū cū qbus signis magis concordant. Constat autē qđ romani sunt famosiores et nobiliores isti⁹ quarte: et ideo cōuenit vt attribuatur eis signū nobilissim⁹ inter hec tria. et hoc est leo domus solis. Constat etiā qđ almani sunt homines tracūdi et fūrosi de natura martis: et ideo conuenit vt attribuatur eis aries dom⁹ martis. Constat etiā qđ hispani sunt boni milites exerciti⁹ magni in armis: tō cōuenit vt attribuat eis sagittarii⁹ qđ est signū militariū et bellorū. Et hāc partitionē ponit ptolomeus in littera in scđa parte quadripartiti. Dicit enim sic et prouincie cū arsite concordātes sunt terra britannie et terra de salacia. Credo qđ deberet dici de scalavia et germania. Et qđ concordāt cū leone sunt: italīa: gallīa: apulia: et cecilia. Et Ialy dicit ibi: qđ hi sunt termini rome. Et qđ cōcordant cū sagittario sunt terre de turcia calcata et hispania. De partitiōe altoꝝ signorū cum alijs terris parū curo. Quia nec noīa earū nec cōditiones hoīum sunt mihi nota nec faceret mihi aliquas utilitatē hoc scire. Si qđ aūt cognoscat eas et voluerit in eis morari applicet sūm modū dictū in trib⁹ signis p̄dictis. Dicit abrahā auenezre qđ p̄i mū clyma est capricorni et aquarii: et gubernator⁹ ei⁹ est saturn⁹. Scđm clyma est sagittarii et pisces et gubernator⁹ ei⁹ est Jupiter. Tertiū clyma est scorpij et arietis et gubernator⁹ eius est Mars. Quartū est leonis et gubernator⁹ ei⁹ est sol. Quintū clyma est tauri et librae et ci⁹ gubernator⁹ est venus. Sextum est geminoꝝ et viginis et eius gubernator⁹ mercurius. Septimum est cācri et gubernat illud luna. Abrahā auenezre ponit conditiōes nascientiū sub quolib⁹ signo et est sua ista. Qui natus fuerit sub p̄ma facie arietis erit rufus et sim⁹: vēter et⁹ erit pius et strict⁹ carne extenuatus: habebit supra pedē sinistrū signū et in cubito man⁹ sinistre: et amici ei⁹ erunt plures et ipse odiet malū. Qui nō nat⁹ fuerit sub scđa facie ierit et nigredo pulchritudini faciei cōiuncta: corp⁹ ei⁹ tēperatū p̄ceps in irā aio occultā volūratē malā: estq; alti cordis: inimici ei⁹ plures erunt. Qui nat⁹ fuerit sub tertia facie ei⁹ erit ruffus: color ei⁹ croccus est et erit solitari⁹. Qui nat⁹ fuerit sub p̄ma facie tauri erit brevis stature: sui oculi magni: labia spissa: et habebit signū i collo: et est corde festin⁹: amici ei⁹ plures: et manierib⁹ de litiaꝝ delectabit ipse. Nat⁹ aūt sub facie ei⁹ scđa: habebit faciē rotundā: vētrē latū: oculos pulchros: et ei⁹ aia volūtaria resq; cito ppēdet: et circa spatulas pilosus existet. et habebit signū in lūbis. Et qđ nat⁹ fuerit sub tertia facie pulchri coloris existet pulchrieq; faciei: et habebit signū in oculo sinistro: vires laboriosus erit. nec i multerib⁹ fortunat⁹ existet. Qui aūt nat⁹ fuerit sub fine hui⁹ signi erit carēs testiculis nāliter et sine v̄l hermo frōdit⁹. Qui nat⁹ fuerit sub p̄ma facie geminoꝝ erit pulchri corporis et decetis: et oculoꝝ et ptoꝝ: habebit signū i capite vel i oculis. Alius ei⁹ acut⁹ minime iracūd⁹ et rōt⁹ laboriosus et cū mulierib⁹ minime fortunatus existet. Et qui nat⁹

CURVITATI AUTRONOMI TRACTATUS.

fuerit sub sc̄da facie erit brevis stature & niger & sup eius cubiti signum nigredinis: eiusq; v̄ba pulchra & dulcia. Natus sub tertia facie nimiū habet oculos paruos: eritq; vir suspicitor & leuis: & loquetur v̄ba irratioabilitate: eritq; mendax. Qui natus fuerit sub prima facie cancri erit corpore & plenis decēs: supercilia eius erūt stricta naresq; lōge & spatule late: & habebit signum in cubito dextro: aut ei⁹ brachio: & aīa ei⁹ bōa: amici ei⁹ plures: eritq; sciēs & ingeniosus. Qui natus fuerit sub secūda facie: erit color eius rube⁹ brevis: ulsq; stature: carens barba: & habebit signum in oculis. Qui sub tertia facie natus fuerit erit crassus brevisq; stature: & habebit multitudinem pilorum in superciliis. Qui natus fuerit sub prima facie leonis erit pulcher corpore: & facie: & color vultus eius erit rubeo albo commixtus: oculi eius commixti: pectus rectum: & crura sua patientur moibum in parte superiori. & erit cognitus inter gentes: & simplex immixtusq; consortio regum. Qui natus fuerit sub secūda facie erit pulcher: pectus eius erit latum: testiculi & crura gracilia: eritq; honoratus inter familiam eius ac alti cordis. Natus autē sub tertia facie erit aliquantulū brevis statuere eritq; color eius albus rōseo permixtus: eius vox vehemens amans mulieres: & habebit plenitudinem amicorū & morbos plures sustinebit. Qui natus fuerit sub prima facie virginis erit decentis stature: erit corpus eius erectum & pulchrum: et erit sciens & aptus: eius capilli scripti: & erit diligens iustitiam: eius vox vehebens: sterilis existet: anima eius bona: facies pulchra: eritq; scriba & bene doctus. Qui autem natus fuerit sub secunda facie erit pulchre appetente: oculi eius parui: nasus eius pulcher: eritq; disciplinabilis & simplex preuoluntarius corde: diligit laudari. Natus sub tertia facie erit pulcher aspectu perceptibili discipline: veri sensus ac simplex & sapiens. Qui natus fuerit sub prima facie Libri: erit pulcher facie: & in eius capite vulnera ferūt: erit laborator & simplex ac disciplinabilis. Natus sub secunda facie erit pulchri vultus & inerit et impedimentū in oculis: estq; cor de preuoluntario. Natus tertia facie erit pulcher & erit cognitus & honoratus inter gentes ipsi⁹. Et qui fuerit natus sub fine signi hui⁹ erit nullus serus aut vtriusq;. Qui fuerit nat⁹ sub p̄ma facie scorpionis parū pulcher existet: & habebit signum in capite: & pectus ei⁹ erit latu. Et habebit signum in pede sinistro vel in manu dextera: estq; hō castigationis bonaq; disciplina plen⁹ ac in loquela festinus. Natus sub secūda facie caput eius erit magnū: existetq; modice pulchre figure: & habebit signum in genu & dorso: & erit homo discipline v̄ba sua multiplicans. Qui natus fuerit sub tertia facie erit brevis stature ocult ei⁹ cōtorti appetens comedere amas multe res. Qui aut̄ nat⁹ fuerit sub fine hui⁹ signi aut erit null⁹ aut vtriusq; sexus. Qui nat⁹ fuerit sub p̄ma facie sagittarii erit pulcher speciei decorus aspectu recte stature: diligēs bonū: regibus ac magnatibus se cōmiscēs. Natus sub secūda facie corp⁹ habebit 2decenas facies. tñ ei⁹ crocea supercilia cōpresfa & habebit signum in pectore. Natus sub tertia facie erit lōgus: pulcher facie: oculi eius vt mīrilegi: pectus latum: & habebit signum in sinistro cruce. Qui sub prima facie capricorni natus fuerit corpus suum condecorans: pectus latu. & habebit signum nigrū in cubito: erit astutus disciplinabilis simplex & preuoluntarius. Natus sub secunda erit pulcher: habebit nares longas: oculi eius pulchri: voluntas eius mala et irascibilis: et homo

Cancer.

Leo.

Virgo.

Libra.

Scorpio.

Sagitta-
rius.

Capricor-
nus.

Scientie. Ratus sub tertia facie erit pulcher corpose: et⁹ tñ facies citrina: et in et⁹ brachio sinistro erit nota vel in ipsi⁹ genu: festinus in ira. despliens malum vel pugnans pro malo: diligens mulieres: hoc discipline diligensq; sodales. Qui autem natus fuerit in fine hui⁹ signi erit filius adulterin⁹ et oino huic id est signo minime in mulieru nativitatib⁹ valere. Qui autem nat⁹ fuerit sub prima facie aquarii erit corpe et facie formosus: et habebit in pectore aut pede sinistro signum: eritq; hoc disciplinabilis et sodales diligens. Ratus sub secunda facie erit logus: facies et erit rubea: et signum habebit in dorso et sub et⁹ cubito eritq; q; oibus dieb⁹ suis in dolore. Ratus sub tertia facie corpore pulcher statura brevis: facie roseus: et habebit signum sub cubitis: et erit mulieru amato. Et q; sub fine hui⁹ signi nat⁹ fuerit diversificat⁹ erit in et⁹ figura atq; in oibus suis opibus. Qui autem sub prima facie piscium ougit = pisces. ne traxerit: corpus eius erit album: et facies similiter: pectus eius latum: barba pulchra: frons preclara: oculi et magis nigri q; albi. Et forte aliquid membrum sibi deficit. diligit dormire: eritq; gulosus et ebriosus. et habebit signum sub cubito vel in pede. Ratus vero sub secunda facie erit brevis stature: decorus aspectu: barba nigra: pilosus: et erit ambulans in duritate cum filiis hominum. Ratus sub tercua facie piscium: erit aspectu preclarus: oculi eius pulchri: eritq; morbosus.

Aquarius.

pisces.

De significatiōe planetarū in signis secundū mēria hoīs. Tertius.

I si quidem planete significauerint dolorēm habēt in uno quoq; signo membra sibi propriū. Tractemus ergo de dolorib; planetarū in signis: et primum incipiāmus ab Ariete. Saturnus in ariete habet pectus. Jupiter ventrem. Mars caput. Sol femora. Venus pedes. Mercurius crura. Luna genua. In tauro. Saturnus ventrem. Jupiter dorsum. Mars collus. Sol genua. Venus caput. Mercurius pedes. Luna crura. In geminis: Saturnus ventrem. Jupiter verenda et que succedunt. Mars pectus et que succedunt. Sol crura et chauillas id est talos. Venus collum. Mercurius caput. Luna femora in cancro. Saturnus virilia et omnia eis succendentia. Jupiter femora. Mars pectus. Sol pedes. Ven⁹ brachia et humeros. Mercurius oculos et guttur. Luna caput in leone. Saturnus vereda et eis succendentia. Jupiter femora et genua. Mars ventrem. Sol caput. Venus cor. Mercurius humeros et guttur. Luna collum. In virginē. Saturnus pedes. Jupiter genua et eorum succendentia. Mars verenda. Sol collum. Venus ventrem. Mercurius cor. Luna humeros. In libra. Saturnus genua et eorum succendentia. Jupiter oculos et eorum succendentia. id est partes capitū. Mars verenda et eorum succendentia. Sol humeros. Venus caput. Mercurius ventrem. Luna cor. In scorpione. Saturnus cauillas. id est talos et eorum succendentia. Jupiter pedes. Mars caput brachia et femora. Sol cor. Venus vereda et eorum succendentia. Mercurius dorsum. Luna ventrem. In sagittario. Saturnus pedes. Jupiter crura et caput. Mars pedes et manus. Sol vetrē. Venus femora et brachia. Mercurius verenda et cor. Luna dorsum. In capricorno. Satur-

nus et caput et pedes. Jupiter genua et oculos. Mars crura et humeros. Sol dorsum. Venus femora et cor. Mercurius verenda et eorum succeditia. Luna femora. In aquario. Saturnus caput et collum. Jupiter humeros pectus et pedes. Mars cauillas et cor. Sol verenda et eorum succeditia. Venus genua et eorum succeditia. Mercurius femora et cor. Luna vereda. In pisce saturnus humeros brachia et collum. Jupiter cor et caput. Mars cauillas et ventrem. Sol femora et eorum succeditia. Venus collum et dorsum. Mercurius crura et verenda. Luna femoralia.

Glossa super textu de significatione planetarum et c.

T si quidem planete. **P**ulus auctor ostendit qualiter signa respiciunt membra humani corporis. In ista parte ostendit nobis quater planete respiciunt membra corporis humani in ipsis signis. Et potest hec pars diuidi in. 12. partes secundum. 12. signa ubi partes incipiunt pater. Prima pars diuidi potest in duas: quoniam primo proponit. Secundo prosequitur ibi: in ariete. Dicit primo quod si aliquis planeta significauerit aliquam infirmitatem sive debilitatem in corpore humano habebit in quolibet signo membrum proprium in quo erit illa infirmitas. Et quia ita est conuenit tractare de doloribus planetarum in signis. Et incipit ab ariete procedendo secundum successionem signorum et planetarum. Quod dicit auctor: planum est in littera. Ad evidenter vnius p[ro]pis ponendo unum exemplum. Pongo quod in aliqua nativitate saturnus significauerit nato debilitatem alicuius membra et sit saturnus in ariete. Dico quod illa debilitas vel infirmitas erit in pectore. Et si saturnus sit in tauru. erit illa infirmitas in ventre et sic intelligas de ceteris signis. Ponno etiam quod mars in nativitate intelligas de revolutione anno et nativitatis significauerit vulnerationem et sit mars in ariete erit vulnus in capite. Si in tauru erit vulnus in collo. et sic de ceteris signis et planetis intelligas. Ptolomeus vult quod membra in quibus cadunt morti et cetera impedimenta accipiunt a figura celi in hora nativitatis vel revolutionis. Dicit enim i. 74. propositio ceteroquis cum fuerit mars in ascidente alicuius nativitatis erit cicatrix in facie vel capite nati. Dicit enim Iohannes quod caput est ascendentis et secundum hoc collum est secunda domus. brachia tertie domus et sic secundum ordinem domorum secundum quod dictum fuit de signis. De hac materia diffusius loquetur dominus concedente in capitulo septe domus.

Degradibus signorum masculinis et femininis. Textus.

Cant quoque in unoquoque signo gradus qui proprie dicuntur masculini atque feminini. Nam ab initio Arietis usque in .8. gradum dicuntur esse masculini: et ab .8. in .9. feminini: et a .9. in .15. masculini: et a .15. usque in .22. feminini: et a .22. usque in finem arietis masculini quos decreuimus describere sicut descriptissimus terminos: et hic modo depingimus tabulam ut lege aliqua reddatur opus deo auxiliante.

V	mas. 8 femt. 1 mas. 6 femt. 7 mas. 8		
8	femt. 5 mas. 6 femt. 6 mas. 4 femt. 3 mas. 6		
H	femt. 5 mas. 11 femt. 6 mas. 4 femt. 4		
69	mas. 2 femt. 6 mas. 2 femt. 2 mas. 11 femt. 4 mas. 3		
8	mas. 5 femt. 13 mas. 7 femt. 8 mas. 7		
m	femt. 8 mas. 4 femt. 8 mas. 10		
2	mas. 5 femt. 10 mas. 5 femt. 7 mas. 3		
m	mas. 4 femt. 10 mas. 3 femt. 8 mas. 5		
T	mas. 2 femt. 3 mas. 7 femt. 12 mas. 6		
70	mas. 11 femt. 8 mas. 11		
W	mas. 5 femt. 10 mas. 6 femt. 4 mas. 2 femt. 3		
X	mas. 10 femt. 10 mas. 3 femt. 5 mas. 2		

Glossa super textu de gradibus signoꝝ tc.

Ant quoꝝ in uno quoꝝ signo. In ista parte auctor determinat de quibusdā specialibus proprietatibꝫ planetarum que sunt in diuersis gradibus circuli signorum et sunt sex. sunt enim ibi quidā gradus masculini et quidam feminini. Et sunt ibi quidam gradus lucidi et quidam tenebrosi. Etiam sunt ibi quidam gradus qui dicuntur azemena. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur puteti. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur augmentantes fortunam. Et sunt ibi quidam gradus qui dicuntur consortes. Et fin hoc ista pars potest diuidi in sex partes: quoniam in prima parte enumerat gradus masculinos et femininos. In secunda parte enumerat gradus lucidos et tenebrosos et fulmosos. In tertia parte enumerat gradus qui dicuntur puteti. In quarta parte enumerat gradus qui dicuntur azemena. In quinta pte enumerat gradus qui dicuntur augmentantes fortunam et gradus sublimitatis. In sexta parte enumerat gradus qui dicuntur consortes. **E** prima pars incipit in principio. Secunda incipit ibi: et in uno quoꝝ horum signorum. Tertia incipit ibi: et in signis sunt gradus. Quarta ibi: et sunt in signis quidā gradus. Quinta ibi: et in circulo. Sexta ibi: et omnes duos gradus. Prima pars potest diuidi in duas partes: quoniam in prima parte incipit enumerare gradus masculinos et femininos litteraliter. In secunda parte ponit gradus masculinos et femininos litteraliter. Et incipit primo eos enumerare. Et deinde ponit de eis tabulam ut patet postea dicit qꝫ sunt quidam gradus in circulo qui dicuntur lucidi et quidam tenebrosi; et quidam fulmosi et quidam qui vocantur vacui. Et incipit primo eos enumerare. Et deinde ponit de eis tabulam ut patet postea dicit qꝫ sunt in circulo quidam gradus qui dicuntur puteti. et enumerat illos omnes in littera. et quidā libel habent tabulam de eis factam. Deinde dicit qꝫ in signis sunt quidam gradus qui dicuntur azemena. Et dicit qꝫ azemena est quedā debilitatio corporis ut est cecitas vel surditas vel aliquid talium vel amissio membra.

Alkabitij astronomi tractatus.

Juxta qđ notandum qđ dicit I^haly Elbenragel in pmo capitulo domus
septe libri sui de nativitatib^o. Si pars azemena fuerit in partitioē ascen-
dētis z luna iūcta cū ea vel dñs ascendētis significat qđ azemena erit in il-
lo mēbro nati qđ cadit in partitione illius signi. Notandus est etiā qđ si
sol in nativitate alicui^o fuerit in gradu azemena erit debilitatio in oculo
depro: si luna erit in sinistro. Postea dicit qđ sunt qđā gradus in circulo qđ
dicunt augmentantes fortunā z enumerat eos in lfa. Juxta quā partē no-
tandū est qđ I^haly dicit in cōmento. 22.9. propositionis pūme partis qua-
di partiti scire te cōuenit qđ gradus augmentantes fortunam sunt gradus
exaltationis solis z planctariū fortunariū sicut. 19. arietis. 3. taure. 15. cācri.
27. pīscium. Similiter sunt illi in quib^o adiungunt termini fortunariū. Et
sicut. 13. sagittarii: z pīscii. z sunt etiā gradus terminoz fortunarum. Et
gradus in qbus sunt stelle fixe de natura fortunariū. Et econtrario in qui-
bus sunt stelle de natura infortunariū. Et postea dicit qđ omnes duo gra-
duis qut sunt eiusdē longitudinis a capitibus signorū mobiliū sunt eiusdē
longitudinis. Et dñr consoutes sicut. 20. gradus capricorni. z. 10. gradus
sagittarij. Isti em̄ duo gradus equaliter distāt a capite capricorni. z. 20.
libre. z. 10. virginis equaliter distāt a capite librie. Et. 20. cācri. z. 10. gemi
norum equaliter distāt a principio cancri. z. 20. gradus arietis. z. 10. pīscii eq-
ualiter distāt a principio arietis. Ptolomeo^o dicit. 22.9. propositione pīme pīs.
Astrologi ceteri multū locuti fuerunt de gradibus z diuiserūt eos in gra-
dus lucentes lubicos z fumosos. Et sunt ex eis azemena z sunt ex eis pu-
tei. Et locuti fuerūt de alijs multis sicut inuentes p multos libros astrono-
mie. Et si hoc iuenerūt expīentia bonū est qđ operis p hoc. Et forsitan si eis
accidit qđ aliq̄s planeta vel stella fuit in gradu vel ei^o radīz fecit fortunā
ceciderūt qđ gradus hoc fecerit. Et siqdē ita est pnenit vt te mutes de uno
gradu in alii. Et hīc finē imponamus nostre rationi. Vide p istā litterā
qđ Ptolomeus non multū approbat gradus augmentantes fortunā zc. Dic
cit enim si ita est cōuenit vt te mutes de uno gradu in allū. grad^o em̄ dicū
tur lucidi vel tenebrosi ppter stellas fixas ibi exītes. Et vult I^haly fm̄ qđ
p̄allegatū fuit qđ gradus dicitur agmētates fortunā in quib^o sunt stelle
de natura fortunariū. Cōstat aut qđ stelle fixe mutat loca sua respectu zo-
diaci nonē sphere. Ex illa littera Ptolomei pōt trahi qđ iudicia debet fieri fm̄
nonā sphera z non fm̄ octauam. Et quo enim vult qđ istos gradus
oportet mutare: cōsequens est qđ gradus scdm̄ quos debet fieri iudicia nō
mutant. Albumazar in introductorio suo ponit istos gradus. s. masculi-
nos z femininos lucidos z tenebrosos zc. Et dicit ibi si planeta in nativit-
ate vīterrogatiōe masculini fuerit in gradu masculino vel in nativitate
feminine vel interrogatiōe in gradu feminino erit eius significatio fortior.
De gradib^o Incidis tenebrosis z fumosis dicit si ceciderit planeta ī gradu
Incido: erit eius significatio fortior in significatiōe honoz z significat pul-
chritudinē. Et si ceciderit in gradu tenebroso significat duritie z tardita-
tē z horribilem rē z tenebrosam z malā. Et cū ceciderit in gradu fusco: vel
vmbroso vel fumoso: vel in gradu vacuo significat modicū horribile. Et si
ceciderit planeta in gradu putei abibit ei^o pulchritudo et aspectus et de-
bilitatur in significatiōne sua. Fortune namq̄ cum ceciderint in eos de-
bilitantur in significatiōne earum. Alii vero cum ceciderint in eos de-

bilitatur significatio eorum. Et fortassis significabit fortunā accidētale propter debilitatē eorum super malū. De gradibus augmentantibus fortunā dicit. antiqui putauerunt q̄ in circulo erūt gradus augētes fortunā. Et direxerunt q̄ planete cū nō fuerint in locis significatib⁹ fortunā natū r̄ fuerit luna vel pars fortune in his gradib⁹ aut fuerint ipsi grad⁹ ascēdētis augēt fortunā natū. Et si planete significauerint sibi casuz. Illi gradus mouent eū in sublimationē p̄ aliquā quantitatē quodā motu. De gradibus sublimitatis dicit. Quidā dixerunt: q̄ cū ascendens fuerit aliq̄s istoz gradū: aut fuerit sol in natuitate diurna: aut luna in nocturna in quibusdā eorum r̄ fuerit in loco optimo in figura. Et cū hoc significauerit planete radicis natuitatis fortunā perducet natum ad sublimitatē r̄ sedes nobilitatis et dominabitur terris r̄ ciuitatibus: r̄ possidebit diuītias multas.

C De gradibus lucidis: tenebrosis r̄ fumosis r̄ vacuis. **T**extus.

C in unoquoq; istoz signoz sunt grad⁹ q̄ dñr lucidi: r̄ grad⁹ dñr tenebrosi r̄ gradus q̄ dñr fumosi: r̄ grad⁹ q̄ vocant vacui. Dicūt em qdā qd ab initio arietis vscōz in tertiu gradū sunt tenebrosi: r̄ a. iij. i. 8. lucidi: r̄ ab. 8. i. 16. tenebrosi: r̄ a. 16. in. 20. lucidi: r̄ a. 20. vscōz ad. 24. vacui. r̄ a. 24. vscōz i. 29. lucidi: r̄ a. 29. in fine arietis vacui. dc qb⁹ faciem⁹ tabulā si de⁹ voluerit.

V	te.	13	lu.	5	te.	18	lu.	14	va	14	lu.	15	va	1
8	te.	13	lu.	4	va	15	lu.	13	va	15	lu.	18	te.	2
II	lu.	14	te.	3	lu.	15	va	14	lu.	16	te.	15	va	3
69	lu.	12	te.	2	va	14	fu.	12	lu.	18	va	12		
88	te.	10	fu.	10	va	15	lu.	15						
mp	te.	15	lu.	3	va	12	lu.	16	fu.	16	va	15	te.	13
△	lu.	15	te.	5	lu.	18	te.	13	lu.	16	va	13		
m	te.	13	lu.	5	va	16	lu.	16	fu.	12	va	15	te.	13
†	lu.	19	te.	3	fu.	17	lu.	14	lu.	17				
λ	te.	17	lu.	3	lu.	15	lu.	14	te.	13	va	13	te.	15
vv	fu.	14	lu.	5	te.	14	lu.	18	va	14	lu.	15		
X	te.	16	lu.	6	te.	16	lu.	14	va	13	lu.	13	te.	12

C De gradibus putealibus. **T**extus.

C in signis sunt quedam gradus qui vocantur putei: cuz fuerit planeta in aliquid eorum dicitur esse in puteo: vt est sex gradus arietis et cetera. vt in hactabusa sequenti ostendetur.

V	16	11	16	23	29		△	1	17	20	30		
8	15	12		24	25		m	9	10	22	23	27	
II	12	12	17	26	30		†	7	12	15	24	17	30
69	12	17	23	26	30		λ	2	7	17	22	24	28
88	16	13	15	22	23	28	vv	1	12	17	22	24	29
mp	18	13	19	21	25		X	14	19	24	27	28	

Alkabitij astronomi tractatus.

De gradibus azemena id est debilitatis corporis. **T**extus.

Tsunt in si nis quidā gradus qui dicuntur gradus azemena na. i. gradus debilitatis corporis. Est em azemena qdā debilitatio corporis temporalis: ut surditas: cecitas: mēbiū amissio: et c. talia que qdū vixerit hō semp habebit: nisi miraculoſe sanet. **L**ux ergo fuerit luna in his gradib⁹ in natuitate alicut⁹ pueri: accidet ei predicta azemena sūm significationē loci et aspect⁹ seu loca planetarū. Significatur quoq; azemena per astra diuerſis modis: sicut in libris natuitatum inuenies. gradus aut̄ azemene sunt hi qui describuntur hic in tabula.

In	8	16	17	18	19	10		In	11	19	29		
		1	1	1	1	1		In	1	17	18	18, 19	
In	69	19	10	11	12	13	14	15	In	26	27	28	29
In	88	118	127	128					In	18	19		

De gradibus augmētantibus fortunam. **T**ertius.

Al in hoc circulo sunt quidam gradus qui dicuntur agentes fortunam: qui in ista tabula descripti sunt.

V	119							Ω	13	15	121	
8	13	15	127		1			11	17	18	120	
II	11	1	1	1				1	13	20		
69	11	12	13	14	1			20	12	13	14	120
88	12	15	17	119	1			18	17	16	17	120
mp	13	114	120		1			X	13	120	1	

De gradibus componentibus. **T**extus.

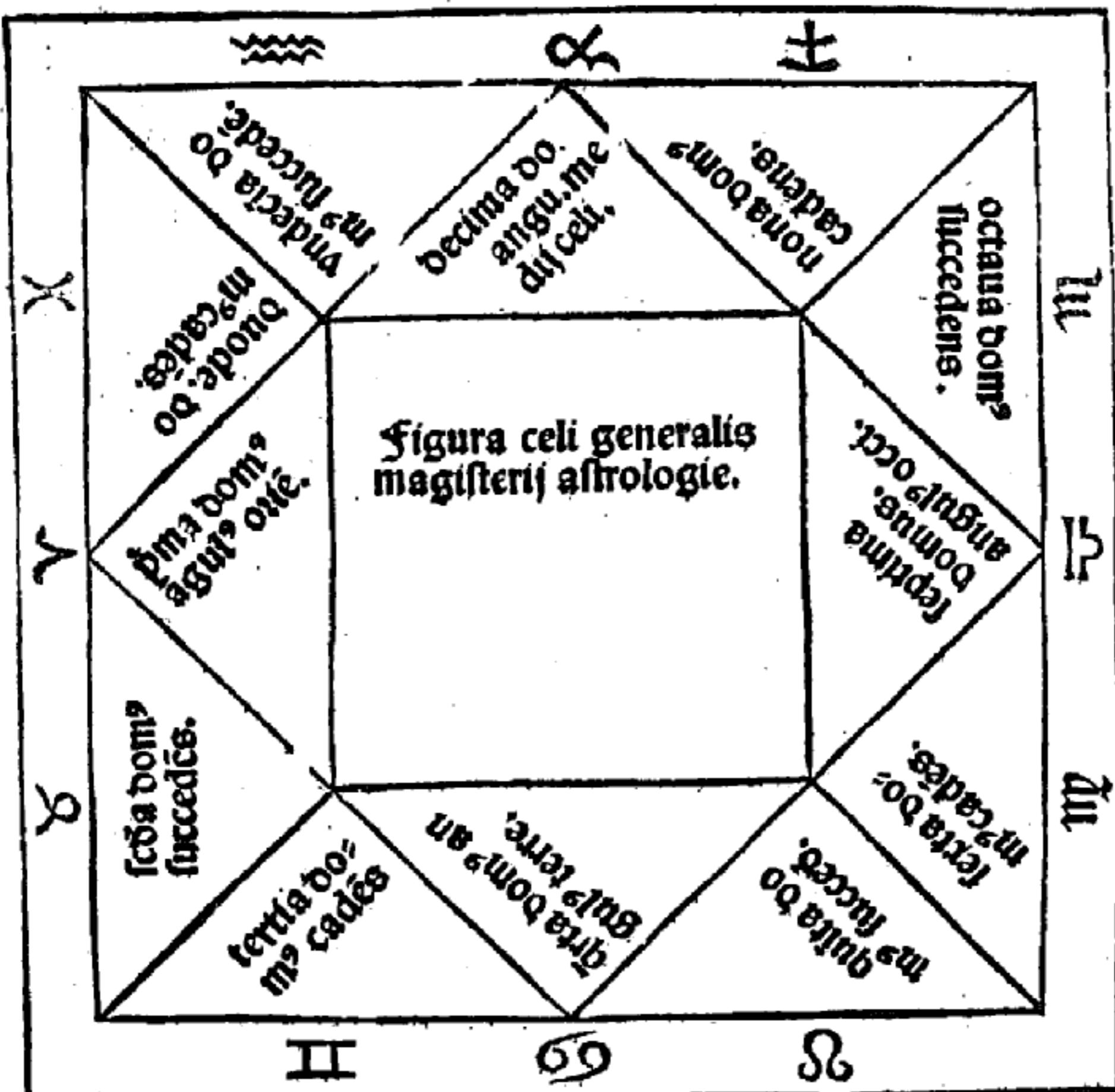
Tuo gradus qui fuerit vnius longitudinis a capite sīgnorum mobilium dicūtur cōpotentes. i. vnius longitudinis et fortes seu participes in virtute: vt. 20. gra. capricorni vel cancri cum. 10. grad. sagitta. vel gemino. et. 20. gradu. arietis vel librae cum. 10. gradu pisces vel virginis.

De esse circuiti accidentali. **T**extus.

Ed quia auxiliante deo iam p̄tulimus esse circuiti signorum esse circuli signorum esse circuli figuratur in omni hora tali figura: que dividitur in quatuor partes: quas dividit circulus hemispherii: et circulus meridie. i. circulus mediū celū: qui facit mediū diem: et una que pars istarū partiū dividitur in tres partes inaequales sūm ascensiones signi ascendentis atq; hoc modo dividitur circulus in. 12. partes que vocantur domus nominantur quoq; et cuspides et turres: cuius opus expositum est in libro Ezebī id est in libro curius syderum. Principiū quoq; divisionis est horoscopus: hoc est ascendens cutus initium est super circulū hemispherii orientalis deinde secunda domus sequitur et tertia: ceteraq; domus usq; ad. 12. Quarta autem pars que est ab ascendenre usq; ad mediu-

celi: que est domus. 12. 11. et. 10. dicitur quarta pars orientalis masculina: et adueniens significat initium vite: et vocatur puerilis angui nea verna lis. Et pars alia que est a medio celi usq; ad gradum occidentalis signi id est septime qui est super circulum hemispherij occidentalis que est domus no-

Additio:
Habebit do-
mus alias
ptutes. nā
pm a dom⁹
duodecim
habet ptus-
tes. 2. qua-
tuor. 3. qui-
os. 4. octo.
5. septem. 6.
vna. 7. no-
uez. 8. tres
9. sex. 10.
undecim. 11.
decez. et 12.
duas.

na: octaua et septima: et est meridiana feminia recedens significat mediā etatem: et vocatur profecto iuuētutis estivalis colerica. ¶ Tertia quoque pars que est ab occidente usq; ad gradum quarte domus que est super circulum meridiei sub terra que est domus sexta. 5. et. 4. est occidentalis mas- sculina adueniens significat finem vite: et vocatur autumnalis melancolis- ca et est sensilis et est mediocris etatis. ¶ Quarta pars q̄ est a quarta do- mo usq; ad ascendēs que dom⁹ est tertia secunda atq; ascendēs est septen- trionalis feminia recedens significat qđ accidit homini post mortē ei⁹ et ad qđ deuentet corp⁹ eius vel ei⁹ dispositio de dimissa sublata: aut qđ dicet de eo. s. virū laudetur vñ vituperet: et vocat hec ps sensilis flegmatica defe- ctiva hyemalis. Et ille due ptes q̄ sunt a medio celi usq; ad ascēdēs. et ab ascēdēte usq; ad quartā domuz: ista medietas vocat medietas ascēdēs: et

Alkabitij astronomi tractatus.

relique partes q̄ sunt a quarta domo usq; ad septimā: et inde ad mediu[m] celi vocat medietas descendens. Et quicquid fuerit sup terrā ex círculo id est illa pars círculi superior dicit[ur] dextra. et q̄ sub terra id est illa pars inferior dicit[ur] sinistra. Et ascēdens et q̄rta et septima et decima dñs alamed id est q̄s nos angulos vocamus ut pulchrius sonet. Et scđa domus octaua et q̄nta et vndecima succedentes anguli vocant. Tertia aut et .vij. ix. ac .xij. cadentes ab angulis dñs. Cum ergo planeta in angulis vel ei succedētibus fuerit dicitur pficere: et si fuerit in cadentib[us] ab angulis dicit deficere: et una queq; istarum domorum significat aliquid de esse hominum.

Glossa super textu de esse círculi accidentali.

Ed quia auxiliante deo. prius auctor determinat de esse círculi signoru[m] essentiali. H[oc]c determinat de esse accidentali ipsius. Et diuiditur in duas partes: qm̄ primo continuat dicta dicēdts. Scđo prosequitur ibi: nam círculus signoru[m]. Et illa diuiditur in duas partes: quoniam primo determinat de divisione accidentalis círculi signoru[m]. Secundo determinat de proprietatibus et significationibus cō sequentibus ipsam divisionem: et incipit ibi: quarta autem pars que est ab ascēdente. Et illa diuiditur in duas partes: quoniam primo ponit proprietates et significationes quartarū. Secundo ponit significationes singularum domorum: et illa incipit ibi: et una queq; domorum. Primo dicit postq; compleuit esse essentiale círculi signoru[m]. Nūc vult tractare de esse accidentalis ipsius. Postea dicit q̄ círculus figuratur qualibet hora tali figura que diuiditur in quattuor partes quas diuidit círculus orizontis et círculus meridianus. Et quelbet istarū quartarū diuiditur in tres ptes equales s[ic]m diuisionē signi ascendētis in círculo directo. Et hoc modo diuidit totus círculus in .12. ptes que vocātur turre vel domus: cuius expositio est in canonibus tabularu[m]. Intelligendi sunt duo círculi magni trāseuntes per polos mundi: quorum unus est círculus meridianus: et alter círculus transiens per punctum zodiaci q̄ est in contactu orizontis orientalis: et p[er] punctum oppositum scilicet qui est in contactu orizontis occidentalis intersectans círculum meridianum super polos mundi. Iste duo círculi diuidunt totū celū in quattuor partes q̄ q[ui]nq[ue] inter se sunt e[st]q[ue]les q[ui]nq[ue] ineq[ue]les: vt plurimū tamen sunt ineq[ue]les. Si em̄ principiū Arietis vel principiū librae fuerit in ascēdente. Iste partes sunt equalis. In omnibus autem alijs dispositionibus sunt ineq[ue]les. Postea intelligatur portio círculi equinoctialis intercepta inter círculum meridianū et círculum transuentem p[er] initium ascēdenter diuidi in tres partes equalis. Similiter alia portio círculi equinoctialis que est ab ascēdente usq; ad inferiore ptē círculi meridiani. scilicet ad angulum terre intelligatur diuidi in tres partes e[st]q[ue]les. Deinde imaginent círculi magni transuentes p[er] diuisiones predictas et p[er] polos mundi. tūc portio zodiaci intercepta iter quoilibet duos círculos proximos est una dom[us]. H[oc]c est positio Ptolomei. et ista tenet cōiter. Est etiā alia imaginatio de domib[us] quā tenet Albrahā auenezre. Et imaginatur transire círculos p[er] diuisiones equinoctiales: et per interfectionem círculi

Dissilio.

Subdit:

meridiani et orizontis in parte septentrionalis. Ista via communiter non tenet: ideo non curo eam multum explanare. Inuenire autem principia. 12. domos per astrolabium non est difficile: immo leve. cuius doctrinam hic interponere esset longum et superfluum cum in canonibus astrolabis fuerit posita sufficienter. Qui autem voluerit domos equare per tabulas in canonibus tabularum primi mobilium: et doctrinam completam inueniet. Deinde dicit auctor principium huius divisionis est ascendens cuius initium est in punto hemispherii ex parte orientis. Deinde sequitur secunda domus: deinde tertia: et sic usque ad duodecimam.

Quarta autem pars. Hic auctor ponit pupillates et significatio-nes circuiti signorum consequentes divisionem eius accidentalem. Et dicit quod quarta pars circuitus est ab ascendentem usque ad medius celi. scilicet 12. domus. 11. 2. 10. dicit quarta orientalis masculina adueniens. Et significat initium vite et vocatur puerilis sanguinea. Et alia quarta est a medio celi usque ad gradum occidentis. scilicet 9. 8. 7. 7. domus dicit metidiana feminina recedens a nobis: et significat mediaria etate que vocatur perfectio iuuentutis: et vocatur estivalis et colerica. Tertia quarta que est a gradu occidentis usque ad angulum terre. scilicet 6. 5. 2. 4. domus est occidentalis masculina accedens ad nos: et significat finem vite: et vocatur autumnalis melancholica. et est mediocris etatis. Quarta pars que est ab angulo terre usque ad ascendens. scilicet tertia secunda et prima domus est septentrionalis feminina recedens a nobis: et significat quod accedit homini post mortem eius quantum ad membra hominum. scilicet utrum dicatur de ipso bonum vel malum. Et hec pars vocatur sensibilis phlegmatica defectiva et hyemalis. Et est recte comparatio quam auctor ponit hic sicut illa quam posuit in divisione essentiali circuiti: excepto quod addit hic quod significat initium et medium et finem vite: et quod accidat homini post mortem eius. Postea dicit quod tota illa medietas que est a medio celi eundo per accedens usque ad quartam domum vocatur medietas accedens. Et alia medietas que est a quarta domo eundo per gradum occidentis usque ad medium celi vocatur accedens. Et tota medietas que est super terram vocatur dextra et illa que est sub terra vocatur sinistra. Deinde dicit quod prima domus. 2. 4. 2. 7. 2. 10. vocantur anguli. Et 2. 5. 8. 11. vocantur succedentes angulis. 3. autem. 6. 9. 7. 11. vocantur cadentes ab angulis. Deinde addit quoddam notabile. dicit cum planetae fuerint in angulo. vel in succedente dicitur proficere. et si fuerint in cadentibus dicitur deficere.

De domibus et significationibus earum. **Textus.**

Prima domus cuius initium ortus in circulo hemispherii orientalis vocatur athale. id est ascendens hec sicut corpora et vitam et ini-
tia operum in interrogationibus et oratione et locutione et rumorebus.
Et quod cogitat interrogatas in aucto suo: et sicut initia vite. Et dixit
aldeo god in nativitate. quod dominus triplicitatis ascendentis prius
significat vitam et naturam nati seu interrogatis et eius delectationem atque vo-
luntatem: et quod diligit. et quod odio habeat: et quod boni seu mali ei adueniat in
initio vite eius: et dominus triplicitatis secundus significat vitam et corpus et vir-
tutem seu fortitudinem et medietatem vite: et dominus triplicitatis tertius
significat id quod socius eius significauerunt: et significat finem vite in morte.

Alkabitij astronomi tractatus.

Cluditio. Habet domus quilibet alias virtutes. nam prima. 12. habet virtutes. secunda. 4. tertia. 5. quarta. 8. quinta. 7. sexta. 1. septima. 9. octava. 3. nona. 6. decima. 11. undecima. 10 et duodecima. 2.

Glossa super textu prime domus.

Lvna queq; istaruz domorum. **C**hic auctor ponit significations proprias cuiuslibz. 12. domoz. Et tota ista p; p; pot diuidi in quatuor: qm. iiii prima pte ponit significations. 12. domoru quatu ad esse homin. In secunda parte ponit significatioces domorum quantum ad colores. In tertia parte ponit quasdam regulas que possunt dici amphousm. In quarta parte docet eligere significatores. Prima incipit in principio. Secunda incipit ibi: significant: z. 12. domus colores. Tertia ibi: et dicitur in significatione domorum. Quarta ibi: et cum volueris scire planetam dominatore rei. Prima pars potest dividiri in duodecim partes secundum q; ponit significations. 12. domorum et vbi incipiunt patebit. Primo dicit q; vna queq; domus significat aliqd de esse hominum. Nam prima domus que incipit ab orizonte orientali q; vocatur ascendens significat corpora hominum z vitam initia omnium operum in interrogationibus z locutionibus z rumoribus et ceteris talibus. Et significat cogitationem querentis scilicet quod querens habet in animo z significat principium vite. Et dominus triplicitatis pme domus primis significat vitam z naturam nati seu interrogantis: z eius delectationes atq; voluntates: quid diligat vel quid odio habeat: z quid boni vel mali accidat ei in inicio vite. Et secundus dñs triplicitatis huius domus significat vitam z corpus z virtutem siue fortitudinem nati z medium vite. Tertius dominus triplicitatis significat idem q; socij z significat p se fine vite. Ex ista littera potest colligi q; si primus dominus triplicitatis huius domus fuerit fortior alij duobus erit prima pars vite melior: et sic de alijs duobus intelligas. Circa istam domu quedam sunt notada. Notandum est primo de intentione querentis quod dicit Ptolomeus in. 94. propositione centiloquij. Locus fortioris significatoris in ascidente est id qd est in aio interrogantis. Iosq; cū volueris scire intentionem qrcit: vide q; planetarū habeat plures fortitudines in ascendente i illa hora qn venit ad te aio interrogadi: z vide in q domo ex. 12. domib; sit ille planeta: z dicas fm significaciones illi² dom² in qua fuerit. Verbi ḡra. Pono q; ascēdēs sit leo z sol hēat plures fortitudines in gradu ascēdēte: z pono q; sol sit i. 2. domo dico q; itētlo sua ē petere de substālia sua vel de lucto: vel de aliquo p̄simi li. Et si sol fuisset in tertia domo dīpissim q; vellet petere aliquod de esse fr̄is vfratrū z sic de alijs domib; suo mō. Et si venies ad te tenuerit aliquā rē in manu sua v'l' alio mō eā occultauerit: z si volueris scire substālia z naturā illi² rei a spicē planetā fortiorē in ascidente si aspercerit ascēdens erit illa res de substālia signi ascēdētis. Si nō aspercerit ascēdēs erit de substālia signi in quo est planeta. Si fuerit signū terreū: erit de natura terre vel aliq; res q; nascit̄ deterra. Si fuerit signū aqticū: crit aliq; res de nā aq; vel q; nascit̄ in aq;. Si fuerit aereū: erit aliq; res de nā aeris. Si fuerit signū

ignis erit aliqua res q̄ opera ē p̄ ignē. Et si volueris scire colorē rei aspice dñm hōre z fm̄ colorē illi⁹ iudica. De colorib⁹ planetarū dicet postea, vbi loquet de naturis planetarī dñio p̄cedente. Et si volueris scire vtrū res sit noua vel antiqua aspice lunā; si fuerit sup̄ terrā erit noua; si fuerit sub terra erit antiqua. Et si volueris scire vtrū sit longa vel brevis aspice dñm termini gradus anguli terre q̄ si fuerit in auge sūl circuitū erit res longa. Si fuerit in opposito auglis erit brevis. Si in longitudinibus medijs mediocris inter longū z breue. H̄ec est sūla P̄tolomei in. 90. propositiōe cētiloquij. Cū aspererit significator ascendēs zc. Dicit H̄aly Ebēragel si aliq̄s q̄sierit a te dc̄ vita sua vtrū sit longa vel brevis: aspice dñm ascendētis z lunā. Si fuerit saluī ab infortunis significat longā vitā. Et si fuerint cōbusū vel infortunati significat paruā. ¶ Notādū est circa nutritionē. I. vtrū puer sit vitalis vel nō. Dicit H̄aly Ebēragel q̄n dñi triplicitatis lūminaris t̄pis vult dicere dñi triplicitatis signi i quo est sol si fuerit nativitas diurna vel signi lune i nativitate nocturna fuerint i ascēdēte: vel in. 10. domo. vel. 11. vel. 5. est significatio bone ac leuis nutritiōis. Et si fuerint i septima. significat mala nutritionē: z anxiā atq̄ laboriosam. Q̄ si grad⁹ ascēdēs z lūminare t̄pis dānati fuerint: significat q̄ nō nutrīt nisi dñi triplicitatis fuerit saluī z firmi in angul. Q̄n luna fuerit infortunata in ascēdēte nutritionē nō significat. Q̄n luna fuerit in. 4. domo iūcta corporaliter cū infortuna aut de q̄rta vel oppositione aspicit infortunā significat q̄ non nutrīt z mater et⁹ est in pīculo; aut forsītā moriet̄. Dicit Abrahā Euenezre. Si dñs ascēdētis fuerit cōbusus natus nō viuet spaciū. 8. dierū. Portata fuit mihi nativitas vnius pueri cui⁹ ascendēs erat virgo: z M̄ercurius fuit in piscib⁹ in detrimēto suo retrogradus z cōbus⁹. z ego credidi huic dicto z dixi q̄ puer nō viueret p̄ octo dīes z mortuus fuit in sexta die. Dicit H̄aly Ebēragel. cōlunctio planetarū humanitatē nō significat. Vult dicere cōluctio pluriū planetarū in ascēdēte nō significat nutritionē. Et ponit ibi vnu exē plū notabile. Dicit vocavit me rex nře cluītatis: z vna ex multib⁹ pepererat filiū z fuit ascēdēs libra. 8. gradus termin⁹ M̄ercurij; z fuerit in eo Jupiter. Uen⁹: Mars z M̄ercuri⁹ z cōuenit ibi vna societas astrologōis z quilibet eorū suā opinione dixit: z ego tacui. Rex dixit mihi qđ habes q̄ non loqueris. Cui tñdī date mihi terminū triū dierū: q̄ si fili⁹ vester trāsierit tertīū dīe erit de ipso miraculū magnū. Et q̄n natus cōpletas habuit 24. horas posuit se ad loquendū: z locutus fuit z fecit signū cū manu z rex multū expauescerat inde. Et dixit possibile esse q̄ diceret aliquā p̄phetiā vel aliquid miraculū. Et rex iuit ad natū. z nos cū eo ad audiendū quid diceret. Et infans dixit: ego sum natus infortunatus z natus sum ad iudi- candū amissionē regni z destructionē gentis almane. H̄inc statim cecidit natus z mortuus est. ¶ De his qui mouunt anteq̄ recipient cibum dicit P̄tolomeus in quadripartito generaliter dico q̄ q̄n aliquid lūminare fue tit in aliquo angulōu z fuerit similiter aliqua infortuna participationē habēs cū eo in longitudine q̄ sit cū eo gradu p̄ gradū: vel ipsum aspiciens in figura duorū alterū equaliū. Hec habuerit cū eo fortuna participationem de figura. Et dispositor lūminariū loci inuentus fuerit in locis planetarū infortuniarū nat⁹ ille nō recipiet cibū z mortet hōra q̄ nascet. Dicit abrahā cum fuerit cauda draconis in ascēdente nativitatis natus ille erit cecus

Alkabitij astronomi tractatus.

et fini distantia eius a gradu ascendente erunt anni. Verbi gratia: si fuerit in 10. gradu ab ascendentem cecabit in 10. anno. Electiones huius domus sunt inceptione rerum, sicut incipere edificare vel aliqd cōsimile. Dicit hyperspalensis in electiōibus p̄ me domus. Si scueris natuitatem aliquius caueas in electione sua ne ponas signum in ascendentem in quo fuit in fortuna in sua natuitate. Si autem ignoraueris natuitatem elige secundam naturam retinque fit electio. verbi gratia: si fit electio per incipiendo scribere aliquem librum fornicetur mercurius. Si per eundo ad bellum fornicetur mars. Si per edificandum ponatur signum fixum in ascendentem. Dicit idem hyperspalensis volens horam sanguinis minuēdit eligere fac ut sit luna in trino vel sextili aspectu martis: et caue ne sit contumcta cum eo corporaliter vel in quarto vel in opposito eius. Et fac ut sit luna in signo humoris minuendi.

Sanguinis electio notabilis. Additio. Quoniam planeta fuerit a cuspidi vel angulo ultra quinque gradus elongatus de cadens ab angulo ut si nonus arietis gradus ascenderet aliquid planeta esset in eius. 3. vel 4. gradu dicitur cadens. Et dixit Iohannes. quod significator in opposito non est luna nec ille qui per fuerit ascendentis terminus planeta cui tangent fortitudines dignitatis in ascendentem et in locis luminario sum et fuerit vacuus cursu. id. nulli iunctus et non continetur dispositionem suam alteri et si forte illa qui peruerit ascendentem tangatur alteri et ille iterum alteri et ille ad quem pertenerit coniunctio ultima nulli tangatur talis erit significator. Planeta deinde sub radius solis quam inter ipsum et sole sunt duodecim gradus minus et plus sexdecim minutis quam cum fuerint inter planetas et sole sexdecim minuta tantum vel minus de esse fortis quod tunc est in corde solis. Hoc dicit Guido bonatus consideratione. §3.

¶ De secunda domo.

Textus.

Secunda domus.

Ecunda domus est domus substantia ac virtus et ministerium et auxiliatorum: et significat fine annorum vite. id. finem iuuentutis. Et dixit aleander god de dominis triplicitatis domus substantie: de primo. sc. secundo ac de tertio vide quod eorum sit fortior esset loco hunc factes merito auctore substantie et significatore acquisitior: quod si fuerit in medio celum inueniet haec a rege: et si fuerit in domo fidei alias fiducie est melius. Similiter dominus triplicitatis primus dat substantiam in initio vite: et secundus in medio vite: et tertius in fine eius.

¶ Glossa super textu de secunda domo.

Ecunda domus. secunda domus. Et dicit quod secunda domus significat substantiam et virtutem et auxiliatores et ministros et significat finem iuuentutis. Et Anduzgā dicit vide quod ex tribus dominis triplicitatis domus substantia sit fortior in se. id. in loco in quo est in figura et habet factes significatore substantie. Qui si fuerit in decima domo habebit substantiam a rege. Et si fuerit in domo fiducie. id. in undecima erit melius. Elia Ira hinc si fuerit in domo fiducie erit magis. Credo quod prima Ira sit vera. Domus enim fiducie est domus substantie regis. Et primus dominus triplicitatis dat substantiam in principio vite: qui si fuerit fortunatus

erit natus diues in principio vite. secundus dat substantiam in medio vite: qui si fuerit fortunatus erit natus diues in medio vite. tertius dat substanciam in fine vite. qui si fuerit fortunatus natus erit diues in fine vite. Et similiiter intellige de infortunis eorum. i. si aliquis eorum fuerit infortunatus amittet natus substantiam in illa parte vite quam ei attribuitur. Dicit hyspalensis in canonibus suis dominus considerat utrum dominus sit in ascendente vel dat vim suam domino ascendenter et non sit in domo lapsa si sic habebit lucrum sine labore. Et si econtra fuerit sit ecclavesio. Et si Iupiter fuerit in natali angulari vel sit in suo honore vel habeat vim in ascendentem vel consideret propter fortunam: vel sit dominus solis in natali die: vel dominus lune in natali noctis: vel sit dominus hore non deerit natus census in vita sua: quod hic id est Iupiter est dominus substantiae. Si vero dominus ascendenter aspiciat dominum substantie vel suam dominum propter fortune aspectu intimitate destruet substantiam manu sua propria. Si dominus ascendenter fuerit in secunda domo infortunatus dabit proprio velle substantiam suam. Si vero sit ibi planeta infortunatus quam non sit dominus ascendenter capiens ab ipso vi sive furto. Si capricornus sit ascendens natus erit cupiditas et auarus: quod dominus ascendenter et dominus secunde sunt idem. scilicet saturnus. Dicit Ptolomeus in canonibus suis dominus res pertinentes ad lucra substantie quo erunt convenienter nobis perquirere a parte fortune solummodo quam scimus semper per id quod est inter sole et lunam et proiecitur ab ascendentem in nascentibus de die et in nascentibus de nocte. Juxta quod notandum est quod pars fortune secundum Ptolomeum proiecitur hoc modo. subtrahatur verus locus solis a vero loco lune et quod remanserit computatur a gradu ascendentis et ubi numerus finitur ibi sunt partes fortune. hoc modo iubet Ptolomeus semper facere sive fuerit in die sive in nocte. De hoc plius dicit deo concedente in expositione quinto differentie. ibi enim hys locum. Postea dicit Ptolomeus iudicium huius est illius maneriet. Volo dicere accipe planetas gubernatores signi. Dicit ibi Haly quod regula per quam scimus natum diuitias est accipere planetas gubernantes locum partis fortune et propones illum quod habuerit ibi plures dignitates. Deinde dicit Ptolomeus et quoniam gubernatores partis fortune fortes et potentes fuerint. crit natus magna et diuitiarum maxime si duo luminaria testificabuntur ibi testimonio concordato. i. aspectu trino vel sextili. Ptolomeus scilicet quod Saturnus significat quod diuitie natum erunt ex parte mulierum: aut per laborem terre: aut per maria. Et Iupiter significat quod diuitie erunt per senescallia vel per donis bonorum et religiosorum. Et Mars significat quod diuitie erunt perducendo milites: aut gubernando homines armorum. Et Venus significat quod diuitie erunt per donis amicorum et mulierum. Et Mercurius significat quod diuitie erunt per scientias et mercimonias. Dicit Haly abenragel debemus in hoc primis inspicere ad stellas fixas quae sunt prime et secundae magnitudinis. Et si altera quae earum inuenierimus in gradu ascendentis: vel in gradu decimi domus: aut in gradu septimi: aut in gradu quarti: aut in gradu solis si nativitas fuerit diurna. vel in gradu lune si nativitas fuerit nocturna. Et melior hora locorum omnium est gra. ascendens. deinde gra. io. domus: deinde gradus septimi: deinde quarti. Et si de predictis stellis fuerit in duobus locis vel in tribus: aut pluribus si natus fuerit cum hoc de progenie regis erit rex altus. Et si de progenie regali non fuerit: habebit potentiam et mandatum simile potentie et mandato regis. et perveniet ad magnam nobilitatem et altum dominium et principiet

Alkabitij astronomi tractatus.

ciuitatibus villis et genti. Et scias quod stelle fixe. s. primi honoris eleuant hominem ad alium gradum: et magnam dignitatem permutant de infimo ad supremum. Hoc idem dicit Ptolomeus in. 29. propositione centiloquij stelle fixe dant domum modum excedentia: sed multotiens finiunt in malum. Dicit Iohannes in commento eiusdem propositionis cum he stelle sole preferint. i. sine testimonio fortunarum planetarum erit mox illorum mors pessima. Dicit Iohannes Abenragel quod pars fortune fuerit cadens. et in malo loco vel fuerit sub radice solis: aut in radicibus infortune et dominus eius in loco peregrino. i. in loco in quo nullum habet dignitatem et dominus secunde domus non aspergit ascendentes: nam erit laboriosus et pauper et angustia et miseria vita viuet. Non est bonus sol nec quod mars neque saturnus in secunda domo in aliqua nativitate nec inde natus bonum habebit quoniam sol destruet planetas: et auferit eis lumen: et mars est significator impedimentorum laborum et defectus substantiae. Saturnus significat paupertatem et indigentiam et preciosum hoc toto est si dominus secunda substantia fuerit combustus cum damnatio peritis fortune. Dicit abraham auenezre: si volueris sciri quod nascitur fuerit paup vel diues aspice dominum secundum domus quod si fuerit fortunatus erit diues: si combustus vel retrogradus vel in casu suo erit paup: sicut dictum est in nativitatibus: ita intellige de questionibus. De electionibus quod si in hac domo dicit hispalensis si volueris emere aliquam rem cum lucrandi aspice ut sit luna in aspectu trino vel sextili: et caueas ne sit sub luce solis: et melius est ut dominus ascendentis det vim planete expleteti in decima vel undecima domo: ita quod recipiens non sit retrogradus. Si Jupiter sit in ascendentem quartadecima vel undecima vel secunda domo bonum est. Aspice etiam ut sit pars fortune in bono loco et melius est ut dominus partis eius aspiciat vel Luna vel sol.

Tertia domo.

Textus.

Tertia domus.

Tertia domus est fratribus et sororibus et propinquorum ac dilectorum fideli atque religionis mandatorum ac legatorum mutationum atque itinerum minorum: et significat esse vite ante mortem. dicit alendez god dominus triplicitatis domus fratribus. primus signat fratres maiores: et secundus medios. tertius minores: eritque eorum dignitas et eorum esse secundum loca eorum.

Glossa super textu tertie domus.

Tertia domus. Hic ponit significaciones tertie domus: et dicit quod tertia domus significat fratres et sorores propinquos et cognatos et dilectos: et significat fidem ac religionem mandata et legationes mutationes: et itinera beatitia. Et significat esse vite ante mortem. Et dicit Anduzgam dominus triplicitatis huius tertie domus primus significat fratres maiores. Secundus mediocres. Tertiis minores. et eorum statim et dignitas iudicant secundum statim istorum dominorum. Dicit Iohannes Abenragel quod sol fuerit dominus tertie domus ab ascendentem combustus destruerit dominum secundum domus aut partem substantie significat quod natus perdet substantiam occasione fratrum: et solvet pro eis impositiones amissiones et dona multa. Quando dominus tertie domus et pars fratribus vel Jupiter fuerint in signis communibus vel signis multorum filiorum et fortune

aspercerint eos aspectu amicile: et cum receptione: sicut per natus ille primogenitus est a fratribus suis: et per habebit fratres potentes et bonos. Si dominus domus fratrum fuerit combustus aut pars fratrum fuerit combusta vel si sol fuerit in domo fratrum. aut in opposito signo: he sunt significaciones paucorum fratrum et quod destruent et expurgent. Quando dominus domus fratrum in fortunis: natus fuerit super terram: significat quod danum et occasio pueret in fratribus qui fuerint ante eum. Et si haberet istud infortunium eo existente sub terra malum: et danum istud peruerteret ad fratres qui erunt post eum. Et hoc modo dices in bonis et fortuna quoniam fortunatus fuerit in locis bonis et fortibus. si dominus domus fratrum fuerit in ascendentem: significat natum esse primogenitum: vel erit solus sine hoc quod vno fratres habebit vel sorores vel quoniam inter ascendens et medius celum non fuerit alius planetum significat similiter per natus est primogenitus. Et si aliqui fratres nascentur post eum perderentur. Et si forte aliquis ex eis remanserit semper tunc erit maior et melior. Quando in aliqua revolutione annorum nati fuerit dominus tertie domus in decima ab ascendentem nativitatis alius frater eius morietur in illo anno. Similiter si dominus tertie radicis nativitatis fuerit in decima domo revolutionis: hoc est ideo quod decima domus ab ascendentem est octaua a domo tertia. Si alius consenserit a te de statu fratris sui aspice signum tertium ab ascendentem quod est domus fratrum et dominum sue triplicitatis et dominum illius domus que ex fortunis vel infortunis aspicit ipsum et in quo loco est: quia si inuenieris dominum tertie domus in sexta domo vel applicante dominum sexte domus: aut dominum sexte in tertia. dicas quod frater eius est infirmus. Et si ipsum inuenies in quinta vel. ii. dicas quod frater eius non est in loco suo: quod tunc extra locum suum. Et si inuenieris dominum tertie domus infortunatum: aut in. 12. dicas quod frater eius est in anxietate aut in infirmitate. Et si inuenieris dominum tertie cum parte ambos confunditos et combustione intrantes sub radiis solis. dicas quod non evadet ab infirmitate. Et si ambo combusisti fuerint iudicam modis oibus morte. Et hoc modo inspectas si interrogatus fueris in rebus pertinentibus ad alias domos ut de patre vel filio vel uxore et cetero. Dicit hyperspanensis volens incipere primum iter fac ut planeta fortuna aspiciat domum terram vel eius dominum: ita quod non sit ibi malus vel eius quartus aspectus vel oppositus. Si est luna in tertia domo bonum est. Cancer Leo et capricornus mali sunt per breui stinere. Luna in ascendentem vel in quarta domo in omni electione malum. Lauendum est ne luna sit in via combusta que est a. 19. gradu librae usque ad tertium Scorpionis. Lauendum est etiam ne sit luna per caput vel cauda draconis infra. 12. gradus.

¶ De quarta domo.

Textus.

Carta domus est patrum hereditatum finis rerum et thesaurorum et omnis ab scinditorum atque occultorum signat de esse vice hois fine dixit Quarta aledego god per dominum triplicitatis domum patrum sicut partes secundum domus ciuitates et terras. tertius fines rerum carceres.

¶ Glossa super textu quarte domus.

Carta domus. Et dicit per quarta domus significat partes et hereditates et fines rerum et significat thesauros et omnes res occultas absconditas; et significat fines vite. Et dicit aduzgā dominus triplicitatis d. iiiij

Alkabitij astronomi tractatus.

quarte domus primus significat patres. scđs significat ciuitates et terras. tertius significat finē rerū et carceres. Dicit Haly Abenragel. Et si status patris a dominis triplicitatis q̄rte dom⁹. Si dñs triplicitatis q̄rte domus primus fuerit in domo vel in exaltatiōe sua: aut in suo haim recept⁹ a sole vel Jove et fuerit in alto loco medi⁹ celi vel in quinta domo sicut bonū statū patri nobilitatē altitudinē et diuitias posse et longam vitā et bonā fortunā. et hoc si signū in quo fuit hic planeta fuerit masculinū: tamen si signū ipsū fuerit femininū significat matri ea que diximus: et maxime si planeta fuerit feminin⁹. Quid sit haim exponeſ postea deo cōcedēte. Et si scđs dñs triplicitatis quarte domus fuerit fortunatus pater habebit terras et populabit eas et laborabit in eis: et habebit ex hac parte bonā vtilitatez aut lucru. Et si fuerint hi planetæ in esse diuerso seu contrario contrarium iudica. Et si dñs triplicitatis q̄rte domus tertii⁹ fuerit fortis et fortunat⁹: vt pdixim⁹: pater erit hō q̄ extrahet thesauros et vineas incidet: et aptabit lapides p̄ciosos. Et si fuerit in diuerso statu ab eo qđ diximus erit incisor lapidū vel laborabit in materijs malis et fetētibus. Si sol in nativitatibus diurnis vel saturn⁹ in nocturnis. Et pars p̄ris similiter aspererint ascendēs vel ei⁹ dñm de quarto vel opositiōe sicut q̄ pater nati filiū abhorrebit et odiet eū et procurabit ut interficiat. Et si luna et pars matris aspererint ascendens vel ei⁹ dñm abhorribilitas illa et malivolentia in filium erit a matre. Dicit hermes quarta domus est fouea planetarū qđ est in fundo circuli celi et infirmitate: et est in trino aspectu. 12. dom⁹. q̄ est dom⁹ tenebris rū laborū anxietaz et carcerū: et est gaudiū in fortune matris: et est in sextili aspectu sexte domus. q̄ est domus tenebrosa infirmitatis et dāni et gaudiū in fortune minoris. Qn aliquis planeta fuerit in quarta domo et in suo casu est sicut homo in solitudine suffocatus donec exeat inde. Dicit Haly abenragel qn pars fortune fuerit infortunata. in signo masculino iudica quod pater prius moriet⁹ q̄s mater. Si in signo feminino mater prius moriet⁹ q̄s pater. Pars patris accipitur de die a sole in saturnum et de nocte econtra et projectur ab ascēdēte. Pars matris accipitur in die a venere in lunā et de nocte ecōtrario et projectur ab ascēdēte. Si dñs partis patris fuerit sup terrā et dñs partis matris sub terra iudica q̄ mater prius morietur q̄s pater. Et si contrarium fuerit contrariuz iudica. Dicit Haly Abenragel dixit alhezen. filius alhezib. Quadam die cum esset cum abolaben et fuit cū eo metaefo venit ad me quidā senex et dedit mihi chartam vñā in qua scripta erat vnius nativitatis figura. et dixit mihi q̄ spicerem in eadē figura. et ego quesui ab eo cuius erat illa figura seu nativitas. q̄ respōdit q̄ erat cuiuscā filij sui et dū inspicerem et cogitare in ea abolaben accepte eam de manu mea et aliquantulū aspergit in ea et dixit. Primiū q̄ in hac nativitate videmus est q̄ natus iste ortus est de adulterio quia non est filius illius q̄ dicit q̄ filius eius est. Ego dixi unde habes hoc et respondit senex ille dicit quod hec nativitas est filij sui et pater nati cuius est hec nativitas iam sunt quartuor anni q̄ decessit et obiit eodem anno quo natus ortus fuit. Et ego q̄siui unde habebat hoc: et ipse dixit: ego aspergi ad graduz patris et inueni eum in opposito matris et non erat inter eos plus uno gradu. Et inueni partem patris in undecima domo ab ascēdente que est octaua et quarta et erat inter partem et saturnuz unus gradus propter

quod iudicauit q̄ pater huius nati anno quo natus fuit ortus deceſſit. et hic ſener dicit qđ eſt fili⁹ etius: vnde natus adulterin⁹ eſt: et tūc ſener dixit: ego nō ſum pater huius nati. ſed eſt fili⁹ filii mei: et fili⁹ meus pater et⁹ deceſſit eodē anno nativitatis iſſius: ſicut hic homo bonus dixit.

¶ De quinta domo. Textus.

Quinta domus filiorū et dilectionis legatorū atq; donatio-
num: et significat qđ futurū ſit post mortem ex laude
scilicet et vituperio. dixit alendezgod qđ dñs triplicitatis do-
mus filiorum. p̄mūs significat filios et vitam. ſecundus dile-
ctionem. tertius vero legatos.

¶ Glossa ſuper textu de quinta domo.

Quinta domus. Hic ponit auctor significatiōes q̄ntē
domus. Dicit qđ hec dom⁹ ſiḡt filios tam
maſculos q̄ feminas. Et ſiḡt dilectiones et legatos ſiue nun-
cios et dona. Et qđ futurū ſit post mortem ex laude vel vituperatio-
ne. Et dicit Alendezgod qđ dñs triplicitatis dom⁹ filiorū. p̄mūs
ſignificat filios et vitā eoz. Scđs designat dilectiones. Terti⁹ ſiḡt legatos
ſiue nūcios. Dicit ptolomeus in rōnibus hui⁹ dom⁹ puenit ut inspiciam⁹
ad planetas exiſtētes in loco zenithi capitū noſtroz: et ad locū q̄ ſequit il-
lū: et eſt locus fortune: et ad locū partícipē cū illis in figura. Dicit Haly in
cōmento: locus q̄ eſt zenithi capitū noſtroz eſt. 10. domus et loc⁹ q̄ ſequit
eſt. 11. dom⁹ q̄ eſt domus fortune. Et regula qua ſciem⁹ eſſe filioz eſt acce-
pta a plāetis exiſtētib⁹ in hīs locis: aut exiſtētib⁹ in locis partícipatib⁹ cū
et ſdē ſicut eſt ascēdens: et. 7. domus q̄ vtraq; eaz partícipat cū. 10. et. 11. Et
ſi nō inuenērīmus in hīs locis planetā inspictem⁹: ſi quos inuenērīm⁹ in
4. domo. vel in. 5. et accipiem⁹ inde ſignificationē. Dicit Ptolome⁹ et luna
venerē: et Jovē iudicabim⁹ in dādo filios. Sole martē et saturnū in auferē
do et dabit̄us mercuriū participatore cū quocūq; eoz q̄ ſecū partícipet fi-
gura. Dicit Haly in cōmēto. Si fuerit in locis predictis aliq; ex planetis
fortunis ſiḡt q̄ habebit filios. Si aliq; ex infortunis nullū habebit filiū: et
ſi habuerit erunt debiles et pauci. Et si mercuri⁹ partícipatōne habuerit
cū fortunis erit fortuna: ſi cū infortunis erit iſfortuna. Dicit Ptolome⁹ et eſt
ppositio. 144. q̄rte partis res p̄ticulares filioz poteris ſcire p̄ p̄ſideratio-
nē q̄n bene inſpereris in quolibet eoz ad planetā dantē filios: ita qđ eum
ponas loco ascēdētis: et ſcieſ cetera p̄ticularia filioz generaliter ſicut p̄
nativitatē. Dicit Haly in cōmēto. Quod aut vult Ptolomeus in hoc loco
narrare eſt id qđ accidit in nativitate mea. Inſpexi et inueni. Jovē in de-
cima domo et in. 28. gradu capricorni aspicientē ſe cū luna saturno et ſiḡt
ſicabat hoc q̄ habere filios: et qđ morerent: q̄ ſaturn⁹ erat cū Jovē in. 10.
domo. et q̄ Jupiter erat in ſigno feminino: et luna ſiſr ſignificat qđ eſſent
plures uno: et q̄ eſſent plures femine. Et q̄ Jupiter erat orientalis: ſignifi-
cabat q̄ habere maſculū: et ſic habui tres filios. unū maſculū et duæ femi-
nas: et oēs obierunt: erat aut gradus ascendens nativitatis maſculi circa

Allabitij astronomi tractatus.

gradū saturni in mea nativitate: et ppter hoc mortu⁹ est cito. Et erat gra-
dus ascēdēs vni⁹ feminæ in piscib⁹ in sextili. Vnus in mea nativitate et in
trino lune mee nativitat⁹: et erat sol hylech in signo capricorni. Et erat gra-
dus ascēdēs alter⁹ feminæ in capricorno: et h⁹ est mirabile. ppter qđ sciri pōt
qđ nativitates sp̄ iter se p̄cordant vna cū illa. Dicit hyperspalēsis volcs horā
generādi filiū cligere masculū: sit Jupiter in quinto agulo v̄l sit sol orienta-
lis sitqđ dñis hora mascul⁹: et melt⁹ est vt signū ascēdēs sit masculinū: et ēt
etius dñs: et si luna sit fortunata a ioue erit melt⁹. Pro femina accipe signa
feminia et plāetas feminios et sit Jupiter occidētalis. Dicit Iohaly aberagel
qñ in qnta domo fuerit aliq̄ fortuna et dñs quite dom⁹ liber ab iſortunijs
et aspergit mediū celi nat⁹ multos hébit filios et viuet ac ibunt ad bonū.
Et si fuerit p̄trariū: p̄trium sīgt. Aspice in oībus nativitatib⁹ si inuenis
luminaria iſortunata nō habēta vllū aspectū fortune: nat⁹ hébit paucos
filios. ¶ In sciendo temp⁹ in q̄ habent filiū aspice ad planeta q̄ habuerit
plures dignitates in domo filioꝝ si eū inuenis in pte orientali hébit filios
a inuirtute sua si eum inuenis in medio celi habebit eos in medio eta-
tis sue. Et si in septima habebit eos in principio senectutis. Si in quar-
ta hébit eos circa finē vite sue. Siſr qñ anu⁹ puenetit ad signū in q̄ fuerit
Jupiter vel ven⁹ in radice nativitat⁹ hébit filiū in illo anno. Dicit Iohaly
aberagel si interrogat⁹ fueris p̄ muliere si est pgnans aut nō aspice si dñm
ascēdētis et lunā abos inuenis in domo filioꝝ: aut si inuenis dñm dom⁹
filioꝝ in ascēdēte liberū ab iſortunijs: dicas qđ mulier illa sit pgnās. et si
dñs ascēdēt⁹ aut dñs dom⁹ filioꝝ dederit vī suā planeta existēti i agulo. et
siſr si dñs ascēdēt⁹ recept⁹ fuerit et recipiēs ipz recept⁹. dicas qđ ē pgnās. et
si dñs ascēdēt⁹ dederit vī suā planete cadēti ab agulo: sīgt qđ nō ē pgnās.

¶ De sexta domo. Textus.

Extra domus est infirmitatū et seruos: et sīgt finē vite: et q̄c-
qd futuꝝ iit an senectutē. dicit alēde god dñs tripli
citatis dom⁹ infirmitatū pum⁹ sīgt infirmitates et valitudines
ab infirmitatib⁹ et a malis et deteriorationes. scđus sīgt vñacu-
los et seruos. tert⁹ sīgt quid euent ex eis et eoꝝ utilitatē atq̄
opa. et ligtoꝝ ell bestiāꝝ ac pecoꝝ: et oīm quadrupedū: et fortitudinis eorū
multitudinis qđ eoꝝ ac paucitatis morbi eoꝝ in manu ei⁹ vel egressionis
eoꝝ ab ea. s. manu: carceris qđ atq̄ retētionis. ¶ Additio. Locus corū-
pēs cuꝝ planeta corūpēte: morbi nām patefacit vbi loco. Si planeta cor-
rūpens. i. dñs sexte dom⁹ sit in ascēdēte morb⁹ est in capite. In. 2. domo ē
in collo: in. 3. in humeris et brachijs: in. 4. in pectore et stomacho: in. 5. i epa-
te vel lūbis supiorib⁹: in. 6. in corde vel ppe cor ut in pellicul dyaphragma-
te in iestinis et in pte inferiou vētris. Et qm̄ ista dom⁹ est infirmitatis sept⁹
egritudines totū corp⁹ inficiunt. Si in. 7. in inguinib⁹ vbi sepe accidit bonū
ex expulsione epatis: si in 8. erit in mēbris pudib⁹dis: si in. 9. in coxis sine
femorib⁹: si in. 10. in genib⁹: si in. 11. in surris: si in. 12. in pedib⁹. v̄l sic cognoscitur
locus morbi si dñs sexte dom⁹ sit iſortunat⁹ in arietem morb⁹ erit in ca-
pite: si in tauro in collo: si in gemini in humeris et brachijs et sic de alijs fī
ordinē supradictū.

¶ Glossa super textu sexte domus.

Ihic ponit sīgtiones. 6. dom⁹. Dicit sexta do-
mus sīgt infirmitates et seruos: et sīgt finē vite et
qd futurū sit an senectutē. Dicit anduzgā qđ pum⁹ dñs triplicitat⁹

Sexta do-
mus.

huius domus sicut infirmitates et cōualeſcētias siue deteriorationes infirmitatū. Scđs sicut ḥnaculos et seruos. **C**Hota dīta īter ḥnaculū et seruū ḥnaculus em̄ idē est q̄ famul⁹ et vocat ſuus pductici⁹. Seru⁹ ē q̄ est pditio- nis fullis. An̄ dixit qđā ḥſificator. Et prob⁹ hic ḥna cui nō eſt cara taberna. tert⁹ dñis triplicitatis ſexte dom⁹ ſiḡt qđ bōi v̄l mali euentat ſibi ex ſer uis et eoz vtilitatez atq̄ ope. Et cū hoc ē ſignificator bestiaz et pecoꝝ et oiuꝝ qđrupedū q̄ nō eq̄tant et ſiḡt multitudinē vel paucitatē et fortitudinē eoꝝ et quātū māebūt i manu ei⁹ et qñ recedēt a ſuſ māib⁹. ſiḡt ēt carceres et retētiōes. Dixit Ptolome⁹ i. 60. ppōe cētiloquij. Alboharā ſane et certe ſunt hore in qb⁹ declarant mutatiōes morboꝝ ad bonū vel ad malū velo citer p̄ loca lūe in ḥgulis qđrati p̄clusi a circulo directo. Alteratiōes ḥo q̄ pcedūt has et idicāt ſunt p̄ a loca lūe in ḥgulis almутemō. Que at pcedūt has ſūt loca lūe i ḥgulis hñtib⁹. 16. latera. Et h̄ postq̄ pcesserit eē egritudis p̄ eqlitatēt nō acciderit aliqd extrisec⁹ qđp̄turbet iſirmū. cū igif iuenerim⁹ hic fortunā taꝝ de fixis qđ de erraticis ſignificabit alterationē pſperā. Si ḥo iſortuna alteratiōe aduersaꝝ niſi fuerit egritudinē iſpa iſortuna p̄uaz in ſuo hām. Luna ḥo in hiſ ḥgulis ſiḡt morbos auctos et ſol plixos. Et ſilloris planeta fm p̄prias pſuetudines. **C**haly in p̄mēto eiusdeꝝ dicit q̄ Ptolome⁹ docuit nos cām dierū determinabiliū et qđ ſint et qñ determinet de bono vel de malo et alteratiōes fm ordinem. Utilitas ḥo i hoc maior eſt medicis qđ astrologis. et hoc iō q̄ multi philoſophi pueniūt ſup determinatiōes dicētes q̄ ſunt alteratiōes et p̄lia iter nām egri et morbi acuti in q̄rta die et ſeptia die et. 14. die et. 21. et q̄ augēt p̄ hoc accepta ſolo auditu et doctrina ſine ſciētia: et nō rōnant in hoc niſi p illud q̄ pterij de expimētis ſuis. S̄ p̄tolome⁹ dixit cām ei⁹ et patefecit vñ fiat. et cā fm Ptolomeū eſt q̄ nā deuicta eſt a morbo in initio ei⁹ et p̄hibet eā ne pcedāt ei⁹ ope p̄ eqlitatē nec repugnat illa morbo in hora q̄ vincit: ſ̄ expectat vt ſit luna in contrario loco illi in quo fuit in p̄ncipio morbi q̄ tūc nō erit v̄is humoꝝ q̄ mo uenit in eo ſicut fuit in p̄ncipio morbi tunc em̄ incitāt vt repugnet illi ſicut nō agit prudēs actor cū accusato inſipte cū voluerit illi repugnare niſi cū ei⁹ virt⁹ debilitata fuerit et i illo loco in q̄ careat auxiliatorib⁹. Et excitat il lā. f. nām in q̄rto ſigno a ſigno in q̄ incepit egritudo et lūa exiſtēt in illo q̄ ab omni ſigno q̄rtū p̄trariū eſt nature eius: et ſill ſeptimū: q̄ hec loca: ſcilꝝ quart⁹ aspect⁹ et oppofitus ſignificat inimicitias et cōtrarietates. Et tem- pius qđ eſt inter initium morbi et introitum lune in gradu qđrati in quo fuit in initio morbi p ascētiones ſignoz in circulo directo et p̄iectiones radioū ſunt ſeptē dies et eodē mō qđ eſt inter lunā in initio morbi et ipſaz in oppoſitione ſunt. 14. dies: et qđ eſt inter initium morbi et quartū aspectū ſcđm qui eſt cōtrarius initio morbi ſunt viginti vñus dies: et ſecundū hunc modum p̄ocedit modus alioꝝ dierum. Et erunt hec puncta anguli quadrati quē includit linea circuli directi: et illis pūctis alia pūcta ſunt indicatiua: eſt vt pueniat luna ad pūctū q̄ abſcindit vñqueq̄ arcū cui ſubtendit latus de laterib⁹ quadrati p mediū. Et in hiſ arcibus ſunt latera figure habentis octo ḥgulos. Et oia hec puncta cōtraria ſunt punctis in qbus incepit morbus p naturā. Igitur obſeruet astrologus qđ fuerit in hiſ punctis taꝝ de ſtellis fixis qđ de erraticis ſiue fuerit fortune ſiue iſfortune. Et ſi fortune fuerint iudicet qđ ſignificat victoriam nature ſuper colera. iſfortune vero.

Elkabitij astronomi tractatus.

significant qđ colere separabūt naturā nisi fuerit in fortunata. H̄ia morbo et fortis i suo haim. nō em̄ fortunabit lunā cū fuerit in suo haim. s̄ remouebit morbū per hoc quod est illi contraria: et per hoc qđ infotuna est contra tria morbo ut si fuerit frigida et moribus calidus: et si fuerit calida et moribus frigidus et cū his simili⁹ in specie diuersitatū. Et dicit qđ esse solio in morbis plixis sit sicut esse lune i morbis acutis quoru⁹ maius tēpus erit orbis lune et in plixis orbis solis. Innuit eti⁹ nobis p̄tolomeus subtile qđ: cū diceret oīs stella secundū quod est illi de morib⁹. Dicunt q̄ppe nos quod quicqđ immoderatū est in nobis et fuerit in moribus quos in cōsuetudine nō habemus dicis pro morbo. Et dixit iustum est hoc nisi accidat aliquid extrinsecus quod disturbet ordinē determinationis: et locuti sunt de re q̄ destruit determinationē hi qui exposuerū libri⁹ amphoris morū ypocratis et ideo nō necesse est nobis recitare in hoc libro. Tota intentio p̄tolomei et Iāly stat in hoc qđ causa quare septē dies. et. 14. 2. 21. sunt dies cretici est quia luna in septima die ut frequenter venit ad quartū aspectū loci in quo fuerit in principio morbi: et ut frequenter luna decimoquarto die venit ad locū oppositū et in. 21. die ut frequenter venit ad secundū quartū aspectū. Ideo dicit Iāly cū voluerit astrologus iudicare de die cretica debet obseruare t̄ps quo luna veniet ad quartū aspectū loci in quo fuit in principio morbi: et si tūc cōiungat cū planetis beniuolts vel aspiciat ipsos aspectū laudabili: vel si cōiungatur vel aspiciat stellas fixas que sunt de natura fortunarū significat p̄t crīsis erit ad bonū. Et si cōiungat vel aspiciat in fortunas significat p̄t nisi in fortune fuerint contrarie materie morbi: et cū hoc fuerit infotuna in suo haim: q̄r tunc p̄t significare bonū: sed h̄ est p̄ accidēs. Verbi grā: si egritudo sit flegmatica et luna aspiciat martem sīgt bonū. Et qñ luna puenet ad bonū locū cui subtendit latus octogoni in equatore erit dīcs īdicattua. Latus octogoni sunt. 45. grad⁹ et est medietas aspect⁹ quarti. et licet nō sit aspectus habet tñ maiorē cōueniētiā cum aspectu qđ alia loca: et ideo qñ luna in quarto aspectu debet p̄iungi fortunis cū in medietate illi⁹ loci puenet sā natura sentit iuuamērū et incipit insurgere p̄tra materiā morbi digerēdo ipaz: et tō tūc apparēt signa digestionis in vīna. et aliquā fit crīsis in quarta die. s. qñ luna iuenit ibi planetā fortunā: et tūc ī gna digestiōis debet p̄cedere in tēpore quo luna puenet ad locū cui subtendit latus. 16. anguloꝝ et hec ī medietas octogoni. Sufficiat hec de causis dīerum creticorū. Dicit p̄tolomeus in. 70. p̄positiōe centiloqui⁹ cum fuerit luna in oppositiōe solis mirra stellis nebulosis sīgt morbos inseparabiles in oculis. Et similiter si fuerit occidentalis luna et in angulo et fuerit vtriqꝝ mali occidētales ascēdētes post lunā et sol in āgulo et vtriqꝝ mali ascēdētes ante soleꝝ et illi oppositi. s. vn⁹ alteri p̄det natus vtrūqꝝ oculū. Dicit Iāly in p̄mēto eiusdē maius sp̄edimentū in duob⁹ luminaribus est cū fuerint duo mali. i. saturnus et mars ascēdentes ante solem et post lunam: et unus eorum in oppositione alterius: et sol significat oculū dextrū. luna p̄o sinistrū. Et ineuitabile est quā nat⁹ amittet vtrūqꝝ oculū cum fuerit significator in et⁹ natuitate hoc modo. Stelle p̄o nebulose sunt he achoraye: caput geminoꝝ: et locus in q̄ cadit aqua quā fū 'it aquar⁹ gutte leonis et alie q̄ non lucēt. Dicit Iāly Elbenragel in rationib⁹ bus hui⁹ domus p̄misus loqui volumus in hoc capitulo in occasiōib⁹ et

accidentibus que accidunt in spiritu et sunt infirmitates spiritus. Postmodum loquemur in his quod accidunt in corpore et sunt infirmitates corporis. Postea dicitur dico quod demoniaci sunt illi qui non habent in nativitatibus suis uerbi ci- riū cum luna in aliquo aspectu: nullo eorum aspiciēte ascēdens: et fortior in nativitate sua si diurna fuerit quod sit saturnus: et si nocturna uerba: et quod eorum fuerit demonū rit sit in angulo et hec est nativitas demonū. Quoniam sol dominatus fuerit ab in fortunis vel a domino domus infirmitatis et fuerit super terram in nativitate diurna vel luna in tali damnatione sub terra in nativitate nocturna accidet nativitas cecatio in oculo dextro. Et si hoc si fortunatus solis fuerit sub terra in nativitate nocturna vel super terram lune in nativitate diurna istud dannum et cecatio erit in oculo sinistro. Quoniam sol et luna fuerint ambo in sexta domo infortunati natus sine aliquo dubitacione cecabitur. Quoniam uerbi ciuius surdus. saturno vel in eius aspectu quanto vel opposito: aut fuerit cadens ab angulo in loco viti et infortunato: aut combustus fuerit vel retrogradus: aut peregrinus in signo muto natus ex quacunq[ue] habet significacionem erit lingua dannatus vel mutus. Quoniam uerbi ciuius fuerit dominus sexta domus: vel in oppositione saturni natus surdus erit. uerba et fortior significatio mutitatis est quoniam dominus ascēdenter et dominus exaltations sue: et dominus triplicitatis eius: et mercurius et luna sint omnes in signis mutis. Quoniam sol fuerit infortunatus vel dannatus sub terra significat damnationem stomachi. Et quoniam luna fuerit dannata sub terra significat damnationem pulmonis. Et si Mars fuerit hoc modo significat damnationem epatis. Et si Saturnus hoc modo fuerit: significat damnationem spleenis. Et si uerbi ciuius hoc modo fuerit: fellis damnationem significat. Dicit Ptolomeus in. 89. propositione centiloquis detestabilis in significacione egrotatis est ut sit significator interrogationis ingrediens sub radice vel fit pars fortune infortunata. Dicit Haly Abenragel in questionibus huius domus si queretur a te pro aliquo infirmo utrum sanabitur aut non: asperge lunam et solem et almutem ascēdentes: et si fuerit liberi ab infortunis et non habuerint aspectum cum domino domus mortis. dic quod euadet ab illa infirmitate. Et si duo eorum fuerint sicut diximus similiter euadet. Et si luna et almutem ascēdentes: et maxime si ipsa fuerit domina temporis. Luna quam id est si questio fuerit nocturna habebunt aspectum cum domino domus mortis non poterit liberari a morte. Et qualibet vice aliquis significatorum applicuerit infortune fortificabitur infirmitas quo usque separetur ab eo. Tempus mortis erit quando almutem ascēdentes: aut luna se coniungerint cum domino domus mortis: aut cum infortuna que ipsam infortunavit: aut quod applicet ad quartum vel oppositum aspectum eius.

Con de septima domo. **T**extus.

Eptima domus est mulierum: nuptiarum: contentionum quoque atque participationum et oppositorum: et significat mea Septima dietate finis vite erga senectutem. Dicit aliquid ergo quod dominus triplicitatis domus. viij. primus significat mulieres. secundus contentiones. tertius contentiones et participationes. **E**lditio. Tu debes differre iudicium tuum in dominus Septime fuerit impeditus sine infortunatus.

Septima

Additio.

Alkabitij astronomi tractatus.

Glossa super textu septime domus.

Optima domus. Hic ponit significatioes septime domus. Et dicit q̄ septima dom⁹ si ḡn̄tificat mulieres ⁊ nuptias ⁊ cōditiōes ⁊ oppositiōes. Enduzaꝝ dixit q̄ p̄m⁹ dñis triplicitatiē septime dom⁹ significat m̄fieres sc̄s significat cōtētiones. tertii participationes ⁊ cōm̄x̄tiōes

Dixit p̄tolomeus in rōnib⁹ hūlus domus p̄uenit vt aspiciamus in cōlūgio vīroꝝ statū lune hora nativitatis viri ita q̄ p̄mo aspiciam⁹ ad lunā si fuerit in duab⁹ q̄rtis orientalib⁹ erit cōtugiuꝝ viri in sua pueritia aut copula

Quādo nū ptie viri s̄int lib⁹ cōtugiuꝝ erit tarduꝝ aut copulabit cū vetula. Et si luna fuerit sub radiis

⁊ participata fuerit cū saturno nunq̄ copulabit. Et si applicuerit saturno copulabit cū multere laboriosaz p̄iaua. Et si applicuerit Jovis erit m̄fier abstinentie bone ⁊ boni ornamenti. Et applicuerit marti erit audax ⁊ susperba. Et si applicuerit veneti erit pulchra leta ⁊ bone receptionis. Et si applicuerit mercurio erit bona intelligēs ⁊ bonorum verborū. Et conue-

nit vt aspiciamus coniugiuꝝ mulierū a statu solis hora sue nativitatis ita q̄ si fuerit sol in duab⁹ q̄rtis orientalib⁹ cōtugiuꝝ mulieris h̄ntis talē nativitatē erit in sua pueritia vel copulabit puerō postq̄ in dies processerit. Et si fuerit in duabus quartis occidentalibus copulabitur tarde aut vetulo posq̄ in dies processerit. Et si sol fuerit participatus cū saturno erit martus bōe legis amator laboris. Et si habuerit participationē cū Jove erit abstinentie bone nobilis cordis. Si cū marte erit fortis cordis sine villo amo-

re. Si cū venere erit limpidus. Si cū mercurio erit pfectuosus in suis factis ⁊ factori multarū rerū. Dixit Iohannes ab Eragel in q̄stionib⁹ hūl⁹ domus.

Si q̄s a te quesierit pro coniugio si erit vel nō aspice ascēdens ⁊ eius dominū ⁊ luna ⁊ planetā a quo separat ⁊ da h̄os pro significatoriis q̄rentis ⁊ septimā domū ⁊ eius dñm ⁊ planetā cui applicuerit luna pro significatoriib⁹ illius pro quo querit ⁊ si querens fuerit masculus coniuge sole cū si gnificatoriis suis ⁊ fac eū participem in significatione. ⁊ si querens fuerit mulier da sibi venerē ⁊ fac eā participem in significatiōe. postmodum

aspicias. cutusmodi applicationē habeat dñs ascēdētis vel luna cū dño septime dom⁹ ⁊ cutusmodi applicationē habeat planeta a quo separat luna cū planeta cui applicat. vel venus cū sole. Unde si dñs ascēdētis vel luna applicuerit dño septime domus vel planeta a quo separatur luna plane-

te cui applicat. vel fuerit dñs ascēdētis vel luna in septimā domo significat ob q̄rens habebit rē quesitā tñ cū petitiōibus ⁊ p̄cib⁹ multis. Et si applicatio fuerit de q̄rto vel oppositiōe significat q̄ res illa erit tñ cū tarditate ⁊ labore ⁊ pena. Si si dñs septime dom⁹ applicuerit dño ascēdētis vel

planeta cui applicat luna planete a q̄ ipsa separat vel fuerit dñs septime in ascēdēte res illa leviter fiet ⁊ cū magna volūtate mulieris ⁊ sue p̄tis: maxime si applicatio illa fuerit de tertio sextili. Et si nō inuenieris aliquā applicationē iter significatores sīḡt q̄ res nō erit. Si alioq̄s q̄rat a te si nocte illa cōplicabit volūtate suā cū multere vel nō aspice si inuenieris in q̄one vene- rē aspiciētē ascendēs. dīc q̄ q̄stio sua p̄plebit illa nocte. Et si q̄stio fuerit si habuerit rē cū muliere illa nocte p̄terita vel nō iudica hoc eodem mō nec

plus nec min^{us}. Si q̄ Graf a te pro aliqua muliere si est f̄go vel nō a spice ascē. Si spōsa sit dens & dñm eius & lunam & si eos inuenieris in signis fixis. Dic q̄ est virgo corrupta vel salua ab omni labore lypida. Et si fuerit in signis communib⁹ vel mobilibus. non. Dic q̄ est mulier & h̄z vel habuit maritū. Et si q̄sto fuerit p̄ puella q̄ dicit se virginem: & dic q̄ est corrupta. & q̄ habuit aliquis rē cū ea. Si querat a te pro aliqua muliere quot maritos habebit a spice a dñō decime usq; ad ritos sit ha gradū martis. & quot planetas inuenieris iter eos tot maritos habēbit. Et si bitura. Mars fuerit in septima domo aspicias a marte usq; ad Jovem hoc eodez modo & iudica secundum id & certificabis cum deo.

¶ De octava domo. Tertius.

Octaua dom⁹ est mortis: significat timorē & mortē atq; al-
mauerith. i. substātias vel hereditates mortuorum. Octaua
q̄s debēt heredes post mortē ipsorum possidere & sīḡt annoꝝ vi domus.
te finē post senectutē dixit alendezgod⁹ q̄ dñs triplicitatis do-
mus mortis. p̄mus sīḡt mortē. scđs precepta seu res antiquas
tertius almauerith idest que hereditanda sunt ex mortuis.

¶ Glossa super textu octave domus.

Octaua domus. Hic ponit significatiōes octauae do-
m⁹. Et dicit q̄ octaua dom⁹ est domus
mortis timoris & sīḡt hereditates mortuorum q̄s heredes debēt
possidere post mortē. & sīḡt finē ānoꝝ vīce post senectutē. Dicit
Anduzgam p̄mus dñs triplicitatis hui⁹ domus sīḡt timoreꝝ.
Scđs sīḡt precepta & res ātiq;e. Tertius significat hereditates mortuorum:
dicit p̄tolomeus p̄uenit vt inspicias ad statū gradus interficiētis q̄s pla-
netarū sit ibi vel aspiciat ipsum: & scđm naturā illius erit iudicium de morte:
ita q̄ si saturn⁹ fuerit dñs mortis accidet ppter infirmitates lōgas ppter
ptis. & reumata & ppter defectū natureꝝ cetera talia. Et si Jupiter fuerit
dñs mors erit mors ppter apostemata gule & pulmōis & cetera hmōi. Et si
fuerit mars erit mors ppter febres p̄tinuas & acutas. Et si fuerit ven⁹ acci-
det mors ppter infirmitatē stomachi & epatis & cordis & p fluxū sanguinis
& apostemata cūtia p̄ corpus & fistulas & si fuerit mercur⁹ erit mors ppter
epilētiā & ppter stulticiā & amissionē sensus. Haly dicit i p̄mēto decimo
octauo p̄positōis q̄rte ptis. Ptolome⁹ dīmisit nobis mortē i duas maner-
ies. vna est puenies ex infirmitatib⁹. Elia est puenies a re in q̄ nō h̄z physi-
cus qdvidere: sicut qui mouit gladio: lancea: casu: igne & morsu bestie fere-
vel aq̄ submersioꝝ & aliiꝝ multis occasionib⁹. Et qn̄ planete gubernatores
salut fuerint ab infirmitatib⁹ & in suis met dignitatibus & potentiis & qn̄ sup-
eos nullus planeta cōtrariis eleuatur: tunc accidit mors ppter infirmita-
tes. Elia aut̄ mors accidit qn̄ planete fuerint infirmitati vel debiles vel
in dignitatib⁹ alienis eis cōtrariis aut planete cōtrariis eleuati fuerint sup
eos. Narrare aut̄ oēs maneris quibus contingit mors esset hic nimis
longū & qui voluerit hoc inueniet in quarta parte quadripartiti Ptolo-
mei. Dicit p̄tolomeus in. 74. p̄positione centiloquij. Qū fuerit mars cor-
poraliter iunctus capiti algol & nō aspergit luna ascēdētē nec fuerit for-

Alkabitij astronomi tractatus.

tuna in 8. domo et dñe anauba luminarum oppositus fuerit marti vel in
et aspectu quarto nati caput trucabit. Quod si lumina fuit in medio
celi suspedit. Et si fuerint malis aspectibus a geminis et pisce abscondent et
manus et pedes. Dicit Haly in comete qn fortuna fuerit in domo octaua
prohibet malam mortem. Audiuimus siquidem a quodam qui erat cum filio Haly
valde animoso in mari qd cū vellet ingredi mare nimis tumultuosum ven
tis viudas agitantib ipsum increpat et dicit. no timeo mihi mortem in ma
ri. Jupiter enim fuit in nativitate mea in domo mortis et orientalis qui pre
bet mihi malam mortem. et vidi inquit in lecto illū mori. Accidit etiam mihi ut
quidam seruens ostenderet mihi nativitatē filii domini sui inueni solem
in medio celi: et ipse erat domin⁹ anauba et ylech et martē in quarto aspe
ctu eius et saturnū in angulo terre eius ascēdēs pīscis: vñ exterritus dissi
li dare iudicū dicens oportet ut anteq; iudicē cōpleantur dies nutritio
nis. Cū aut de puerovalde sollicitarer circa inuestigationē motū vel mo
rum suorum nihil intellexi unde sibi timerē truncationē manū et pedum
et infurcationē cū esset mansuetus et verecūdus. Cūq; peruenisset ad. 30.
annū. ingressi sunt quidā domū eius fugientes eo q; accusati erant dc do
lo super eū qui p̄eerat vbi et depichensi fuerant in domo illa et ipse cum
eis amissit manus et pedes et infurcatus est. et ego vidi eū absq; manib; et
pedibus infurcatū. Dicit p̄tolomacus in. 59. propositione cētiloquis cum
interrogatus fueris de abente no iudices de eo mortē donec remoueras
ebrietatem ab eo nec vulneratum donec tollas sanguis minutionē. nec substā
tiā acquisitā donec pecunia sibi pmissam remoueras. est em in his hōibus
idē iudicū. Dicit Haly. in comete ibidē. qui tractat de iudicis iudicat p
formas que sunt p̄everitatē. iō no inuenit in fortitudine iudiciorū p̄tio
inter sopitū et mortuū: et inter vulneratum et minutū: nec inter illū cui pmissa
est pecunia: et illū qui acquisivit illā. Audiuimus siquidem a patre meo cui deus
parcat qd cū ipse fuisset cū his qui se absconderunt a facie imperatoris. cū
abraham filio almothedi qd quotidie visitabat eū occulte albastren filius
abrahe astrologus: qui precepit afferret concam eneam magnam aqua
plenā in qua ponēs scabellū cōsuluit ei ut desuper federet in maiori parte
diei. et hoc iō p̄cepit ut faceret errare astrologos impatoris in esse abscon
ditoru: et cū impator quereret ab astrologis suis vbi ille esset dixerit qd esset in
medio mari. Dicit Haly abenragel qn mars fuerit in octaua domo dā
nificans dñm octauae dom⁹ mōis nati erit ex ferto. Et si saturnus fuerit in
octaua domo dānificans dñm octauae dom⁹ mōis nati erit ppter carcerē
et penas. Enī luna fuerit in octaua domo cū cauda diaconis significat qd
mōis nati est ppter secundum vel medicinā latitudinā. Enī mercurius fuerit
in octaua domo cū cauda significat qd mōis nati erit ppter mala opa aut
pter toricū aut facta nigromantie. Enī gradus occidentis et cī dñis abo
dānati fuerit nato significat malam mortem. Enī sol fuerit dānat⁹ in nativita
te diurna vel luna in nocturna significat illud idē. Enī significatores dā
nati fuerint sup terrā manifestā mortē significat et patentē. Et qn dānati
fuerint sub terra mōis erit abscondita et occulta. Enī aliqua infortunariū
fuerint in octaua domo vel iuncta dñs octauae dom⁹ significat fortē et ma
lam mortem. Et si aliqua foruniarum fuerit in octaua domo vel iuncta
domino octauae domus significat bonam et pulchram mortem. Et si Iupiter

vel venus fuerit in hac domo fortis et liber a radice infotunatum natus erit fortunatus et laudatus et vivet annis. 73. et forte plus.

Con de nona domo. **T**extus.

Nona domus est peregrinationis itinerum fidelis atque religiosis sapientie phis et librorum epistolarum quoque ac legatorum narrationum seu rumorum atque somniorum: et initium dimidie vite significat. dixit alendez god quod dominus triplicitatis domus peregrinationis. prius significat peregrinationem et omne quod accidit ei. secundus significat fidem atque religionem et validitatem harum atque modus earum. tertius significatur est sapientie somniorum et stellarum et auguriorum et veritatis excentrum in eis atque mendacij.

Nona domus.

Glossa sup textu nonae domus.

Nona domus. Hic ponit significaciones nonae domus. Dicit quod nona domus significat peregrinationes et lo- ga itinerat significat episcopos et legatos et rumores atque somnia. Dicit Anduzgas quod primus dominus triplicitatis huius domus significat peregrina- tiones et oportet quod ei accidit in peregrinationibus. secundus significat fidem ac re- gionem. tertius sapientiam et somnia. Dicit hely aberagel in rationibus huius domus aspice in itineribus natu primis a domino triplicitatis domus itineris: quoniam quoniam dominus triplicitatis domus itineris prius fuerit in bono statu et fortis fortunatus et re- ceptus significat quod natu ibi per itinera et mouebit se de uno loco ad alterum et erit fortu- natus in itineribus suis. Et si fuerit in diverso statu ab eo quod diximus habebit spedimenta et grauamia in itineribus et motibus suis et erit vilipendus in ets et exita- het et expellat de terra et loco suo: nec in suis itineribus aliquam utilitatem vel lucrum habebit. Et si dominus triplicitatis domus itineris secundus fuerit in bono statu fortuna- tus et receptus natu erit bone legis religiosus custos legios et si fuerit in diverso statu erit male legis nosabit malus. et de malis opibus et incredulus. Et si dominus triplicitatis tertius fuerit in bono statu natu erit vidicorum somniorum: et quod videtur in somniis vidicis erit: nec metietur. Dicit idem hely scias quod mercurius habet posse ac significationem propriam in causa legis et legalitatis separatim ab alijs planetis. Et scias quod quoniam fuerit in domo saturni vel in aspectu eius natu erit profundus cogitationum firmus in credulitate: laudat res alterius mundi magis quam illius: et credit eas ac multum cogitat in illis et amat eas: et tamen quod res illius mundi sint meliores quam illius abhorret ludos loculaciones et solatias: huius et patiens labores ac idigentia marie si fortune cadentes fuerit non aspicientes ascendas. Et si in mercurio fuerit in domo Iovis vel in eius aspectu natu erit bonis bone legis et legalitatis et legis in qua fuerit obseruator. Et si fuerit in do- mo martis: vel in eius aspectu: et fuerit idem aspectus de quanto vel oppositio natu erit homicida irascibilis male factor et vilipendet legem suam.

Con de decima domo. **T**extus.

Decima domus est regina et operum sublimationis: vel exalta-
tio regni quam atque memorie et vocis scilicet imperij et domus.
magisteriorum atque matris: et significat dimidium annorum vite. Dicit ale-
dez god quod dominus triplicitatis domus regie: prius significat opus et

Alkabitij astronomici tractatus.

exaltationē. scilicet sedis sublimationē et altissimā mansionē. scilicet vocē spērii et audaciā in eodē. tertius significat stabilitatē eius atque durabilitatem.

Glossa super textu decime domus.

Ecima domus. mus. Dicit decima domus est dom⁹ regni et sublimationis et exaltationis memorie et vocis in imperio et magisteriorum atque matrum. Et significat dimidium annorum vite. Dicit anduzgam dñs triplicitatis decime. Primum significat opus nati et exaltationē suā et sedis sublimationem. Secundus significat vocē imperii et audaciā in imperio. tertius significat stabilitatē atque durabilitatē eius. i. quantū durabit in dominatione sua. Dicit p̄tolo meus in. 15. ppositione centiloquis. Ascēdētia inimicoꝝ regni ab eiusdem ascendēte cadētia sunt et ascendētia dñnationū in illo angulo eius. Ascēdētia vero ministrantū succedētia angulis. Cuiusq; aūt ascēdētia in earū edificatiōib⁹ iudicāt oīa q; in eis occident. Que p̄o ascēdētia sunt in regū ordinatiōibus quarūdā ciuitatū p̄nunciāt oīa que sub eoꝝ regno sīet: et ascendēs apparitiōis alicuius secte in illis scilicet ciuitatib⁹ demonstrat q; qd sub illa secta futurū est in ipsis ciuitatibus. Dicit ibi Haly in p̄mēto q; signa cadētia sunt quoꝝ nullus est angul⁹ vel post angulū: et sunt q; tuorū scilicet duodecimū tertū sextū et nonū ab ascēdente. Et dicit q; notū est oī astrologo q; cū fuerit ascēdens nativitatis: aut aliq; angul⁹ ei⁹ ascēdēs aut aliq; anguloꝝ inceptiōis regni fuerit p̄ nativitatis alicui⁹ cui regnū congruat p̄ficietur et regnū in illo regno: eritq; ei in illo honoꝝ et nō i alio. Quippe reges antiq; oīum nascentiū in regnis suis nativitates obserua- bāt: et cuiuscūq; ascēdēs deprehēdebāt domū inimicoꝝ regni vel sextum vel tertium vel nonū interficiebat ipsū pueꝝ q; regnū ipsi⁹ esset cōtra regnū eoꝝ. Et paucis interpositis dicit q; ascēdēs alicui⁹ ciuitatis est signū cuius ascēsione incipit q; collocare primū lapidē in illa. Ascēdēs secte est ascēdens signū in tpe quo illa secta incipit p̄eualere sup aliā sectā et suscepērunt eam immortates. et illud significat quātū durabit: et q; cqd accidet in illa quādiū durauerit. Dicit Haly abenragel q; signū medij celi fuerit ex signis igneis maxime si fuerit leo vel aries: et sol in eo: et pars regis fuerit ibi in aspectū fortunarum natus sine vlla dubitatione rex erit.

De undecima domo. Textus.

Undecima domus.

Undecima dom⁹ est fiducie et laudis atque fortūe: amicōꝝ q; et ministroꝝ ac auxiliatorū: et siḡt finē annoꝝ medietatis vite. Dixit alēdezgod q; dñs triplicitat⁹ dom⁹ fiducie p̄m⁹ siḡt fiduciā. scilicet amicos. tertius utilitatē seu p̄fect⁹ eoꝝ.

Undecima domus. Hic ponit significatiōes unde cime domus. Dicit q; undecima do- mus est domus fortune et fiducie atque laudis: et amicōꝝ et mi- nistroꝝ et auxiliatorū: et significat postremaz medietatem.

mēdīe vīte. Dicit Alendezgam q̄ dominus trīplicitatis domus fiducie pri-
mus significat fiductam. Secundus significat amīcos. Tertius significat
vīltates seu profectus corūm. Dicit Ptolemeus in. 39. propositione cen-
tiloquij: esse malum vīdecime domus et eius dñi in ītronisatione regum
significat quid accidet in consiliatorib⁹ suis et eius substantia de malo. et
eodem modo crit malū esse secunde significans: q̄ modicum ad ipsce. po-
pulus cum illo rege. Dicit Haly in commento Astrologi cōuenērūt super
hoc q̄ domus decima in omni ordinatione regū est locus ei⁹: et vīdecima
auxiliator⁹ eius et ei⁹ substantie et ascēdens est populi. scđa substantie po-
puli et nō impedit vīdecima cōsiliatores: et scđa substantiam populi. Dicit
Haly abenragel in rōnib⁹ huius dom⁹. Aspice ad dñm trīplicitatis hui⁹
domus p̄imū: si inuenis eū receptum fortunatū et fortē iudica q̄ natus
habebit amīcos multos lucra vīltatē et bonū pro eis. Et si fuerit infortu-
natus et dānatus nat⁹ erit solitarius ab hominib⁹ non habēs amīctiā cū
aliquo et retrahet et elongabit se ab illis q̄ procurant amorez et societatem
ipsius. Et si dñs trīplicitatis ipsius domus secūdus fuerit fortis fortunat⁹
et receptus erit fortunatus honorat⁹ et diues abūdās in bono statu et bone
vīte. Et si fuerit ab hoc statu diuersus crit laboriosus: et indigens ac pau-
pertatis et miserte manifeste. Et si dominus trīplicitatis ipsius domus ter-
tius fuerit fortunatus fortis ac in bono statu nat⁹ habebit filios remansu-
ros post eum in bono statu et diuitijs et fortuna sua. Et si fuerit infortuna-
tus debilis et cadens ac in malo statu natus nō habebit filium qui post eū
remaneat nec heredem sue generationis esse possit amicorum causa: ut
dominus ascendentis sit receptus a domino: vīdecime domus eodem
domino. vīdecime domus existente fortuna et in bono statu: quoniam quā
do sic fuerit habebit amorem et conuentientiam cum socijs et amīcos.

Contra duodecima domo. **T**extus.

Duodecima domus est inimicorum et labores atq̄ tristitia. **D**uodeci-
ma dom⁹.

Quodēcima significat inuidie et susurratio[n]is calliditatis ingenior⁹
atq̄ bestiarum: et significat finem vīte et quod contingit matri-
bus in conceptione sua ex bono vel malo. Dicit alendezgod
dominus trīplicitatis domus inimicorum primus significat
intmico secundus labores: tertius vero bestias et pecora. Illec sunt que si-
gnificant. xij. domus.

Contra duodecima domus.

Hic ponit significationes . 12. **C**ontra duodecima domus. **D**omus. Et dicit q̄. 12. domus si-
gnificat inimicos et labores tristitiam atq̄ inuidias et susur-
ratio[n]es et ingenia atq̄ bestias que equitantur significat finem
vīte: et quid contingit mulieribus in impregnatione. Dicit
Alendezgam q̄ primus dominus trīplicitatis huius domus significat ini-
micos. scđs sīgt labores. tertius bestias magnas: et iponit finē dictis dicēs
hoc est q̄ sīgt. 12. domus. Dicit Haly Abenragel in iudicis huius domus.

Alkabitij astronomi tractatus.

Aspice p̄mitus ad dñm triplicitatis huius dom⁹ p̄lmū: et si suencis cū fortunatū forstē et altū iudica q̄ inimici nati appodiabit eū sup eo et de se faciet qcqd voluerit. Et si fuerit cadēs dānat⁹ et cōbusus et p̄cgrīnus natus appodiabit se sup inimicos suos: et ipsi ipedient et accidet eis malū qđ credebāt facere nato. Et dñs triplicitatis secundus huius domus fuerit fortunatus natus habebit modicas tristitia et anxietates. Et si fuerit in diuerso statu erit multaz impietatum et tristia et accidēt ei labores et spēdimēta et dāna magna in eo qđ h̄z et in corpore suo. Et si dñs triplicitatis huius dom⁹ tertius fuerit fortunatus natus erit dyalecticus et eloquentie bone et felix in rōntib⁹ et causis suis: et cōtra quēlibet aduersantē libi p̄spērabitur. Et si fuerit in diuerso statuerit debilis rationis ac loquele impedit non habebit ius de aduersarijs et suis malefactoribus.

¶ De coloribus duodecim domorum. Textus.

Ignificant Etiā. xij. domus colores: et hi sunt: nā domus ascendens vel prima. et xii. sunt albe. ii. et xij. virides. iii. et xi. crocees. iii. et x. rubce. v. et ix. mellee. i. habent mellis colorem. vi. vero. et viii. nigre sunt.

¶ De gaudijs planetarum in domibus. Textus.

Vnusquisq; planeta habet in unaqueq; starum do morum quandam potestatem ex potestatibus. s. accidentalib⁹ que dicuntur gaudijs: quia mercurius gaudet in ascendentē. Luna in domo. iii. Venus quoq; in. v. et mars in. vi. Sol in. ix. Jupiter in. xj. Saturnus in. xij.

¶ De fortitudine angulorum. Textus.

Dicitur In significatione domorū et anguli significant fortitudinē et perfectionē. Cadētes vero ab angulis debilitatē et detrimētum. nisi qđ. ix. et iiij. significant rem apertā et detectā cum fama. xij. et vi. significant occultationes et retentionē et vilitatē rerum. Anguli autē et dñi angulorum significant magnitudinem honorū precijs atq; fortune fortitudinem et exercitationē et elongationem a casu: et presentia eoz in cadentibus est cōtra rīa fortunc. i. dedecus et casus. De succedentibus vero angulorū. domus que succedit decez. i. undecima significant fortitudinē et fortunā mediā amicorum. et ex ea parte in qua erat fiducia. et illa que sequit̄ quartā. i. v. significat fortunam mediā p̄ donationes et venerationes et causa filioz cum veneratione leticia et gaudio. que aut̄ succedit ascendentī que est scđa significant similiter fortunam mediā ex causa substantie et ministroz: qđ vero succedit septime. i. octaua significant similiter fortunā mediā ex almaueritib⁹ id est ex substantia que hereditat̄ a mortuis et rebus occultis.

¶ De significationibus dominorum angulorum. Textus.

E quoq; sunt significaciones domorum angulorum dum fuerint presentes in angulis. Presentia dominis ascendētis in ascendētē significat cū fortunā per semetipsum: et per eius acquisitionē: et significat presentia eius. i.e. per regē et magisteria altiora. et cū fuerit. i. viij. per cōventiones et factores atq; uxores per presentiā quoq; eius in quarta significat fortunā p hereditates et causas patrum et per pductiones aquarū et populationes vel plantationes. i.e. edificationes et ex rebus antiquis et radicalibus. **S**ignificat quoq; dñs. et. per pñtiā suā in eadē decima fortunā vel per regē vel p regnū magnū et magisteria altiora: et significat p pñtiā suā i septima regnū p victoriā contētionū et ex causis uxoriū et p pñtiā ei⁹ in quarta significat regnū p amicitiā nobiliū et regis et p causas tribunoū et p dispēsatores regū et cultus terrarū et edificationes ciuitatū et p diuisiones fluminū et custodias ciuitatū et ex rebus antiquis: et p pñtiā suā in ascēdente significat regnū p ingenia et per pñinquitatē regis rebus vulgi. **P**resentia autē dñi septime in septimā significat fortunā p negotiations et p cōventiones et p nutritiones quoq; et mulieres: et p satores: et significat p pñtiā ei⁹ in q̄rta p cōventiones mulierū: et p negotiations: et p causas patrū et hereditatū et cultus terre et pñtiā sua in ascēdente p conuētiones et negotiations p causas medicinae atq; astronomie: et p opera spiritualia atq; ingenia et consimilita: et significat p pñtiā suā in decima fortunā p cōventiones et negotiations et p uxores et p causas regis. **P**resentia vero dñi quarte in quarta significat fortunā ex cultu terre: et fructu p causas patrū atq; res antiquas et p presentiā eius in ascēdētē significat fortunā ex cultu terre et fructu p ingenīū et cōsiliū pñfunditatē: et presentia sua in. x. significat pfectū ex cultu terre et fructu p causas regis et magisteriorū. Et pñtiā sua in septima significat fortunā ex cultu terre et fructu p causas uxoriū et satořiū: et p negotiations. **H**ec significant dñi angulorū p pñtiā suā in angulis suis. **S**imiliter ḡ facies de presentia dominiorū ceterarū domorum: et iō introduximus tñm dominos angulos ut essent exēplar in ceteris. **A**dditio. Cū planeta fuerit Additio. In primo gradu anguli h̄z totā suā potētiā que est vt octo: cū autē distat ab angulo quinq; gradibus perdit vñā potentiam: si per decē perdit duas: si p quindecim perdit tres: si per viginti perdit quattuor: si per vigintiquinq; perdit quinq;. **N**am reliqui quinq; gradus sapientē domus sequentes. **N**ota tñ q̄ nona pars alicuius domus remanet alicui⁹ pñutis expers.

Glossa super textu de significationibus domorum angulorum.

Significant et duodecim domus colores.

Illuc ponit significationes. 12. domorum: quantum ad colores. **E**t dicit q̄ prima domus et. 7. sunt albe. 2. et. 12. virides: et 3. et. 11. sunt crocees. et. 4. et. 10. sunt rubee. 5. et. 9. sunt habētes colorē mellis. 6. et. 8. sunt nigre. Postea dicit q̄ quilibet planetarū habet in aliqua istarū domorū quādā pñtē accītalē que vocat gaudiū. **M**ercurius em gaudet in ascēdētē. luna gaudet in. 3. domo. **V**enus in. 5. **A**rs in. 6. **S**ol in. 9. **J**upiter in. 11. **S**aturnus in. 12. Deinde dicit qđ anguli s̄ e iiij

Alkabitij astronomi tractatus.

gnificant fortitudinem et perfectionem. Cadentes vero ab angulis significant debilitatem et detrimentum excepto q. 9. domus et. 3. significat rem apertam: et detectam cum fama: et hoc ideo quia sunt gauda luminarum sicut iam dicebatur quod sol gaudet in. 9. et luna in. 3. Et. 12. domus et. 6. significant occultationem et vilitatem rerum. postea dicit qd anguli. s. prima dominus. et. 10. et. 7. et. 4. et domini ipsorum angulorum significant magnitudinem honoris et fortune: et elongationem a casu et infortunio. Et presentia dominorum angulorum in cadentibus ab angulis significant infortunium et dedecus et casum. Et. 11. dominus que succedit decime: et eius dominus significant fortunam medium. i. significant fortunam: sed non tantam quantam. 10. Et. 5. dominus que succedit quarte significant fortunam mediam per donationes et causas filiorum. Et secunda dominus et eius dominus significant fortunam medium ex causa substantie ministrorum et auxiliatorum. Et. 8. dominus et eius dominus significant fortunam mediaz ex substantia que hereditatur a mortuis et a rebus occultis. Postea ponit significaciones dominorum angulorum cum fuerint presentes in ipsis angulis. Et dicit qd presentia domini ascendentis in ascendentis significat eius fortunam per semetipsum et per propriam acquisitionem. Et si fuerit in. 7. significat acquisitionem per cōuentiones et uxores. Et si fuerit in. 10. significat acquisitionem per magisteria. Et si fuerit in quarta significat acquisitionem per hereditates: et ex causa patrum: et per productionem aquarū et populationem terrarum et ex rebus antiquis et radicalibus: alia littera habet eradicibus: Presentia vero domini decime in. 10. domo significat fortunam per regem et regnum magnum et per magisteria alta. Et si fuerit in. 7. significat regnum per victoram contentioneum et per causas uxorum. Et si fuerit in. 4. significat regnum per causas ministrū regis et per cultus terrarū et per edificatiōes ciuitatū et divisiones fluminū et per custodias ciuitatū et ex rebus antiquis. Et si fuerit in ascendentē significat regnum per ingenia et propinqutatē regis ex rebus vulgi. Presentia dñi. 7. domo in. 7. domo significat fortunā p negociações et p cōuentiones et cōmendationes. i. depositiones et p mulieres et p satores. Et si fuerit in. 4. significat fortunā p cōuentiones et negociações et p causas patrū et hereditatū et cultus terre. Et si fuerit in ascendentē significat fortunā p cōuentiones et negociações et p causas medicine et astronomie et p opa spūalia atq; ingenia et cetera silia. Et si fuerit pñs in. 10. significat fortunā p cōuentiones et negociações et uxores et p causas regni. P. nūtia hō dñi. 4. domo in. 4. domo sigt fortunā ex fructu et p causas patrū atq; p res antiquis. Et si fuerit pñ sens in ascendentē sigt fortunā ex cultu terre et fructu p profunditatē consiliis et ingenii: et si fuerit pñs in. 10. domo sigt pfectū ex cultu terre et fructu per causas regū et magisteriorū. Et si fuerit pñs in. 7. domo sigt fortunā ex cultu terre et fructu et ex pte mulierū et p causas uxorū et satorū et p negociações. Deinde dicit hec qd diximus significant domini angulorum quando fuerint presentes in ipsis angulis. Et sicut dictum est de angulis: ita intellegas de alijs dominibus suo modo fm naturam. s. cuiuslibet dominus: et dicit qd ideo introduxit dominos angulos: ut sint exemplar in alijs dominibus.

¶ Qualiter sciatur quis planeta sit dominator. Textus.

Cum volueris scire planetā dñatorem rei aspicias quis planetarū sit pluris auctoritatis in domo rei: et planetā q̄ significat naturā illius rei: sicut dicimus in naturis planetarū vide ergo q̄s planetarū sit fortior in domo rei: et in parte eius ex fortitudinib⁹ quas pdiximus id est ex nūero quē prediximus dū de fortitudine planetarū et p̄tate tractauimus et q̄ fortior oīb⁹ fuerit in loco rei: ipse erit dñator eius: ubi ḡra: si interrogatio fuerit de substātie et volueris scire q̄s sit dñator eius et fuerit scđa domus q̄ significat substātie sc̄z q̄ntus gradus signi arietis: q̄ dom⁹ est martis: h̄z in h̄ loco mars quinq̄ fortitudines: exaltatio q̄z est solis. et h̄z in eo q̄rtuor fortitudines. ē etiā ipsi⁹ solis triplicitas: et h̄z in eo tres fortitudines. h̄z ḡ sol ibi septē fortitudines. et est termin⁹ Iouis et h̄z ibi duas fortitudines: et est etiā facies maris: et h̄z ibi vñā fortitudinē ḡ mars h̄z tbi sex fortitudines: q̄nq̄ ex domo et vñā ex facile: et sol septē: et talis planeta vocat almuta. i. vincēs. Sol ergo accipit ibi p̄cipiatū: q̄z h̄z ibi septē fortitudines et ipse dñat̄ ibi in domo substātie. Si r̄ accipies in loco partis substātie et p̄tis fortune et p̄ticipes illoꝝ factes Jouē q̄ est significator substātie nūeraliter et cōm̄isceb̄s p̄tiū et plātarū testimonia: et facies hoc idē de omnib⁹ domib⁹ et scies dñatorem earū.

Glossa super tertiu et cum volueris.

Cum volueris scire planetā dñatorem. hic auctor docet eligere signatorem: et potest dividī in duas ptes qm̄ in p̄via pte facit q̄ dictū est. In scđa pte ponit exemplū ibi. Verbi ḡra. Sua auctoris ē ista q̄ in cognoscēdo significatoriē rei debem⁹ aspicere ad duo. p̄mo debem⁹ aspicere ad domū in q̄ enā illius rei cui⁹ q̄rim⁹ significatoriē. Scđa debem⁹ aspicere ad planetā q̄ de fut nā signat illā rē. ubi ḡra. Si q̄o fiat p̄ substātie debem⁹ aspicere ad scđaz domū q̄ est dom⁹ substātie: et cū hoc debem⁹ aspicere ad Jouē q̄ signat de p̄pria nā substātie. Et si q̄o fiat de muliere debem⁹ aspicere ad. 7. domū q̄ ē dom⁹ mulierꝝ et cū hoc debem⁹ aspicere ad venerē q̄ de p̄pria nā ē signatrix mulierꝝ: et sic de alijs fīm p̄prias nās domoꝝ et planetarū. Et tñ intelligēdū q̄ planetā quē eligim⁹ ex pte dom⁹ debem⁹ tenere p̄ signatore p̄ncipali. Et planetarū q̄ signat nām rei debem⁹ facere p̄ticipē i signatōe. Est ergo sua līre: cū volueris scire planetā dñatorem siue signatorem rei aspice q̄s plāetaꝝ h̄eat plures fortitudines in domo rei q̄site ex fortitudinib⁹ dictis i.c. de fortitudinib⁹ et dignitatibus ipsoꝝ. Et ille q̄ abūdat in nūero fortitudinū ille ē dñator siue signat̄. Et est intelligēdū q̄ in interrogacionib⁹ ascēdēs siue p̄ma dom⁹ semp attribuit̄ q̄rēti et planeta abūdās in nūero fortitudinū in domo illi⁹ rei de q̄ fit q̄stio est significator rei q̄site. Auctor ponit exemplū in līra. Et dicit si interrogat⁹ fuerit de substātie. et volueris scire q̄s planetarū: sit dñator siue significator et etiā fuerit scđa dom⁹ q̄ ē dom⁹ substātie. 5. grad⁹ arietis. q̄z aries est dominus martis h̄z ibi mars quinq̄ fortitudines. Et est exaltatio solis et iō sol h̄z q̄rtuor fortitudines rōne illi⁹. Et ē et solis triplicitas et rōne illi⁹ h̄z ibi tres fortitudines: et est termin⁹ Iouis: et rōne illi⁹ h̄z ibi duas fortitudines: et facies martis. et rōne illi⁹ h̄z ibi vñā fortitudinē. Sol tñgit h̄z ibi. 7. fortitudines. et mars sex et Jupiter duas: patet ergo q̄ sol h̄z ibi plures fortitudines. Et talis planeta. sc̄z habēs plures fortitudines vocat almutē id est vincēs. ergo sol in tali figura esset significator substātie et eodē mō faciēdū est de alijs.

e i i i j

L 134

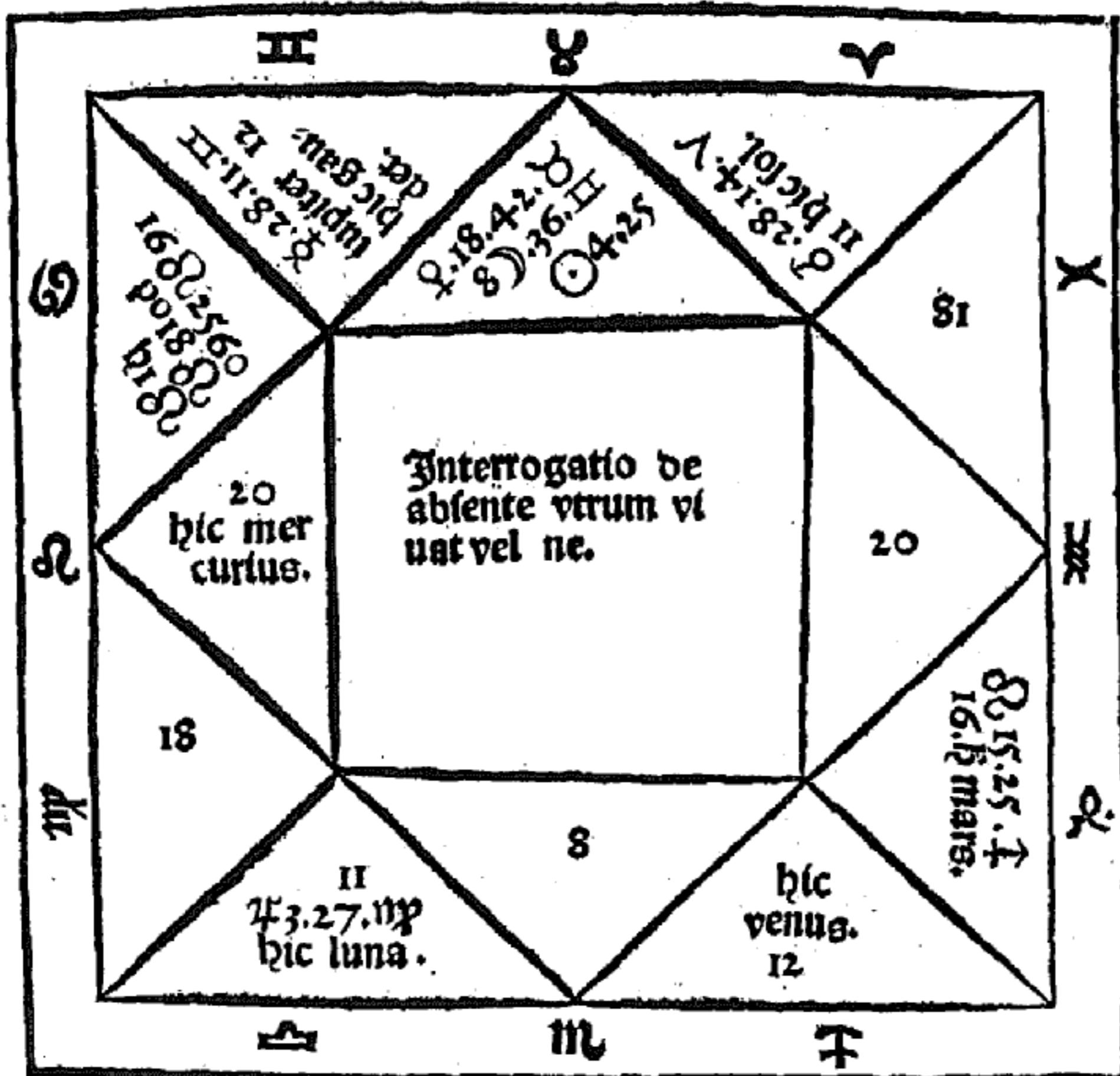
* 1035 *

Alkabitij astronomi tractatus.

Glossa super textus ex potestatibus.

X potestatibus q̄ planetarū accidētātib⁹. ¶ Ista pars continuatur sic. ¶ Iulus autem de terminauit de dignitatibus planetarum essentialib⁹. Hic de terminat de dignitatibus ipsorum accidentalib⁹: et expedīt se breuissime dicens q̄ est vna dignitas accidentalis planetarum que vocatur haim. et est hec vt planeta diurnus sit in die super terram et in nocte sub terra. Et planeta nocturnus sit in nocte super terram et in die sub terra. Et etiam si sit planeta masculinus q̄ sit in signo masculino. et femininus in signo feminino: tunc dicīt planeta esse in suo haim in sua similitudine: et erit tunc fortitudo sua sicut fortitudo viri in loco sui profectus et lucis atq; fortune. Et si cōpleta est expositio prime differētie alkabitij introductory ad magisterium iudiciorum astrowm. ¶ Quidam homo interrogauit de quodam absente utrum esset mortuus vel viuus et fuit ascendens questionis .20 .gradus leonis et incidit talis figura.

Asperi in hac quæstioē et dedit ascendēs et eius dñm et lunā absenti p quo facta fuit q̄stio. Asperi et inueni dñm ascēdētis in medio celi: ppter qđ vi debat p̄ma facile q̄ viueret in p̄speritate: sed q̄ inueni saturnū in āgulo orientis ppe angulū istra duos gradus dubitauit de vita illi⁹ specialiter: q̄ ibidē in fortuna iust partē fortune. Deinde asperi ad domū mortis: et inueni venerē fortiorē ibidē id est in domo mortis plura habere testimonia q̄ exaltationē et triplicitatē. asperi ad locū eius in figura qualiter se habebat ad ascēdens et ad dñm ascēdētis et ad lunā et inueni eā aspicientem ascēdens aspectu quarto et saturnū ibidē existēt eodem aspectu propter qđ magis dubitauit de vita. Deinde asperi ad lunā et inueni eā oppressā sub radijs solis hoc fuit vñū signū mortis. Inueni etiam lunā separata et a venere euntē ad coniunctionē dñi ascēdētis et trāstulit naturā dñi domus mortis ad dñm ascēdētis. Hoc fuit certius signū mortis. Ex his collegi qđ homo ille p̄o quo facta fuit questio esset mortuus: inuentumq; est ita. Et quia Saturnus existens in ascēdēte fuit dñs septime domus significator uxoris illius p quo facta fuit questio: et venus significatrix mortis asperit eius significabat hoc quod forte interfector commiserat fornicationem cum uxore illius p̄o quo questio facta fuit.

Differentia secunda in naturis planetarum septem et quid sit illis proprium et quid significant de esse rerum. **R**ota q̄ saturnus hebet regnum. Jupiter iusticiā. Mars miliciā. Venus questiū. Mercurius scribanī. Et scire debes vñū scitu dignissimū qđ marciali⁹ sicin⁹ libro de triplici vita dili genter notauit. Hoc illud est. In ordine saturnino inferior quietē querit a superiori. In ordine iouiali inferior venerat superiorē. In marciali ordine inferior timet maiori. In solari aduraf. In venereo amoris dulce dñe trahitur. In mercuriali discere querit et in Lunari moueri desiderat.

De differentia secunda. Textus.

Lquia auxiliante deo iam peregrimus qđ proposul mus tractare de circulo signorum et eius accidentibus prosequamur nunc intentionem septem planetarū et naturas eoz esse quoq; eoz et quid significet. **Edditio.** **E**dditio. q̄libet plāeta p̄prias h̄z infirmitates q̄ scđz si gnaz grad⁹ azemēna lucidos vel tenebrosos: āgulos v̄cadētes crescūt durant vel minūtūt. **S**aturni egreditudines sunt ptiscis catarrus febris ethica splenética ydriasis ventris solutio. Grauiores morbi vt lepra elephāria alopetia podagra cancer et sifa que proueniunt ex frigiditate saturnina. **E**t erat text⁹ habet.

De saturno. Textus.

Saturnus est masculin⁹ malus diurnus et est significator patrum si fuerit pueri nativitas in nocte: et significat senectutem ultimā si fuerit occidentalis: et in isti⁹ senectutis si fuerit orientalis: et significat gravitatē frigoris et siccitatis

Edditio.
Huc saturni est circiter princi p̄issagitta ris. **M**edit⁹ cursus sa turni ēyno die duoru⁹ minutoru⁹ et triginta quinq; mi nutorum.

Alkabitū astronomi tractatus.

et ex complexione corporum melanolicam : et augmentum eius atq; distillationem. Et fortassis erit quandoq; complexio frigida humida ponderosa & fetida est odoris: et multe comedionis et vere dilectionis significat profunditatem consilij: et multitudinem silentij: et ex magistris res antiquas et preciosas: et significat cultus agrovum et populationem terrarum et fluminum si fuerit fortunatus: et res viles et laboriosas si fuerit malus: ut confractiones in balneis: & fullones et nautas. Et si fuerit fortunatus erit vere dilectionis spacioſus et patiens. Et si fuerit malus erit indiscretus instabilis tristis et merens male suspitionis multum suspiciens et mouens homines in susurrationibus. Et si fuerit fortunatus significat de substantia res antiquas et durabiles et hereditates terre cultus: et si fuerit malus significat aquas sordidas & mali saporis veteres atq; conuertibiles. Et ex insirmitatibus morbos flegmaticos et melanolicos et viscosos et congelatos acutos: ut lepram morpheam podagram et cancos et cetera huiusmodi: et significat peregrinationes longinquas carceres et vincula labore quoq; ac tarditatem et afflictionem et almarueritatem id est substantias mortuorum: patres etiam et auos et fratres maiores eunuchos seruos et viles homines: et significat ex operibus operacionum si fuerit solus significator absq; complexione alicutus planetarum: q; si complectitur et Jupiter significat opus pergameni in quo scribuntur diuini libri. Et si complectitur sibi mars significat soleas solulacium et preparationes earum. Et si complectitur sibi sol significat opus consuetorum coiorum. Et si complectitur et venus significat opus coiorum ex quibus sunt timpana et alia instrumenta quibus utimur in ludis. Et si complectitur et mercurius significat opus coiorum in quibus scribuntur testamenta et numeri superiordorum. Et si complectitur et luna significat preparationem coiorum ferarum et montanorum animalium et huiusmodi similia: et significat de sectis eam que unitates confitetur: si fuerit fortunatus: et si fuerit malus significat credentiam unitatis cum multa tamen helitatione id est dubitatione. Et dixit messchala id est quod voluit deus exaltari: qui fuit unus astrologus in scientia perspicuus iudicis: quare sic datus est q; significat fidem iudiciam ideo quia antiquioribus: et omnes confitentur eam et ipsa nullam aliam: sicut Saturnus cui omnes iunguntur et ipse nulli: significat quoq; indumenta nigra. Et direxerunt quidam alij q; Saturnus significat interiora auris et splenem: ac stomachum: et habet ex coloribus nigredinem: et de saporibus stipticos nus significat et acetosos. Et ex diebus sabbatum. et ex noctibus eas que precedit quartam velicaz tam feriam. Et quantitas orbis eius est nouem graduum. Et anni fridam melanoliā rie eius sunt. xj. maximi vero. 465. & maiores. 57. & medijs. 43. & dimidium cū partici- minores. 30. Fortitudo eius in plagiis circuli est in dextra septentrionis. patōe flegmatice. Et dixit messchala q; significat de nigris hominum hominem inter nigrum croceum: qui cum ambulauerit mergit oculos suos in terraz ponderosus icesu adiungēs pedes: & macer recurvabit̄ paruos oculos: & siccā cutē venosus rara habens barbā in maxillis labia spissa callidus ingentiosus seductor interfector. Et dixit Dorotheius hic significat hominem corpore valde pilosum tuncis supercilij: & habet ex regionibus Egitane & indiaz & oēm terram nigronū. Et ex partibus habens partem fortitudinis & stabilitatis

Edditio.

Itez satut stomachum: et habet ex coloribus nigredinem: et de saporibus stipticos nus significat et acetosos. Et ex diebus sabbatum. et ex noctibus eas que precedit quartam velicaz tam feriam. Et quantitas orbis eius est nouem graduum. Et anni fridam melanoliā rie eius sunt. xj. maximi vero. 465. & maiores. 57. & medijs. 43. & dimidium cū partici- minores. 30. Fortitudo eius in plagiis circuli est in dextra septentrionis. patōe flegmatice. Et dixit messchala q; significat de nigris hominum hominem inter nigrum croceum: qui cum ambulauerit mergit oculos suos in terraz ponderosus icesu adiungēs pedes: & macer recurvabit̄ paruos oculos: & siccā cutē venosus rara habens barbā in maxillis labia spissa callidus ingentiosus seductor interfector. Et dixit Dorotheius hic significat hominem corpore valde pilosum tuncis supercilij: & habet ex regionibus Egitane & indiaz & oēm terram nigronū. Et ex partibus habens partem fortitudinis & stabilitatis

littatis. significat terras vel res terrarū et hereditatū: et eos quos presunt operibus et audaciā et labore ingenia et causas mortis. et habet ex partib⁹ mūdi achiud et alchiut et eorum confinta et terras nigrorum et montes eoru⁹. ¶ **Edditio.** Saturn⁹ habet torpore ignauie. Jupiter (qui est dator substātie) dat ardorem avaricie. Mars dat feruorem iracundie. Sol ambitionē dignitatis. Venus dat incendium luxurie. Mercurius dat desiderium curiositatis. Luna dat dispendium inconstantie.

Additio.

Glossa super textu scđe differentie.

Differentia secunda in naturis septē planetarum.

Cesta est secunda differentia hui⁹ libri in qua auctor determinat de naturis septē planetarum. Et potest diuidi in quatuor partes: quoniam primo determinat de naturis et proprietatibus septem planerarum. Secundo determinat de ordine seu principatu planetarum in conceptionibus. Tertio de natura capitis et caude draconis. Quarto determinat de ordine planetarum in domino dierum et horarum. Secunda pars incipit ibi: de ordine vero planetarum. Tertia ibi: caput draconis. Quarta ibi si aut fuerit aliqua dies. Prima pars diuidit in septē partes: quā primo ponit naturā saturni. Secunda lune. Tertia martis. Quarto solis. Quinto venoris. Sexto meruri. Septimo lune. ubi partes incipient patet in littera. Primo ponit naturā saturni et quid significat ex reb⁹ et morib⁹ hominū et ex sectis et cetera. que oīa plane apparent in littera usq; ad illam partē de annis fridarie. Circa quā partē est intelligendū q̄d qñ dicit anni fridarie saturni sunt. II. intelligendū est annus gubernatiōis in vita nati. Ad cuius evidentiam est sciendum qd in nativitate diurna incipit fridaria a sole et gubernat ipsum. IO. annis postea gubernat ipsum: venus fm quantitatē annoū suou⁹. Deinde mercurius: et sic fm ordinem planetarum eundo usq; ad finem vite. Si autem natuitas fuerit nocturna incipit gubernatio a luna et gubernat ipsum fm quantitatē annoū suou⁹. Post lunam gubernat ipsum saturn⁹ fm quantitatē annoū suou⁹: et sic fm ordinem planetarum. De hac materia est caputulum propriu⁹ in quarta differentia et ibi diffusius loquetur de hac domino concedente. Quando autem dicit in littera: maxi⁹ vero: intelligendum est de annis quos dant planete in duratione rerum scilicet in sectis et in alijs magnis rebus. Quando autem dicit maiores et medi⁹ et minores intelligendum est de annis quos dant planete in nativitatibus hominum ad vivendum: et sicut dico de saturno ita de alijs planetis intelligas. Dicit Ptolomeus in. 82. propositione prime partis maius ac fortius opus saturni est in frigidare et desiccare modicum propter fortitudinem frigoris: et videtur hoc esse pro eo quod est elongatus multum a calore solis et humidis fumositatibus terre. Hic Albusazar redarguit Ptolomeum et ponam deo dante rationes suas in fine.

Alkabitij astronomi tractatus.

Huius partis de natura planetarum. Dicit haly in commento propositionis piae allegate quod Ptolomeus vult dicere quod saturnus facit hoc opus eo quod opus suum est multum elongatum ab opere solis quod est opus casiorum: et a luna cuius opus est attrahere humorum: quia quando insperat comparationem saturni cum sole et luna inueniet quod ambo erat contritus. et propter hoc dicit conuenit ut frigidus sit et siccus. Et Ptolomeus met glosauit hanc comparationem in eo quod sequitur. Dicit Ptolomeus scire quidem virtutem huius planete et alium erit propter rectificationem figurarum in respectu solis et lune: quoniam earum aliquas videmus mutantes aerem una manerie mutationis et earum aliquas alia manerie in diversis ordinationibus mutationis augendi et minuentur. Dicit haly in commento. Si memoria habes de eo quod tibi diximus quomodo probare possumus stellarum erit virtutes: glosa non indiges in hoc. Et si huius oblitus es ausculta. dico tibi quod sol et luna eo quod eorum opera magis apparent quam opera altiarum stellarum. et sunt nobis magis manifesta: et opera reliquarum stellarum abscondita videntur: conuenit ut inspicias ad stellas habentes communitatem cum duobus luminibus per figuram. id est per aspectus si augent in suis operibus vel ab eis minuntur: et sic ibis inspiciendo ad omnes: donec certitudinem scias omnium non semel sed plures. Et si inuenieris quod semper sequantur unam maneriem operandi scies pro certo cuiusmodi virtutem habent. Dicit haly abenragel de natura saturni. Saturnus est planeta senex magnus fessus vilipensus anxietae tristiarum longarum infirmitatum. natura eius est frigida et sicca et assimilatur melancolie que gubernatur de omnibus humoribus. et nullus de ea. Quando fuerit almutem alicuius nativitatis: et ipse in cancro natus erit turpissimi vultus et mirabilis creatura in forma et visione sua. ita quod expauescent et mirabuntur quotquot videbunt eum et audiunt loquit de ipso. Dicit alfraganus quod corpus saturni est. 91. vicibus tantum quantum terra.

¶ De Ioue.

¶ Textus.

Ioue fortuna masculinus diurnus: et significator substantie et operatur calorem et humiditatem temperatam aereum sanguineum et de etatibus significat iuuentutem usque ad perfectionem etatis: et ex magisteriis quod pertinet ad legem. ut iusta iudicia iudicare: et pacem inter homines mittere et in bonis studere et substantie significat abundatiā: et ex negotijs illa quod sunt absque seductione et liget animi et vita et letitia et veritate et religione et patientia et oē preceptū pulchritudine et preciosum et abundatiā veneris: et ex infirmitatibus quod sunt ex sanguine per augmentum quantitatis quod non fuerit superflua extra naturam nec ex sanguine visio et couertibili: et est planeta sapientie et intellectus et usus. Cui si complectitur saturnus significat nigromantia et incantationes et exorcismos et cetera. Et si complectitur ei Mars significat scientias medicinae. Et si complectitur et sol significat scientiam sectarum et prudentiam in contentiis et disputationibus. Et si complectitur et venus significat compositionem sonorum et allarum scientiarum delectabilium. Et si complectitur

et Mercurius significat scientiam arithmeticę et scribendi astronomiam quoq; et phylosophiam et geometram. Et si complectitur et Luna significat scientiam dispositionis aquarum et measure earum necnon terrarū et ex qualitate animi significat largitatem et verecundiam atq; iusticiam et ex sectis pluralitatē atq; simulationem. Quidam autem dixerunt q; significat ep̄ar et stomachum et aurem sinistrā et brachia atq; ventrem: inferiora quoq; pectinis: et intestina et ex coloribus colorem cineritum et viridem et horum similes: et ex saporibus habet dulcē. et quantitas orbis eius est graduū nouem. et ex diebus habet diem Iouis. et ex noctib; noctem diet lune: et anni fridarie eius id est dominationis eius sunt duo decim. et anni maximi sunt. 428. maiores septuaginta nouē medijs. 45. et dimidiis: minores vero duodecim. et fortitudo eius ex plagiis circuli est in occidente. Et dicit messehala q; ex hominibus significat hominem album habentem ruborem in facie: habentem oculos non prossus nigros: narces non equales et breves caluum: in aliquo dentium habentem nigredinem pulchre stature boni animi bonis morib; pulchri corporis. Et dixit Dorotheius q; significat hominem magnos oculos: et pupillam latam: barbam crispam: et habet ex regionibus alchirath et babyloniam et asen et persidem et alaormes et archadiam et ex partibus habens partem habitudinis prefectus et significat fidem et appetitum in bonis: et ex operibus salubritatem securitatem et participationem. ¶ Additio. Jupiter significat squiniantiam periopplexiam: pleuresim: appoplexiam: spasmus: cephalam: litargiam: cardiacā et omnes egreditudines que ex abundātia sanguinis vel corruptionis eius proueniunt. Et Iouis est circiter quindecim gradum virginis. Medijs motus Iouis est quatuor minutorum et quinquaginta nouem secundorum.

¶ Glossa super textu Iouis.

Jupiter fortuna masculus. Hic ponit naturam Iouis et planum est q; dicit in littera. Iouis aut virtutis opus est complexionis tēperate et locus sui motus est medianus inter frigiditatem saturni et calorē martis et ppter hoc cōuenit ut calefaciat et huectat. Dicit Haly in cōmento. multi crediderūt cū audierunt hoc verbū Ptolomei qd opera stellarū secundū eiō opinione sequerent loca sphærarū secundū q; vna existit supra aliā sicut creditit h̄iza auenquinton et allindus et alijs qui cū talibus rationibus nos impedierunt. Ego vero dico q; si opera stellarū sunt sūm naturā qūo possunt sciri ppositiones quadruatales: qm radices harū ambarū scientiarū diuerse sunt vna et ab alia. Ampliō si oīa corpora celestia nō sunt alicuius complexionis: calide: humide: frigide: neq; sicce sicut pbauit Aristoteles qūo pōt Iouis complexion tēperari eo quod sphaera sua existat inter illam martis et saturni. Nam si bene ad dictum inspiceris Ptolomei inuenies non esse prout ipsi crediderunt. Et postq; docuit nos viam qua scirent virtutes stellarum. ponit hoc vice alta in hoc loco dicens qd quando probauerimus modum operis quod operatur in aere nos circumdante inueniemus q; est medianus inter magnam frigidi-

Alkabitij astronomi tractatus.

tatem quā facit saturnus. et magnum calorem quem facit mārs. et hoc affirmit id qđ dixit quod calefacit et humectat. Dicit llyaly abenragel Jupi-
tis est circ̄ ter est planeta equalitatis: cōmunitatis: bonitatis: melioramenti: intelle-
ctus: grāctus: sensus: et pietatis: quia temperatus est qualis et fortuna per aspectū
dū leonis et corporalem functionem significat bonitatem meliorationem legem sim-
medius ei⁹ plicitatem et castitatem dirigit et non damnat: populat et non destruit. ab-
mot⁹ est tri horae saturnum et eius naturas. Quando deus incepit creare mundum
ginta vni⁹ erat in domo ascendēte: lucet in arte thauro et gemini: et minuitur lux sua
minuti et in cancro leone et virgine: obscuratur in libra scorpione et sagittatio: et mi-
septdecim se- nuitur eius obscuratio in capucino aquario et piscib⁹. Dicit alfraganus
cundorum. qđ corpus iouis est. 95. tantum quantum terra.

De marte.

Textus.

Mars masculinus nocturnus malus: opera f calorem et
siccitatē et ē significator fratrū et pere-
grinationum: et habet ex etatibus iuuentutem usq; in finem
iuuentutis: et natura eius colerica amari saporis et ex magis-
terijs omne magisterium igneum et quod fit p fertū et ignem:
sic ut percussio gladiorum cum martellis. Cum ei cōplectitur Saturnus
significat percussionem ferr i. Si Jupiter significat percusionē erts.
Si sol significat percussionem nummorū aureorū. Si venus significat
magisterium ornāmentorū. Si mercurius percussionem acuum. Si luna
significat percussionem lancearum et librorum. significat etiam cum solus
suscipit significationem opus medicīne. Si nullus planeta ei cōplectitur
significat minutionē: et vulnerationem et operationem et horum similia. Et
si complectitur ei Saturnus significat opus medicīne et vulnerum. Et si
Jupiter significat opus naturarū. Et si sol significat curā oculorum. Si
venus significat opus ornāmenti: ut tonsuram crinū et barbarū et
et abscisionem vngularum: et si mercurius significat abscisionem venarū.
Si luna significat eradicationem dentium et purgationem aurum. Et p
se significat iniurias miserorum et effusionem sanguinis et oppressiones p
vīm et abscisiones viarū et iracundia et ducatū exercitus et festinationē et in-
uercundiā et peregrinationē extra patriā. et feditatē coitus. et casus pue-
rorū. i. abortiuorū: et fratres medios atq; sorores: scientiā ac discretionem
cure bestiarū. Et ex infirmitatibus febres calidas et sanguineas et pustu-
las sanguineas alabaha qđ est rubedo corporis cū asperitate et feditate et
cōmestioe carniū cū putredine: et dimidijs capitis dolore: et ignē sacrū et pa-
uore et cogitationes horribiles que inquietant hoīes et cōmouent et impe-
diunt atq; inanes reddunt: et quicqđ fuerit cū inflāmatione calorīs. Et ex
qualitate animi cōmotionē. s. animi et cōturbationē. Si aspergit eū Sa-
turnus significat odijū et maximā inuidiā: et ex sectis eā in qua bellū fuerit
et vnitatē et celeritatē mutationis a fide: et multitudinem hesitationis et
mutationē de testamento in testamentū: erunt tñ hec oīa sub vnitate. Di-
xerunt quidā qđ h̄z ex mēbris fel renes et venas et decursum spermatis et
doīsum: et h̄z ex colorib⁹ rubedine: et ex saporib⁹ amarū: et quantitas orbis
ei⁹ est. 8. gra. et ex dieb⁹ h̄z diē martis et ex noctib⁹ noctē sabbati: et anni fr̄t
darie eius sunt septē et anni eius maximi sunt. 264. maiores sunt. 66. me-

dīs aut. 40. et dimidiis; et minores. 15. et fortitudo et in plagiis circuit in mērē dic. Et dixit mesceala q̄ significet de imaginib⁹ hoīm hoīem rubēū habēntē capillos ruffos et faciē rotundā leuiter hoīes de honestatē habēntē oculos croceos horribilis aspectus audacē alīs citū habētē in pede signū vel maculā. Et dixit Dorothius q̄ significat habēntē acutū aspectū: et ex partibus partē audacie et significat perseverantiam calliditatem et superbiam et leuitatem et mobilitatem et audaciam et negotiationem acutatem et festinationem in omnibus rebus: et habet ex partibus mundi. Asce et terras romanorum usq; in occidente: et terras tuscōrum. ¶ Additio. Mars significat cōgritudines epatis: febres tertianas: continuas: episdimitā: emicraneā: herisipillā et illas q̄ pueniunt ex colera maxime rubia.

¶ Glossa super textu Mārtis.

Mars masculinus. in littera. Dicit Ptolomeus Mars p̄ parte desiccatur et per vim nature sue cōburit eo qd igneū h̄z colorē et q̄ circa sole est. et qm sphera i qua sol cōsistit posita est sub eo. Dicit Haly in cōmento. Ptolomeus vult dicere q̄ op̄ virtutis martis. i. q̄ experimur inuenimus siccitatis magne. Ad id qd dixit q̄ virtus martis cōburit eo qd igneū h̄z colorē. dico qd stelle sūt substātie simplicis et nō cōposite ex naturis diuersorū elementorū: apparitio sui coloris est recta eo qd ibi nō est aliqd qd mutet colorē cōuenientē eidē substātie. Ptolomeus aut̄ docet nos p̄ hoc dictū: regulā qua scimus virtutē stellarū quā per nos intelligere nō possumus et possumus eam intelligere per colorē. In hoc em̄ dicto adest dubiū qd nos soluere oportet. Nam multi credūt q̄ color nō oīdat virtutē ret et hoc est vītas i terrenis ppter cōmixtionē elementorū q̄ in eis est tñ in celestib⁹ nō est ita: q̄ eoꝝ substālia nō ē ullo mō cōposita ex aliquo elemēto. Et ppter hoc rediit Ptolome⁹ ad p̄bādū hāc virtutē alio mō dices. et q̄ existit circa sole: et q̄ sphera i qua est sol posita est sub eo vult dicere qd accidit: ut sit virtus res ista q̄ virtus martis cōburit eo q̄ existit circa sole: et q̄ sol est sub eo et cōmisces virtus sua cū illa solis fit calidus multū et siccus: ita q̄ sine tēperamēto cōburit. Dicit Haly abenragel mars est planeta calid⁹ et siccus igne⁹: destructor: irat⁹: victoriosus: diligēs occidere et imperfectiōes rixas litigia cito irascit ira fuit: totū cor suū expōnit in reb⁹ suis agēdis: plūa facit et destruit populatiōes. Exaltatio sua est in domo saturni. s. in capricorno q̄ sīgt clamores imp̄cdimēta et gētē stultā et guerrationes. Cōuenit saturnus marti in infortunio: et relisit ei in frigiditate et tenebrositate et inclinat sol amorem sui et defendit auxilio ei: qm̄ sol exaltabit i domo sua et gubernat cū de calore et siccitate quā recipit ab eo. dē: p̄prietas et natura sua cōuenit et appropinquat p̄prietati et nature solis nescius est et obliuiosus modici intellect⁹ et dīminus⁹ sensu nec p̄siderat rerū fines p̄ eū et p̄ ascēsum et p̄ discēsum ei in circulo suo crescit et decrescit estatis calor et h̄yemis frigiditas omni anno. Dicit alfragan⁹ qd mars cōtinet quātitatē terre semel et dimidiū et octauā partē eius.

¶ De sole.

Textus.

Sol per aspectū fortunatus est: et malus p̄ coniunctionē in uno signo et est masculus diurnus operatur caliditatē et siccitatē: et significator patrū si fuerit nativitas in die sīgt regnū maximum.

Nota de
marte scitu
dignissimū
mars i suo
detrimēto
remouet
bella sed i
sua exalta
tione gene
rat p̄elia.

Alkabitij astronomi tractatus.

z aīam vītālē z lumē z splendoīē z intellectū z pulchritudinē z mūdiciam
z solis atq; fidē. Et ex etate finē iuuentutis. Et participat vniuersis planetis in
z venēris ē dispositiōē annorū. Et ex magisterijs régimē z p̄ncipatū: z significat iā-
circiter de culationē iaculorū z venationē purgationē cū oī specie purgandi qua co-
cumūcta: porta interius z exterius purgant. Et ex infirmitatibus significat infirmi-
uu; gradū tates calidas z siccias i corporib⁹ apparentes. Et ex substantia aurū plu-
geminorū. r̄lmū z vñiversas species substancie. Et ex qualitate ipsius animi sublimi
Et mot⁹ ei⁹ tate prudentiā z que sequunt honestatē. f. largitatē z gloriā: z plixitatem
est quīqua mentis. Et ex sectis culturā bonā z eis similia. Et significat imperiū vocis
ginta nouē z fortitudinē celeritatis. Si cōpleteit ei saturnus significat villicationē et
minutorū huiusmodi p̄ncipatū. Si iupiter significat in fide p̄ncipatū z religionē
octo secun z etiā iudicē inter hoīes iudicantē opera oppressorum vel iuritarum zc.
dorum.

Si mars signat ducatū exercit⁹ z investigationē bellorū. Si venus signat
regnū per mulieres z p obsequiū potentū. Si mercurius signat cōsulato-
res regū z opus librorū hereditatū z matorū operū. Si luna signat opus
legatorū z detectionē cōsiliorū z hmōi similia. Et dixerūt quidam q̄ sol si-
gnat imaginē vultus hoīs: z ppie ex viris oculū dextrū: z ex mulieribus
oculū sinistrū: z dixerunt quidā q̄ h̄z cor z medullā z femora. Et ex infirmit-
atibus cōmestione carnī in ore: z detrimentū oīis ppie z descensionem
aque in oculū: potestas eius in capite. Et dixerūt indī q̄ cū fuerit in ascen-
dente erit cōburens. z habebit signū in facie. Et habebit ex colorib⁹ qcqd
videt peregrino colore: z ex sapori bus acrē. Et quantitas orbis ei⁹ est. 15.
graduū. Et ex diebus dīē habet dominicā: z ex noctib⁹ noctē. Tous anni
fridari eīus sunt decem. Et anni cīus maiores sunt. 120. maximi sunt in
1460. medijs. 39. z dimidiū vel h̄z quosdā. 69. z dimidiū: minores vero. 19.
Fortitudo eius ex plagiis circuli est in oriente. Et dixit mesceala q̄ signa
de figuris hoīm eū q̄ h̄z colorē inter croceū z nigrū. i. fuscū tectū cū rubore
breui stature crīspū calū pulchri corporis: z habet ex saporiib⁹ acutum.
Et dixit Dorotheius q̄ figura solis z lune est figura planetarū qui fuerint
cū eis: z ei⁹ q̄ dignior fuerit in loco eorū. Si ḡ velis scire figurā solis scito q̄
sit crocea habēs partē ruboris capillorū oculi ei⁹ aliquātulū croct. Et ex
ptib⁹ habēs partē futuorū. i. partē diuinatiōis z est significator naturarū
z spūs sapientie eleuationis z pfectionis fidel quoq̄ sciētarū z laudū. Et
ex ptib⁹ mūdi h̄z zamarach z cura z ferit z ei⁹ terminos z terras romanorū.
Additio. ¶ Additio. Sol h̄z influentia sup fluxū reumatis descendētis ad oculos
z super oīis lesionē z super morbos sicos z calidos qui non prouentunt
ab influentia martis.

Glossa super texu solis.

O per aspectum fortuna. Hic ponit naturā so-
lis z littera glossa nō in-
diget. Dicit Ptolomeus cognita res est q̄ opus substantie so-
lis est calefaceret dare aliquantulū siccitatis z hec opera ma-
gis proprie sentiuntur z leuius scita sunt omnibus alijs pro-
pter magnitudinē solis z propter manifestam mutationē. quā per tempo-
ra am facit z quāto magis accedit ad nostra capita tāto magis calefacit.

Dicit Iⁿgly abenragel sc̄ito q̄ sol est lumēz candelā celi gubernatorū mis
di factū temporiū: per cum fiunt planete orientales z occidentales: et p̄ eūz
flunt apparētes z occulti: et per eūz mouetur oīs res se mouēs: et per eum
nascitur omnis res nascens: crescit omne foliūz: et maturatur oīs fructus.
Ipse est spiritus celi magnus cū eo vñificant signa: z quodlibet signū q̄ si
est in eo habet maioriātē super alta signa. qm̄ ipsum vñificat z illuminat
et dat ei fortitudinē et calore: z applicat calorē et fortitudinē et virtutem
illius signi terre: q̄ natura z facta sua apparēt in oībus rebus et in cūctis
animatis z inanimatis existentib⁹ in terra. Et qñ exit de signo in quo est
remanet illud signū in similitudine corporis defuncti. Est planeta magni
domini: potentie: nobilitatis: altitudinis et magnitudinis. est fortuna per
aspectū et infortuna p̄ cōiunctionē corporalē. Ut des em̄ q̄ si aliquis plane
ta cōiungitur sibi: cōburit z vñcit eum z extinguit lumē z lucem suā. Loc⁹
suus in celo est quartus. scilicet medius. 7. planetarū sicut rex sapiens qui
per sensum manu tenet regnū suum :z per cōsiderationē ponit sedē suam
in medio regni sui vt per oīa latera attingat. Dedit marti militā suā z qđ
esset dux militie sue. q̄ celum solis est sub celo martis et cōuenit natura et
calor suus cum natura et calore illius. Dedit loui sua iudicia ppter tēpe-
riem honestatē saluationē z sue cōplexionis salutē: et q̄ non est in eo qua-
litas mala nec peccāti natura. Dedit regnūz saturno quia om̄es planete
sua lumina mittunt ad eū. et suas cōsideratiōes. Dedit veneti collectionē
reddituum z vendēti redditus et emēti. q̄ celaz eius applicat suo z sunt
vicini. Dedit mercurio scribaniāz: q̄ status eius est sicut status scriptoris
regis qui vadit qñ ille vadit et sedet quando ille sedet. Dicit lune algazl-
laticum: quia est similis algazilo regis qui facit sua mandata z defert ea
quocunq; præcipit. Dicit alfraganus auctoritate Ptolomei q̄ corpus
solis contineat corpus terre centies sexagesies series et aliquantulsi plus.

De Venere.

Textus.

Nenus fortuna feminina nocturna et est significatrix mu-
llerum et uxori ac matrū si fuerit natiuitas diurna
et operat frigus et humiditatē temperatā : et ex etate habebit
iuvētutē vel adolescentiā : et magisterijs instrumēta ludorum
ornamēta quoq; et figuræ pulchriæ: et ludos aleaz et schaco-
rum et saltationes et oclia et fornicationes ac fornicatoriæ et filios fornicati-
onis et multitudinē coitus : et vniuersa genera luxurie et cōpositiōes co-
ronarsi et usus earū: et pulchritudinē ac mundiciā vestimēta et laz et orna-
menta. Elurū et argentū et dilectionē ludos risus et gaudiū et vnguētis de-
uersisq; specieb⁹ vti potatiōes et ebrietates: seq; credit oīb⁹: largitatē quo
q; significat: et dilectionē diligētiā amorē iustitiā et domos orationis reti-
net quoq; fidē: et siḡt magisteriū oīm signoꝝ veluti musicā et c. q; si cōplectif
et Saturnus siḡt sonū cantationū quib⁹ deflentur aliqui mortui: vel quas
cantat edificatores qñ edificant edificia. Et si cōplectif et Jupiter siḡt so-
num lectionū vel cātationū quib⁹ vtuntur dñi sectarū in altarib⁹ et locis
ofonts eorū in laudē dei omnipotentis. Et si Mars siḡt sonos quib⁹ vtūtūtūtū
seculares et cātus vulgi in quib⁹ fit mētio blasphemie vel p̄itoꝝ: vel in quo

Alkabitij astrononii tractatus.

fit metio carceris vel laboris et horum similia: ut cāt? in quo fit metio captio-
nis et alligatiois et percussiois flagelloꝝ. Si sol signat sonū ligni q̄ cātaf co-
rā regibꝫ et nobilibꝫ. Si Mercuri⁹ sonū q̄ exercetur in cōpositiōe versuꝫ.
Et si luna siḡt cant⁹ naturā in nauibꝫ et ex infirmitatibus morbos h̄z frigi-
dos et humidos q̄ accidūt p̄pse et multo tēs in mēbris genitalibus. Et ex
subtilia q̄ acquisit⁹ ppter pulchritudinē: vt sunt ornamenti mulierū: et vesti-
menta eāꝫ margaritas atq; picturas. Et ex q̄litate animi suavitatē et am-
icitiā et cōmestioneꝫ et his similia: et cupiditatis: potionis et comestiones ac
cost⁹. Et ex sectis culturā idoloꝫ: et eos in qbꝫ marie exercētur cōmestiones
atq; potatiōes. Et dixerūt qdā q̄ siḡt anchas et spinaꝫ dorsi et sperma. Et
ali⁹ dixerūt q̄ h̄z significare pinguedinē et carnē et renes et rulua matricē
ventrē pectinē et vmbilicū. Et h̄z ex coloribꝫ albedines: et ex saporibus vn-
ctuosus. Et quātitas orbis ei⁹. 7. graduū. Et h̄z ex diebꝫ diez veneris: et ex
noctibꝫ noctē martis. Et anni fridarie ei⁹ sunt octo. Et anni ei⁹ maiores
S2. marimi. 151. et medii. 45. minores ho. 8. Fortitudo ei⁹ in plagiis cōcūlt
est in dextra oris. Et dicit n̄escala q̄ signat de figuris hominē
albū trahentē ad nigredinē pulchri corporis et capillorū: faciē habētē rotū
dā: et paruā habentē marillam pulchros oculos: et eius nigredo oculoꝫ
est plusq; oportet. Et dicit Dorothyus signat hominē pulchriā faciē habētē
tem pulchros oculos et multos capillos et plus album cōfectū rubore cra-
sum ostendentē bentuolētāꝫ. Et habet ex partibus partē desideri⁹ et signi-
ficat amicitiā et ludū et dilectionē et patientiā et cōiunctiones masculorū
Et habet ex partibus mundi albidet et altemē et terras arabū. Et additio
Venus habet influētiā sup morbos frigidos et humidos ut apostema fistu-
le: humores supfluitates maxime circa genitalia et multerū pudibunda.

Glossa super textu veneris.

Venus fortuna femina nocturna. **H**ic ponit
naturā ven-
ris. et patet in līa qđ dicit Ptolome⁹ ven⁹ ipsam et opera Jo-
vis facit ppter temperamentū sue cōplexionis excepto qđ est
Joui in re vna cōtraria. q̄ calefacit parū: eo qđ existit circa so-
lē et humectat scđm lunā ppter magnā lucē quā habet hic planeta eo qđ
attrahit ad se sumositatē que eleuatur ab humoribꝫ terre. Dicit haly in cō-
mēto vult dicere q̄ eius calor est multū minor illo lōuis: et ppter humidit-
tatē quā facit dicim⁹ qđ ē quodāmodo frigida et plus humida. Quod aut̄
dicit eo qđ existit circa solē. dicit eo q̄ virt⁹ suaveluis cū illa solis. Et id qđ
dixit humectat sicut lūa: vult dicere q̄ ven⁹ facit hūditatē circa eā quā fa-
cit luna. Et id qđ dixit ppter magnā lucē vult dicere q̄ modic⁹ calor facit
humores currere. Dixit haly abērā gel ven⁹ ē fortūa frigida. et hūda noctur-
na hylaris gaudiosa apparētie bōe limpida formosa: diligit iculatiōes cā-
tatiōes comestiones potatiōes et vītia: ē mansuetā et pauci mot⁹ ē mulier⁹ si-
gnificatrix et iaccēdi cū eis amor⁹ amicitie et societas: et recipit marit⁹ p̄ natu-
ram om̄icationis et limpidae abhorret ipsuꝫ ppter contrarietatē na-
ture sue que est caliditas et siccitas. Separat se ab eo et maluꝫ et infortunia
suam repellit et se ipsa propter mansuetudinem bona verba solatum bo-
num: et mansuetam loquela. Concordat cuꝫ saturno in frigiditate et con-

uentientia quā habet cum eo in libe: quia est domus vntus & exaltatio alterius. Et discordat cum eo in multis tristis & doloribus suis & eo qđ saturnus est vsus modicū cum mulieribus. Status venere cum statu sole est similis statui mulieris versus virum. Dicit alfraganus qđ corpus venereis est una pars. 37. partibus terre.

¶ De Mercurio.

Textus.

Mercurius cōmixtus masculinus diurnus inclinatur per naturā suā ad eū qui cōplete ex planetis & ex signis: & est significator fratriū minorū: & sicut seruos & dilectionem cōcubinarū: signat etiā deitatem & oracula prophetarū & crudelitatem & opus & honorē vel ofonē. Qui si in natura sua fuerit & nullus planeta ei cōplete significat res terreas & retū augmentatio nē crescendo: & ex etate iuuentutē: & pfectū in ea: & ex operib⁹ opa qđ generant cognitionē predicationē & rhetorica & negotiatiōnes & extimationē & geometriā: & dispositionē rei & philosophiam & auguria & puerbia & scripturā: & versificandi scientiā: & opus numeri maxime. Qui si cōplete Saturnus significat ex opere numeri opus mēsure terrarū & hereditatē & numerū edificiorū atqđ telarū. Si Iupiter signat numerū psallendū & numerū librorū diuinorū. Si mars significat numerū qui fit in donatiūnis exercituum & pugnantium & numerū percussionū flagellarum atqđ clauarum. Si sol signat preesse numero regnum & substantie domorum. Si venus si gnat numerum chordatum lignorū seu cythararum numerum sonorum atqđ fistularum. Si luna signat numerum ferculorum qđ sunt ad comediones itinerantium extra domum. Et signat de infirmariis infirmitates spirituales anime. i. cogitationes horribiles: & inquietudinē mentis atqđ dubitationes & cetera similia. Significat etiā animi q̄litatē & cetera similia fm cōplexionē suā & cōiunctionē: cū fuerit fortunatus erunt bonitates fm gen⁹ fortune que facit eū fortunatū: & fm locū in quo fuerit fortunatus mercurius: & cū fuerit malus erunt iniqūtates fm malū qđ cum facit ma lum: & fm locum in quo factus est malus. Et significat ex sectis culturam vnitatis & homī similia: & hoc secreto cū hypocriti & simulatione. Et dixerunt quidā qđ significat femora umbilicū & pectinē & crura pueros atqđ venas & ex coloribus habet omnē colorē cōmixtū atqđ variatū: & alezmeuiū qui est color floris liliī agrestis: & ex saporib⁹ acetosum. Et quantitas orbis eius est. 7. gradū: & habet ex diebus dñe mercurij: & ex noctib⁹ noctē dñi dominice. Annū fridarie et⁹ sunt. 13. & anni eius maiores. 76. maximū 460. mediū. 48. minores vero. 20. fortitudo etus in plagiis circuit est in se p̄titione. Et dixerūt quidā mercurius a medio retrogradationis ei⁹ usqđ ad stationē secundā significat pueritā: & a statione secunda usqđ ad cōiunctionē solis iuuentutē: & a cōiunctione solis usqđ ad stationē primā mediā etatē: & a statione sua prima usqđ ad mediū retrogradationis sicut senectu tē & contrarietatē: & in cōiunctione sua per directionē usqđ ad stationem primam significat dilectionē & amicitiā & amoris imitationē: & ex statione sua secunda ad coniunctionē tens significat inquisitionē dilectionis & cōcordiam: & a statione sua prima lens iterum ad retrogradationē significat

Mercurij
habet locu
tionē: deli
berationē:
memoriā: li
guā & scri
bantam.

Alkabitij astronomi tractatus.

Inquisitionē cōtrarietatis et dissimilationis tarditatē et verecundia parua et occupationē et stupore in rebus: et in medio retrogradationis significat celeritatem temperatā propter ingenii debilitatē et apud stationē secundā significat stuporem et occupationē ingenii et tarditatem et egressus ab hac celeritate et apertione ingeniorū: et conjunctione sua soli per directionē significat celeritatem et passionē ingeniorū et latitudinē vel augmentationē eorū. Similiter venere accidit i his locis et planetis aliis. Et dicit mesceala mercurius significat ex figuris hominem nō multū albū neq; nigrū habentē colorē: frontē habentē elevatā et longā: in facie longitudinē et nasum longū rarā habentē barbā in maxillis et oculos pulchros nō ex toto nigros: longos quoq; habentē digitos. Et ex partibus habet partē negociationis: et significat timorē et infestationē et bellū et inimicitias et seductiones et cōtrarietates: et significat quoq; perfectū magisteriū et subtilitatē in opere et inquisitione: et in ceteris que sunt in hominibus ex actis et contētionibus. Et ex terris habet adelech alcuidē et martine in meridie: et terras indorum.

Additio. Mercurius habet mentis perturbationem: et animam: et lumen: et Epilentiam: precipitationem: et fūsum: et spūti habundātiā. Et eius est in Libia.

Glossa super textu Mercuriū.

Mercurius commixtus. Hunc ponit naturā mercuriū et patet in Ifa. Dicit pto-
lomeus siccitas vero et humiditas mercuriū est p vnu equale:
qm̄ aliquā desiccat et effugat humores co q nunq; clongatur
multū a calore solis etiā nullo tpe: et aliquā humectat eo q pos-
itus est sup spheras lune que est circa terram magis q oēs alie sphera et
mutat ad hos duos status: et facit vētos ppter serotinas mutatiōes ei⁹ cir-
cunquaq; solē. Dicit haly in cōmēto. Vult dicere q opus mercuriū nō est
vna res sola: qm̄ aliquā desiccat et aliquā humectat cū aut̄ desiccat est qm̄ so-
li applicat: et est rūc opus suū in calcificatio et siccādo circa istud solis. Hū-
mectare aut̄ suū est ppter vim suā que cōmīscetur cū illa lune q posita est
sub eo et q est opus suū sicut opus lune. Et pto-romeus qn̄ cōparationes
facit de opere mercuriū illo solis inuenit q aliquā faciebat opus tale qle
sol. Et qn̄ p cōparationem facit cum opere lune: inuenit q aliquā faciebat
opus tale quale luna. Et expertus fuit hoc multoties et inuenit q semp al-
terū duorum operum faciebat. et sciuit p certo q opus suū est secundū opus
aliarū stellarū cū quib; inuoluit: et opus pprū in se nō habet. Dicit haly
Abenragel. Mercurius est planeta maleficiū violentiarū docimētorū
scribanie cōputationū scientiarū: calidus est et licus forme et nature quer-
tibilis: masculus cū masculis: femine cū femininis: fortuna cum fortunis:
infortuna cū infortunis: bñ rōnatus: bene loquēs: ausus in loquendo: pul-
chre apparet: cōposite psonē: diligit librios et cōputatiōes. Placēt ei mas-
gisteria: res bñ facte rōnes verificari libri ac sciētie: agilis est in mou et p-
prietatis ardētis: alacer et mobilis in oībus reb; suis: et est vn⁹ triū plane-
tarū significatiū pluulas et p eū et p mutationē suam de signo in signum: et
per eūz eius statū ac retrogradationē et directionē ipsius et p oppositiōes

et coniunctiones suas scient motus ventosum et eius fortitudines scilicet si erunt fortes vel debiles in oibus partibus illius anni: quod si erit de uno signo et intrat aliud: vel quod est stationari aut retrogradus significat vetos fortes humiditates et pluvias et in aere accidentia de nubibus turbationes et hys similia. Similiter quod est in oppositio lune existente luna in aliquo signo nisi aquorum vel aereorum significat quod paxim. In revolutione anni modis hys magna et veridicam significationem super tenetes officia regum. Alfraganus dicit quod qualitas corporis mercurii est una per 32. milib. per 20. corporis terre.

Contra Luna.

Textus.

Luna fortuna feminina nocturna operatur frigiditate et humilitate: et est significatrix matrum: si fuerit nativitas nocturna: et est in ea falsus temperatus et significat etatem puerile et iniuriam vno die etiū crescendi. **E**t ex operibus hys legationes madata: et opera tridecim gravitarum atque terrarum secundum quantitatem fortunam vel infortunis dibus decem vel maius quod si fuerit bona significat bonum et econverso. Significat etiam primum minutis et cipiatum si prefuerit vel fuerit domina aliquibus rebus ad regem pertinentibus triginta quod si fuerit fortunata a sole in bono aspectu et in bono loco. **E**t de substantia significat argumentum et terre cultum si habuerit auctoritatem in quarta et ex fidere religionem. **E**t ex infirmitatibus epilepsiam paralysim guttam caducam et vultus torsionem enodationem membrorum et commotionem: et quicquid fuerit in similitudine frigoris et humiditatis. **E**t qualitate animi secundum conditionem suam cum planetis. **E**t si complectitur fortunata: et fuerit fortunata ipsa venus significat curialitatem et benignitatem: et animi suavitatem: et morum honestatem: et motus celeritatem: et dulium obsequium. Si fuerit Iupiter significat honestatem cautelam et societatem et benignitatem et vite pulchritudinem. Et si complexa fuerit malis et fuerit mars significat studium susurrations inter homines et usum in talibus. **S**i saturnus odium simulationem ac inuidiam. Si fuerit sol ab aspectu laudabilis significat dispositionem regalem. **E**t si fuerit mercurius significat rhetoricae et facundiam et bonitatem lingue scripturam. **E**t dixerunt quidam quod significat cogitationem et novitatem animi et debitatem sensus et gravitatem lingue: et mulieres honestas: et nutriones parvulorum et matres et matreras et preparationes ciborum. **E**t dixerunt alii quod significat cerebrum proprie et pulmonem. **E**t ex coloribus habet croceum: et ex sanguibus falsum. **E**t quantitas orbis eius est. 12. graduum. **E**t significat ex virtute oculum sinistrum: et ex mulieribus dextrum. **E**t ex diebus habet dominum lune: et ex noctibus noctem venem. Annis fridarie eius sunt nouem maiores aut. 180. maximi. 520. et medii. 66. et dimidiū: et secundū quosdam. 39. et dimidium: minores vero vigesimo quinto. **E**t fortitudo eius ex plagiis circuit in dextra occidentis. **E**t dicit messala quod significat de figuris hominum album confectum rubore iunctis superclavis: beniuolium: habentem oculos non ex toto nigros faciem rotundam pulchram statuam et in facie eius signum. **E**t ex terris habet arcoch et timanam et aldeilam. **E**t quidam dixerunt quod significat pueritiam ab initio mensis usque ad 7. dies: et a 7. diebus usque ad 14. dies iuuentutem: et significat etatem perfectionis. et medie etatis usque ad 21. dies et noctis: et senectutem usque ad consummationem.

Alkabitij astronomi tractatus.

functionem. i. usq; in finem mensis quando coiungitur sol. Et cum fuerit sub radijs solis significat secreta et res occultas: et similiter omnis planeta et in initio mensis quando crescit significat omne quod faciendum est: et in impletione sua quod destruendum est: quod decrescit: et in initio mensis ipsa: et sol significat accusatores: et in fine mensis accusatos: et significat in initio mensis lucrum et continentiam in fine mensis stipendia et dispersiones et significat in oppositione contrarietate: et in initio mutationis ad oppositionem id est cum fuerint inter eam et oppositionem. 15. gradus significat initium contrarie tatis et eius causam: et cum separata fuerit ab oppositione significat causas exceptionis a contrarietate: et in exitu suo de sub radijs solis significat exitum ab occultatione et his similia. et in introitu sub radijs significat aptationem ad occultandum: et hora divisionis a sole significat aptationem exitus sui ab occultatione: et hora exitus sui de sub radijs significat apparitionem et aduentum ab absentia et dum fuerit in quarto aspectu solis significat diminutionem rei seu descensionem ab alto in infimum. Similiter in quarto aspectu secundo sed in quarto aspectu primo significat apparitionem rerum et lucrum et augmentum continentie: et in quarto aspectu solis secundo significat horum opposita. Et dixerunt quidam quod luna in coniunctione quidem usque ad dimidium luminis sui primam erit natura eius humida et medietate luminis suis usque ad impletionem erit natura eius calor: et ab impletione usque ad dimidium sunt luminis secundum erit natura eius siccitas: et a dimidio luminis suis secundum usque ad coiunctionem erit natura eius frigus. Reliquo planete ab ortu suo usque ad stationem suam primam in natura humiditatis erunt et significant pueritiam: et a statione sua prima usque ad oppositionem solis erit natura eorum calor: et significat iuuentutem: et ab hoc loco usque ad stationem secundam erit natura eorum siccitas: et significat perfectam etatem: et a statione sua secunda usque ad occultationem suam primam erit natura eorum frigus: et significat senectutem frigidam. Et dixerunt quidam quod sol significat spiritum. I. aiem vitalem. Luna cogitationem et sensum. Saturnus meroem et tristiciam vilitatem malum. Jupiter sapientiam et rationem. Mars trahit furiam et celeritatem. Venus ludum et gaudium. Mercurius rationalitatem seu dialecticam et disciplinam. Et quia diximus in hoc capitulo de significatione planetarum dum collectum alteri planete. Si milititer etiam est considerandum in ceteris rebus que significant planete.

Additio. Luna habet paralismum: vultus obliquitatem: membrorum commotionem et quod ex oppositione neutrorum puenit. Nam natura signum obtinet quod sequitur signum a luna hodie nascente occupatum: non ibi loco. Si quis nascatur luna ex parte in virginine talis habebit naturam librem quod libra virginem sequitur.

Glossa super textu Luna fortuna.

Luna fortuna femina nocturna. Illic ponit naturam lune. sententia littere patet. Dicit ptolomeus maior: virtus lune est humectare: pro eo quod est multum circa terram et propter fumositatem frigidam que per eam eleuat. et propter hoc ad statum taliter mutantur corpora manifesta mutattione: quod facit mutari et putrefactare corpora ut plurimis: et huius etiam sole participatione modicam in calore pro eo quod recipit lumen ab eo,

Albumazar redarguit ptolomeū in causa & natura planetarū, & sunt vba
sua ista: qm̄ plures reges greci fuerunt sapientes post alexandrum filium
philippi: vocabaturq; viii squalisq; eoz ptolemeus: fuerūtq; numero decē
& vna mulier: erātq; regnātes in egypto: & fuerunt anni regni cōwim. 275.
fuerūt vniuersi sapiētes ex quib⁹ fuit ptolemeus vnuis qui edidit libri al-
magesti sup causā motus circuli & quicqd in eo est ex planetis. Et quidā
eoz edidit libri de iudicis astrorū referens eū ad ptolemeuz auctorem
libri almagesti. Diciturq; qd ille qui edidit libri iudiciorum ipse edidit li-
bri almagesti: nesciturq; veritas huius rei: sed ille qui ex eis edidit libri
iudiciorū narravit in libro suo naturas planetarū & eoru causas. Incipitq;
dicere qd sol calefacit in suauitate ac mora et qd opus ei⁹ sit in hoc euidenti⁹
& fortius opere ceterorum planetarum ppter magnitudinē eius et quāto
magis eleuat ad zenith capitiū nostrū augeat nobis calor. Et putauit qd
natura lune sit humida ppter proximitatem circuli eius a terra & ppter re-
ceptionē vaporū qui ad eā eleuantur ex ea. Et putauit qd natura saturni
sit frigida & sicca ppter longitudinē circuli eius a calore solis & longitudi-
nē eius ab humiditate vaporū terre. Et putauit qd mars natura esset cali-
da & sicca eo qd calor eius similis est igni: & qd est ppe sole. & quia est sub co-
erigitorū calor eius ad eū & calefacit eū. Et putauit qd Jupiter sit equalis
cōplexionis: eo qd sit eius circul⁹ inter circulos saturni & martis. Et ppter
hac causā est natura eius calida humida equalis & tēperata. Et putauit qd
venēris natura sit calida humida equalis. calor autē eius ex propinquitate
circuli ei⁹ a sole. Humiditas vero ex vapore humido qd contingit eā ex ter-
ra. Putauitq; qd natura mercuri⁹ sit in quibusdā horis sicca et in quibusdā
humida. Siccitas eius ppter appropinquitatē eius a sole & qd nō elōget
ab eo elōgatiōe maxima. Humiditas nō eius ppter proximitatē circuli ei⁹
circulo lune. Hoc est qd putauit. Ptolemeus in naturis planetarū: et hec
est ratio qua v̄sus est sup hoc. Sed nos dicemus nunc qd sit in eius dictis
pungēdus id est reprehēsione dignus. nā qd putauit ex sole & calefactione
rerū ab eo in suauitate & mora hoc inuenit ex suo ope: qd autē dixi. qd natu-
ra lune sit humida ppter proximitatē circuli eius a terra & receptione vapo-
rū qd eriguntur ex terra ad eam hoc repellit a sapientibus eo qd spaciū
qd est inter faciē terre & propinquiore locū in quo est luna sit. 128044. mi-
llarioz fere ea mensura qua sit vnu miliariū. 3000. cubitorū. Et hoc patet
in libro i qd narrant lōgitudines corporū superiorū ab inuicē. Et nō plus
eleuant vapores a superficie terre fm qd narravit ptoleme⁹ qd. 16. stadia
fm qd stadiū quadringentorū cubitorū est: nam. 16. stadia faciunt duo mi-
llaria & decimā actredecimam vnius miliarij fere. longitudo vero lune qn
magis ppe est superficie terre vt diximus. 128044. millarioz fere. vnde et
go vcl quomō applicat vaporē terre ad lunaz quo usq; corrūpat vel mutet
naturā eius. Per modū cōsimilem reprobat ipsum in naturis alioz plane-
tarū: sed per transeo causa breuitatis. Haly in cōmento propositioni preal-
legate de natura lune r̄ndet ad rationes Albumazaris. Dicit em̄ haly ex-
ponēs vba ptolemei primo. Postq; docuit nos ptolemeus qd vntutes stel-
larū corporū suo sequunt magnitudinē & corpus lune paruu⁹ est sicut in
alimagesti narravit & eius opus sequit opus solis parte vna. Dicit hic qd
est hoc p eo qd multū est ppe terram & peruenit ad nos eius virtus anteq;

Quantū
eleuant va-
pores a su-
perficie ter-
re vel ma-
rta.

Alkabitij astronomi tractatus.

mutet et propter hoc apparet eius opus magis quam opus altaris stellarum. Et videmus visibiliter quod attrahit humores terre et corporum eam sequentium et pro eo quod habet lucem a sole operat in terrenis calorē modicū accidentalez cum quo facit putrescere et mutari humores existentes in corporib⁹ sicut ossesum est in physica et in natura. Et manifestū est quod lux facit calorē: et potest hoc probari per specula quod cōburūt et similia. et quod luna lucem habet a sole conuenit ut habeat modicū calorē quem facit sicut per accidēs. Et hoc est id quod vult dicit ptolemeus. Et quod hoc non intellexit Albusazar creditur quod erraret in dicto suo dicēs: quoniam potest fumositas humida ad lunam ascendere cum fumositas ascēdere nequeat ultra. 16. stadia et luna satis longius est. Ego vero risi de dictis talibus qualia sunt hec: et dixi qualiter non intellexit hoc: quod ptolemeus noluit dicere quod fumositas humida ascēdat usque ad lunam: sed dixit quod ascensus fumositatis humide quod est nubes lunam docet nos quod attrahit humores terre et altoz corporum eam sequentium sicut adamas trahit ferrum. Alfraganus dicit auctoritate ptolemei quod magnitudo corporis lune est una pars de 39. partibus terre: et dicit quod maius corpus omnium corporum universi est sol et post sole 15. maxime sunt stelle: dicit enim quod unaquez earum tenet corpus terre centum septies. Tertius in magnitudine est Jupiter: quartus saturnus. Post saturnum sunt stelle fixe secundi ordinis quarum quilibet continet terram nonagesies. Post ipsas sunt stelle tertii ordinis quarum unaquez continet terram septuagesies et bis. post ipsas sunt stelle quarti ordinis quarum quilibet continet terram 54. post ipsas sunt stelle quinti ordinis quarum quilibet continet terram 37. post ipsas sunt stelle sexti ordinis et minor illarum. Imo minor omnium que videntur: quod tamen probatio est possibilis continet terram 18. Status corpus post ipsas est mars. post martem terra: post terram venus: post vencem lunam: et ultimo mercurius. patet igitur secundum alfraganum quod maius omnium corporum est sol et minus mercurius exceptis generabilibus et corruptibilibus. De longitudine istorum corporum a terra dicit alfraganus quod proprius longitudine lune a terra est 33. tantum quantum dimidiū diametri terre et 20. pars eius: eritque hoc 10412. millaria. Et est longitudine longior lune que est proprius longitudine mercurii sexagesies: quater tantum quantum dimidiū diametri terre. et 6. pars eius quod est 208542. miliarioz. et longitudine longior mercurii que est proprius longitudine venus est centum sexagesies septies tantum quantum dimidiū diametri quod est 542750. millaria. Et longitudine venus longior que est proprius longitudine solis est millesimes et ceteras et vigesies tantum quantum dimidiū diametri terre quod est 3640000 miliariorum. Et longitudine solis longior que est proprius longitudine martis est 1220. tantum quantum semidiometer terre quod est 33365000. miliarioz. Et longitudine martis longior que est longitudine iouis proprius est 8876. tantum quantum semidiometer terre quod est 28847000. miliarioz. Et longitudine iouis longior que est proprius longitudine saturni est 14405. Tantum quantum semidiometer terre quod est 46816250. miliarioz. Et longitudine saturni longior que est equalis longitudini stellarum fixarum et est quantitas dimidiū diametri circuli signorum est 20110. tantum quantum semidiometer terre quod est 65357500. miliarioz. Et cum duplicatum fuerit hoc proueniet quantitas totius diametri circuli signorum id est octauae sphere que est 130715000. miliarioz. Et cum multiplicatum fuerit hoc per 3. et septimam vntus puentet quantitas circūferentie circuli signorum vel cuiuscum alterius circuli maioris

descripti in octava sphera que est .41081850.milliariorum; eritq[ue] mensura
vniuersaliumq[ue] gradus circuiti matoris .1141160.millaria.

De ordine planetarū. Textus.

Ordine vero planetarū seu principatu eorum in concepcionē
puerorum: et ideo diu fuerint in utero matris. Sciēdūz
est q[uod] p[ri]mus mēsis ab hora: scilicet concepcionē est Saturni. Secūdūz
Iouis. Tertiū Martis. Quartū Solis. Quintū Veneris. Se
xtū Mercurii. Septimū Lune. Octauus Saturni: et tō nō vi
uit q[uod] nascit[ur] in octavo mēse eo q[uod] sub p[re]tate Saturni nascit[ur]: non Iouis. Pri
cipiat[ur] q[uod] siue ordinatio planetarū in vita humana. t. qualiter disponat vi
tam nati ita dividit. Luna incipit ab ingressu natūlū id est a nativitate pueri:
ri: et disponit sibi quantitatem annorum nutritiōrum qui sunt quattuor
anni. Deinde Mercurius post decē. deinde Venus octo. postea Sol. 19.
postea Mars quindecim. postea Jupiter duodecim. deinde Saturnus usq[ue]
in finem vite.

Glossa super textu de ordine planetarū.

Ordine vero planetarū. **C**hic ponit ordinē
planetarū in concepcionibus pueroru[m]. s. ordinē in gubernādo fetū. ideo diu est in
utero matris. Dicit q[uod] saturnus gubernat ipsum ab hora con
ceptionis usq[ue] ad finē vnius mēsis. In secundo mēse guber
nat ipsum iupiter. In tertio mars. In quartū sol. In quintū venus. In sexto
mercurius. In septimo luna: et propter hoc vt dicit puer in septimo mēse
petit exitum: q[uod] opera omnium planetarū sunt in eo cōpleta: et qui tunc na
scuntur possunt vivere p[ro]pter eandē causam. Deinde revertitur gubernā
tio ad saturnū et gubernat ipsum in octavo mēse. et tunc qui nascuntur nō
vivunt propter maliciā saturni. Deinde gubernat ipsum iupiter in nono
mēse: et tunc cōmuniter nascuntur et vivunt propter bonitatem iouis. Dein
de ponit ordinē planetarū in regimē corporis post natūlūtē quantum
ad processum in etatibus: et dicit q[uod] luna incipit natūlū regere ab ingressu
eius in mundum et regit ipsum quattuor annis qui sunt anni nutritionis.
Deinde mercurius regit ipsum decē annis. Deinde venus octo. Deinde sol
nouē. Deinde mars. 15. post hoc iupiter. 12. Deinde saturnus usq[ue] ad finē vite.

De natura capitlis diaconis et caude. Textus.

Aput diaconis est masculinus. Similis etiam est fortuna. et
natura eius est p[ro]posita ex natura Iouis et Veneris: et
hoc significat regnum et fortunā atq[ue] substantiam. Et dixerunt
quidā q[uod] natura eius est augmentatio: q[uod] cum fuerit cū fortuna
auget fortunam eorum: et cum fuerint cum malis auget ma
litudinem eorum: et anni fridarte eius sunt tres. **C**lauda vero eius est ma
la: et natura eius est composita ex natura Saturni et Martis: et significat
delectionem et casum atq[ue] paupertatem. Et dixerunt quidam q[uod] natura

Alkabitij astronomi tractatus.

etus significat diminutionē q̄ dum fuerit cuz fortunis diminuit fortunas eorum: et cū fuerit cuz malis diminuit malitiā eoru: ideoq̄ dicitur est caput: est fortuna cum est cum fortunis. et malum cum malis: et cauda mala cuz bonis et bona cum malis: et anni eius fridarie sunt duo.

Glossa super textu de natura capitī draconis et caude.

Aput draconis. **Hic** ponit naturam capitī et caude draconis et patet.

Iaūt fuerit aliq̄ dies vel nox alicui⁹ planetarū erit p̄sia hora ipsius planetarū sc̄da hora alteri⁹ planete q̄ ei suc cedit: ceterorūq̄ fin ordinē circuloꝝ pari ratiōe est successio: verbi grā. die venēris cui⁹ est et dies p̄sia hora ē ipsius venēris. sc̄da mercurij. tertia lune. quarta saturni quinta Jovis. sexta martis. septima solis. octaua iterū venēris. nona mercurij. decima lune. undecima Saturni. duo decima Jovis. ecce habes. 12. horas diei inequales. Itē de horis noctis. P̄sia hora sequētis noctis ē martis cui⁹ est et tota nox. Sc̄da Solis. Tertia venēris. Quarta mercurij. quinta Lune. sexta saturni. septima Jovis. octaua iterū martis. nona solis decima venēris. undecima mercurij. duo decima lune. et sic habes etiā. 12. horas noctis inequales. Et incipit dies sabbati postea culus. prima hora est saturni: et ipsi⁹ ē tota dies sic per ordinem numerando inuenis horas diērum et noctium et divisiones earum super planetas singulos si deus voluerit.

Glossa super textu de horis diei et noctis et.

Iaūt fuerit aliqua dies. **Hic** ponit ordinē planetarū. quātū ad dñm dietū et horarū. Dicit q̄ aliq̄ dies sit alicui⁹ planete. p̄ma hora illi⁹ diei sc̄dū q̄ p̄sia hora id est ab ortu solis ē illiusmet. et sc̄da hora est planete q̄ succedit in ordine celoꝝ descēdēdo. et tertia tertij. planete in ordine et sic per ordinē usq; ad finē. 12. horas diei artificiali. Et ille planeta cui⁹ est. 13. hora illa est dñs illi⁹ noctis: cui⁹ est. 25. hoc s. p̄ma hora diei sequētis illius ē dies sequens. et auctor ponit exemplū in littera. id nō est necesse ut ponā. et sic cōpleta est expositio sc̄de differētie illi⁹ libat.

Icuntur et hore esse masculine et feminine q̄ hora p̄sia vntus: cuiusq; diei et noctis ē mascula. sc̄da feminina. tertia masculina. quarta feminina. sicutq; succedunt per ordinem. vna sc̄ feminina alia masculina. usq; in finem diei et noctis.

Differētia tertia i his q̄ accidūt planetis septē in semet ipsis et qd accidat eis ab inuicem.

Iquia iā annuente deo iā peregim⁹ esse planetarū in semet ipsis: et quid significant: psequamur narrādo qd eis accidat in semet ipsis et ab inuicem id est a quibusdam erga quosdam.

Glossa super textu et q̄ annuente deo.

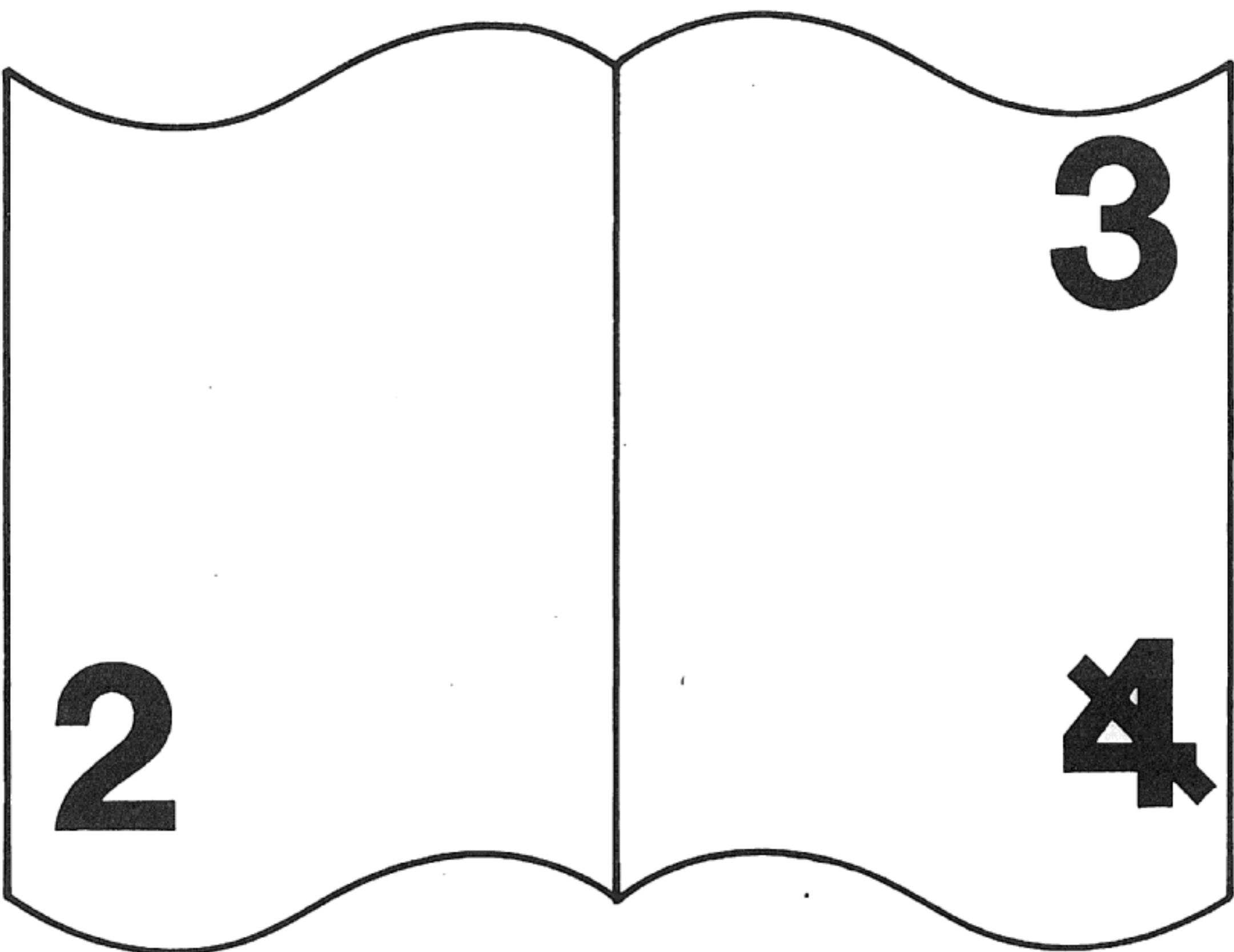
Iquia annuente deo. **I**sta est tertia dñia huius libri in qua auctor determinat de esse planetarū in semet ipsis et de esse eoꝝ ad inuicem scilicet vni⁹ ad alterū. Et dividit in duas partes: qm̄ in prima determinat de esse eoꝝ in semet ipsis. In secunda parte de esse eoru

Differētia
tertia.

ad inuitē. scđa est ibi. De esse aut̄ ipsorum ad inuitē. Et illa dividit in duas: qm̄ primo determinat de esse quicq; planetarū respectu luminariū. Scđa de esse eorum inter se. scđa ibi: esse aut̄. Primo determinat deesse eorum in se ipsis. Et, est sūta līre talis planete aliquā dñr ascēdentes et aliqñ dēscēdentes. et aliquā dñr aucti lumine et magnitudine: et aliquā diminuti lumine et magnitudine. Et quicq; dicuntur aucti nūero et quicq; diminuti numero. Et quicq; dñr aucti motu et quādoq; diminuti in motu. Et oēs planete propter solē dicuntur quicq; septentrionales et quādoq; meridionales: Et dñr ascēdentes et de scēdentes in septentrione et meridie. Ista sunt que accidūt planetis in semetipsis. Et ista exponit auctor p ordinē in littera dicens q; planeta qn̄q; ascēdit in circulo suo eccētrico: ita q; sit in supiori parte eccētrici sui nō distas ab auge p. 90. grad⁹ a n̄vel retro. et tūc lumē ei⁹ apparer minus et etiā apparer minor in quātitate et ei⁹ cursus est tūc tardus quantū ad motū cētri epicycli. et dicit tūc fortior. Qñ aut̄ est aliqua longitudinū media et eccētrici sui. scilicet distans ab auge p. 90. gradus p̄cise. tūc est equalis in lumine et magnitudine et cursu idest nō dicit magn⁹ neq; parvus in lumine vel magnitudine et mot⁹ cētri epicycli est equalis cū medio motu ipsi⁹. Cū h̄o fuerit extra hec loca scilicet distas ab auge plus. 90. gradib⁹ ante v̄l retro. tūc descēdit et apparer maior lumine et magnitudine et mouer cētrū epicycli. tūc velocit̄ q̄ medius motus ipsius. Et cū fuerit argumentū planete eq̄tū minus. 180. gradib⁹ scilicet qñ addit equatio argumēti sup mediū motū. tūc dicitur auctus numero. Et si argumētu equatū fuerit plus. 180. gradib⁹ scilicet qñ equatio argumēti subtrahit a medio motu. tūc dicit nūero diminut⁹. Sed in luna qñ addit equatio dicit aucta nūero qñ subtrahit dicit diminuta numero. Et qñ aliquā triū planetarū alto et mouer velocitus medio motu suo vocat auctus motu: et qñ vadit minus medio motu suo vocat motu diminutus. Eodē mō intelligit de sole et luna. Et qñ mouer tūc quātū medius motus suus. tūc dicit motu equalis. Et qñ venus vel mercurius mouer velocitus: q̄ sol dicit auctus motu qñ tardius dicit motu diminutus. Et quādo aliquis planetarum. 6. transiuerit. nodū intersectionis deferentis sui cū eclyptica q̄ nodus vocat genzahar est septentrionalis. Et est septentrionalis ascēdens idest augens latitudinē quo usq; elongatus fuerit ab intersectione p. 90. gradus. Et cū elongatus fuerit plus. 90. gradib⁹ ab intersectione est septentrionalis descendens idest minuens latitudinē quo usq; elongat⁹ fuerit ab intersectione p. 180. gradus. et tūc est intersectione opposita prima et nullū h̄z latitudinē idest a in eclyptica: et cū transiuerit illā fit eius latitudo meridiana et est meridionalis descendens quo usq; elongatus fuerit ab intersectione prima p. 270. gradus. Et cū transiuerit hunc numerū et meridionalis ascēdens quo usq; revertitur ad intersectionē primā vbi latitudo ei⁹ erit nulla. Hec est sententia littere de esse planetarū i semetipsis.

¶ Lextus.

 Ignificatio plāetarū i semetipsis ēvt sit plāeta ac scēdēs i circulo augis sue minor lumine et magnitudine atq; cursu idest cū fuerint iter ipsum et suā augē min⁹. 90. gradib⁹ aī vel retro: si autē fuerint intet ipsum et augē. 90. gradus equalis in lumine et magnitudine atq; cursu: si vero fuerit extra hec duo loca. i. plus. 90. erit descendens de circulo augis et apparebit maior lumine et magnitudine

3

4

Alkabitij astronomi tractatus.

ac cursu v^{el} velocior: et si fuerit portio ei^{us} equata min^{us}. 180. gra. erit augēo numerū. et si fuerit plus erit minuēs numerū: et si fuerit portio ei^{us} equata ex. 180. gra. vel. 360. erit nec augēs nec minuēs: et si addatur equatio cōcta sup mediū cursum dicit augens cursum vel numerum: et si minuatur eius equatio dicit minuens numerum. Et qñ aliquis planetarum altiorum. 3. vadit plus medio cursu suo dicitur augere cursum: et si minus vadit dicit minuere cursum: et si vadit tantum dicitur cursu equalis et quādo aliquis planetarum inferiorum vadit plus medio cursu solis erit augens cursum. quando vadit minus dicitur minuens cursum: et quādo vadit tñ erit cursu equalis. Luminariū aūt cē i cursu est sicut esse triū altiorū planetarū. Sit quoq; planeta septentrionalis cū transierit genzahar suum. i. cū transierit per viam Solis tens a meridie septentrionem ille transitus. I. illa abscisio circulo: uñ dī genzahar. cū ergo planeta transierit ipsam abscisio nē et fuerit inter planetā et ipsam abscisionem minus. 90. gra. erit planeta septentrionalis ascēdēs: et cū fuerit a. 90. usq; ad. 180. erit septentrionalis descendēs: et cū transierint hunc numerū. i. cū habuerit plus tens ad. 270. erit meridianus descendens: et cum transierint hunc numerum tens ad 360. erit meridianus ascēdēs. hoc est ēē planetarum in seip̄sis.

De esse planetarū. **T**extus.

Esse. aūt planetaꝝ ab iūcē tractem⁹. s. qđ accīdat. 5. plānetis erga lūminaria: et dicem⁹ ex h̄ qđ dīxit p̄tolo meus de almugea h̄ ē de vīsiōe iūcē faciē ad faciē. h̄ est cū fuerit iter planetā et sole: dū fuerit planeta occidētalis id est dū sequit sole tātū quātū ē iter domū illi⁹ planete et domū solis de signis: aut cū fuerit iter ipsū planetā et lunā cū fuerit orientalis a luna id est dū succedit luna tātū quātū ē iter domū planete et domū lune ex signis id est cū fuerit planeta tātū distās a sole post quātū distat dom⁹ et a domo solis: similē de luna dī: q; cū planeta successerit soli et fuerit a sole saturn⁹: sc̄ in. 6. signo: et lūpīt in. 5. mārī in. 4. ven⁹ in. 3. mercuri⁹ in. 2. tūc dī esse i almugea solis. Similē cū fuerit inter vñūquēq; planetā et lunā succeden- tē hīc numer⁹ signorū vñlūscutusq; planete dicitur esse in almugea lune.

Glossa super textu **D**e esse planetarū.

Esse autē ipsorū ab iūcē tractemus. Prīmū deter- minauit de esse plane- tarum in seip̄sis. Hīc determinat de esse eoꝝ ad iūcē. et p̄tio de esse quinq; planetarū respectu luminariū. Et diuiditur in quatuor partes secundum quatuor esse que habent planete erga sole et lunā. Prīmū est visio faciē ad faciē. Sc̄m est securitas. Ter- tiū est combustio. Quartū est orientalis et occidentalis. Prīmo ergo de terminat de visione faciē ad faciē. Secundo de securitate. Tertio de co- bustiōe. Quarto de orientalitate et occidentalitate. Prīia pars est in principio Sc̄da incipit ibi: et ex hoc ductoria. Tertia ibi: et oīs planeta. Quarta ibi et ex ḡ altioris. Sēntēlia p̄tē partis est. Qñ aliquis planeta fuerit occi- dentalis a sole sc̄ q; oriat post solis ortū et fuerint inter ipsum et solem tot alios faciē signa quot sunt inter domū illi⁹ planete et leonem qui est dom⁹ solis talis ad faciem. planeta dicitur esse in vīsione solis facie ad faciez. Verbi gratia: capricor- nus est domus saturni et est sextū signum a domo solis: sc̄licet leone cum

Igitur fuerit saturnus in sexto signo a sole computando numerum signorum a sole versus saturnum secundum ordinem signorum. Ulter enim non esset occidentaliter si non computaret hoc modo. tunc dicit ipsum videlicet facie ad faciem. Et signum sagittarii est quintum a leone. cum igit Jupiter fuerit in quinto signo a sole incepito a sole versus iouem secundum ordinem signorum dicitur videre ipsum facie ad faciem: et sic de aliis. Et quoniam aliquis planeta fuerit orientalis a luna et fuerit inter ipsius et lunam secundum ordinem signorum tot signa quae sunt ter domum ipsius planete et domum lune: scilicet cancrum tunc dicitur esse in eius visione facie ad faciem. Verbi gratia: cancer est signum sextum ab alia domo saturni: scilicet ab aquario: ideoque cum fuerit luna a saturno in sexto signo est inter eos visio facie ad faciem. Si etiam cancer est signum quintum a domo iouis: scilicet a pisces: ideoque cum fuerit luna in quinto signo a ioue secundum ordinem signorum est inter eos visio facie ad faciem: et sic de aliis suo modo poteris exemplificare.

Conductoria i. securitate planete. **L**ectus.

X hoc ductoria planete i. ut sit planeta in suo habitaculo. I. in parte sibi propria et aliquo angulorum ascendetis: et aliquod luminarum: similiter in loco sibi consimili in quadrante vide licet in aliquo angulo ita quod sit planeta in die orientalis a sole in nocte occidentalis a luna et omnis planeta dicitur esse in sua ductoria secundum quosdam cum fuerit inter planetam orientalem et solem. 60. gra. Et omnis planeta ex quo legitur a radiis solis donec apparet de subradice vocatur combustus: et dum incipit intrare radios dicitur incepisse comburi: et dum asconditur sub radiis et fuerit prope solem per 12. gra. dicitur oppressus et cum fuerit cum sole in uno gradu fuerintque inter eos 16. minuta; vel infra et latitudo eius similiter vocatur unitus: et cuius transierit eandem unitatem petens exitum donec videatur vocatur evansus. **E**t ex quo apparent tres altiores de supradictis et incipiunt orientem. I. apparente mane ante solem: hoc est cuius fuerint proximi planetes circulo hemisphaerii orientalis donec veniant ad oppositionem vocantur orientales dextri: et ex quo transierint oppositionem donec collungant iterum solem vocantur occidentales sinistri. **V**enus vero et Mercurius ex quo separatur aliquis eorum a gradibus solis in medio retrogradationis sue: et apparent donec comburant a sole in sua directione vocantur orientales: et ex quo separantur a sole in medio directionis sue donec iterum comburantur in retrogradatione sua vocantur occidentales: et cum fuerit in ortu suo. I. cum fuerit orientales vocantur dextri: et dicuntur esse mas. et occiduo suo. I. cum fuerit occidentales vocantur sinistri et dicuntur esse feminæ: et tunc sunt fortiores. **T**res vero altiores postquam exirent de subradice solis vocantur orientales et dirigi a gemitari in fortitudine usque ad 30. gra. a sole et vocantur post hoc usque ad 30. gra. altos orientales fortiores vel fortiores: et cum transierint sole 60. gra. vocantur planete orientales eûtes ad debilitatem donec veniant ad retrogradationem tunc nosiant orientales retrogradi: donec sint et veniant in oppositionem: et post hoc erunt orientales retrogradi cum transierint oppositionem: donec perueniant ad directionem: deinde a directione usque ad 60. gra. post directionem donec sit longitudine eorum a sole 30. graduum dñe occidentales fortiores: deinde a

Alkabitij astronomi tractatus.

longitudine. 6. gra. post directionem dicunt occidentales estes ad debilitatem. Deinde fiunt occidentales debiles donec intreret sub radiis solis. **I**nferiores quoque ex quo separant a sole: et ipsi retrogradi vocantur orientales debiles: si quis esse non desistit donec veniat ad directionem suam: et tunc fiunt orientales fortes: donec longitudo eorum sit a sole sicut longitudo solis ab eis fuit dum ceperint debilitari eutes ad retrogradationem: deinde fiunt orientales debiles donec supponatur radius solis post hoc sunt coniuncti: deinde coniuncti evantes ad apparitionem donec videantur: et ex quo separantur a sole in directione usque ad 60. gradus sunt fortiores: et a 60. usque ad horam sue retrogradationis erunt occidentales fortes: et donec fuerint cum sole erunt debiles. et planeta cum exierit de subradiis solis: et nulli planetae functi fuerint dicit quod sit in lumine suo: hoc est esse planetarum cum luminaribus.

Glossa super textu de ductoria. i. securitate planete.

X hoc ductoria planete. Hic determinat de secō

luminaria. s. de ductoria: quod id est quod securitas. Et est sententia talis quod aliquis planeta est in suo haim et in aliis angulis ascendentis. s. in ascendentē vel in. 10. vel. 7. vel. 4. domo et aliquis

luminarium sit in aliquo angulo ab ipso planeta. ita quod sit planeta in die orientalis a sole et in nocte occidentalis a luna. hoc est ut sit in die in. 10. signo a sole. tunc enim est in angulo a sole et orientalis. vel in nocte in quarto signo a luna. tunc enim est in angulo a luna et occidentalis. tunc dicitur esse in tua ductoria. Angulus autem oppositio non habet hic locum. Ratio est quod planeta existens in opposito solis vel lune nec est orientalis nec occidentalis. Postea dicit quod omnis planeta a tempore quo abscondit sub radiis solis usque ad tempus quo incipit apparere dicitur cōbusitus. Et incipit comburi quod incipit intrare radios: et cum venierit pro tempore sole infra. 12. gradus vocatur oppressus: et cum fuerit cum sole in eodem gradu et fuerit inter eos minus semidiametro solis et cum hoc latitudo planetae fuerit minor semidiametro solis dicitur utinus vel incorporatus soli. Et cum transuerit hanc unionem dicitur esse in conualescentia donec sit liberatus a radiis solis.

Et ex quo apparet altiores tres. Hic determinat de orientalitate et occidentalitate planetarum. Dicit quod tres planetae superiores quoniam exirent de subradiis solis et inveniunt apparere de manu australi ortu solis quo usque veniat ad oppositum solis hoc est quod sint propinquiores circulo horizontis orientalis quam occidentalis quoniam sole in linea medie noctis. Hic vocantur orientales et dextror. Vocantur orientales eo quod auunt a se sole: et vocantur dextror eo quod sunt in dextra parte celum a sole pars ei occidentalis est dextra et orientalis sinistra. Ponatur ei quod habet vertat faciem suam versus meridiem patet quod orientis est sibi a levioribus et occidens a dextris. Et quando aliquis trium superiorum planetarum transuerit oppositionem solis dicitur occidentalis sinistror. dicitur occidentalis non quod ut in parte occidentali. certe a sole: immo huius contrarius est verum. Sed dicitur occidentalis pro tanto quia occidit post solem. Et dicitur sinistror quia est in parte orientali celum a sole que est levior secundum quod dicitur est. Venerus

planeta in suo haim.

Cōbusitus.
Oppressus

vero et mercurii quilibet eis infra tempore quo circuit epicycli sui pertungit soli bis annavice per directionem scilicet in superiori parte epicycli. Hinc vice per retrogradationem scilicet in inferiori parte epicycli. Igis aliquid eorum separatur a punctione solis in medio retrogradationis scilicet in inferiori parte epicycli recedit a sole procul partem occidentalem certe. Et quoniam elongatus fuerit a sole tantum quod potest videri videtur de mane ante ortum solis id est vocatur orientalis dexter donec comburatur a sole id est donec tunc fugiat sol in superiori parte epicycli per directionem. Et cum separatur fuerit a sole per directionem videtur de vespere post occasum solis id est vocatur occidentalis sinistra donec iterum comburatur. Et est distans inter venere et mercuriis et tres superiores. venus enim et mercurius quoniam in recessu eorum a sole sunt in exitu de sub radibus sunt orientales et quoniam in exitu eorum de sub radibus sunt occidentales. Planete autem superiores semper cum excutio de sub radibus solis sunt orientales. Et dominum augmentari in fortitudine donec sint elongati a sole pro 30 gradus et a 30 usque ad 60 dominum fortis. Et postquam elongati fuerint a sole ultra 60 gradus dominum occidentales erunt ad debilitatem usque ad principium retrogradationis. Et a principio retrogradationis usque ad oppositionem solis dominum orientales retrogradari. Et ab oppositione usque ad directionem dominum occidentales retrogradari. Et a directione usque ad 30 gradus post directionem dominum occidentales fortes. Et a 30 gradus post directionem quo usque veniat ad 30 gradus propter sole dicuntur occidentales erunt ad debilitatem. Et postea dominum occidentales debiles quo usque cōburant. Venero et Mercurio quoniam separatur a sole per retrogradationem sunt orientales et vocantur debiles quo usque reniant ad directionem et a directione donec sint elongati a sole tantum quantum sol est elongari in principio retrogradationis dominum orientales fortes. Deinde sunt debiles orientales et quo usque opprimantur sub radibus solis et postea dicuntur uniti cum sole. Deinde cōbusti erunt ad apparitionem et ab apparitione eorum usque ad elongationem eorum a superiori parte epicycli per 60 gradus sunt occidentales fortes et ab hoc loco usque ad retrogradationem sunt occidentales erunt ad debilitatem et postea usque coniunctionem sunt occidentales debiles. Si vero non intelligeretur ista modo esse falsa cum non sit possibile eos elongari a sole usque ad 60 gradus in zodiaco. Postea dicitur quoniam aliquis planeta exit de sub radibus solis et nullum contingit corpore vel aspectu est in suo lumine proprio.

De his que accidunt planetis ad se in vicem. Tertius.

Sese autem illorum erga se in vicem hoc est idem quod coniunctionio. I. cum fuerint duo planete in duabus signis aspicietibus se et fuerint levior in signo suo minus gradibus quam fuerit potenterior in signo suo: fuerintque inter eos 6 gradus. vel infra: tunc dicitur quoniam levior erat ad coniunctionem ponderosior: et cum gradus eorum fuerint equeales perficiunt coniunctionem eorum: et cum transferit eum erit ab eo separatus coniunctio hec dicitur coniunctio longitudinis. Coniunctio vero latitudinis est: ut duo planete iungantur per latitudinem. Et si fuerit applicatio coniunctionis aponetur ut latitudo eorum equalis in una parte: et si fuerit punctio ex oppositione aponetur ut sint latitudines eorum equeales: ita ut latitudo una sit ascendens in septentrione: et alterius descendens in scutellione vel unius ascendas in meridie: et alterius descendens in meridiem: aut si fuerit applicatio ex aliquo alterius aspectu:

Alkabitij astronomi tractatus.

et hoc est q̄ sit latitudo vnius septentrionalis ascendēs: et alterius meridiana descendens: et ecōuerso in meridie: et hec est applicatio latitudinis quae dicta est. ¶ Et cū separat vnius planeta ab alio et nulli planetariū iungit ēdū i eodē signo fuerit dī cursu vacuus. ¶ Et cū fuerit planeta i aliquo signo: et aliq̄s planeta non aspererit hoc signū alter planeta ēdū in codē fuerit dī feralis vel aggressis. ¶ Et cū separat planeta leuis a planeta pōderosior: et iunctus fuerit alteri transfert naturā primi ad secundū. Et transfert etiam planeta naturā alto mō: hoc est ut planeta leuis iungaēt planete pōderosior sc. et ipse ponderosior iterū alteri se pōderosior: tūc melius transfert naturā leuioris ad ponderosiorē. ¶ Si autē nō iungit vnuis istoū alteri: et iungit vterq; alteri: tūc si aspererit ille tertius planeta aliquē locoruū circuli reddit lumē eoruū ad locū ipsum: et hoc vocat redditus luminis. Tterum si vnuis planeta nō iungit alteri: sed alter planeta tertius in utroq; transfluit lumē: tūc hec cōiunctione dicit̄ etiā redditus luminis. ¶ Sequit̄ p̄hibitio et fit duobus modis. Uno. s. ex cōiunctione hoccum fuerint tres planete in uno signo: sed in diuersis gradibus: et fuerit pōderosior plus gradibus tūc ille qui est medius p̄hibet priore illū. s. qui est minus gradibus ne iungaēt ponderosiori donec pertranseat eū. Secundo mō ut duo planete sint in uno signo: et leuior iungaēt ponderosior: alter quoq; iungaēt eidē ponderosiori per aspectū: ille ergo qui est cū eo in uno signo aspicientē p̄hibet a pōderosioris cōiunctione: si fuerint triū gradus illius qui iungit: et ipsius qui aspiciat equales. i. vnius numeri. Sivcro ille qui aspicit fuerit p̄prior gradus pōderosioris erit cōiunctione aspicientis. ¶ Et si cōiungit planeta dīo illius signi in quo fuerit: vel dīo exaltationis seu dīo ceterarū dignitatū in quibus fuerit: dicit̄ pulsare. i. mittere naturā illius planete dīi. s. eiusdē dignitatis ad eū. ¶ Et si fuerit planeta in aliqua dignitatū suarū et fuerit iunctus alijs planete q̄ habeat etiā partē dignitatis i eodē loco mittit ei etiā utrāq; naturā suā. s. et illius cui iungit: et hec missio oīs vocat alcobol. i. receptio.

¶ Glossa super textu de his que accidunt planetis ad se inuicem.

S se illorum erga se inuicem. ¶ P̄ius determini-
dunt planetis in semetipsis: et de his q̄ acci-
ditis erga luminaria. Hic determinat de his que accidit. 7. pla-
netis ad se inuicē. Et possunt dividit in tot partes quot sunt
modi accidentiū que accidit planetis ad inuicē. Et possunt reduci ad. 16.
modos secundū sententiā littere q̄ sunt isti cōiunction: vacuatio:cursus : fe-
ralitas:translatio:luminis:redditus luminis:prohibitio:pulsatio nature:
receptio:redditus nature:refrenatio siue contrarietas : frustratio:abscisio
luminis:venatio:destructio:obsessio:dilectio et odium. Ista exponit au-
ctor in littera per ordinē usq; ad finē istius differēte. Sententia prime par-
tis est talis. Coniunctio est cū fuerint duo planete in duobus signis que se
aspiciunt aliquo aspectu: et ille qui fuerit leuior inter eos. i. velocior in mo-
tu transuerit de suo signo pauciores gradus q̄s ponderosus. i. tardior mo-
tu de suo signo. ita q̄ differentia ista sit. 6. gra. vel infra: et tūc dicit̄ q̄ leuior
vadit ad cōiunctionē ponderosioris: verbi gratia: pono q̄ fol sit in ari ete

et transuerit de ipso ariete. 6. gra. et mars sit in leone et transuerit de ipso 12. gra. ista duo signa aspiciunt se aspectu trino. Et sol qui est velocior in motu quam mare transiuit pauciores gradus de ariete quam mars de leone: et sunt in differentia. 6. gra. In pposito ex eplo sol vadit ad coniunctionem martis de aspectu trino. Et si sol esset in 12. gra. arietis: et mars in 12. gra. leonis: tunc esset coniunctio completa. Et sol esset ultra duodecimum gradum arietis marte existente in 12. leonis: tunc esset inter eos separatio. Et hec vocat coniunctio longitudinis. Coniunctio autem latitudinis est cum fuerint duo planetae in uno signo coniuncti corporaliter et fuerint equalis latitudinis ab ecliptica ita quod latitudo unus sit ascendens in septentrione et alterius descendens in septentrione vel unus ascens in meridie et alterius descendens in meridie. Uel si fuerit coniunctio ex aliquo aspectu et altitudo unus fuerit septentrionalis ascens: alterius meridiana ascens. Verbi gratia: pono quod luna coniungatur saturno in aliquo signo: et in aliquo gradu et minuto illius ita quod saturnus sit iuxta genitaculum suum vadens ad septentrionem in altitudinem: et sit eius latitudo 3. minuto et luna appropinquet ad caudam draconis veniens a septentrione minuens latitudinem: ita quod eius latitudo similiter sit 3. minuto et hec est coniunctio verissima quantum ad longitudinem et latitudinem. Et in hoc casu luna eclipsaret saturnum nisi diversitas aspectus lune esset tanta quod impediret. Ricet auctor dicat quoniam latitudo unius debeat esse ascens et alterius descendens: tamen vide mihi quod in coniunctione corporali in hoc casu quo contingere poterit quod latitudines amborum sint cinaquales ad eadem partem. Uolo dicere quod ambe latitudines sint septentrionales vel ambe meridionales erit coniunctio latitudinum veridica: et in aspectu oppositionis si latitudines fuerint cinaquales in diversis partibus ita quod una sit meridionalis et alia septentrionalis erit aspectus veridicus quantum ad latitudines.

Et cum separatur unus planeta ab alio. Hic ponitur questionem cursus. Dicit quoniam aliquis planeta fuerit coniunctus alteri corpore vel aspectu: et post separationem ab illo non coniungitur alicui alteri corpore vel aspectu quod diu fuerit in illo signo: tunc dicitur esse vacuus cursus. Verbi gratia: pono quod luna iungatur ioui corporaliter in sagittario: et post separationem eius a ioue non sit aliquis planeta in sagittario cui possit coniungi: nec radis alicuius quem possit aspicere in hoc casu luna est vacua cursus donec exeat de sagittario et iungatur alicui corpore vel aspectu.

Et cum fuerit planeta in aliquo signo. Dicit quoniam aliquis planeta fuerit in aliquo signo ubi nullus alter planeta sit nec radis alicuius ille planeta quod diu fuerit in signo illo sic se habente dicitur esse ferialis: sive silvestris in similitudine hominis non habentis societatem cum aliquo.

Et cum fuerit separatus. Dicit quoniam planeta velocioris motus et in separando se ab eo iungatur alteri. tunc transfert naturam priorem ad secundum. Verbi gratia: pono quod luna separetur a coniunctione corporalis iouis: et antequam compleatur separatio coniungatur saturno aliquo aspectu: vel corporaliter luna transfert tunc naturam iouis ad saturnum. Sit etiam alio modo translatio scilicet quando planeta levius coniungitur ponderosiori se: et

Alkabitij astronomi tractatus.

ille ponderosus alteri adhuc ponderosiori se tūc mediis transfert naturā leuis ad ponderosiorē. Vbi grā:pono qđ luna aspiciat iouē aliq aspectū & iupiter aspiciat saturnū. Iupiter in h̄ casu trāffert naturā lune ad saturnū

Si autem non coniungitur. Dicit qđ qñ duo planete iunguntur hoc modo dispositi qđ unus eorum nō iungit alteri. sed ambo iunguntur alicui tertio. tūc si ille tertius aspiciat aliquē locū ex locis circuli projicit lumen illorū duorum ad illū locū. Et si aliquis planeta fuerit in loco radiorū suorum reddit illi lumen illorū duorum. Verbi grā:pono qđ sol sit in capricorno & venus in piscibus: ita qđ nō aspiciant se. Deinde pono qđ mars sit in cancro aspiciens solē de opposito et venerē de tertio in hoc casu mars recipit lumen solis & veneris: & reddit lumen ipsorum ad loca circuli in quibus sunt radīj martis: & hoc vocatur redditus luminis. Sit etiam alio modo redditus luminis quando duo planete non aspiciunt se: sed tertius transfert lumen unius ad alterum. ita qđ separetur ab uno & iungatur alteri: et tunc idem est qđ translatio.

Sequitur prohibitio. Dicit qñ tres planete fuerit in uno signo sed in diuersis gradibus et ille qui fuerit tardior motu transuerit plures gradus illius signi qđ aliquis alterū duorum. tunc mediis eorum prohibet coniunctionē leuioris cū ponderoso. Vbi gratia: pono qđ saturnus sit in 12. gradu virginis: pono qđ mars sit in quanto gradu eiusdem virginis. in hoc casu mars petit coniunctionē saturni. Sed pono qđ luna sit in 8. gradu eiusdem virginis in hoc casu nō esset iudicandum qđ mars coniungeret saturno: qđ luna est in medio & prohibet ei coniunctionē. Sit etiā prohibito alio modo: ita qđ duo planete sint in uno signo & leuior iungit ponderosiori & alter planeta aspiciat eundem ponderosum & aspectū eius sit ita ppe sicut coniunctio corporalis alterius: tunc ille qđ corporaliter iungit prohibet aspicientē ne aspiciat. Et si in hoc casu unus illorum fuerit propinquior qđ alter ille qđ fuerit propinquior obtinet dicit iungi ponderosior. verbi gratia: pono qđ saturnus sit in 12. gradu virginis: & mars in 8. gra. eiusdem. Et pono qđ iupiter p̄siciat radios suos ad octauū gradū virginis in hoc casu mars prohibet aspectū iouis. Sz si iupiter p̄siceret radios suos ad nonū gradū esset iudicandum qđ iupiter aspiceret saturnū. & cū hoc prohiberet coniunctionē martis. Et si iupiter p̄siceret radios suos ad 7. gra. esset iudicandum qđ mars iungeref saturno & cū hoc prohiberet aspectum iouis.

Et si iungitur planeta domino illius signi. Dicit quā do alijs planetā iungit per aspectū dño illius signi in quo fuerit vel dño exaltationis vel triplicitatis vel termini vel faciei dicē mittere naturā domini illius dignitatis ad ipsum cuius fuerit dignitas. verbi gratia: pono qđ sol sit in capricorno aspiciens saturnū existentē in virgine in hoc casu sol est in domo saturni & mittit naturā ipsius saturni saturno. Et si leuis planeta fuerit in aliquo loco vbi h̄z dignitatē aliquā. verbi gratia: pono qđ sit venus sua vel exaltatio &c. & aspiciat aliquē planetā ponderosiorē se & qui nullā habeat dignitatē in loco eius dicē leuis mittere suā fortitudinē ponderoso. verbi gratia: pono qđ luna sit in thauro. s. in exaltatione sua & aspiciat saturnū existentē in virgine de trino. in hoc casu luna naturā suā suā virtutē mittit ipsi saturno: licet saturnus nullā habeat dignitatē in loco lune. Sz

si saturnus habeat dignitatē in loco lune. verbi gratia: pono qđ luna sit in 24. gradū tauri in exaltatione sua & in termino & facie saturni & aspiciat saturnū mittit saturno naturā p̄p̄uā & nām saturni rōne termini & facti suū.

Et quādo fuerint aliqua dignitatū suarū. Dicit plaz
spic̄t p̄dērōsiorē se & leutori h̄z dignitatē in loco in q̄ est et ille quē aspiciet etiā habet ibidē aliquā dignitatē: tunc leuis mittit ponderoso v̄trasq; na-
turās. s. suā p̄p̄uā & illius quē aspiciet. & hec missio vocat receptio. vbi grā:
pono qđ sol sit in arietate in exaltatiōe sua & in domo martis & aspiciat mar-
tem aliquo aspectu in hoc casu sol mittit marti naturā suā p̄p̄uā & cum hoc
naturā martis rōne domus sue. & mars recipit sole a domo sua. Et si con-
tingat qđ inferior sit in dignitate superioris. & econtra superior in dignita-
te inferioris illa est melior receptio q̄ esse pōt. verbi grā: pono qđ sit sol in
ariete in domo martis & mars in leone in domo solis & sol aspiciat martē
aspectu tertio talis receptio erit integra et perfecta.

Textus.

Nec sequit redditus. i. qñ iungit planeta alīcui planete qui
cōburis. i. qui fuerit sub radīs solis vel fuerit retrogra-
dus redditq; ei virtutem ppter debilitatē suā quā nō valet re-
tinere: tūc si fuerint vtricq; planete in angulo vel succendentib⁹
angulorū erit redditus cū pficuo: similiter si fuerit qui contun-
gitur. ei tantū in angulo: & ille cui cōiungit receperit eū. Si autē fuerit pla-
netā qui iungit cadens ab angulo: & ille cui coniungit in angulo vel in se-
quenti angulorū: aut si vtricq; fuerint cadentes erit redditus cū detrimēto.

Glossa super textu nunc sequitur redditus.

Nec sequitur redditus. Dicit qñ īsc̄tor planeta
aspicit superiorē: et ille quē
aspicit est cōbuslus sub radīs: vel retrogradus. in hoc casu su-
perior reddit īsc̄tori virtutē quā sibi misit. qđ ppter debilita-
tē suā nō pōt retinere eā. Et si in tali casu vteriq; fuerint in an-
gulo vel in succedenti. tūc reddit⁹ fit cū pficuo. Et si īsc̄tor fuerit in an-
gulo & superior nō ita tñ qđ superior recipiat īsc̄torē talis reddit⁹ etiā fit cū
pficuo. Et si īsc̄tor fuerit cadens ab angulo & superior in angulo fit red-
ditus cū pficuo. Et si ambo fuerint cadentes redditus fit cū detimento.
verbi gratia: pono qđ luna sit in thāuro & aspiciat mercuriū existētē in ca-
pricorno cōbuslū in hoc casu luna mittit mercurio naturā suā. S; qđ mer-
curi⁹ est cōbusl⁹ nō pōt retinere naturā sibi missam: iō reddit lumē illud qđ
recipit ab ea & si in hoc casu abo fuerint in angulis reddit⁹ est pficuus &c.

Textus.

Ande sequitur almenē. i. refrenatio q̄ sit qñ planeta vult con-
iungi alteri: sed aīcōs iungat accidit retrogradatio et
sic destruit ei⁹ cōiunctio. Hāc sequit alīchorad. i. quietas ac
cidēs: h̄ fit cū alīq; planeta leuis fuerit mīsto:ū gduū i signo
g li

Alkabitij astronomi tractatus.

alter illo ponderosior minus gradib⁹ tertius quoq; leutor; pmo volens cōfungi ponderosior; sed anteq; ei cōiungat sit retrogradus ille leutor qui habet plures gradus ⁊ iungit ⁊ applicat illi pōderoso ⁊ trāsiens illū fūgitur et alteri planete leutor; sic destruit pīunctio illius pōris cū pōderoso.

Glossa super textu Inde sequitur.

Dicit quādo planeta s̄ de sequitur almenem. ferior vult cōiungi superioris: sed anteq; cōpleatur cōiunctio inferiori sit retrogradus hoc vocat refrenatio. verbi grā: pono q̄ saturn⁹ sit in. 12. gradū virginitatis: ⁊ venus in principio virginis vadēs ad pīunctionē saturni. Sed cū pīuentrit ven⁹ ad. 8. gradū vel nonū. s. anteq; cōiungat saturnum icipit retrocedere: in tali casu refrenat ven⁹ ne pīugat saturno: ⁊ idē intellige de aspectu si iret ad aspectū: s; anteq; aspectus pīleret inciperet retrocedere.

Glossa.

Hanc sequitur alchorad id est contrarietas.

Dicit q̄ contrarietas est qñ tres planete fuerint in uno signo quoq; un⁹ sit ponderosus: ⁊ ali⁹ duo leues: et unus duorum leuum transiuerit ponderosum ⁊ alter petat pīunctionē pōderosi. sed anteq; cōiungat ponderoso: ille q̄ transiuerit ponderosu; sit retrogradus: ⁊ pīungi pōderoso per retrogradationē: ⁊ obuiat alteri leui: tūc retrogradus destruit pīunctionem illi⁹ cui obutat cū ponderoso. Verbi grā: pono qđ sit saturnus in. 8. gradu virginis: ⁊ mars sit in. 12. gradu eiusdem ⁊ iupiter sit in principio virginis petēs cōiunctionē saturni: sed anteq; cōiungat sibi: mars incipiat retrogradari ⁊ pīungi saturno p̄ retrogradationē ⁊ obuiet tout in h̄ casu mars destruit cōiunctionē iouis cū saturno.

Textus.

Equitur alfažim. i. frustratio. hec quoq; fit cū aliquis planeta petit cōiunctionē alterius planete sed anteq; perueniat ad eum mutatur iste in aliud signu; ⁊ erit aliquis planeta in paucis gradibus aspiciēs ī pīm signū ⁊ erunt radis ei⁹ in initio signi. Cūq; extiterit sequēs planeta de primo signo fūgit isti aspiciēti et annullat pīunctio quā habebat cū illo. s. cū pmo.

Glossa super textu Sequitur alphazim.

Equitur alphazim id est frustratio. q̄ frustratio est qñ planeta leuis petit pīunctionē pōderosi. sed anteq; cōpleat cōiunctio ponderosus intrat aliud signu; sint radis alicuius alterius planete in principio illius signi. tunc quādo leuts volēs confungi pōderoso intrat illud signū confungi radis illi⁹ planete ibi aspicientis: ⁊ sic annullat cōiunctio prima. verbi gratia: pono q̄ saturnus sit in. 29. gradu leonis ⁊ mars sit in. 24. gradu eiusdem pe-

tens cōunctionē saturni. Sed aīc̄s iungat mare saturno: saturnus intret p̄ḡnē: et pono qđ iupiter aspiciat p̄mū gradū p̄ḡnis. In h̄ casti mare exiēs de leone cōiungit radijs iouis: et sic annullat cōiunctio martis et saturni.

Textus.

Inc qđ sequit abscisio luminis hoc ē qñ altq̄s planeta petit cōiunctionē alterius et fuerit in secundo signo a signo illius cui iungit alter planeta: sed aīc̄s iungat et prius sit ille qui est in secundo signo retrogradus cōiungiturq; et et abscindit lumen suū a planeta qui volebat cōiungi et. similiter si fuerit planeta iens ad cōiunctionē alterius planete: et ipse alter planeta cui vult iungi petat cōiunctionē alterius planete se ponderosioris: sed aīc̄s p̄ueniat leuis ad gradus p̄derosioris iungit ipse ponderosus alteri seipso ponderosior et abscindit lumen illius a planeta primo leui.

Glossa super textu h̄inc quoq; sequit abscisio luminis.

Inc quoq; sequitur abscisio luminis. Dicit qđ abscisio luminis est qñ altquis planeta leuis petit cōiunctionē p̄derosi. et in secundo signo a signo ponderosii fit alter planeta. sed aīc̄s leuis iungat p̄deroso. ille qui est in scđo signo fit retrogradus et iungit ponderoso. in tali casu retrogradus abscindit lumen ponderosii a planeta q̄ volebat ei iungi. Et est quasi idē qđ cōtrarietas sed differt in hoc qđ in cōtrarietate planeta retrogradus nō solū iungit ponderoso sed etiā iungi leui q̄ volebat iungi p̄deroso p̄ obusationē. et p̄t exēplificari sicut ibi fuit dictū. Sit etiā alto mō abscisio luminis. sc̄. qñ planeta leuis petit cōiunctionē ponderosii et ille ponderosus petit cōiunctionē alteri p̄derosioris et iungit et aīc̄s leuis iungat p̄mo p̄deroso. H̄bi ḡra: pono qđ mare petat cōiunctionē iouis et iupiter patet cōiunctionē saturni et aīc̄s mars iungat ioui iupiter iungat saturno: in tali casu saturnus abscindit lumen iouis a marte.

De locis fortunatis et malis.

Textus.

Ant quoq; h̄is planetis loca in quib⁹ cōfortant et in quibus debilitant: et loca in quibus fiunt fortune: et loca in quibus fiunt mali. Sed loca in quibus fiunt fortune sunt h̄ic: vt. s. sint in aspectibus bonorū. i. in aliquo aspectu utili. s. sextili: aut in trino aspectu qđ a quibusdā ita nominat exponit radiatio quoq; ac trigona: vt sint mali cadētes ab eis sint separati ab infortuna et tūcti fortune: aut sint obsessi a fortunis vel radijs eoru. i. vt sint iter duas fortunas vel inter radios fortunarū. Il̄ec est em̄ obsessio vt habeat planeta fortunā vel radios eius aī se et aliā fortunam: vel eius radios post se. Et quidā vocant hoc altifert. i. veneratio: aut sint vnlti cū sole in uno gradu aut sint in aspectu et⁹ sextili: siue trino: vel cōsimili aspectu lune et luna tūc sit fortunata: et vt cursu sint veloces aucti lumine et numero: aut sint indignationib⁹ suis vel in suo bālm. i. in sua similitudine vt sit videlicet planeta masculinus in signo masculino et feminin⁹ in signo feminino et diurn⁹

Alkabitij astronomi tractatus.

in die sup terrā et in nocte sub terra. nocturn⁹ in nocte sup terrā et in die sub terra et reliqua et ut sint in signis in quib⁹ habuerint dignitates seu potestas suas: vel gaudij solis vel in gradib⁹ lucidis recepti: et ex fortitudine eorum est ut sint ascendentes in septentrione: aut sint septentrionales: vel sint ascendentes in circulo augis sue: aut in statione secunda: hoc est quod fuerint in statione ubi dirigant a retrogradatione: aut sint exequentes de sub radibus solis aut sint in angulo: vel in sequenti eius aut sibi tres altiores orientales a sole quod si eū aspergerint sextili: aut trino aspectu: erit illis hoc augmentum fortitudine: aut fuerint in quartis masculinis et sol cum fuerit in illis quartis masculinis: aut in signis masculinis erit fortis etiam nisi sit in libra: qui ibi cadit. Et ex fortitudine trisi inferiorum est ut sint occidentales a sole: aut in quartis femininis et ex fortitudine lune: ut sit in nocte sup terrā et in die sub terra in loco seminino: vel in signo feminino: et cum fuerit in exaltatione solis.

Glossa super textu de locis fortunatis et malis.

Ant quoque his planetis. **D**icit quod planete in quibusdam locis confortantur et in quibusdam debilitantur et in quibusdam locis fiunt fortune et in quibusdam infortunes. Fiunt fortune in aspectu sextili vel tertio honorum et ut infortunes sint cadentes ab eis iuxta quod intelligendum est quod quicunque planeta est in eodem signo cum alio vel in quarto vel in septimo vel decimo ab ipso dicitur esse in angulo ab illo. Et si fuerit in secundo signo ab ipso vel in quinto vel in octavo vel in. 11. dicitur esse ab ipso in succedenti. Et si fuerit ab ipso in tertio signo vel in. 6. vel in. 9. vel. 12. dicitur esse in cadenti ab ipso. Fiunt etiam fortune quod separantur ab una fortuna et iunguntur alteri aut quod sint inter radios duarum fortunarum et hoc vocatur veneratio a quibusdam. Sunt etiam fortune quod sunt uniti sole in eodem gradu aut quod sunt in eiusdem aspectu tertio vel sextili vel in aspectu trino vel sextili lune: et etiam ut sint aucti numeri et lumine: et quod sunt in aliqua dignitatibus suarum vel in suo habitat. Et planete fiunt fortiores quod ascendunt in circulo augis et quod sunt septentrionales vel ascendunt in septentrione. Similiter fortificantur quod sunt in statione secunda euntes ad directionem. Similiter quod exequuntur de sub radibus solis et quod sunt in angulis vel in succedentibus. Et tres superiores fortificantur quod sunt orientales. Et si aspiciunt sole aspectu sextili augmentantur eorum fortitudo. Similiter quod fuerint in quartis masculinis vel in signis masculinis. Fortitudo solis etiam augmentatur in quartis et in signis masculinis preterquam in libra: ibi enim non fortificatur propter casum ab exaltatione licet libra sit signum masculinum et etiam in quaestione masculina. Et tres inferiores planetae sive existentes sub sole significant quod sunt occidentales a sole: et in quartis et in signis femininis. Et luna fortificatur cum fuerit in nocte sup terrā: et in die sub terra: et cum fuerit in signo et in loco feminino et cum fuerit in exaltatione solis sive in ariete.

De infortunio planetarum. **T**extus.

X infortunio vero planetarum et destructione eorum est ut sint in coniunctione malorum: aut in oppositione eorum: vel in eorum tetragona: aut trigona: aut hexagona radiatior: aut si fuerit inter eos et corpora malorum vel radios eius minus termino planete: aut fuerit in terminis malorum aut dominiorum eorum

aut sint mali eleuati super eos a. p. vel. p. a locis eorum : et multo deteriora si non reccperint eos . Aut fuerint in coniunctione solis : vel oppositione eius: vel in tetragona radiatione: aut fuerint in capitibus suoꝝ genzahar: aut cū caudis suis. aut cū capite draconis vel cauda : sintq; inter eos et in ter aliquem istorum scilicet locoruꝝ. 22. gradus vel infra et maxime si fuerit luna aliquo eorum: similiter et sol tunc magis impeditur ab eis . i. a capite vel cauda cū fuerint iter ipſuꝝ et vnuꝝ eoꝝ etiā. 4. gra. aī vcl retro: aut fuerit planeta obſeffi inter duos malos: hoc est vt sit planeta in signo aliq; et cuꝝ eo malus: vel radij eiꝝ aī ſe: et malus vel radij eiꝝ poſt ſe: aut separat a malo p coiunctione: vel p aspectū: et iungat tali moꝝ alteri malo: aut ſi fuerit ma lus: vel radij eiꝝ in signo qd est aī eu. i. in ſcđo ab eo : et in signo qd est poſt eu: id est in. 12. ab eo fuerit alter malus vel radij eiꝝ. Et dicit de signis qꝝ ſint obſeffa. Qd ſi aspererit fortuna vel ſol eūdē planetam obſeffuꝝ: vel ſi ſignuꝝ obſeffum a trino: vel a ſextili aspectu fueritq; inter euꝝ et coiunctiones minus septē gradibus ſoluſt ipſa malitia vel obſeffio . ¶ Et ex hoc vt ſit planeta retrogradus. vel ſub radijs ſolis cobuſſus: aut cadēs ab ascēden te: aut ex debilitate eoꝝ: vt ſint tardi curſu: aut ſtatiōe pma: hoc eſt qn ſtāt: vt retrogradi fiāt: aut ſint in gradibus tenebroſis: aut ſint masculini in ſignis masculini: et gradibꝝ feminini in die ſub terra: et in nocte ſup terrā: aut ſint feminini: et in ſignis masculini: in et gradibꝝ masculini in nocte ſub terra: et in die ſup terrā: aut ſint in oppositione dignitatū ſuarū: ſeu po teſtatū: aut deſcedentes in meridię vel meridiani: aut cadētes ab angulis vel a ſuccedētibus angulorum: aut in domibꝝ cadentibus: aut ſint in via combuſta q eſt medietas vltima librie: et prima medietas ſcorponis: aut iungant planete retrogrado vel impedito ſeu caudenti: aut nō ſint recepti. Aut ſint tres altiores a ſolo occidētales: aut in quartis feminini: et debili tate ſolis eſt: vt ſit in ſignis feminini: aut in qrtis feminini: niſi ſit in do mo nona: et debilitas trum inferiorum eſt vt ſint orientales: aut quartis ma ſculini.

Glossa ſuper textu de infortunio planetarꝝ.

X infortunio vero planetarum. Dicit qꝝ pl a nete ſiunt infor tunate id eſt infortunant quando ſunt in aspectibus malorū. et quando coniunguntur malis per corpus vel per aspectum ita qꝝ inter eos et corpus mali vel inter eos et radios mali ſit minus termino vnius planete. Et infortunantur qn ſunt in terminis ma lorum aut in domibus malorū. Verbi gratia. iupiter vel venus infortuna tur in terminis saturni et martis et in domibus eorum. Et infor tunantur qn infortune eleuant ſup ipſos. ita quod ſunt infortune in. 10. vel. 11. ſigno nera ſuper ab ipſis. Tutta quod intelligendū eſt qꝝ planeta existens in. 10. ſigno ab aliū eleua. alio dicit eleuari ſup ipſuꝝ. ſicut existens in. 10. domo eleuat ſup ascēdes: et ſi iſtud fiat ſine receptione eſt peius. Verbi grā: pon o quod iupiter ſit in principio sagittarii et saturni in pncipio ḷginis: in hoc caſu saturnus ele uat ſup iouem. Virgo enim eſt decimū ſignum a sagittario. Infortunant etiā quando ſunt in coniunctione ſolis: vel in oppolito ſolis: vel in aspectu

Alkabitij astronomi tractatus.

eius quarto. Etiaꝝ infortunant̄ qñ sunt in capitibꝫ suoꝝ genzahar idest in intersectionibus deferentium eoꝝ cū eclyptica siue in capite vel cauda draconis eoꝝ: vel ppe hec loca per. 12. gradus vel infra maxime si in his locis luna fuerit impedita ab eis: vel sol scilꝫ vt luna: vel sol iungat̄ eis in his locis vel aspiciat eos aspectu inimico. Ratio aut̄ quare infortunant̄ in his locis est q̄ possunt ibi eclypsari. Infortunant̄ etiā qñ distat a sole per quatuor gradus ante vel retro. Et qñ fuerint inter corpora vel radios duorum malorum: ita qđ separantur ab uno malo corpore vel aspectu et iungant̄ alteri malo: aut fuerit malus: vel radij eiꝫ in signo qđ est ante eū et alter malus vel radij eius in signo qđ est post eū. tūc enim dicitur obfessus. Verbi grā: pono q̄ Iupiter sit in virgine et in. 11. gradu: et mars vel radij martis sunt in 10. gradu eiusdem et saturnus vel mars sunt in. 12. gradu eiusdem in hoc casu iupiter dicereſ obfessus a duabꝫ infortunis. Eodē mō dicit de signis q̄ sūt obfessa qñ unus malus est in eius principio et alter in eius fine. S̄ qñ sol vel fortuna aspicit planetā vel signū obfessum aspectu sextili: vel tertio: ita q̄ sit aspectus ad. 7. gradus ppe vel infra: tūc p̄ talem aspectum soluit obfessio. Infortunant̄ etiā qñ sunt retrogradi vel cōbusi aut cadentes ab angulis. Et debilitātur qñ sunt tardi cursus qđ vadant minus medio motu eoruꝝ. Et qñ sunt in statione prima euntes ad retrogradationē: aut q̄ sint in gradibus tenebrosis: aut planete masculini in signis vel gradibus femininis: et in die sub terra et in nocte sup terraꝝ: aut feminini in signis masculiniꝫ et in gradibꝫ masculiniꝫ et in die sup terrā et in nocte sub terra. Hoc em̄ est cōtrariū haim idest similitudini eoꝝ. Et debilitant̄ siue infortunant̄ qñ sunt in locis oppositis dignitatū suarū: aut q̄ sint in latitudine meridiana ab eclyptica maxime si fuerint descendentes in eadeꝝ latitudine: aut sint in via cōbusa. s. a medietate libievicꝫ ad mediū scorponis: aut sint functi planete retrogrado: aut cadēti: aut qđ non sint recepti. Et tres superiores. s. saturnus Iupiter et mars debilitant̄ cū fuerint occidētales a sole: aut in qrtis femininis: et sol debilitat̄ in signis et in qrtis femininis: nisi fuerit in nona domo: q̄ illa gaudet. Tres inferiores. sc̄ venus mercuriꝫ et luna debilitant̄ in signis et in qrtis masculinis. Et orde planetis qđ sunt qdā eoꝝ se inuicem diligētes. Dicit qđ quidam planete diligunt se inuicē et quidam habent se odio: et patet in littera: et sic cōpleta est expositio tertie differentie alkabitij introductorij ad iudicium.

De amicitia et odio planetarū.

Teretus.

Dicitur in planetis q̄ sint quidā eoꝝ se inuicem diligētes et odītes: nā de diligentibus qdā antiquos rū dixerūt q̄ Iupiter diligit oēs planetas et sit amicus eoꝝ et ipsi illius p̄ter marte. Veneris amici sunt oēs planete et oēs diligūt eis p̄ter saturnū. **Saturni** aut̄ amici sunt Iupiter Sol et Luna et inimici eiꝫ Mars et Venus et ipsa plus h̄c eū odio. **Et amici** martis est Venus et ceteri planete odio habent eū et plus Iupiter et Sol. **Solis** vero amici sunt Iupiter et Venꝫ et inimici Mars Mercuriꝫ et Luna. **Mercurij** amici sunt Iupiter Venus et Saturnus tūc: et inimici eiꝫ sunt Sol et Luna et Mars. **Lune** aut̄ amici sunt Iupiter et Venꝫ et Satur-

nus. et inimici Mars et Mercurius. Capitis draconis amici sunt Jupiter et Venet et inimici Saturnus et Mars caude non amici Saturnus et Mars inimici Sol et Luna Jupiter et Venet. Et sunt alle species inimicitie cum fuerint duo planetae habentes dominos suas oppositas. ut Mars et Venus: et cum co-
iunguntur aptio portantur. Tertia quod species inimicitie est ut sint duorum planetarum exaltationes opposite. Fortior autem planetarum amicitia est: ut concordet planeta cum planeta in natura et in qualitate atque substantia et parte sicut con-
cordat Mars cum sole: qui utrumque concordat in caliditate et siccitate et acutio-
ne et celeritate: et est dominus exaltationis eius in qua apparet eius fortitudo: et
ut concordat Luna et Venus in frigore et humiditate: et est dominus exaltationis
eius. Cum autem concordauerint duo planetae in natura et substantia: ut Jupiter
et Venus sunt amici.

Differentia quarta in expositione nominum astrologorum. Textus.

Cprosequamur tunc expositionem nominum astro-
logorum. Initium horum est. Cognitio et res significantes de destructiones seu mutationes quae sunt in hoc seculo ex coniunctionibus: quorum numerus est sex: maior autem omnibus coniunctionibus est conjunctio saturni et Jovis in
initio arietis et hic fit in. 960. annis. Secunda autem eius
conjunctio est in initio ventus et iuniorum triplicitatis et hec fit in
240. annis. Intergatur enim in unaquaque triplicitate duo-
decies: et fortassis facilius in unaquaque triplicitate. 13. coniunctiones: deinde
mutata eorum conjunctio ad triplicitatem quam huius succedit. Tertia autem conjunctio
est saturni et martis in initio canceris que fit in omnibus. 30. annis. Quarta quoque est coniunctio Iovis et saturni in unoquoque signo que fit in omnibus
20. annis. Quinta est descensio luminaris maioris in punctum et equi
noctis vernalis temporis: scilicet ingressus solis in capite arietis que fit in
omni anno. Sexta est coniunctio luminarium et oppositio eorum que
fit in dimidio culus mensis lunaris. Et quando dicitur ascendens con-
iunctionis dicitur vel significatur ascendens mundi. Id est signum quod
ascendit hora introitus solis in predictum punctum equinoctis vernalis
in initio scilicet illius anni quo debet fieri coniunctio predicta.

Glossa sup textu differentie quarte.

Qifferentia quarta in expositione nominum
astrologorum. Cognitio tribus differentiis huius
de esse circuitus signorum essentiali et accidentaliter in prima dif-
ferentia. et de naturis septem planetarum in secunda differentia et de his
que accidunt septem planetis in semetipsis: et adiuvicem. s. in tertia diffe-
rentia. Sequitur quarta differentia in qua exponit nomina quibus videntur
magistri iudicioz et docet ea applicare ad opus. Et potest tota illa differen-
tia dividit in. 16. partes secundum. 16. capitula quae ponit in ea. In primo capitulo loquitur

Alkabitij astronomi tractatus.

aut de cōiunctionib⁹ magnis cōnumerando eas. In scđo capitulo docet i
nvestigare gradū ascēdētē alicuius nativitatis. In tertio capitulo docet
eligere locū vite in nativitatib⁹. In quarto capitulo docet eligere datoē
annoꝝ vite i nativitatib⁹. In .5. docet eligere planetā dñatoē nativitatis
q̄ p̄eest nato post hylech ⁊ alcochodē. in .6 tractat de profectu annoꝝ na
tivitatis ⁊ mūdi. in .7. cap. docet dirigere significatoē q̄libet ad quēlibet
locū circuli. In .8. docet dirigere gradū ascēdētē in nativitatib⁹. in .9.
docet inuenire duodenarias planitarū ⁊ domonū. in .10. docet inuenire no
uenarias. In .11. docet inuenire decanū. in .12. docet inuenire dñm orbis
sue horū. in .13. docet inuenire annos fridarie in nativitatibus. in .14. do
cet cognoscere q̄s planetarū eleuaſ super alterū. in .15. docet inuenire q̄n
fit apertio portaz. in .16. loquit̄ de horis fortunatis ⁊ ifortunatis: vbi par
tes incipiāt patebit in pcessu. In pmo etgo capt. loquitur generaliter de
magnis pjunctionib⁹ ⁊ dicit q̄ pjunctiones magne sunt res significātes de
structiones sive mutatiōes q̄ fiūt in hoc seculo ⁊ sunt. 6. in numero. ¶ P̄i
ma maior oībus pjunctionib⁹ est pjunctione iouis ⁊ saturni in pincipio arte
ris et hoc fit in .960. annis semel. ¶ Secunda cōiunctio est mutatio con
junctionis iouis ⁊ saturni de vna triplicitate ad aliā: ⁊ hoc fit in .240. an
nis semel. Et quando venit coniunctio eorum ad aliquā triplicitatem an
teq̄ exeat illam duodecies coniungitur. Verbi gratia: coniunctio iouis ⁊
saturni nūc est in triplicitate aerea ⁊ incipit in signo geminorū anno dñi
1325. ab illo tpe in .20. annis. s. anno dñi. 1345. cōiungenf in aquario. ⁊ ab
illo in .20. annis pjunctione in libra ⁊ postea i geminis: ⁊ ita fīm hūc ordīnē
donec tribus signis duodecies pjunctione et si multiplicaveris. 20. per .12.
inuenies. 240. annos post quos cōiunctio mutabit se et intrabit triplici
tatez aquaticā ⁊ stabit ibi similiter per .240. annos ⁊ sic de alijs triplicita
tibus intelligas: ⁊ intelligas q̄ sicut dicit qđ pjunctione maxima reuertif in
960. annis ad pincipiū aries. i. ad triplicitatē igneā: ita pjunctione intrā
pincipiū alicuius alterius triplicitatis nō reuertif ad pincipiū eiusdē nt
si post .960. annos stabit igif ut supra dictū est in q̄libet triplicitate. 240.
annis. triplicitates sunt quatuor: multiplica igif. 240. per quatuor: ⁊ inue
nies. 960. annos. ¶ Tertia pjunctione est maris ⁊ saturni i cāro in qbusli
bet .30. annis. ¶ Quarta cōiunctio est iouis ⁊ saturni quocūq̄ signo fue
rit: ⁊ hoc fit in .20. annis semel. ¶ Quinta pjunctione est introitus magni lu
minaris in primū minutū equinoris vernalis. i. arietis. ¶ Sexta cōiunctio
est solis ⁊ lune ⁊ eorū oppositio. Et q̄n dicit ascēdēs pjunctionis magne
intelligif de ascēdēte. s. introitus solis in arietē in illo anno in quo debet
fieri illa pjunctione. Verbi grā: pjunctione iouis ⁊ saturni fuit i geminis āno dñi
1325. Et ascēdēs introitus solis in arietē in illo anno fuit taurus. 20. gra
duis: taur⁹ ḡ est ascēdēs ill⁹ cōiunctiōis. Iste cōiunctiōes q̄ dicte sūt vocā
tur cōiunctiōes magne. Alię multe sūt cōiunctiōes i planetis qđū numer⁹
est. 120. p̄ 3 ptolomeū in .50. ppositiōe centiloquij. Dicit ei ibi nō obliuiscā
ris eē. 120; cōiunctiōes q̄ fiūt in stellis erraticis. In illis em̄ est maior seia
eoꝝ q̄ fiūt in hoc mūdo suscipiēt incremētū ⁊ decremētū. Ille alij ibi in com
mento numerat eas: dicit qđ quedā sūt cōiunctiōes binarie ⁊ qđā triua
rie qđam quattinarie quedā quinarie quedā senarie quedam septenarie.
Binaria autē cōiunctio est quādo duo planete tantū coniunguntur: et hoc

potest. 21. modis variari. Ternaria coniunctio est qñ confungunt tres planetæ et hoc pōt variari triginta quinque modis. Quatinaria coniunctio est qñ coniungunt quatuor planetæ: et h̄ pōt variari similiter. 35. modis. Quintaria coniunctio est qñ coniungunt quinque planetæ et hoc pōt variari. 21. modis. Senaria cōiunctio est qñ coniunguntur sex planetæ: et hoc pōt variari. 7. modis. Septenaria nō est nisi una scz cōiunctio omnium septē planetarū. Et si p̄putaueris seu addideris hos numeros predictos ad inuicē inuenies. 120. Qui volunt singulas numerare inuenient eas numeratas in commento propositionis preallegate.

De annimodar. i. gradus ascendentis nativitatū inuestigatiōe. Text⁹

Ter hoc annimodar qđ est inuestigatio gradus ascēdētis alicui⁹ nativitatis: et putant multi astrologoi⁹ q̄ inueniat p eundē idē gradus ascēdētis nativitatis alicui⁹ ius. sed hoc falsum est. et hoc itaq̄ patefecit in libro meo quē fecit de annimodar. s̄z inuenit p eundē dignior oīb⁹ gradib⁹ circuitus post gradū ascēdētis in eadē hora s̄m cursum naturalē: et cōcordat multo tiens id est accidit aliquā inuentā per eū gradus. Qui⁹ rei cognitio est vt cōsideretur gradus cōiunctiōis vel gradus preuentiōis q̄ fuerit aī ipsa⁹ nativitatez: et si fuerit coniunctio illi nativitati propior vocat ipsa⁹ nativitas cōiunctionalis. et si fuerit preuentionis illi propior dicit⁹ preuentionalis. id est in qualicunque eoz fuerit nativitas in cōiunctione. scz vel preuentiōe eodē modo et nomine nativitas predicta nuncupat. et q̄ gradus coniunctionis est id est gradus in quo iungunt luminaria nulla est inquisitio: nec indiget expositiōe sua in preuentione autē q̄ vñū quoq; luminarium est in gradu. id est in diuersis gradibus. Necesse est nobis scire quem horū graduū velit intelligi gradū preuentionis: etiā dixit Ptolomeus: q̄ gradus illius luminaris qđ fuerit super terram est gradus preuentionis. et quidā sapientū dixerūt q̄ si venerit in preuentione q̄ vnum luminariū sit in gradu orientis et alterum in gradu occidentis: tūc gradus orientis erit gradus preuentionis. Et dixit Uellius: quia gradus preuentionis est gradus in quo fit impletio volens intelligit gradū lune. sed q̄ hoc est opus Ptolomei op̄z i hoc nos redire ad eius infam. cū ergo gradus cōiunctionis vel gradus preuentionis certissime patuerit constituēt gra. ascēdētē per extimationē hore nativitatis et quatuor angulos reliquas domos: deinde aspices gra. cōiunctionis: vel gradū preuentionis que fuerit ante nativitatē: et quis planetarū in eo fuerit dignior vel fortior in eadē hora cōiunctiōis vel preuentionis per multitudinē dignitatū seu potestatū. i. cōsiderabis quis planeta rū habet maius dñm in eodem loco. Hunc ergo planetā equabis ad horā opinatā nativitatis. Deinde aspices vtrū sit gradus illius planete i signo in quo est propior gradui. p. domus aut gradui ascēdētis et cui hōz p̄pior fuerit facies hūc angulū ad instar gradus ipsius planete et ei⁹ minutū et diuides. xij. domus per eū dixit. Ptolomeus si planete plures convenerint in domino eiusdem loci et fuerint equales in fortitudine constituēt dñm locū illum qui fuerit dñs baīam q̄ si in hoc etiam cōuenerint cōstitues eum qui velocius debet mutari ab esse suo ad id quod fuerit melius. i. eum qui

Alkabitij astronomi tractatus.

volverit exire de aliquo signo in quo fuerit: et intrare alius in quo haberet plures dignitates: vel si fuerint orientales a sole cliges eum quod soli fuerit propinquior non fuerit sub radiis. Si vero in angulo fuerit ille est eligendus qui gradui eiusdem anguli fuerit propinquior: et hoc intellige.

Glosa sup textu De investigatione gradus ascendentis.

Tex hoc annimodar quod est. In hoc capitulo auctor docet inuestigare gradum ascendentem alicuius nativitatis supposito quod sciat signum ascendens et ignoreat gradus. Et hoc docet secundum sententiam ptolomei non secundum propriam intentionem. Dicit enim ptolomeus. in. 34. propositione centiloqui Almysteli sup locum coniunctionis vel preuentiois est in consimili gradu anguli ex angulis ois nativitatis humanae quod fuerit in illa coniunctione vel preuentione. Et ois gradus quod non est similis gradu almutem sup locum coniunctionis vel preuentiois non est angulus alicuius nativitatis humanae. Sententia littere talis est cum volueris inuenire gradum ascendentem nativitatis alicuius considera coniunctionem solis et lune quod precedit nativitatem vel oppositionem si processit oppositio. Si processit coniunctio nativitas dicitur coniunctionalis: si processit oppositio sive preuentio quod id est nativitas vocatur preventionalis. Si nativitas fuerit coniunctionalis: considera gradum in quo coniunguntur lumina. scilicet gradum zodiaci in quo fuit coniunctio precedens illam nativitatem. et vide quod planetarum sit fortior in gradu per multum dinem testimoniorum ille enim est almutem super locum coniunctionis. Quia ergo eum ad horam nativitatis quo equato constitue ascendens ad horam nativitatis secundum estimationem. ita tamquam quod sis certus de signo ascendentem. Si enim deficeres in signo hec regula non valeret tibi. Habitudo igitur signo ascendentem horam nativitatis: considera utrum locus planete quem equastis tali dispositioe stat sit propinquior gradui ascendentis vel gradui decime domus et cui eorum fuerit propinquior huic hunc angulum facies similem gradui planete hoc est: posse tot gradus signi existentes in angulo quot gradus pertransiuit planeta de sinu in quo est. Et ut evidenter pateat sententia littere pono in hoc exemplu. Pono quod in hora nativitatis alicuius ascendentis fuit libra. sed nescio quis gradus eius: et pono quod nativitas fuit coniunctionalis et coniunctio precedens ea fuit in. 6. gradu aquarii video quod saturnus est fortior in illo gradu: ergo cquabo saturnum ad horam nativitatis et ponam quod inueniam eum in. 20. gradu virginis video quod saturnus in hunc casu est propinquior ascendentem quam in edio celi secundum ascendentis estimatum faciem ergo angulum ascendentis ad similitudinem gradus saturni hoc est ponam. 20. gradus librae in ascendentem et si fuisset propinquior medio celi fecisset angulum medium celi. 20. gradus signi ibidem existentes. Et ita fac in septima vel quarta ut gaudi bonatus sentit. Si autem nativitas preventionalis fuerit operaberis per gradum oppositionis sicut nunc tibi dixi de gradu coniunctionis id est considerabis planetam habentem plures fortitudines in gradu oppositionis. Sed dubium est de gradu preuentoris cum in preuentione sive oppositione sol sit in uno gradu et luna in opposito quem ergo gradum accipiemus per gradum preuentoris utrum gradum solis vel gradum lune. Dicit auctor secundum intentionem ptolomei quod gradum illius

luminaris accipere debem⁹ qđ fuerit super terrā. **S**i adhuc restat dubiu⁹:
 ponat qđ vnū luminare sit in ortu reliquū in occasu ⁊ sic neutrū erit super
 terrā nec sub terra. **D**icit auctor qđ dā sapientes dixerunt qđ debem⁹ ope-
 rari per gradū illius luminaris qđ fuerit in orientem. **D**einde dicit auctor
 qđ ptolemeus dixit si plures planete cōuenirēt in dño loci cōunctionis
 vel p̄ieūētiōis scz qđ duo planete vel tres i loco illo haberet equales forti-
 tudines videlicet qđ vnus haberet ibi tot fortitudines quot alter: tūc debe-
 mus accipere illū qđ fuerit in suo haim: ⁊ si quilibet eorū fuerit in suo hāz
 tūc debem⁹ accipere illū qui citius deberet mutari ad melius esse id est illū
 qui citius intrabit signū in quo habet plures fortitudines qđ in illo
 signo in quo est. **E**t si fuerit orientales a sole eligat eū qđ fuerit ⁊ soli propin-
 quior dūmodo nō sit cōbusitus. **C**urta istam partē notandū est qđ alter
 est modus inuestigandi gradū ascēdētis natīuitatis ⁊ ille modus accipi-
 tur a sententia ptolemei in. 51. propositōe centiloquiū vbi dicit. Locus lu-
 ne in natīuitate est ipse gradus ascēdēs de círculo in hora casus sperma-
 tis in matrīcē ⁊ locus lune hora casus spermatis est gradus ascēdēs hora
 natīuitatis. **E**st etiā intelligendū ad evidētiā dicendorū qđ more infantū
 in vteris matrum non sunt equales fīm qđ dicit Haly in cōmento propo-
 sitionis sā allegate. **M**ore aut sunt distīncte in. 3. scz maiorē morā ⁊ in me-
 diaz in minorē. minor aut mora cōtinet. 258. dies. **M**edia mora cōtinet
 273. **M**aior mora cōtinet. 288. dies. **E**t differentia inter maiorē ⁊ minorē
 sunt. 30. dies. **I**stud est intelligendum de his que nascunt fīm cursum na-
 turalē. **D**e abortiuis aut ⁊ de his qui nascunt i septimo mense hec regula
 nō tenet. **Q**uantitas aut more infantis in vtero accipit a loco lune in figu-
 ra hora natīuitatis. **S**i ei in hora natīuitatis luna fuerit in principio septi-
 me domus sup terrā: scz supra orīzontem occidentale: tūc infans fuit in vte-
 ro matris per morā minorē: scz per. 258. dies. **E**t si luna fuerit in hora natī-
 uitatis in gradu ascēdente: tūc infans stetit in vtero per morā mediā scz
 per. 273. dies. **E**t si luna fuerit hora natīuitatis in gradu qui est ante gra-
 dum occidentis: tūc infans stetit in vtero per morā maiorē. scz. 288. dies.
Cl. **E**t nota qđ cū luna in natīuitate est in parte occidentali prope orīzontē
 si astronomus credit eam esse super terrā quando est sub terra vel ecōtra
 errabit in hora cōceptionis per. 30. dies. **S**i vero luna fuerit super terram
 elōgata ab occidente id est inter orientē occidens mora in vtero est maior
 minori mora ⁊ minor media. **D**ico qđ est maior minori mora fīm quantita-
 tem elongationis lune ab occidente. **E**t si luna fuerit sub terra elongata
 ab ascēdēte mora in vtero est maior media ⁊ minor maior ⁊ est maior me-
 dia fīm quantitatē elongationis ab ascēdēte. **L**um fīm hanc viam
 volueris gradū ascēdētis natīuitatis alicui inuestigare cōstitue ascēdēs
 ad horā natīuitatis secundū estimatiōē propinquiore quātū poteris ve-
 ritati ⁊ equa lunam ad illā horā: ⁊ vide in quo loco ceciderit in figura: qđ si
 ceciderit in principio septime domus subtrahe ab hora natīuitatis. 258.
 dies. **E**t remanebit hora conceptiōis. **S**i vero ceciderit inter septimā do-
 mū ⁊ ascendens. s. sup terrā vide p̄ quod gradus sit elōgata a gradu occi-
 dētis ⁊ p̄ quibuslibet. 12. gradib⁹ accipe unum diē ⁊ p̄ quolibet gradu
 qđ fuerit ultra. 12 accipe duas horas quos dies ⁊ horas adde super moraz
 minorē. s. super. 258. dies. **E**t totū subtrahe ab hora natīuitatis ⁊ rema-

Alkabitij astronomi tractatus.

nebit tps cōceptionis. Si vero ceciderit in ascēdēte subtrahē ab hora natuitatis. 2.73. dies remanebit tps cōceptiōis. Si nō ceciderit inter ascēdens et septimā. s. sub terra cōsidera cōtū sit elōgata a gradu ascēdēte et p qbuslibet. 12. gradib⁹ accipe vnum dīe et p quolibet gradu rcsiduo duas horas et numerū dierū et horarū prouenteite adde sup morā mediā et totū subtrahē ab hora natuitatis. Si nō luna ceciderit in fine sexte dom⁹ subtrahē ab hora natuitatis morā maiore et remanet hora cōceptiōis. Hora igit cōceptiōis nota: equa lunā ad illā horā et gradus ī q̄ inuicta fuerit fuit ascēdēs in hora natuitatis. Licet hec via sit vera scđ̄ intēctionē fete oīuz sapientū. videſ tñ mihi et cert⁹ sum q̄ nō sufficit ad inuestigandū in casu vbi nō habeo gradū ascēdentē n̄iſi p estimationē. Supponit ei q̄ sciā elōgationē lune a gradu occidētis vel ab ascēdēte: et si ignorē gradū ascēdētē et p cōsequens gradū occidētis q̄o potero scire distātia lune ab aliquo illoꝝ nescio. Posito ei q̄ estimatio mea deficiat p. 12. gradus distātia lune ab occidēte vel ab ascēdēte etiā deficiet p. 12. gradus et p illis deberet accipi vna dies et sic deficiet hora cōceptiōis in vna die et defect⁹ vltim⁹: scđ̄ in gradu ascēdētis erit quātū luna mouet vna die. **E** Additio. Edequabie gradū ascēdētis vel decime v̄ septime v̄ q̄rte dom⁹ cui fuerit ppiquior almutē cōunctionis v̄ oppositiōis luminarioꝝ. Elmutē aut̄ habebis a domo vel exaltatiōe v̄ ito vel facie qđ cōtingit qñ pcedētes sunt retrogradi.

Additio.

De significatore vite.

Textus.

 Tex hoc hylech. I. locus vite in natuitatib⁹ cui⁹ scientia est: ut p̄io aspicias horā natuitatis: q̄ si fuerit ī die accipies a sole: q̄ si fuerit aī gradū signi ascēdētis p. 5. gradus aut̄ ifra: aut̄ fuerit i. 10. vel. 11. siue masculinū fuerit ipsū si gnū seu femininū apt⁹ erit: ut sit hylech. Si aut̄ fuerit ī his trib⁹ locis. s. i septiā v̄ octaua v̄ nona ī signo mas. siī apt⁹ erit: ut sit hylech. Si nō fuerit ī his trib⁹ locis ī signo feminino non erit apt⁹: ut sit hylech. Haic aspicias lunā q̄ si fuerit ī ascēdēte v̄ scđ̄ ī tertia: aut̄ ī septiā vel octaua erit apta hylech siue masculinū siue femininū fuerit signū. Et si fuerit aī gradū signi ascēdētis p. 5. gradus vel infra: aut̄ fuerit i. 10. vel. 11. aut̄ ī q̄ta vel quita vel ī septima ī signo feminino apt̄ hylech. Si aut̄ fuerit ī aliquo istoꝝ ī signo masculino nō erit apta hylech si fuerit ī die natuitas. Si nō natuitas fuerit nocturna ī ciplam⁹ a luna q̄ si fuerit ī aliquo p̄dictoꝝ locoꝝ: p̄ 3 q̄ p̄dixim⁹ erit apta hylech. Si aut̄ luna nō fuerit ī eius aspicias post h̄ ad sole. q̄ si fuerit aī gra. 7. per. 5. gra. v̄ ifra: aut̄ si fuerit i. 4. v̄ i. 5. erit apt⁹ ut sit hylech siue signū fuerit masculinū siue femininū si nō fuerit aī ascēdētē. 5. gradib⁹ vel infra: aut̄ ī ascēdēte: vel ī scđ̄ signo mas. aptabif̄ etiā hylech. Si aut̄ fuerit ī aliquo istoꝝ locoꝝ ī signo feminino nō erit aptus hylech. Qđ si luminariū aliquo non fuerit aptū hylech Aspice post hoc natuitatē: vtrū sit cōunctionalis aut̄ p̄uenētionalis ī. vtrū sit post cōunctionē vel p̄ciuentione. Qđ si fuerit natuitas cōunctionalis et fuerit gradus cōunctionis ī aliquo anguloꝝ. vel ī succedēti angulo: erit ī loco apto hylech. Si nō predict⁹ grad⁹ fuerit cadens ab his octo locis idest ad angulis et a succedētib⁹ angulis nō erit hylech. Aspicias tunc gradū partis fortune: qui si fuerit ī aliquo angulorum vel in

succedentibus angulis: erit in loco apto hylech. Si vero cadens fuerit ab his octo locis. Et spicies post hoc gradum ascendentis constitues eum hylech. Si vero nativitas functionalis fuerit: incipies a gradu pueritatis. Et spicies quae cum sicut unus fecisti in gradu pueritatis: et post ipsum gradum per gradus fortune post ipsius gradum ascendentis eo ordine quod prediximus in gradu pueritatis. De sexu autem signorum non curabile. Id est non aspices utrum sint signa illa mas. vel fem. nisi tempore in luminaribus hoc est in gradu pueritatis vel pueritatis et ascendentis et per gradus fortune non consideres utrum sint in mas. signis vel fem. tamen in angulis quae in succedentibus angulis sunt. sed hec quantum tempore erunt: tunc apta hylech cum fuerint in his octo locis. t. in angulis vel succedentibus eorum: si vero fuerint in locis recendentibus. t. cadentibus ab angulis non erunt apta hylech. Apparet itaque quod sol sit hylech aptus in die et nocte super terram et sub terra in. ii. locis super terram in. 6. locis: et sub terra in. 5. Luna quae apta erit hylech in die et nocte super terram et sub terra in. 5. et sub terra in. 6. et cum hoc si fuerit luna in his locis sub radibus solis non erit apta hylech. Et spicies autem hylech in angulis et succedentibus eorum secundum equatum. 12. domus circuitus per gradum horarum ascendentis secundum exponit et opus in canone planetarum. t. in libro cursus planetarum. Cumque queritur domus hoc modo omnis planeta quod fuerit anno gradus signi ascendentis vel cuiuslibet domus per. 5. gradus vel infra erit fortitude eius valida in domo que ei succedit: et omnis locus ex locis que predictum est aptus hylech: si spererit eum aliquis dominorum illius qui sit dominus domus: aut dominus exaltationis: aut dominus termini: aut triplicitatis: aut dominus faciei: et si non: non erit aptus hylech.

Glossa sup textu et ex hoc hylech.

Tex hoc hylech. **I**n hoc capitulo auctor docet est: **H**ylech significator vite in nativitatibus. **S**ua littera est ista. **I**n eligendo significatore vita debemus incepere a sole si nativitas fuerit in die et si inuenierimus ipsum ante gradum ascendentem per. 5. gradus vel infra id est si inuenierimus ipsum sole. in. 5. gradibus quod ascenderunt super orizontem: scilicet in fine. 12. domus aut si inuenierimus ipsum in. 10. domo vel. 11. domo accipiemus solem pro hylech siue fuerit in signis masculinis siue in signis femininis. **S**i vero non fuerit in his signis debemus incepere: si fuerit in 7. vel. 8. vel. 9. domo in signis masculinis adhuc accipiemus ipsum pro hylech. **S**i vero his tribus locis interdictis: scilicet in septima domo octana vel nona esset in signis femininis non esset aptus ad hoc quod esset hylech. **S**i igitur sol non fuerit aptus hylech aspiciemus ad lunam si ea inuenierimus in ascendentem vel in. 2. vel in. 3. domo aut in. 7. vel. 8. domo ipsa erit hylech siue fuerit in signo masculino siue feminino. **S**i vero non fuerit in his locis aspiciemus si inuenierimus eam ante gradum signi ascendentis per quinque gradus vel infra aut in. 10. domo. 4. aut in. 5. in signo feminino adhuc ipsa erit hylech. **S**i autem in his locis esset in signis masculinis non esset apta hylech. **S**i vero nativitas fuerit in nocte debemus incepere primo a luna. **S**i inuenierimus eam ante gradum occidentem per quinque gradus vel infra id est in illis quinque gradibus qui sunt sub terra ex parte occidentis aut in aliquo aliorum locorum

Elkabitij astronomici tractatus.

predictorū p̄ modū dictū ipsa erit hylech. Et si ipsa nō fuerit apta aspiciem⁹ ad sole q̄ si fuerit ante gradū septime dom⁹ p. 5. gradus vel infra: scilicet sub terra aut fuerit in. 4. vel. 5. domo erit aptus hylech siue signa sint masculina siue feminina. Et si fuerit in ascendēte vel in. 2. domo in signo masculino erit apt⁹ hylech in feminino nō. Si nō luminaria nō fuerint apta ut sint hylech aspiciemus vtrū cōiunctio precessit natuitatē vel oppositio q̄ si p̄cessit cōiunctio aspiciemus gradū cōiunctiōis: scilicet illū gradum in quo luminaria fuerūt cōiuncta ante natuitatē. et si inuenierimus ipsū gradū in aliquo quattuor angulorū vel in aliquo succedentiū accipiemus ipsū p̄ hylech. Et si nō inuenierimus ipsū in aliquo angulorū neq; succedentiū. Debemus aspicere ad gradū partis fortune qui si fuerit in aliquo angulorū vel succedentiū debemus ipsū accipere pro hylech. Si vero nō fuerit in aliquo horū loco debemus vltimo accipere gradum ascendētē natuitatis. Si aut̄ oppositio precessit natuitatē debem⁹ aspicere ad gradū oppositōis sicut dictū est de gradu cōiunctionis et postea ad partē fortune et vltimo ad gradū ascēdētē natuitatis: nec oportet in gradu cōiunctionis vel p̄uentonis vel partis fortunā aspicere vtrū signa sint masculina vel feminina. Et sic patet q̄ sol p̄t esse hylech i die et nocte sup terrā et sub terra in. 11. locis. P̄t em̄ esse sup terrā hylech in sex locis et sub terra in. 5. Et luna sit p̄t esse hylech in. 11. locis. P̄t em̄ sub terra esse hylech i sex locis et sup terrā in. 5. Si aut̄ luna in aliquo predictorū loco fuerit cōbus sta sub radīs solis nō erit apta hylech. Et cū fuerint domus equate secundū doctrinā tradītam in canonibus astrolabijs et tabularū p̄imi mobilis oīs planeta qui fuerit ante ascēdēs vel ante principiū alicuius alterius domus per quīnq; gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo q̄ succedit. Et oīs locus ex locis predictis nō p̄t esse hylech nisi aspiciat eū alii quis planeta habens dignitatē in loco illo: scilicet q̄ sit dñs domus vel dñs exaltationis aut triplicitatis aut termini aut faciei. Tota sentētia littere hylech qd̄ potest reduci ad pauca. Quinq; sunt loca a quib; recipitur hylech id est significator vite q̄ sunt hec: sol: luna: gradus cōiunctionis vel p̄uentiōis p̄s fortune grad⁹ ascēdēs natuitatis si natuitas fuerit i die icipēdū est a sole. Et si nō fuerit in locis aptis fm̄ qd̄ p̄dictū est recipenda est luna. Et si nō fuerit apta recipiēdus est gradus cōiunctionis vel p̄uentiōis q̄ si nō fuerit aptus recipienda est pars fortune. Et si non fuerit apta recipiēdus est gradus ascēdētis natuitatis. Dicit ptolomeus q̄ hylech nūq̄ debeat accipi ab aliq; loco existēte subterra. Dicit em̄ et conuenit vt nō operemur in re tā nobilit̄ sicut ista p̄ id totū qd̄ est sub terra sed semp̄ per id qd̄ ascendit et appareat sup terrā. Nec conuenit nō operari per signū qd̄ ascēdens non aspicit nec p̄ signum qd̄ ascēdit ante ascēdens qd̄ dicitur dominus laboris id est domus. 12. quia est cädēs ab angulorū plus etiā: quoniam fumositates que eleuantur ab humoris terre turbant virtutē eius que vent ab ea ad terrā cum spissitudine ac lugubritate sua: et damnat eam propter qd̄ apparēt colores et magnitudines stellarū existentium in hac domo alterius maneriet q̄s sunt p̄ naturā eoz. Haly Abenragel dicit sapientes in hoc sunt plurimū discordati: tamen id in quo maior pars eoz cōcordat est q̄ incipit p̄mitus in natuitatib; diurnis a sole et incipit si est in aliquo angulo vel succedēti et in signo masculino et in q̄rta masculina et

aspererit aliquā dignitatū suarū erit ipse hylech: et si ita nō fuerit nec aspererit aliquā dignitatū suarū nō erit ipse aptus pro hylech: et perquisires tūc hylech a luna: et si eā inuenieris in angulo vel in succedenti et in signo feminino et in quarta feminina et aspererit aliquā dignitatū suarū accipe eam pro hylech alioquin nō erit apta: tunc aspice natuitatē si fuerit cōiunctionalis accipe hylech a gradu ascendentē: et si dīs aliquis habēs ibi aliquā dignitatē aspererit gradū illū accipies eū pro hylech. Et si ascendens nō fuerit aptū perquisiras hylech a parte fortune. Et si pars fortune nō fuerit apta perquisiras hylech a loco cōiunctionis vel oppositionis precedētis natuitatē. Et si nō fuerint apti natuitas nō habebit hylech. Et oportebit te necessario reuerti ad dirigendū per athazir loca hylech ad loca fortunārū et ad radios earū et ibi inuenies locū finis. Et si natuitas fuerit nocturna perquisiras pūmītus hylech a luna sicut incepisti perquirere de dīe a sole. Et si ea inuenieris in angulo vel in succedenti in signo feminino et in quarta feminina et aspererit aliquā dignitatū suarū ipsa erit hylech. Alioquin perquisiras hylech a sole et si eū inuenieris in angulo vel in succedenti in signo masculino: et in quarta masculina et aspererit eū habēs dignitatē ibidē accipias eū pro hylech alioquin nō erit aptus. Et tunc si natuitas fuerit p̄euentionalis perquisiras hylech a parte fortune sicut perquisiuit a luna et sole. Et si pars fortune nō fuerit apta perquisiras hylech a gradu ascendentē. Et si aliquis eorū nō fuerit aptus pro hylech perquisiras hylech a gradu cōiunctionis vel p̄euentionalis precedētis natuitatē. Et si fuerit in angulo vel in succedenti: et fuerit aspectus ab aliquo habēte ibi aliquā ex quinque dignitatibus accipe eū pro hylech. Et qn̄ sol fuerit hylech et nō habuerit alcochodenē perquisiras hylech a gradu lunae si ille. i. gradus lune fuerit hylech et nō habuerit alcochodenē perquisiras hylech a gradu ascēdēte si natuitas fuerit cōiunctionalis. et si gradus ille fuerit hylech et nō habuerit alcochodenē perquisiras hylech a parte fortune. Tamen si natuitas fuerit p̄euentionalis incipe pūmītus a parte fortune: et si fuerit hylech et nō habuerit alcochodenē aliquis horū perquisiras hylech a gradu cōiunctionis vel oppositionis antecedētis natuitatē: et si nullus eorum habuerit alcochodenē: quoniam natus nō habuit hylech nec alcochodenē est significatio vite ac durabilitatis modice. Et scias q̄ in hylech qui perquisitur ab ascēdētē a parte fortune et a gradu cōiunctionis vel p̄euentionalis nō aspicit masculinitas nec femininitas signorū neq̄ quartarū. Et dicit maior pars sapientiū q̄ luna ī tertia domo apta est ut sit hylech: q̄ gaudet ī ea et dicunt sibi q̄ soli in nona domo conuenit esse hylech: q̄ gaudet ibidem.

¶ De alcochoden.

Textus.

Tex hoc alcochoden qui est significator vite. i. dominus annorum vel dans annos quē cum volueris sciēre et iam prenōsti hylech eo ordine quē predicit: aspicias dominum dominus hylech: aut dominū exaltationis eius: aut dominum termini eius: aut dominum triplicitatis: aut factei eius: quis horū fortior fuerit et attentior in loco hylech: et si aspererit hylech et te dignior alcochodenē. q̄ si nō aspererit hylech qui fuerit pluris auctior

Alkabitij astronomi tractatus.

tatis aspicias cū qui fuerit auctoritatis minoris donec inuenias aliquem ex illis qui aspiciat: q̄ si non aspercerit hylech nō poterit ille locus esse hylech: et tūc queres ab alto hylech et iterū queres ab eodem secūdo hylech alcochoden eo ordine quo prediximus: q̄ si equales fuerint duo planetæ vel tres in auctoritate gradus hylech. et aspercerit tertius erit dignior alcochoden qui fuerit fortior loco. Si vero fuerint equales in fortitudine loci scilicet. ubi fuerint ipsi planete erit ille alcochoden qui propterea fuerit gradus hylech. ¶ Qutbusdam autem videbatur melius inspicere a domino domus qui si aspercerit hylech ponebant eū alcochoden et nō considerabāt alterum: et si non inuenissent dñm domus aspicientem hylech accipiebāt dominum exaltationis quē si aspicere viderent hylech ponabāt alcochoden eum et non considerabant aliud: similiter faciebant de domino triplicatis termini atq̄ faciei per ordinem: et erat Porothius preponens dominum termini in hoc domino domus. Et quidam dixerunt q̄ si equales fuerit duo planetæ vel tres vel plures in dignitate: et in propinquitate aspectus gradus hylech ille erit alcochoden qui erit in loco laudabilis a sole id est qui fuerit cum sole in uno gradu per. 51. minuta. aut infra: vel propinquierit gradus anguli. aut in initio ortus sui id est cum mane apparuerit aut fuerit in statione sua secunda: vel in aliquo esse scilicet laudabilis a sole sicut prediximus ipse erit alcochoden. Si vero gradus Solis fuerit hylech et fuerit in Brietevel in Leone erit Sol hylech: et alcochoden simul et non considerabitur aliud alcochoden preter eum: similiter si fuerit gradus Lune hylech: et fuerit in Tauro vel in Cancro habeto eam pro hylech et alcochoden: simul et non considerabis alcochoden aliū preter eā.

Glossa super textu alcochoden.

Ter hoc alcochoden. In hoc capitulo docet auctor eligere alcochoden qui ē dator annoꝝ vite. Sententia littere est talis cū volucris scire q̄s planetarū est dator annoꝝ vite debemus aspicere quis planetarū habeat plures dignitates sive fortitudines in loco hylech Verbi gratia: si sol fuerit hylech debemus respicere planetā fortiorē in loco solis. Et si luna fuerit hylech debemus respicere fortiorē in loco lune: et sic de alijs locis intelligendū est. Et si talis planeta aspercerit locū hylech a q̄cū q̄ aspectu debemus ipsum accipere pro alcochoden. Si vero nō aspercerit debemus respicere aliū post illū. scilicet planetā qui h̄z in loco hylech aliquas fortitudines: sed non tot sicut primus dñs gradus. Verbi gratia: si unus habeat in loco hylech sex fortitudines et aliū habeat ibi. 5. v. 4. fortitudines si primum nō aspercerit locū hylech nō poterit esse alcochoden: tunc si secundus aspercerit locū hylech debemus ipsum accipere pro alcochoden: et si ille etiam nō aspercerit debemus aspicere iterū ad alium habentē pauctores dignitates et sic debemus procedere: donec inuentam̄ aliquā aspicientē locū hylech qui habeat aliquā dignitatē in loco hylech: et si nullā planetā inuenierim⁹ aspicientē locū hylech qui habeat ibi dignitatē vel dignitates ille locus nō potuit esse hylech: lo in hoc casu oportet querere aliud hylech secundum modū prius dictū. Verbi gratia: si nativitas fuerit diurna: et sol fuerit in loco apto

ad hoc q̄ sit hylech: tamē nullus habet dignitatem in loco solis aspiciens ipsum sol nō poterit esse hylech: qui a nō habet alcochoden: ideo oportet tūc perquirere hylech a luna: et si ipsa fuerit in loco apto hylech et nullus habens in loco eius dignitatē sit aspiciens cū oportet perquirere hylech a parte foriune vel a gradu cōiunctiōis vel peruenitiōis vel gradu ascen- dente sīm ordiniem predictū. Et videbatur quibusdam esse incipiēdū a domino domus ita videlicet q̄ si dñs dom⁹ loci hylech aspercerit hylech aspi- ciebant eum pro alcochoden et nō aspercerunt aliquem alium. Si autem dñs domus nō aspercerit aspicebant ad dñz exaltationis qui si aspercerit ponebant illum alcochoden. Et si ille nō aspercerit aspicebat dñm tripli- citatis. Deinde ad dñm termini: deinde et ultimo ad dñm faciet. Porothius asperxit primo dñm termini et preposuit eum domino domus: sed hoc non videtur veritati cōsonum. Et quidam dixerunt si duo vel tres vel plures planete cōueniat dignitatibus q̄ habeant eequales fortitudines essentia- les in loco hylech et omnes aspercerint illum locum accipiēdus est ille qui propinquius aspicit: et si in hoc etiam cōueniant q̄ raro cōtingit accipien- dus est ille qui fuerit in esse laudabili a sole: ita q̄ sit cōiunctus cum sole in uno gradu et nō sit elongatus ab ipso per. 16. minuta. Vel accipendus est ille qui fuerit propinquior āgulo aut ille q̄ fuerit in initio ortus matutini: sc̄z qui icipit apparere in mane aīt ortū solis aut ille qui fuerit in statioe sua secunda et iens ad directionem aut qui fuerit in alto esse laudabili a sole sc̄z q̄ sit orientalis: si fuerit aliquis trium superiorū aut occidentalis si fuerit ali- quis trium inferiōꝝ. Si vero cōtingat q̄ sol fuerit hylech et fuerit in leone vel in ariete sc̄z in domo vel exaltatiōe sua erit ipse hylech et alcochoden. Et si luna fuerit hylech et fuerit in cācro vel in tauro erit ipsa hylech et al- cochoden et nō oportet cōsiderare aliquem aliū. Ptolomeus dicit q̄ ille est alcochoden q̄ haber plures fortitudines in loco hylech siue aspiciat siue nō aspiciat ipsum locū: sed null⁹ sapientū cōcordat cū eo. ideo tun⁹ videt mihi tenere viā sapientū. De annis vero quos dat alcochoden licet auctor nihil dicat: volo sīm sīnāz haly abenragel pauca et veritati magis cōsona nar- rare. Dicit haly abenragel maior pars sapiētū hui⁹ sciētē dicūt q̄ qñ alco- choden fuerit in āgulis dat annos suos maiores: et qñ in succedētib⁹ dat annos suos medios. et qñ in cadētib⁹ dat annos suos minores nec dat melio- ramētū alicui succedētū super aliū et error. Dicit haly abenragel sc̄es q̄ de secretis coopertis et signalib⁹ celatis hui⁹ sciētē est qñ alcochoden fue- rit in gradu decime dom⁹ dat annos suos maiores. Et qñ fuerit in gradu vndecime dom⁹ dat annos suos medios. Et qñ remouetur ab vno istorum duorū locorū et vadit ad alium aspice quot gradus sunt ab uno ad alium et diuide per eos annos qui sunt inter annos maiores et annos medios. Verbi gratia: pono q̄ gradus. 10. dom⁹ sit tertius gradus pisciū: et pono q̄ ven⁹ sit alcochoden et sit in. 13. gradu piscium: est ergo elongata a puncto. 10. do- mus per. 10. gradus. et pono q̄ a principio. 10. dom⁹ usq̄ ad principiū. 11. sunt. 30. gradus. Scio q̄ si esset in principio. 10. dom⁹ daret annos maiores qui sunt. 82. Et si esset in principio. 11. dom⁹ daret annos suos medios qui sunt. 45. nūc aut in iuncto horū duorum punctorū est. subtrahā ergo. 45. annos: sc̄z medios ab annis maioriibus scilicet. 82. et remanet. 37. anni quos multiplicabo per distantiam veneris a principio decime domus et proue-

De annis
quos dat al-
cochoden.

Elkabitij astronomi tractatus.

nient. 370. et diuidam per. 30. scilicet per longitudinem inter decimam de-
mum et undecimam et eribunt. 12. anni et remanent post diuisiones. 10. que
multiplicabo per. 12. et diuidam per. 30. et eribunt quatuor menses: subtra-
ham ergo. 12. annos et quatuor menses ab annis maioribus venus et re-
manebunt. 69. anni. et 8. menses: et erunt anni quos dat venus in tali ca-
su. Istud exemplum poteris applicare ad altos angulos et domos. Dicit
Haly abenragel quando alcochoden fuerit combustus et ipse tens ad so-
lem ita q̄ non appareat perdit totum datum suū. quia quando est in hoc
statu non dat nisi dies vel horas vel reges que nomen non habent. et termi-
nus combustionis est iste. Postq̄ saturnus fuerit occidentalis a sole et sol
fuerit ad eum et fuerint inter eos. 15. gradus donec remanserit et orientalis
fuerit et fuerint inter eos decem gradus cōpleti. Et tūpiter illud idē mar-
tamen postq̄ inter eum et solez in occidente fuerint. 15. gradus quo usq; sit
orientalis. et inter eos sint nouem gradus. Mercurius tamen facit facta
sua et dat dona sua completa quandiu fuerit directus: dummodo non sit
appropinquatus soli ad minus de septem gradibus et a septem gradibus
visq; ad. 5. dat non tamen complete. Sed a principio septem graduum do-
nec transeat solem per quinq; gradus perdit suum datum totum et a quinq;
gradibus usq; ad complementum septem graduum dat modicum: ve-
rum postq̄ transiuit. 7. gradus dat suum datum completum. et hoc idem
facit venus excepto q̄ quando apparet visibiliter ad minus horū quin-
q; graduum dat tunc datum suum completum. Luna tamen quando ap-
plicat soli eundo ad eū et fuerint inter eos. 15. gradus debilitatur eius fa-
ctum et dat modicam rem: scilicet dies vel qd̄ huic assimilatur. Et quan-
do applicuerit soli ad. 12. gradus perdit totum eius datum donec transi-
uerit gradum solis per. 10. gradus et tunc dat modicum datum dico: scilicet
vel qd̄ ei assimilatur quo usq; transuerit solez per. 12. gradus. et tunc dabit
totum eius datum completum. Casus autem planete qui est contrarius
exaltationi aufert medium dati. et terminus huius casus et ita sol cum fue-
rit in quinto gradu libre quo usq; transeat. 25. gradus eiusdem est in casu
suo. residuum signi iudicabitur sicut detrimentum. Saturnus est in suo ca-
su a principio duodecim gradus arietis donec transeat. 26. gradum eius-
dem: et residuum signi pro detimento iudicabitur. Jupiter est in suo casu
a quarto gradu capricorni usq; ad complementum. 20. gradum. et residuum
signi iudicabitur sicut detrimentum. Mars est in suo casu a principio. 19.
gradus cancri usq; ad finem ipsius cācri. et in principio ipsius signi iudica-
tur sicut detrimentum. Et venus est in suo casu postq; transiuit terminū Iou-
nis usq; ad. 21. gradum virginis. Istud de venere qd̄ dicit non potest sta-
re nisi intelligas finis terminos ptolemei. Finis enim terminos illos. 14. gra-
dus virginis est finis termini ioui. Scđ vero terminos positos in alcha-
bitio non est ita. ibi enim terminus ioui finitur in. 21. gradu virginis. Vel
igitur littera haly est corrupta. vel non potest dictus suum intelligi nisi finis
terminos ptolemei. Et mercurius est in suo casu a principio. 8. gradus pi-
scium usq; ad complementum. 19. graduum ipsius: et in residuo eiusdem
signi iudicatur tanq; si esset in detimento suo. Retrogradatio trium su-
periiorum planetarum a principio sue retrogradationis usq; oppositionē
solis. i. usq; ad medium retrogradationis aufert medietatem dati et alia

medietas remanet. et quando transuerit oppositionem solis aspice quot gradus et minuta sibi retrogradando ab oppositione solis et quot fuerint aspice quam partem proportionalem habent ad omnes gradus quos habet retrogradari ab oppositione usq; ad directionem et tantum addas medietati dati et dirigas gradus illos recte cum suis minutis tali modo qd quam do planeta fuerit in principio directionis sue dabit recte suum datum compleatum. Pono in hoc exemplum: pono qd mars fuerit alcochoden et fuerit datum suum totum. 60. anni secundum proportionem plus factam inter annum succedentem et ponatur qd sit ipse retrogradus inter medium retrogradationis amissit ergo in medio retrogradationis fuerit ante medium retrogradationis medietatem horum annorum remanserunt. 30. anni: et pono qd ierit ultra medium retrogradationis sue. i.e. oppositionem solis retrogradando per duos gradus: et pono qd ab oppositione usq; ad directionem debeat ire retrogradando per. 10. gradus multiplicabo igitur duos gradus per medietatem dati qd amissit. scilicet per. 30. annos et prouenient. 60. que 60. diuidam per. 10. et exhibunt. 6. annos quos annos addam medietati dati scilicet. 30. annos et prouenient. 36. anni. hoc esset datum martis in casu posito. Tamen venus et mercurius postq; quilibet eorum incepit retrogradari perdit medietatem dati eius qd dat quando est directus. et postmodum alpice quot gradus et minuta sibi remanent usq; ad occultationem suam recte qd plus poteris: quia venus forte apparebit existendo inter eam et sole minus. 5. gradibus. Et quando fuerit apparens dabit medium datum nisi apparuit existendo inter eam et sole minus. 5. gradibus. qd tunc non prodest illi apparitio illa in hoc statu. Postmodum dirigas illos gradus et minuta postq; retrogradari incepit quo usq; occultauerit se subtiliter et recte diuidas per hoc medium dati qd remansit in modo predicto: qd quando occultatur totum perdit eius datum sicut predicimus qd nihil remaneat ei. Et potest exemplificari ad similitudinem exempli dati in retrogradatione trium superiorum. Dicit haly qd Iupiter et venus quando coniuncti fuerint corporaliter vel qd aspiciunt alcochoden de tertio vel sexto addunt numero annorum quos dedit alcochoden secundum numerum annorum suorum minorum annos vel menses vel dies vel horas luxa virtutes vel debilitates eorum et tamen ambe in fortunam saturnus et mars quando iunguntur corporaliter cum alcochoden vel ipsum aspiciunt de opposito vel quarto minuant et numerum annorum suorum minorum. Sed quando mercurius fuerit cum fortunis addentibus alcochoden addit ipse similiter numerum annorum suorum minorum: et quando fuerit cum infortunis minuentibus alcochoden minuit etiam partem suam et quando mars et saturnus aspicerint de tertio a signis bieunum ascensionis aut de sextili longarum ascensionum minuant. Et dico qd sol in qua et oppositione minuit numerum annorum suorum minorum: et addit de tertio et sextili. Multe ex astrologis antiquis et modernis dicunt qd luna fortunata addit de tertio vel sextili et omnes sapientes huius scientie confitent qd quando natus non haberit hylech et haberet aliquam duarum fortunarum in ascidente vel medio celi possibile est qd vnuet secundum quantitatem annorum minorum illius fortune que vitam significavit nisi gradus ascendens et luna fuerint infortunati vel fuerit eadem fortuna domina dominus mortis: quia tunc significat modicam durabilitatem et vitam.

Alkabitij astronomi tractatus.

Textus.

Almutem est qui preest natiuitati: ab eo significatur esse nati post hylech & alcochode: & ipse planetis ceteris est pluris auctoutatis in ascendentc et in locis luminalium atqz in loco partis fortunae in loco quoqz coniunctionis vel piciuationis que est an natiuitate. **Quod si** piefuerit alijs planeta duobz locis aut tribz aut quatuor aut pluribz pre multitudine partis sue erit ipse almutem i. auctor & signor vite post hylech & alcochoden & per eum significat esse nati: & quidam habet eum p alcochode ad dandum vitam.

Glossa super textu Almutem est.

Almutem vero qui preest natiuitati. **Hac au-**
cet docet eligere almutem i. planetam dominatorem in figura a quo accipitur esse nati post hylech & alcochode. Sententia littere est ista. planeta habens manus dominum sive plures fortitudines in s. locis predictis a quibus accipi est hylech que sunt loci solis locus lune locus coniunctionis vel piciuationis pars fortunae gradus ascendens: ille planeta est almutem i. vincens. Et si aliquis habuerit dignitates in secundavel tertia vel pluribus locis ex locis predictis ille est almutem. Verbi gra-
pono qz unus planeta sit dominus ascendentis & dominus termini eiusdem ascenden-
tis: & cum hoc dominus facies eiusdem. talis planeta haberet in ascendentc. 8. forti-
tudines & ponoz qz alter planeta sit dominus exaltationis ascendentis & dominus do-
mus loci solis & dominus triplicitatis partis fortunae: talis planeta esset dignio:
almutem qz pumus: quia habet plures fortitudines in locis predictis. Et
ut abbrevietur sermo colligende sunt fortitudines cuiuslibet in s. locis pre-
dictis: et ille eorum qui abundaverit in numero fortitudinē ille erit almutem.

De profectione signorum.

Textus.

Ex hoc signū pfectonis in anni natiuitati atqz misit. **N**ā in anni natiuitati scientia est: vt aspicias
quot anni transierunt nato ex annis solaribus perfectis: aspi-
ciebas omni anno signū vni & incipes ab ascendentē nati per
successionē signorum quo usqz finitus fuerit numerus. signū qd
succedit est signū pfectonis ab ascendentē signū videlicet anni intrantis
quē nō misisti in numero hoc erit in tali gradu sicut fuit in ascendentē na-
tiuitatis: & dominus eiusdem dicti alcochode cuius interpretatio est dominus anni. Si-
militer numerabis a signo solis vnicuius anno signū eius: & exhibet per hoc
signū pfectonis a sole. Similiter a signo lune & a medio celi: & a parte for-
tunae in similitudinē gradū radicie. i. puncti natiuitatis. Cuius rei exemplar
est qz quidam natus est oriente capricorno. i. 17. gra. eius. & sol erat in pisces
15. gra. & medius celi scorpionis. 8. gra. & luna in libra. 15. gra. & pars fortunae
in leone. 17. gra. & tā transierunt nato tres anni pfecti quenamqz virtus an-
nus ab ascendentē in arietē qz est quartā a capricorno usqz ad 17. gra. eiusdem
arietis. & erit mars alcochode: puenit locus solis ad geminos usqz ad 15.
gra. eiusdem signi: & puenit luna ad capricornū ad 15. gra. & pfectū a medio

cell ad octauū gradū aqrlī. et pfectus a pte fortune puenit vscō ad. 17. gra.
ibidem. Cūqz puenit annus ad gradū pfectiōis: vt ad. 17. gra. arietis in
hoc exēplo: et fuit inter ipsum et similē gradū succendentis signi ad quē dī p
uenire annus sequens in eadē domo planeta vel radij cī: et si volueris sci
re qn̄ puenit pfectio ad ipsum planetā vel ad radios et̄ aspīcies qd sit
inter gradū ad quē puenet annus et̄ planetā vel radios ex gradibus et̄ mi
nutis: et̄ multiplicabī illud p. 12. et̄ sextā illius numeri quē multiplicas ut
in. 12. gra. et̄ 6. vnius gra. et̄ quot puenerint erūt dies ex anno illo in quo
fueris in quibus puenit pfectio a gradu in quo incipit vscō ad gradū ad
quē numerasti post fiet pfectio ipsius planete. ¶ Profectio aut̄ ex annis
mundi dixit alchindus est qd fuerit inter annū cōunctionis q̄ significauit
sarracenoꝝ sectā et̄ inter annū alhegerat in quo cepit pmū pdicare macho
metus q̄ fuit primus annoū arabū. 52. anni solares. et̄ 57. dies: et̄ fuit ascē
dē anni illius cōunctionis pdicte secte signū geminorū: et̄ puenit pfectio
eiusdē anni ad vīrginē: et̄ inter ipm pmū annoū arabū: et̄ pmū annorum
tezdagird regis persarū fuerūt. 362. 4. dies. s. pfecti. Cū ergo volueris ha
bere noticiā hūt̄ rei accipe annos tezdagird et̄ verte eos in dies sicut iam
expositū est in azig in libro cursū planetarū: et̄ adde desup dies q̄ sunt in
ter pmū annoū arabū et̄ tezdagird: et̄ dñuide hoc p. 365. dies et̄ quartā pte
dier: et̄ quot diuisiōes exierint tot erūt anni solares: et̄ qd remāserit ex mēsi
bus et̄ dñebus erit ex āno imperfecto: qd cū ita collectū fuerit ex annis ipsi
sunt anni solares ab initio ānoū arabū: pīsce ergo omni anno signū vñū
et̄ incipe a vīrgine: ct̄ ad qdcūqz signū te pdixerit numerus ipm erit signū
ad qd puenit annus mundi ab ascēsione cōunctionis pdicte secte. ¶ Illis
aut̄ extra alchindū visum est: vt adderēt sup annos tezdagird pfectos. 61.
annos. et̄ 11. menseos. et̄ 12. dices. et̄ 16. horas: ex annis persidū q̄ sunt sine fra
ctione. i. sine qua arta dicitur: et̄ extenderent hos annos in dies ac veterēt dies
in annos solares sicut pdixim̄: et̄ inciperent pīscere ab initio libri: q̄ si vo
lueris pfectionē a signo cōunctionis secte sit plectio a scorpione: si pōvo
lueris pfectionē ab ascēdente regni minue ex annis tezdagird ānos illos
317. persidos et̄ verte eos in annos solares sicut pdixim̄: et̄ incipe pīscere a
vīrgine. ¶ Vrbus si volueris pfectionē ab ascēsione pfectiōis mutationis
cōunctionis a triplicitate aquatica ad triplicitatē igneā minue ex an
nis tezdagird pfectis. 176. annos et̄ verte illos q̄ remanēt in annos solares
et̄ incipe pīscere a leone: et̄ quo puenit numer⁹ in eodē signo erit pfectus
vniuersiūqz initi⁹ eoū q̄ diximus.

¶ Glossa super tertiu de pfectione signorum.

Ter B. pfectio in ānis nativitatū atqz mū.

¶ In hoc capitulo docet opus pfectiōis. i. mutationis an
norū devno signo ad aliud: et̄ hoc duplī. Primo in annis na
tivitatū. Secundo in annis magnarū cōunctionū. Opus in
annis nativitatū est facile. et̄ est sententia lfe talis. cū volueris scire ad qd si
gnū applicat annus nativitatis alicui⁹: vide qd āni pfecti trāsierint nato
et̄ icipies a gradu ascēdēte nativitatis: et̄ dab̄s cuilibz ānovnū signū et̄ vbi
fuerit numer⁹ ibi erit signū pfectiōis ab ascēdēte. vbi gra: ascēdens
h̄ iiiij

Al kabitij astronomi tractatus.

aliculus nativitatis fuit. 10. gra. arietis in fine profectio ad 10. gradu tauri. In fine secundi anni ad. 10. gradu geminorum. et sic secundum huc ordinem dabo cuiuslibet anno signum unum usq; ad completem. 12. annorum: tunc enim scilicet in fine. 12. annorum reuertitur ad locum radicis. Si autem multi anni transierint nato subtrahere a toto numero anno profectio qui transierunt nato. 12. quottens poteris. i. diuide per. 12. et numeru*m* qui remanet infra. 12. proice ab ascendentे nativitatis fini modu*m* prius dicti. Eversiblis gra: ascendens cuiusdam nativitatis fuit. 13. gra. virginis et transierunt nato 32. anni solares completi subtrahantur a. 32. annis. 12. bis et remanet. 8. anni completi: dabo ergo. i. annu*m* virgini. secundum librae. tertium scorponi. quartum sagittario. quintum capricorni. sextum aquario. septimum pisces. octauum arietis: venter ergo profectio ad signum quod succedit immediate. scilicet ad taurum ad cosimile gradum gradui radicis. scilicet ad. 13. eiusdem. Sicut dixi de gradu ascendente ita faciendum est de gradu solis: et gradu lune: et gradu partis fortunae: et ubi applicuerit annus dominus illius signi est dispositio illius anni. Et ab illo accipiuntur facta de quibus natus se intromitteret illo anno et fortuna et ifortuna que accident sibi illo anno. Auctor ponit exempla in littera: ideo non est necesse multum insistere exemplis. Neinde dicit auctor cu*m* profectio anni perueniet ad aliquem gradum aliculus signi et fuerit aliquis planeta vel radix alicuius planete post ipsius gra. In eodem signo vel in eadem domo in figura et volueris scire quando perueniet profectio ad ipsum planetam vel radios eius: vide quot gradus et minuta sint inter grad. ad quem puenit annus et ipsum planetam vel radios eius et multiplicia illos p. 2. et sextavnius. hoc est dicere dabis cuiuslibet gradui. 12. dies et sexta parte vni et perueniet tibi dies qui sunt a principio illius anni usq; ad tempus in quo profectio pueniet ad planetam vel eius radios. Ratio autem quare cuiuslibet gradui datur. 12. dies. et 6. vnius est. quod hoc modo in fine anni completur unum signum. Si enim multiplicaueris. 30. gradus p. 12. et sexta vnius perueniet 365. dies qui sunt dies vnius anni. Dicit ptolomeus in propositio. 236. quarte partis quadripartiti sui. et sciens dispositionem facti anno*m* accipiendo numeru*m* anno*m* nativitatis: et proficiens eos a quolibet loco*m* hylegio rū secundum ordinationem signorum vnicutus signo annum et accipiemus de dispositore signo in quo applicat numerus gradu*m*. Idem haly in commendo dicit quod in hoc dicto vult narrare ptolomeus quodlibet signum disponit in anno uno. et sic ibi signi revolutione in quo est significator quibuslibet. 12. annis una vice usq; ad finem vite. et hoc sciunt omnes astrologi.

Profectio autem ex annis mundi. Hic docet opus profectio in annis mundi. Sententia littere est talis. Cum volueris scire applicationes anno*m* alicuius secte vide quot transierint anni solares completi a principio illius anni in quo fuit magna coniunctio que significavit illam sectam: et diuide illum numeru*m* annorum per. 12. et numeru*m* qui remanserit intra. 12. proice ab ascendentе illius anni in quo fuit coniunctio et ubi applicuerit numerus tibi est signum profectionis. Auctor ponit exemplum in littera de secta sarracenos. i. machometi: et dicit quod inter annu*m* coniunctionis que significavit legem illam et annu*m* apparitionis machometi. s. in quo incepit predicare fuerunt. 61 anni. Hilla littera h. 52. anni. Ego credo quod debent esse. 52. anni: et 57. dies

altoquin nō cōcordabit cū illo qđ dicit postea z ascēdens anni in quo fuit illa cōiunctio fuit signū geminoꝝ z puenit ille annus in quo incepit p̄dicare ad signū virginis: sc̄z ad signū illius planete q̄ fuit dñs signi ascēdētis anni cōiunctiōis. Si enim subtrahātur a.51.12. quotiens poterit remanet 3. dēcēt ergo signo geminoꝝ p̄imus. sc̄d̄s cācro. tertius leoni. z sic ānus incopletus q̄ fuit positus in numero peruenit ad signū virginis. Hō est nobis magna cura quot āni fuerūt ab āno illius cōiunctiōis usq; ad p̄mū annūz arabū. Sufficiat em̄ nobis scire q̄ annus ille, in quo incepit āni arabū puenit ad virginē: q̄ annī arabū sunt nobis non ex tabulis extractioniōis eāꝝ z poterim̄ incepte a virginē p̄z q̄ dicit auctor in līra. Et q̄ tpe auctor ip̄t operabātur i p̄tibꝫ suis p̄ ānos p̄sarū: iō applicat dictū suū ad ānos p̄sarū z dicit cū volueris h̄re nocticīā huiꝫ rei. I. scire ad qđ signū applicat annus ex āno cōiunctionis que significauit sectā sarracenoꝝ vīde quot āni p̄sarū trāsierūt z verte illos in dies p̄ tabula extractionis earū deseruētē annis p̄sarū. aut qđ multiplicētur anni p.365. tot em̄ dies cōtinet ānus p̄sicū q̄ annī p̄sicī nō habēt q̄rtā dīel z numerū dīerū q̄ puenit tibi addē. 3624. dies. tot em̄ dies fuerūt a principio annoꝝ arabū usq; ad principiū annoꝝ p̄sarū z qđ collectū fuerit diuide p.395. z quartā vnius: z puenit annī solares: si qđ residuū fuerit erūt dies anni imperfecti. Et potes etiā numerū dīerū reducere ad ānos solares p̄ tabulas extractionis earū deseruētē annī solariibꝫ. Tora intētio auctoris stat in hoc qđ sciamus quot āni solares p̄fecti transierūt ab initio ānorū arabū usq; ad tēpus cōsiderationis z damus cuiusbet āno vnuꝫ signum fm̄ modū prius dictū: z incipiemus a virginē: z ego ponā exēplū applicādo ad computationes nostras fm̄ annos dñi nři tesi christi. Cum volueris scire ad qđ signū applicat annus cōiunctionis que significauit legem sarracenoꝝ. subtrahē ab annis xp̄i. 621. annos: z. 6. mēses. z. 14. dies tot em̄ anni fuerūt a principio ānoꝝ christi usq; ad principiū annoꝝ arabū z numerū ānoꝝ perfectiorū qui remanserit diuide p.12. z illud qđ remanet p̄iice a virginē dando cuiusbet anno signum vnuꝫ fm̄ modū prius dictum z remanet annus imperfectus sequēs annos p̄fectos quos diuisisti manet in virginē. Verbi gratia: anni xp̄i sunt modo 1330. cōplēti. z. 22. dies ab illis subtrahā. 621. annos. 6. mēses. 14. dies remanet. 708. anni solares perfecti. 6. mēses. z. 8. dies. Illius sunt anni qui trāsierunt a principio annoꝝ arabū usq; modo quos annos p̄fectos diuidā p̄. 12. z totus numerus surgit ita q̄ nō remanet aliquis ānus p̄fect⁹. Dico ergo q̄ p̄fectio āni cōiunctiōis magne que significauit sectā sarracenoꝝ modo est in virginē fm̄ sūmam auctoris. Sicut exēplificatiū est de sectā sarracenoꝝ ita p̄t fieri in alijs sectis si debeat dici secte si sciatur cōiunctio significās illam sectam z ascēdēs anni cōiunctiōis. Sed de hac materia nō expedit multuz loqui. est em̄ res que nō cōcordat cū fide nostra: sed si quis delectat in his z voluerit reducere mutatiōes que fuit in legibꝫ ad motus superioꝝ corporū legat libros de magnis cōiunctiōibus z ibi iuehinet. Deinde dicit si volueris p̄fectionē a signo cōiunctiōis que significauit predictā sectā p̄iice ānos predictos a scorpiōe: q̄i cōiunctio illa fm̄ eum fuit in scorpione. Si vero volueris p̄fectionē ab ascēdēte regni vīde quot anni solares trāsierūt a principio illius regni. Ipse exēplificat devno regno sed nescio de quo regno loquit̄ z nō curio q̄i sine exēplo suo p̄t intelligi līra.

Alkabitij astronomi tractatus.

Sicut autem de ascēdēte regni ita de stellī & ascēdēte fūdatiōis alīcūtū et
uitatē vñ castri vñ ēt culuscūq; edificiū. ita q; accipiat āni solares pfecti q; trā-
sierūt a p̄ncipio fūdatiōis illi⁹ ⁊ p̄ficiāt ab ascēdēte p̄ncipi⁹ fundatiōis þz
modū anī dictū. Deinde dicit si volueris pfectiōes ab ascēdēte mutatiōis plū
ctiōis. Tousq; saturni dū triplicitate aquatica ad triplicitatē igneā subtrahē
ab ānis p̄sarū. 176. ānos p̄sicos ⁊ cōuerte illos q; remanēt ī ānos solares ⁊
proiice a leone vult dicere q; cōjunctionis tūria ⁊ saturni in p̄ncipio ānois
persarū fuit i triplicitate aquatica ⁊ post p̄ncipiū ānois p̄sarū p̄ quos ipsi
cōputabant p. 176. ānos mutauit se cōjunctionis ad triplicitates igneas iō
lubet subtrahere ab ānis persarū. 176. ānos ⁊ remanēt āni q; trāsierunt ab
āno mutatiōis cōunctionis ad triplicitatē igneā ⁊ iubet eos ānos q; re-
manent p̄tere ī ānos solares q; p̄sici nō habent bisestū: ⁊ āni solares ha-
bent pfectio aut̄ fit þm annos solares: ⁊ iubet p̄scere a leone: q; þm ip̄su⁹
leo fuit ascendēs in ānos mutatiōis cōunctionis ad triplicitatē igneā.
ex quo videt q; auctor iste fuit ⁊ cōposuit hunc libū in tēpore quo coniun-

Hūc anno. 1520. est in triplicitate aquea. Hūc aut̄ hec cōunctionis est i triplicitate aquea
ideo ponā exēplum de triplicitate in qua nos sum⁹. Cū volueris scire pro-
fectionē ab āno mutatiōis p̄unctionis tūris ⁊ saturni ad triplicitatē aereā
aquea.

subtrahē ab ānis xp̄i. 1324. annos. 7. 71. dies. 7. 20. horas. tantū em̄ tēpus
trāsivit a p̄ncipio ānois xp̄i vñlos ad p̄ncipiū ānois mutatiōis cōunctionis
ad triplicitatē in qua nos sum⁹: ⁊ residuū proiice a. 13. gradu tauri. Ile
cm̄ fuit ascendēs anni supradicti: ⁊ vbi perduxerit te numer⁹ ibi erit pfectio
āni. Aerbi gratia: āni xp̄i sunt numero. 1330. cōpleti: 7. 22. dies ab s-
lis subtrahā. 1334. ānos 7. 17. dies. ⁊ remanent. 5. āni pfecti 7. 316. dies āni
pfecti: dabo þmū annū tauro i c̄ipiēdo a. 13. gradu ei⁹ þz signū geminorū
incipiendo. 13. a gra. eius tertiiū cancero. quartū leoni incipiendo a. 13. gra-
du eius quintū virginī incipiendo. a. 13. gradu ei⁹. venit ergo pfectio. 6.
ānni mundi pfecti ad libā ad. 13. gradū. Et si volueris gradū in quo est
perfectio dies vltimi ex dieb⁹ qui trāsierūt de anno imperfecto multiplicata
numerū dīcū anni perfecti per. 30. ⁊ productū diuide per. 365. ⁊ numerus
quotiēs erit gradus. Si aut̄ aliquid remanserit post diuisionē multiplica
illud per. 60. ⁊ diuide per idem q; plus numerus quotiens erit minuta.
verbi gratia. in proposito exemplo remanserunt de āno imperfecto. 316.
dies quos multiplicabo per. 30. ⁊ prouenient. 9480. quē numerū diuidā
per. 365. ⁊ exhibunt. 25. gradus ⁊ remanent post diuisionē. 355. q; multiplica-
bo per. 60. ⁊ prouenient. 21300. ⁊ diuidā per. 365. ⁊ exhibunt. 58. minuta ad-
dam ergo sup. 13. gradū libre. 15. gradus ⁊ 58. minuta ⁊ proueniet numer⁹
vñlo ad. 8. gradus ⁊ 58. minuta scorpionis: ibi ergo nūc est pfectio ab ascē-
dente anni mutatiōis cōunctionis ad triplicitatem aereā.

¶ De directione significatoris. Textus.

Ex hoc sequit̄ atazir. I. directio: h̄ est ut dirigas signatores
aliquē ad aliquē locū signorū: ⁊ scias qd sit iter
eos ex gradib⁹ directionis accipiesq; vnicuius graudi ānūvnū.
Cū ḡ volueris scire h̄: ⁊ fuerit ille signor i ascēdēte: quemvis di-
rigere ad aliquē partē circuiti minue ascēsiōes grad⁹ i q; fuerit

signor: quē volueris dirigere p ascēsiōes regionis de ascēsionib⁹ gradus illi⁹ ad quē volueris dirigere eū: et qđ remāserit erit gradus directionis: qđ si fuerit significator in gradu septē minūes ascēsiones nadir. i. oppositi gradus: in quo est significator de ascēsionib⁹ nadir illi⁹ gradus ad quē volueris ipsuʒ dirigere in illa regiōe. Si nō fuerit significator i medio celi vñ in angulo terre: minūes ascēsiōes gradus significatoriis de ascēsionib⁹ illi⁹ grad⁹ ad quē volueris eū dirigere p ascēsiones circuli directi: et qđ remāserit erit gradus directiōis. Si nō fuerit ille significator quē volueris dirigere in aliquo loco extra q̄ tuor angulos. Espicies lōgitudinē ei⁹ ab aliq horū angulorū qui sunt angulus medis celi atq; angulus terre: hoc est vt aspt cies significatoriē: qđ si fuerit inter ascendēs et mediū celi: minūes ascēsiones gradus mediū celi p circulū directū de ascēsionib⁹ gradus significatoriis et si fuerit inter. 7. et mediū celi: minūes ascēsiones gradus significatoriis de ascēsionib⁹ gradus mediū celi p circulū directū: et qđ remāserit ex qualcūq horū loco p fuerit: illud diuides p ptes horarū illius diei gradus in q fuerit significator: et qđ exierit erūt hore lōgitudinis ab angulo. Et si fuerit inter ascendēs et angulū terre minūes ascēsiones gradus significatoriis per circulū directū de ascēsionib⁹ gradus anguli terre. Bursus si fuerit significator inter angulū terre et 7. minūes ascēsiones gradus anguli terre p circulū directū de ascēsionib⁹ gradus significatoriis: et qđ remāserit ex qualcūq horū loco p diuides p tempora horarū nadir idest oppositi gradus significatoriis: et qđ exierit ipse erūt lōgitudines hore ab angulo. ¶ Cūq scueris lōgitudinē horas ab angulo et volueris dirigere significatoriē ad aliquē locū circuli signorū: et fuerit significator in medio circuiti orientalis q est a medio celi vñq ad angulū terre de eis q succedit ascendēs: minūes ascēsiones grad⁹ illius in q fuerit significator de ascēsionib⁹ gradus illius ad quē volueris dirigere p circulū directū: et qđ remāserit erit significator circuiti directi. setua eū. Post hoc minūes ascēsiones illi⁹ grad⁹ in quo fuerit significator p ascēsiones regionis de ascēsionib⁹ illi⁹ grad⁹ ad quē volueris eū dirigere: et qđ remāserit erit significator regiōis: post hoc aspice residuū qđ fuerit inter significatoriē circuiti directi: et significatoriē regiōis: accipiesq sextā partē eius et multiplicabis in horis lōgitudinē ab angulo: et qđ fuerit erit equatio: et si fuerit significator circuiti directi minor significatoriē regiōis: addes equationē sup significatoriē circuiti directi. Et si fuerit significator circuiti directi plus minūes equationē ex eo: et qđ remāserit erit gradus directionis. ¶ Item si fuerit significator quē volueris dirigere in medietate circuiti occidētalis q est ab angulo terre vñq ad mediū celi de eo qđ succedit. septē minūes ascēsiones nadir gradus significatoriis quē volueris dirigere de ascēsionib⁹ nadir gradus illi⁹ ad quē volueris dirigere eū p circulū directū et qđ remanserit erit significator circuiti directi. Post hoc minūes ascēsiones nadir grad⁹ significatoriis p ascēsiones regionis de ascēsionib⁹ nadir gradus illius ad quē volueris eū dirigere. et qđ remāserit erit significator regiōis: deinde accipies residuū qđ fuerit inter significatoriē circuiti directi et significatoriē regiōis accipiesq sextā partē eius et multiplicabis i horis lōgitudinē ab angulo: et qđ fuerit erit eq̄tio. post hoc aspt cies significatoriē circuiti directi si fuerit minor significatore regiōis addes eq̄tioēs sup significatoriē circuiti directi: et si fuerit significator circuiti direc-

Alkabitij astronomi tractatus.

cti plus significatore regiōis minues equationē de significatore circuiti dt
recti: et qđ ex eo exierit erit gradus directiōis. ¶ Quod si fuerit significa-
tor in aliqua q̄rta: et locus ad quē diriges eū in alta quarta dirigeo signifi-
catorē ad angulū qui ei succedit: post hoc diriges ab angulo ad locū quē
admodū ostendi tibi directionē ab angulo et iunges utrasq; directiones.
¶ Qđ cū sc̄ueris significatorē et volueris sc̄re quo pueniet directio de
circulo signoꝝ in aliquo annoꝝ: fucritq; significator in ascendēte: addes
numerum annorum: super ascensiones gradus ascendentis: et facies eum
arcuꝝ in ascensione regionis: et qđ exierit arcus gradu. de circulo signoꝝ
tibi pueniet directio in eodē anno. Si vero fuerit significator i septē addes
numerū annoꝝ sup ascēsiōes nadir gradus signoꝝ: et arcuabīs eū etiā in
ascēdētibꝝ regiōis: et qđ exierit de circulo signoꝝ: ad eius nadir pueniet
directio eodē āno. ¶ Qđ si fuerit signoꝝ i. 10. vel. 4. addes sup ascēsiōes gra-
signoꝝ in circulo directo numerū ānoꝝ: et arcuabis eū in ascēsiōibꝝ circuiti
directi: et qđ exierit de circulo signoꝝ ibideꝝ pueniet in eodē anno directio.
¶ Si vero fuerit significator extra hec q̄tuor loca q̄ sunt aguli scias horas
longitudinis ab angulo sicut predixi: qđ si fuerit significator in medietate
occidentis: addes sup ascēsiōes gra. signoꝝ p̄ circuitū directū. numerū
ānoꝝ quos volueris et arcuabis hoc in ascensionibꝝ circuiti directi: et qđ
exierit erit significator circuiti directi: serua eū post hoc addes numerum
ānoꝝ etiā sup ascēsiōes gra. signoꝝ in regione: et arcuabis hoc in ascen-
sione regionis: et qđ fuerit erit significator regionis: post hoc accipies sextā
partē reliqui inter signoꝝ circuiti directi: et signoꝝ regiōis: et multiplicabis
eā in horis longitudinis ab angulo et qđ fuerit erit equatio. ¶ Quod si fue-
rit signoꝝ circuiti directi minor significatore regionis addes equationē sup
significatore circuiti directi: et si fuerit plus minues eā de eo: et qđ remāserit
tibi perueniet directio ex circulo signoꝝ eodē anno. ¶ Qđ si fuerit signoꝝ
in medietate occidentali facies cū nadir gra. signoꝝ sicut fecisti cum
gradu signoꝝ in opere qđ est ante eū: et qđ fuerit ibidem p̄ueniet directio
ex circulo signoꝝ in eodē anno: et locus ad quē perueniet directio dicit lo-
cus diuisionis et dñs termini illius loci dicit diuisor: qđ si fuerit in gradu di-
uisionis planeta aliis aut radis et aut p̄ locū aī eū dī h̄c planeta aut
dñs radiorum particeps diuisoris in diuisione. ¶ Significatores q̄; qui
diriguntur sunt quinq; loca. id est gradus ascendētis. et gra. Solis a gra.
Lune gra. quoq; partis fortune ac grad⁹ medi⁹ celi. Gradus nāq; ascēdē-
tis dirigit ad accidentia dñoscēda que accidūt in corpore: et gra. solis ad
dignitatis et exaltatiōis causas: honouis quoq; atq; regni: et Luna ppter
esse animē et corporis atq; contigit: et pars fortune propter acquisiōes
et profect⁹ exiguitatē et largitatē et medium celi propter magisterium et ce-
teras dispositiōes particulares et esse eorū. ¶ Si autē fuerit ascendens re-
uolutionis alicuius annorum mundi vel natūritatum dirigūtur significa-
tores ei⁹ fm hanc directionē vnicuiq; sc̄ gradū diem vnū. Quibusdā vi-
detur ut dirigantur significatores anni hoc modo omnibus: sc̄. 59. minu-
tis: et 8. secundis vnum diem: nam directio regnum et principū sic dirigit
eis a gradu medi⁹ celi per ascensiones circuiti directi omnibus. 56. minu-
tis et octo secūdis vnu diē donec perueniat ad bonos vel malos planetas.
Et dirigit esse regnum in incolumitate: aut infirmitate ex gradu ascen-

dentis ad bonos vel malos planetas omnibus. 59. minutis. et octo secundis dicitur unum per ascensiones regionis. et directio in revolutione annorum mundi et prenoscendū esse vulgi vel rusticorū a gradu ascendentis. si militer et ad prenoscendū esse regis a gradu medijs celi. et in revolutione annū natuitatū ad prenoscendū esse natū a gradu ascēdētis revolutionis omnibus. 59. minutis et 8. secundis per ascensiones regionis diem unum.

Glossa super textu de directione significatoris.

Tex hoc directio. In hoc capitulo auctor docet dirigere significatorem quēlibet ad quēlibet locum circuli. Intelligendum est primo qđ directio siue dirigere significatorem ad quemlibet locum circuli nihil aliud est qđ inuenire gradus equinoctialis qui reuoluuntur a loco significatoris usq; ad locum ad quē debet dirigi. Si locus significatoris fuerit in medio celi vel in angulo terre tunc dirigere est inuenire gradus equinoctialis qui reuoluuntur a loco significatoris usq; ad locum quem debet dirigi in orizonte recto. Si autem fuerit in ascidente vel in occidente tunc est inuenire illos gradus in orizonte obliquo. Si autem non fuerit in aliquo horum locorum . tunc accipiuntur ascensiones mixtim : scilicet miscendo ascensiones circuli directi cum ascensionibus regionis : proportionaliter tamen fm distantiam loci significatoris ab angulis : et gradus directionis quandoq; significat annos quandoq; dies quandoq; alia tempora. In natuitatibus quilibet gradus significat annum . In revolutionibus annorum mundi et natuitatum quilibet gradus significat diem. Et quidam volunt qđ in revolutionibus annorum. 59. minuta. et 8. secunda. s. motus solis in uno die significant unum diem. In coniunctionibus solis et lune in oppositionibus fm quosdam quilibet. 13. gradus. 10. minuta. s. quantum luna mouetur in die per medium cursum significant diem. Cum ergo volueris significatorem aliquē dirigere ad quēcūq; locū circuli si significator ille fuerit in gradu medijs celi vel in angulo terre subtrahē ascensiones circuli directi gradus significatoris ab ascensionibus circuli directi loci ad quē vis dirigere et remanent gradus directionis. Si vero significator fuerit in ascidente aut occidente subtrahē ascensiones circuli obliqui gradus significatoris ab ascensionibus circuli obliqui ad quē vis cū dirigere et remanent gradus directionis. Exemplū qñ est in medio celi pono qđ luna sit in medio celi in. 5. gradu aquarij et pono qđ radij oppositi saturni sint in. 6. gradu piscium. Ponā qđ velim dirigere lunam ad radios oppositos saturni. Quesui igit ascensiones gradus lune in circulo directo et inueni. 37. gra. 23. minuta. Quesui etiā ascensiones sexti gradū pisciū vbi sunt radij oppositi saturni in eodē circulo directo et inueni. 67. gradus. 48. minuta. Deinde subtraxi ascensiones lune ab ascensionibus radij saturni et remanserunt. 30. gra. 25. minuta. illi essent gradus directionis in hoc casu. Exemplū quando est in ascidente. Pono qđ luna sit in eodem. 5. gradu aquarij et radij saturni in. 6. piscium. Quesui ascensiones gradus lune in circulo obliquo in regione cuius latitudo est. 48. graduum. et inueni. 330. gra. 22. minuta. Quesui etiā ascensiones sexti gradus

Alkabitij astronomi tractatus.

piscium et inueni. 348 gradus. 31 minuta subtractari ascensiones lune ab ascensionib⁹ gradus radio: iū saturni et remāserūt. 18 gradus. 9 minuta illi essent gradus directionis in hoc casu hoc eodē modo dirigit⁹ gradus ascēdens ad quēlibet locū circuli. Si vero significator⁹ dirigendus fuerit sexta hec loca tunc si fuerit inter mediū celi et ascendens vide distantia eius a medio celi subtractēdo ascensiones grad⁹ medi⁹ circuli in circulo directo ab ascensionibus gradus significatoris quā distantia serua. Deinde scias medietatē arcus diurni gradus significatoris per modū dictū in capitulo de radiationibus et serua eā. Deinde subtrahē ascensiones circuli directi grad⁹ significatoris ab ascensionibus circuli directi loci ad quē vis eū dirigete et qđ remāserit erit significator⁹ circuli directi serua eū. Deinde subtrahē ascensiones gradus significatoris in circulo obliquo ab ascensionibus loci ad quē vis eū dirigere in eodē circulo obliquo et qđ remanserit est significator⁹ regionis. Deinde subtrahē significatorē minorē de maior⁹ et differentiam multiplicata p distantia ab angulo medi⁹ celi et productū diuide p medietatē arc⁹ diurni et pueniet pars proportionalis quā adde sup significatorē circuli directi si fuerit minor⁹ significatore regionis: vel subtrahē si fuerit maior⁹ et puererit erit gradus directionis. Si aut̄ velles dirigere ē successionē signorū sicut dirigunt̄ partes et planete retrogradi. s. procedendo ab ascēdēte versus medi⁹ celi: tūc debes accipere distantia significatoris ab ascēdēte p ascēlōnes regiōis: et debes addere partē proportionalē differētie duorum significatorū sup significatorē regionis: si ille erit minor⁹ significatore circuli directi aut subtrahere ab eo si esset maior⁹. i. alio nō differt op⁹. Si aut̄ significator⁹ dirigend⁹ fuerit inter ascendētes et angulū terre: vide distantia gradus significatoris ab ascēdēte subtractendo ascēlōnes gradus ascēdētis regionis ab ascēlōnib⁹ grad⁹ significatoris regionis et serua distātiā. Deinde scias medietatē arcus nocturni grad⁹ significatoris p modū dictū in ope radiationū quā ēt serua. Deinde subtrahē ascēlōnes grad⁹ significatoris in circulo obliquo ab ascēlōnib⁹ loci ad quē vis eū dirigere in eodē circulo obliquo et qđ remanserit est significator⁹ regionis quē sua. Deinde subtrahē ascēlōnes grad⁹ significatoris circuli directi ab ascēlōnib⁹ circuli directi loci ad quēris eū dirigere et qđ remāserit erit significator⁹ circuli directi. Deinde subtrahē minorē de maior⁹ et remanebit differentia duorum significatorū: quā multiplicata p distātiā grad⁹ significatoris ab ascēdēte et productū diuide p medietatē arcus nocturni gradus significatoris et pueniet pars proportionalis quā adde significatorū regiōis si fuerit minor⁹ significatore circuli directi: vel subtrahē a significatore regiōis si fuerit maior⁹ significatore circuli directi: et si post additionē vel subtractionē puenierit sunt gradus directionis. Si vero volueris dirigere cōtra successionē signorum. s. procedendo ab angulo terre versus ascendēns: tūc debes accipere distantia significatoris ab angulo terre per ascēlōnes circuli directi et multiplicare illā per differentiam duorum significatorū et dividere p medietatē arcus diurni ut p̄us dictū est: et partē proportionalē debes addere ad significatorē circuli directi si fuerit minor⁹ significatore regiōis. Vel subtrahere si fuerit maior⁹ in alio nō differt opus. Si aut̄ significator⁹ dirigendus fuerit inter angulū terre et gradū occidentis operari debes cū gradu opposito significatoris et cū gradu opposito loci ad quē vis eū diri-

Differentia quarta.

So. Ixiiij.

geret p distantia gra. oppositi significatoris a medio celi: et p medietate arcus diurni gra. oppositi significatoris gra. cum opposit signif. tamen dicitur stat a linea meridiana quartum gra. significatoris ab angulo terre: et medietas arcus diurni gra. oppositi est tanta quanta est medietas arcus nocturni significatoris et est tunc idem opus quod fuit iter medius celi et ascendas. Si vero significator dirigendus fuerit iter angulum occidentis et medius celi debes operari sicut p gradu oppositum significatoris et p distantia eiusdem ab ascendentem et p medietatem arcus nocturni eiusdem gradus oppositi et p gradu oppositum loci significatoris ad quem dirigendus est: et est eiusdem operatio sicut fit iter ascendens et angulum terre. Si vero contingat quod significator dirigendus sit in una quadra et locus ad quem debet dirigiri sit in alia quadra. Verbi gratia: significator sit inter medium celi et ascendas et locus ad quem debet dirigiri sit inter ascensus et angulum terre: sic debes dirigere usque ad angulum et postea dirigere angulum usque ad locum ad quem debet dirigiri et tangere has directiones insimul. Diriges autem significatore prius dictum: ita quod accipias distantiam significatoris ab angulo que est retro ipsum in ordine signorum sicut si fuerit inter angulum medius celi et ascensus accipies distantiam eius ab angulo medi celi. Et si fuerit iter ascendas et angulum terre accipies distantiam eius ab ascendentem: accipies etiam medietatem arcus diurni vel nocturni gradus significatoris vel eius oppositi p modum prius dictum et angulum ad quem vis dirigere accipies p loco ad quem de te dirigisti. et teneto ordinem p modum dictum. Illa directio facta diriges angulum p modum prius dictum quoniam significator fuerit in aliquo angulo usque usque ad locum ad quem de te dirigisti si significator: et addes unam directionem cum alia et prouentur gradus directios. Euctor in luna dicit quod debet accipi distantia significatoris ab angulo et illa dividitur p partes horarum gradus significatoris et prouentur horas distantie significatoris ab angulo et dicit quod debet accipi sexta pars directie duorum significatorum quam sextam partem iubet multiplicare p horas distantie significatoris a meridiem. et prouentur iubet addere ad significatore circuli directi vel subtrahere p modum dictum. Sed modus quem posui est leuior et planior. In modo enim auctoris oportet accipere distantiam ab angulo per eundem modum que ego posui et ultra hoc oportet querere partes horarum gradus significatoris: et postea dividere distantiam ab angulo p partes horarum gradus significatoris: et quod p uenerit tenere. Oportet etiam secundum modum suum querere significatorem circuli directi et significatorem regionis per eundem modum quem posui et etiam differentiam duorum significatorum: et ultra hoc oportet illam differentiationem dividere per sexad. hoc quod habeat sexta pars eius. Cum in multitudine operationum faciliter cadat error videtur mihi modus quem posui certior. Exemplum quoniam significator est inter medium celi et ascensus et locus ad quem debet dirigiri in eadem quadra scilicet inter medius celi et ascendas. Pono quod luna sit hylech et sit in quinto gradu aquarii et pono quod radius oppositi saturat in sexto gradu pisca: et idem esset de corpore: et pono quod angulus medi celi sit. 20. gradus capricorni. Ad dirigendum lunam ad radios saturni qui sunt primo ascendas gradus medi celi in circulo directo et inueni. 21. gradus. et. 39. minuta subtrahi ascensiones gradus medi celi ab ascensionibus gradus lune: et remansit distantia lune a medio celi. 15. gradus. 44. minuta. Deinde qui sunt ascensiones gradus lune in circulo obliquo et inueni. 330. gradus. 22. minuta: qui sunt etiam ascensiones gradus oppositi loci lune. 104. gradus et. 30. mi-

Alkabitij astronomi tractatus.

nuta a quibus subtracti ascensiones gradus lune: sed q̄ non potuſ ſubtrahere eo qđ ascensiones gradus lune erāt maiores ascensionib⁹ gradus oppoſiti addidi ascensionib⁹ gradus oppoſiti lune. 360. gradus & puenereunt. 464. gradus. 30. minuta: deinde subtracti & remaſerunt. 134. gradus 8. minuta & hoc fuit totus arcus diurnus gradus lune quē mediaui & fuit medietas. 67 gradus & q̄tuoi minuta. Seruaui itaq̄ distantia lune a me dio celi & medietatē arcus diurni lune. Deinde subtracti ascensiones gra. lune in circulo directo que fuerint. 37. gradus. 23. minuta ab ascensionib⁹ gradus radioz saturni in eodē circulo que fuerunt. 67. gradus. 48. minuta & remaſerunt. 31. gradus. 25. minuta: & hoc fuit significator circuiti directi seruaui itaq̄ eū. Deinde subtracti ascensiones gradus lune in circulo obliquo qui fuerūt. 330. gradus. 22. minuta ab ascensionib⁹ radioz saturni in eodē circulo obliq̄ q̄ fuerunt. 348. grad⁹. 31. minuta & remaſit significator regionis qui fuit. 18. gradus. 9. minuta. Deinde subtracti significatores regionis a significatore circuiti directi & remansit differentia duorum significatoriuſ que fuit. 12. gradus. 16. minuta. Deinde multiplicauſ istam differentiam p̄ distantiam lune a medio celi & diuiſi per medietatez arcus diurni gradus lune & prouenit pars proportionalis que fuit. 2. gradus. 25. minuta. 38. secūda quā partē propotionalem etiam subtracti a significatore circuiti directi: quia fuit maior significatore regionis et remaſerunt gra. directionis qui fuerūt. 27. gradus. 32. minuta. 21. secūdo accept p̄ quolibet gradu vnu annum & p̄o quibuslibet minutis. 5. residuis vnum mensem. et p̄o quolibet minuto. 6. dies: & p̄o quolibet secūdo. 6. minuta dierum cū completuſ fuerit hoc tempus a tempore natuitatis: cuius figura fuerit hoc modo diſpoſita morietur natus. Quando vero significator est inter ascendens et angulū terre operaberis cū distantia ab ascendentē & cum medietate & arcus nocturni: & non differt in alio. Cum volueris dirigere contra successione signorum si significator fuerit inter mediū celi & ascendens operaberis cū distantia ab ascendentē & cum medietate arcus diurni. Si significator fuerit inter angulum terre & gradum occidentis operaberis cuſ opposito gradu significatoriſ & gradu oppoſito loci ad quez vis dirigere: & tunc est opus tuū inter mediū celi & ascēdens. Et si significator fuerit inter gradū occidentis & medium celi operaberis ſimiliter cum gradib⁹ oppoſitiſ: & tunc est opus tuū inter ascendens & angulum terre. Plota tamen q̄ ſecūdū modū dictum diriguntur significatores quando non habent latitudinem. Quando autem significatores habent latitudinem difficultior est modus: & propter hoc factum fuit instrumentū ad dirigendum planetas habentes latitudinem & illud instrumentum vocatur directorium. Videbat cōpitorii seu inuentori illius instrumenti q̄ significator habēs latitudinem non posset dirigi per tabulas ascensionū vel nō sine magna difficultate. Ego autem dico q̄ instrumentum suum non est ſufficiens: niſi ſit maxime quantitatis: ita q̄ poſſit recipere minuta: tale autem viꝝ poſteſ fieri. In directionib⁹ enim vt plurimū accipitur pro quolibet gradu vnu annus. moſi in directionib⁹ instrumentum nō ſit diuiſuz niſi per gradus viꝝ inuenient in eo certitudovſoz ad anū: & hoc ſi instrumentuz ſit bene factū: ita q̄ nō ſi error in diuidendo: hoc autem non ſufficit. Et ego dico tibi q̄ ſignificator habēs latitudinem poſteſ dirigi ad locum habentē latitudine p̄ ta-

bulas ascensionum: et non vidi modum expositus in aliquo libro. Hodius autem est iste cum volueris dirigere significatorem habentem latitudinem ab ecliptica ad corpus altiusculus planete etiam habentis latitudinem vel ad radios alicuius habentis latitudinem: quere primo gradum cum quo significator mediat celum secundum doctrinam canonum primi mobilis. Deinde quere gradum cum quo mediat celum locus ad quemvis dirigere secundum eandem doctrinam: et accipies gradum cum quo significator mediat celum pro loco significatoris: et per hunc scies distantiam significatoris a medio celi vel ab ascendentie per modum prius dictum: nec plus nec minus: et accipies locum cum quo mediat celum locus ad quem debet dirigere pro loco ad quem debet dirigere: et cum istis duobus queres significatore circuli directi per modum prius dictum. Deinde quere gradum cum quo oritur significator regione sua secundum doctrinam canonum primi mobilis: quere etiam gradum cum quo oritur locus ad quem debet dirigere secundum eosdem canones. Deinde cum gradu cum quo oritur significator queres medietatem arcus diurni vel nocturni per modum prius dictum: et queres significatore regionis cum istis duobus gradibus. scilicet cum gradu cum quo oritur significator et cum gradu cum quo oritur locus ad quem debet dirigere in alto non differt opus. Dico tibi etiam et bieuiter oportet querere gradum in quo significator mediat celum et gradum cum quo mediat celum locus ad quem debet dirigere cum prius duobus oportet querere significatore circuiti directi: cum alijs duobus oportet querere significatore regionis. Cum gradu cum quo significator mediat celum oportet querere distantiam a medio celi si fuerit inter mediū celi et ascendēs: cum gradu cum quo oritur significator oportet querere medietatem arcus diurni vel nocturni. Si autem significator fuerit inter ascendens et angulum terre oportet querere distantiam significatoris ab ascēdēte cum gradu cum quo oritur significator et cum eodē medietate arcus nocturni in omnibus alijs est idem opus cum opere prius dicto. Est etiam unus alijs casus qui potest contingere in directionibꝫ quia significator et locus ad quem debent dirigere habent latitudinem: aut unus eorum habet latitudinem. Potest enim contingere quod significator dirigendus et locus ad quem debet dirigere simul ventiant ad lineā meridianā: ita quod ambo mediant celum cum eodē gradu licet non sint in eodē gradu in ecliptica. Si aliquis istowcasuū euentat: tunc operaberis eodē modo quo dicā. Si significator et locus ad quem debet dirigere ventiant cum eodē gradu ad mediū celi: quod non sunt aliae ascensiones in circulo directo inter eos pones pro significatore circuiti directi. Postea queres significatore regionis accipiendo ascensiones in circulo obliquo a loco cum quo oritur significator usque ad locum cum quo oritur locum ad quem debet dirigere: et totū illud. scilicet significatore regionis multiplicabis per distantiam significatoris ab angulo et productū dividēs per medietatem arcus diurni vel nocturni: et proueniet pars proportionalis quam tenebis per gradibus directis. Si autem significator dirigendus: et locus ad quem debet dirigere oriente cum uno et eodē gradu pones pro significatore regionis. et significatore circuiti directi multiplicabis per distantiam significatoris ab angulo: et divide per medietatem arcus diurni vel nocturni: et proueniet pars proportionalis quam tenebis per gradibus directionis. Ponere de omnibꝫ exempla esset nimis longum sed intendo dñio cōcedente in fine istius expositionis ponere equationem unius nativitatis: in qua patebit modus inuestigandi ascendentē eligendi

Alkabitij astronomi tractatus.

bylech et alcochoden: et ponam ibi aliquas punctiones radiois et aliquas directiones sufficiant hec de opere directionum. Dicit auctor in littera cognitis annis directionis si volueris scire locum istius directionis in zodiaco adde annos directionis super ascensiones circuli directi gradus significatoris si significator fuerit in medio celi vel in angulo terre et reduces ad gradus equales in circulo directo: et ubi perduxerit te numerus in circulo signorum ibi est locus directionis: et dicitur locus divisionis et dominus termini illius loci dicitur divisor. Si significator fuerit in ascendentis adde annos directionis super ascensiones regionis gradus significatoris et reduc ad gradus equales in circulo obliquo: et ubi perduxerit numerus in circulo signorum ibi est locus divisionis: et dominus termini illius loci est divisor. Et istud est idem opus cum opere de protectionibus radiosum: et quando feceris directionem et feceris istud opus inuenies in fine cum dem locum ad quem direxisti: nisi significator haberet latitudinem.

De algebugthar. Textus.

Tex hoc sequitur algebugthar in nativitatibus et directio gradus ascendentis: hoc est ut aspicias gradum ascendentis in termino cuius sit planete minuas ascensiones ascendentis de ascensionibus que sunt in directo finis termini planete per ascensiones regionis: et quod remanserit accipies unicuique gradus unum annum et omnibus quinque minutis mense: et omni minuto. 6. dies et erit dominus termini dispositor annorum qui dicitur divisor. Post hoc accipies gradus termini qui eum succedit et tres eos etiam in gradus ascensionum et quod fuerit accipies unicuique gradus annus unum: et omnibus. 5. minutis mensim: et omni minuto sex dies. eritque dominus termini divisor et dispositori illorum annorum. Similiter intrabis cum omni termino domini per successionem usque in finem vite: et si fuerit in termino aliquius planete: planeta aut radii eius erunt particeps in divisione: et hec divisione dicitur algebugthar.

Glossa super textu de algebugthar.

Tex hoc algebugthar in nativitatibus.

Con hoc capitulo auctor docet dirigere gradum ascendentem in nativitatibus. Sententia iste est talis. Considera in cuius planete termino sit gradus ascendens et considera finem illius termini. Deinde quere ascensiones gradus ascendentis in circulo obliquo per tabulam tue regionis et serua eas: quere etiam ascensiones finis illius termini per eandem tabulam a quibus subtrahere ascensiones gradus ascendentis et gradus qui remanserint sunt gradus directionis. accipe pro quolibet gradu annum unum. et pro quibuslibet quinque minutis unum mensem; et pro quolibet minuto. 6. dies et pro quolibet secundo duas horas. et 24. minutis horae et planeta qui est dominus termini est dispositor annorum sive divisor postea considera finem termini: immediate sequentis: et subtrahere ascen-

siones finis termini precedentis ab ascensionibus finis termini illius: et remanebunt gradus directionis accipe sicut primus pro quolibet gradu annum unum et cetera. et dominus illius termini est dispositor siue divisor et isto modo factes ad finem culus libet signi secundum ordinem signorum usque ad finem vite. Et si fuerit in aliquo termino aliquis planeta vel radij alius cuius planete illa planeta erit particeps in divisione. Exempli in hoc modo opus ascendens alicuius nativitatis fuit quartus gradus virginis completus ad dirigendum gradum istum considera primo in culus planete termino est iste gradus. et patet primo quod in termino mercurij et durat terminus usque ad finem septimi gradus virginis. quesumus ascensiones gradus ascendentis in orizonte obliquo in regione cuius latitudo est. 48. gradus et inueni. 144. gradus. 27. minuta. quesumus etiam ascensiones finis termini. scilicet finis septem gradus virginis et inueni. 148. gradus. 33. minuta. subtracti ascensiones gradus ascendentis ab ascensionibus finis termini et remanent. 4. gradus. 6. minuta. dedit culibet gradui annum et quibuslibet. 5. minutis unum mensem: et culibet minuto. 6. dies: et fuerunt quatuor anni. id est mesis 26. dies. et mercurius dominus termini fuit dispositor istorum annorum. Deinde considerauit terminum immediate sequentem qui est venereis et durat usque ad finem. 17. gradus virginis. quesumus ascensiones finis termini illius. scilicet venereis et inueni. 162. gradus. 15. minuta a quibus subtracti ascensiones finis termini precedentis mercurij: et remanserunt. 13. gradus. 44. minuta qui fecerunt. 13. annos. 8. menses. 12. dies. et venus disposuit hos annos. in fine illius termini fuit etas nati. 17. anni. 9. meses. 18. dies. Deinde sequitur terminus iouis qui durat usque ad. 21. gradum virginis completum quesumus ascensiones eius et inueni. 167. gradus. 93. minuta a quibus subtracti ascensiones finis termini precedentis: et remanserunt quinque gradus. 28. minuta que fuerunt quinque annos. quinque menses. 18. dies: et iupiter fuit dispositor istorum annorum. Factaque est etas nati in fine istorum annorum. 23. anni tres menses. sex dies. Deinde sequitur terminus martis et faciendum est ut prius: et secundum istum ordinem est directio continuanda usque ad finem vite: et quotiens directio peruenit ad corpus vel radios in fortune veniet natu infirmitas vel impedimentum in corpore suo secundum naturam illius infortune nisi fortune aspergerint ipsum locum. tunc enim minuerit malum.

Alkabitij astronomi tractatus.

**G Sequitur tabula pro alge-
butbaride est ascensionum**

| Aries | Taurus | Gemini | Cancer | Leo | Virgo |

Gradus.	15.	20.	15.	20.	15.	20.	15.	20.	15.	20.	15.	20.
1	0.	28	15.	23	34.	26	162.	13	199.	25	140.	251
2	0.	56	15.	56	35.	52	163.	20	100.	46	141.	471
3	1.	25	16.	29	35.	58	164.	27	102.	61	143.	10
4	1.	53	17.	2	36.	45	165.	35	103.	27	144.	32
5	2.	22	17.	35	37.	33	166.	43	104.	48	145.	54
6	2.	50	18.	9	38.	22	167.	51	106.	9	147.	17
7	3.	19	18.	43	39.	12	169.	1	107.	30	148.	39
8	3.	48	19.	18	40.	1	170.	11	108.	52	150.	1
9	4.	17	19.	52	40.	51	171.	22	110.	13	151.	23
10	4.	56	20.	27	41.	41	172.	34	111.	35	152.	45
11	5.	15	21.	2	42.	32	173.	46	112.	57	154.	7
12	5.	44	21.	38	43.	24	174.	59	114.	19	155.	29
13	6.	13	22.	14	44.	17	176.	12	115.	41	156.	51
14	6.	42	22.	51	45.	11	177.	26	117.	3	158.	13
15	7.	11	23.	28	46.	6	178.	40	118.	26	159.	35
16	7.	40	24.	6	47.	1	179.	55	119.	48	160.	57
17	8.	10	24.	45	47.	57	181.	10	121.	10	162.	19
18	8.	39	25.	23	48.	53	182.	26	122.	32	163.	41
19	9.	9	26.	2	49.	50	183.	42	123.	54	165.	3
20	9.	39	26.	41	50.	48	184.	59	125.	17	166.	24
21	10.	9	27.	21	51.	47	186.	16	126.	40	167.	46
22	10.	40	28.	2	52.	47	187.	34	128.	3	169.	8
23	11	10	28.	42	53.	47	188.	51	129.	26	170.	29
24	11.	41	29.	23	54.	48	190.	9	130.	49	171.	51
25	12.	12	30.	4	55.	49	191.	27	132.	11	173.	12
26	12.	43	30.	46	56.	51	192.	46	133.	34	174.	34
27	13.	15	31.	29	57.	54	194.	6	134.	56	175.	56
28	13.	46	32.	12	58.	58	195.	25	136.	18	187.	17
29	14.	18	32.	56	60.	2	196.	45	137.	40	178.	39
30	14.	50	33.	4	61.	7	198.	5	139.	2	180.	0

**Edita per Magistrum petru
turrelluz' diuinei. rectorem.**

Libra | Scorpio | Sagitta | Capricorn | Aquarius | Pisces |

	15.	15.	15.	15.	15.	15.	15.	radius.
181.	21 222.	20 263.	15 299.	58 327.	4 345.	42	1	
182.	43 223.	42 264.	35 301.	2 327.	48 346.	14	2	
184.	4 225.	4 205.	54 322.	6 328.	31 346.	45	3	
185.	26 226.	26 267.	14 303.	9 329.	14 347.	17	4	
186.	48 227.	49 268.	33 304.	11 329.	56 347.	48	5	
188.	9 229.	11 269.	51 305.	12 330.	37 348.	19	6	
189.	31 230.	34 271.	9 306.	13 331.	18 348.	50	7	
190.	52 231.	57 272.	26 307.	13 331.	58 349.	20	8	
192.	14 233.	20 273.	44 308.	13 332.	39 349.	51	9	
193.	36 234.	43 275.	1 309.	12 333.	19 350.	21	10	
194.	57 236.	6 276.	18 310.	10 333.	58 350.	51	11	
196.	19 237.	28 277.	34 311.	7 334.	37 351.	21	12	
197.	41 238.	50 278.	50 312.	3 335.	15 351.	50	13	
199.	3 240.	12 280.	5 312.	59 335.	54 352.	20	14	
200.	25 241.	34 281.	20 313.	54 336.	32 352.	49	15	
201.	47 242.	57 282.	34 314.	49 337.	9 353.	18	16	
203.	9 244.	19 283.	48 315.	43 337.	46 353.	47	17	
204.	31 245.	41 285.	1 316.	36 338.	22 354.	16	18	
205.	53 247.	3 286.	14 317.	28 338.	58 354.	45	19	
207.	15 248.	25 287.	26 318.	19 339.	33 355.	14	20	
208.	37 249.	47 288.	38 319.	9 340.	8 355.	43	21	
209.	59 251.	8 289.	49 319.	59 340.	42 356.	12	22	
211.	21 252.	30 290.	59 320.	48 341.	17 356.	41	23	
212.	43 253.	51 292.	8 321.	38 341.	51 357.	10	24	
214.	6 255.	12 293.	17 322.	27 342.	25 357.	38	25	
215.	28 256.	33 294.	25 323.	15 343.	58 358.	7	26	
216.	50 257.	54 295.	33 324.	2 343.	31 358.	35	27	
218.	13 259.	14 296.	40 324.	48 344.	4 359.	4	28	
219.	35 260.	35 297.	47 325.	34 344.	37 359.	32	29	
220.	58 261.	55 298.	53 326.	19 345.	10 360.	0	30	

Alkabitij astronomi tractatus.

De duodenarijs planetarum et domorum.

Textus.

Ex hoc duodenarie planetarum aut domorum: hoc est ut aspicias quantū ambulauerit planeta in signo suo in quocūq; fuerit aut gra. domus quē volueris ex gradibus et mi nutis multiplicabisq; hoc in. 12. hoc addes defup ipsos gra. atq; minuta que multiplicasti in. 12. et qd collectum fuerit ex eo proisce ab initio gra. eiusdem signi dans vincutis signo. 30. gra. et quo fuerit finitus numerus ibi erit duodenaria planetarum ac domorum.

Glossa super textu de duodenarijs planetarū et domorum.

Ex hō duodenarie planetarū aut domorū.

In hoc capitulo auctor docet inuenire dñm duodenarie. Intelligendum est ad evidentiam istius capituli qd quodlibet signū intelligitur diuidi in duodecim partes: et quelibet pars est de duobus gradibus et 30. minutis. Hispalensis ponit hoc capitulū: et duo capitula sequentia inter dignitates planetarū: et dñs prime duodenarie est dñs illius signi. Dominus secūde duodenarie est planeta succedēs descendēdo et sic fīm ordinem. Verbi gratia: dñs prime duodenarie arietis est mars: secunde sol: tertie venus: quarte mercurius: quinte luna: sexte saturnus: septime iupiter: octauē iterū mars. et sic fīm ordinē. Sententia auctoris est talis. Si volueris scire duodenarias planetarū vel domorū vide quantū transiuit planeta de signo in quo est aut de domo in qua est et numerū illorū. graduū multiplicā p duodeci: et sup numerū pductū adde numerū graduū qd multiplicasti. et qd collectū fuerit pīce ab initio signi in qd est planeta dādonicū signo. 30. et ubi finit⁹ fuerit numer⁹ ibi erit duodenaria.

De nouenarijs eiusdem.

Textus.

Ex hoc anaubarach que sunt nouenarie. Cuius scientia est vt scias quantū ambulauerit planeta in signo suo ex gradibus minutis: aut gra. domus cuius volueris scire nouenariū. post hoc diuide signū in nouē diuisiones et vincutis signū ex trib⁹ gradib⁹ et tertia pte vni⁹ grad⁹. Post hō asp cies in qd nouenario ex nouenarijs ceciderit gradus planete aut domus. Post hoc dabis pīmū nouenariū ex signis dñi signi mobilis eiusdē triplicitatis et fīm nouenariū dñi signi cui⁹ est ipm signū qd succedit donec ventas ad aliquē nouenarij ex qd est grad⁹ eritq; planeta dñs ei⁹ nouenarij. Abi grā. signū ex qd fuerit grad⁹ ille erat ex triplicitate arietis: erit ḡ pīmū nouenariū eiusdē signi martis dñi arietis: et secūdū nouenariū veneris dñi tauri: et nouenariū tertio mercurij dñi geminoꝝ. Similiter usq; ad nouenariū nonū. Et si fuerit signū ex triplicitate canceris erit pīmū nouenariū ei⁹ lune: et secūdū nouenarium solis dominii leonis: et tertium mercurij dominii virginis. Et si fuerit signū ex triplicitate libri erit pīmū nouenarium ei⁹. Veneris dominii libri: et secūdū martis dominii scorpionis: et tertium iouis dominii sagittarij. Similiter in triplicitate capricorni pīmū nouenarium eius est saturni dominii capricorni: et fīm similiter saturni dominii aquarij:

Differentia quarta.

50.Ixviii.

aquarii: et tertii lous dñi pisciū. Deinde que sequit s̄m ordinez successiōis signoū: ubi gratia: planeta vel aliqua dom⁹ ex domib⁹. 12. erat in. 12. gra- du aquarii si diuidas signū p nouem diuisiones erit gradus. 19. i diuisiōe sexta et q: signū aquarii est in triplicitate libri poniē p̄mū nouenariū ei⁹ Veneris dñi libri. secundū martis domini scorponis: et tertii lous dñi sa- gittarii: et quartū saturni dñi capricorni: et quintū etiā saturni dñi aq̄rti⁹: et sextū lous dñi pisciū: eritq; nauhahar. i. nouenariū. 19. gra. aq̄rti⁹ lous.

Glossa super tertiu Et ex hoc anaubarach.

Ex hoc anaubarach. **C**hic docet inuenire dñi no- uenarie. Sentēta eñi est ta- lis. Cū volueris scire nouenariā siue dñi nouenarie alicui⁹ pla- nete: vide qd⁹ grad⁹ p̄trāsuit plāeta de signo in q̄ ē vel de dñi in quo est. et diuide totū illū signū i. 9. diuisiōes et erit quelibet diuisio ex tribus gradib⁹. 20. minutis. Deinde vide in qua parte illi⁹ diu- sionis sit planeta et dabis p̄mā diuisionez domino signi mobilis eiusdē triplicitatis et secūdam diuisionem domino signi sequentis: et sic eundo se- cūdū ordinez signoꝝ quoisq; venias ad illā nouenariā in qua est planeta eius quoris dominū nouenarie. Verbi gratia: pono quod sol sit in. 24. gradu aquarii. ad sciendū dominū nouenarie gradus solis dedi primo tres gradus aquarii et 20. minuta domino signi mobilis eiusdē triplicitati⁹. est autē aquarius de triplicitate aerea. Signū mobile illi⁹ triplicitati⁹ est libra: dñis eius est venus. est ergo venus domina prime nouenarie aq̄ri⁹. sc̄ primoz̄ trium gradū 7. 20. minutorū. Deinde dedi secundam nouenariam marti domino signi sequentis. scilicet scorponis et cōpleti tūc fuerunt a principio aquarii. sex gradus. 40. minuta. Deinde tertiam nouenariam dedi Ioui. scilicet domino sagittarii qui succedit scorponi et com- pleti fuerunt tunc a principio aquarii. 10. gradus. Dedī quartam nouenariam saturno domino capricorni qui succedit sagittario: et completi fuerunt a principio signi. 13. gra. et 20. minuta. Dedī quintam nouenariā saturno domino aquarii: et cōpleti fuerūt. 16. gradus et 40. minuta. Dedī sextā nouenariā loui dñi pisciū et cōpleti fuerūt a principio signi aq̄ri⁹. 20. gradus. Dedī septimā nouenariam marti dñi arietis: et completi fuerūt a principio signi. 23. grad. et 20. minuta. Dedī octauā nouenariā veneri dñi tauri illa ergo est diuisio nouenarie solis in casu p̄posito: et cōpleti fuerūt tūc gradus. 26. et minuta. 40. aq̄ri⁹. Qn ergo inuenies in libris iudiciorū de domino anaubarach luminariū si fuerit in die intelligitur de domino nouenarie solis: si in nocte de domino nouenarie gradus lune. Alius que auctor dicit patet legendo litteram.

De modis inueniendi dominum decani. **T**extus.

Ex hoc adorōgen hoc est ut diuidas ascendens in tres partes et sit omnis diuisio. 10. graduum dabisq; diu- sionem p̄mam domino ascendentis et secundam dñi qnti si- gni ab eo: et tertii dñi tertij: nā ascendens. 5. et 9. vna semper sunt triplicitas: ubi gratia ab initio arietis usq; i decimū gra- du et⁹ est dorongē. 1. decan⁹ est mart⁹. Et si fuerit ex. 10. gradu usq; ad. 20. gradu⁹ erit eius dorongen sol dñis Ionis. Et si fuerit a. 20. usq; in finem

Alkabitij astronomi tractatus.

erit dorongen (upiter dominus sagittarij).

Glossa super textu de adoringen.

Tex hoc adoringen. **I**hic docet iuentre decanū. **S**ua eius est talis. Diuide si gnū ascēdens in tres ptes: et q̄libet diuisio erit ex decē gradib⁹ bus. dab̄isq; p̄mā diuisiōnē dñi ascēdentis. sc̄dāz dñi secundi signi: et tertia dñi tertij signi. **V**ult dicere q̄ p̄ma diuisio est dñi eiusdē signi qđ ascēdit. Et sc̄da diuisio est dñi signi sequētis eiusdē triplicitatis. tertia diuisio est dñi tertij signi illius triplicitatis. ita q̄ tres decani sunt dñi triū signorum vnius triplicitatis. Elucto: ponit exemplū tale in littera. **P**osito q̄ p̄ma facies arietis sit ascēdens eius decanus est mars. Si secunda facies est ascēdens eius decanus est sol dñis leonis secundi signi eiusdē triplicitatis: et si tertia facies sit ascēdens eius decanus est iupiter dñis sagittarij qđ est tertium signum illius triplicitatis. **E**t si p̄ma facies leonis sit ascēdens eius decanū est sol dñis eiusdē signi. Si secunda facies sit ascēdens eius decanus est dominus signi qđ succedit leoni in eadem triplicitate. **S**i tertia facies sit ascēdens eius decanus est mars dominus tertij signi a leone in eadem triplicitate: sc̄līcet arietis, et s̄m hūic modum intellige de alijs triplicitatibus.

Et ex hoc dominus orbis.

Textus.

Ter hore in qua oris natus dab̄isq; ascēdens et dñm hore anno p̄mo nativitatis ei⁹ et significabit p̄ esse cī. i. dñm hore sanitas vel infirmitas corporis nati sicut significat p̄ dñm ascē dentis radicis. i. nativitatis: et dab̄is dñm sc̄de hore ab ea sc̄de domui ab ascēdēte in sc̄do anno et significabit p̄ eū esse suū in eodē anno ēē substātie et cī. sicut significat p̄ esse dñi domus substātie: et dab̄is dñz tertie hore ab ea tertie domui ab ascēdēte tertio anno et significabit p̄ esse illi⁹ in eodez anno esse fratrū et sororū et ceterorū sicut significabit p̄ esse dñi tertie dom⁹ et dab̄is dñm hore quarte domui q̄rte ab ascēdente in anno q̄rto: et si ḡnificabitur p̄ esse suū in eodem anno esse patrum et eorum qui significantur per domū quartā. Similiter facies de dominis horarum per successiō nem dab̄is sc̄līcet dominum vniuscuiusq; hore domui et dominibus radicibus eritq; dñs hore. 12. ab hora nativitatis domus. 12. ab ascēdēte radicis et annus. 12. et dñs. 12. hore a nativitate radicis ascēdentis et anni. 13. et dñs. 14. hore ab ea domus substātie et .14. anni. **E**t nominat dñs hore prime dñs ascēdētis hore. et dñs. 2. hore. dñs hore domus substātie et dñs hore tertie dñs hore domus fratrū: et sic de alijs. Similiter dñs vniuscuiusq; harū horarum nominat nomine domus: et nominat etiāz orbis dominus et significat per eum omni anno sicut significatur per alcochoden: hoc est per dominum anni. et quidam astrologorū ponunt dominum orbis. s. ascē dentis radicis anno primo et 2. anno planetam qui hūic succedit. et in tertio anno planetam qui hūic succedit sicut dictum est in domino hore.

Glossa super textu. Et ex hoc dñs orbis.

Tex hoc dominus orbis. In hoc capitulo pos-
nit ordinē in dñō horarū
 in nativitatibus. Sententia littere est talis. Aspice in qua ho-
 ra natus egreditur uterū et dñm illius hore da primo anno na-
 tiuitatis et per illū significat esse nati in eodē anno quātū ad
 sanitates vel infirmitates corporis nati sicut per dñm ascendentis. Et da-
 bis dñm hore sequentis secūdo anno. et per cū significat esse substantie in
 eodē anno sicut per dñm domus substantie. Tabis dñm tertie hore tertio
 anno ab hora nativitatis. et per cū significat esse fratrū in illo anno sicut p
 dñm tertie domus. et isto modo facies de alijs dñis horarū eundo secūdū
 ordinē horarū et domorū usq; ad finē vite. et planum est in littera qd dicit.
 Exemplū in hoc ponaf qd quidā natus fuit in die solis hora quarta: que
 hora quarta est hora lune. erit luna domina primi anni. et ab ea accipitur
 esse corporis. Haora sequens est saturni. erit ergo saturnus dominus secun-
 di anni. et ab eo accipitur esse substantie in illo anno. et sic per ordinem.

Textus.

Tex hoc alfridarie dispositio: hoc est cum nativitas fuerit
 diurna preerit initio vite dispositioni eius fridarie sol
 em quantitatē annorū fridarie eius qui sunt decem: post hoc
 planeta qui succedit solet qd est venus cuius fridarie anni sunt
 octo. et post venerē planeta qui succedit ei et est mercurius: et
 anni eius sunt tredecim deinde luna: et anni fridarie ei⁹ sunt nouē: deinde
 saturnus et anni fridarie eius sunt. ii. deinde iupiter et anni fridarie ei⁹ sunt
 12. deinde mars et anni fridarie eius sunt. 7. deinde caput draconis et anni
 fridarie eius sunt. 3. post hoc cauda: et anni eius fridarie sunt duo. sunt au-
 tem anni sunt collecti simul. 75. anni post hoc reuertif dispositio ad solem
 et similiter usq; ad ultimū planetarū. Si aut̄ fuerit nativitas nocturna inci-
 pit dispositio a luna disponetq; annos fridarie eius qui sunt nouē. simili-
 ter planeta post planetā sicut predixim⁹ in sole. Cūq; disposuerit planeta
 annos fridarie sue disponet p̄prie primā septimā solū. i. septimā partē fri-
 darie sui. deinde participat et in secunda septima: planeta qui eū succedit:
 post hoc participat ei in tertia septima planeta. tertius qui succedit fīm: et
 ita donec participat ei planeta qui est ante eū in ultima septima ex annis
 fridarie eius: et est vnicuiq; iudiciū cū participatur alteri sup nativitate.

Glossa super textu et ex hoc alfridarie dispositio.

Tex hoc alfridarie dispositio. In hoc capitu-
lo auctor docet or-
dinare annos fridarie et gubernationis planetarū in nativ-
 itatibus'. Sententia littere talis est si nativitas fuerit in die
incipit fridarie a sole et gubernat ipsum natū sol fīm quantita-
tem annorū sue fridarie qui sunt decē. Post solem gubernat ipsum venus
fīm quātitatē annorū fridarie ei⁹ qd sunt octo. Post venerē gubernat mercu-
rius p. 13. annos. deinde luna p nouē annos. deinde saturnus p. ii. deinde
iupiter p. 12. annos. deinde mars p. 7. annos. deinde caput draconis p tres
annos. deinde cauda draconis p duos annos. deinde reuertif dispositio

Alkabitij astronomi tractatus.

ad solē et vadit p ordinē planetarū sicut prius; numer⁹ aut̄ osu⁹ annor⁹ est. 74; et qui trāsit hūc numerum annor⁹ reuertit ad disponē primā fm q̄ possibile est. si aut̄ nativitas est i nocte icipit fridaria a luna et disposuit luna annos suos. deinde saturn⁹ deinde iupiter deinde mars deinde sol deinde ven⁹ postea mercur⁹. deinde reuertit ad lunā et vadit fm ordinē planetarū sicut prius. Et qn̄ alijs planeta dispōit annos sue fridarie disponit ip̄e septimā partē illorū annorū solus. In scđa aut̄ septima participat ei planeta frequēs q̄ ei succedit. In tertia aut̄ participat ei planeta tert⁹. In quarta quart⁹. Et in qnta qnt⁹ et sic usq; ad septē septimas et septē planetas. Aerbi gratia: pono q̄ nat⁹ fuit q̄s in die: incipit ergo fridaria a sole et gubernat ipsu⁹ sol fm quā titatē annoū fridarie sue: q̄ sunt decē anni. et gubernavit ipse sol solus septimā partē istorū decē annorū. s. pvnū annū solarē. et .156. dies et .12. horas. Hec est em̄ septima pars decē annorū. In scđa septima parte horū decem annorū habuit ven⁹ participationē cū sole in fridarie dispositiōe p vnu⁹ annū. et .156. dies. et .12. horas. et transierūt tunc nato duo anni. .313. dies completi. Deinde habuit participationem cum sole in dispositione fridarie mercur⁹ pervnū annū. et .156. dies. et .12. horas. et i fine hui⁹ diuisionis trāsierūt nato quatuor anni solares. .104. dies. 6. hore: deinde habuit participationē cū sole luna p eādē septimā. .10. annorū. et i fine hui⁹ diuisionis trāsierūt nato qn̄s anni. .260. dies. 18. hore. deinde habuit participationē cū sole saturn⁹ p septimā partē. .10. annorū et i fine hui⁹ diuisionis trāsierūt nato. .7. anni. .52. dies complēti. Deinde habuit participationē cū sole iupiter i dispositiōe fridarte p eandē septimā. et in fine hui⁹ diuisionis transierūt nato. .8. anni solares. .208. dies. 12. hore: deinde habuit participationē cū sole i dispositiōe frida-
rie mars in ultima septima parte decē annorū. et in fine hui⁹ diuisionis trā-
sierunt nato. .10. anni complēti. fm hunc modū est faciēdū in fridarijs oīum planetarū. Caput asit diaconis et caudam quilibet eoīum disponit per se annos fridarie sue siue participationē planetarū. Narrare aut̄ euent⁹ eōtin-
gentes nato in qualibet harū diuisionū esset nimis longū. Haly aut̄ aben-
ragel in suo libro magno complēte posuit oīes diuisiones et iudicia cutuſlibet diuisionis. ideo qui volunt hec iudicia legant librum illum.

Textus.

Ex hoc almanar. id est supereminētia qua dicit⁹ q̄ planeta vadit sup planetā: hoc est vt aspicias cursum planete mediū et locū ei⁹ equatū: et si fuerit loc⁹ ei⁹ equat⁹ min⁹ medio cursu ei⁹ erit ascendēs a medio circuli sui usq; ad summitatē car-
culi: et si fuerit locus ei⁹ equat⁹ plus medio cursu erit descendēs
a medio circuli sui usq; ad infimū et⁹: et si fuerit loc⁹ ei⁹ eqt⁹ eqlis medio cur-
sui erit i medio circuli sui deinde locū planete minores de medio cursu suo
postoſ. h̄ certissime cognouerū. i. locū eqſū vñl' ecōuerso minorē d̄ maiorū eoꝝ
subtrahēdo et multiplicabiles qd remāserit p septē et diuides p. 22. et qd de di-
uisione exierit hoc oī planete p quantitate ei⁹ ascensionis vel descensiōis.
De venere et mercurio accipimus qd est inter utraq; loca id est qd est inter
locū solis et venēris et mercurij et facimus vt supra: q̄ per hoc scimus quis
eoīū fortio sit in circulo augis: sed venus et mercurius cum fuerit aliquis

eorū orientalis et fuerit locus eius equatus minus loco solis accipies rest-
duum quod est inter locum solis et locum eius: faciesque cum eo quemadmodum feceris:
ut dictum est in planetis altioribus ex multiplicatione et divisione. ¶ Et p-
rius ac fortior sit significatio planetarum dum abierint super seu vice. i. dum
abierit alter super alterum in coniunctione. ¶ In oppositione asit et in quarto
aspectu erit significatio eorum minus apparēt et debilior. ¶ Et tñ cū unus
illorum fuerit ascendens et alter descendens tunc ascēdens eorum vadit supra
descēdētē. ¶ Cum vero ambo fuerint descendentes ille qui fuerit minoris
descensionis vadit super illum qui fuerit maioris vel pluris descensionis.
¶ Si autem ambo fuerint ascendentes ille qui est maioris ascensionis vadit
super illum qui fuerit minoris ascensionis. ¶ Dicitur quoque et alto modo. i. ut scias
latitudinem utrumque planetarum: quod septentrionalis eorum vadit super meridianum.
Et si fuerint ambo septentrionales ille qui fuerit pluris latitudinis vadit super
cum qui fuerit minoris latitudinis. ¶ Si autem fuerit utrumque meridiani ille qui
fuerit minoris latitudinis vadit super eum qui fuerit maioris latitudinis ideoque
dicitur quod luna vadit super iouem in his duobus operibus. Similiter si fuerit altioris
duorum planetarum in medio circuitus nullam latitudinem habens tunc ascēdens
septentrionalis vadit super eum qui caret latitudine et vadit ipse qui sine latitudine
est super descēdētē meridianum. ¶ Et ex hoc aptio portarum dicitur cū iungit plaz-
neta inferioris planete superiori et fuerint cum hoc domus eorum opposite.

¶ Glossa super textu et ex hoc almanar.

Ex hoc almanar. In hoc capitulo docet quod pla-
netarum sit eleuatus super alterum. In-
tentio sua est quod planeta qui fuit altior in circulo suo breui. s. in
epicyclo dicitur eleuat super alterum eleuatione de qua hic loquitur.
et hoc est quod dicit Ptolomeus in. 63. propositione centiloquis.
Dicit enim oportet aspicere in coniunctione. Saturni et iouis in eodem minuto
ad eleuationem unius super alterum: et iudicia cum fortitudine nature eius in
hoc mundo. Et similiter fac in. 21. coniunctionibus residuis. haly ibidem dicitur
in cometō eleuatio planete super planetā est ut sit remotio eius ab auge suum
circuli breuis. et ille dicitur eleuatus super alterum. Eluctor autem in līra iubet aspi-
cere medium locum planete et verū locum planete. et si verus locus planete fuerit
minor medio motu planeta est descendens a superiori parte epicycli ver-
sus inferiore parte. Si vero verus locus planete maior medio motu fuerit
planeta est ascendens ab inferiori parte epicycli versus superiori parte: et ut
breuiter dicatur: si argumentum equatum planete fuerit minus sex signis cōtraria
est descendens. et si plus est ascendens: deinde iubet auctor subtrahere me-
diū motū planete de proprio motu eiusdem si medius motus fuerit minor proprio: vel
ecōtra: si fuerit maior: ita videlicet quod minor subtrahatur a maiori: et residuum
iubet multiplicare per septem: et numerū puentē iubet dividere per 22. et nu-
merū quotientē iubet tenere per eleuationem quando ascendit vel per depressionem
ne quā descendit. De venere et mercurio iubet despicer differentiam inter
locū cuiuslibet eorum et locum solis: et iubet facere sicut in alijs. Proodus
prius dictus per sententiam Ptolomei videtur mihi melior et certior: deinde
dicit auctor quod fortior significatio planetarum est cum unus eorum fuerit eleuatus
super alterum in coniunctione. In oppositione autem et in quarto aspectu

Alkabitij astronomi tr actatus.

erit significatio min⁹ apparēs. et si unus planeta fuerit ascendēs & alter de-
scendēs ille q̄ fuerit ascendēs vadit supra descendētē. et si uterq; fuerit ascē-
dens ille vadit sup̄ aliū q̄ fuerit maioris ascensiōis. et si uterq; fuerit descē-
dens ille vadit sup̄ aliū: qui fuerit minoris descensionis. Dicitur etiā alto
mō planeta eleuari super planetā quantum ad altitudinem: quia septen-
trionalis vadit super meridianū. Et si fuerit ambo septentrionales ille qui
fuerit plus septentrionalis vadit super illū qui fuerit minus septentriona-
lis. Si vero fuerit ambo meridionales ille qui fuerit minoris latitudinis
vadit super illū qui fuerit maioris latitudinis. Si fuerit planetarū in ecly-
ptica carens latitudine: tunc planeta septentrionalis vadit super eum et
ipse carens latitudine vadit super meridianum.

Et ex hoc apertio portarum. Dicit q̄ aptio portarū dicitur
quando inferior superiori: & cuz
hoc fuerit eorum domus opposite. Verbi gratia: quando luna coniungit
tur cum saturno vel eū aspicit. tunc est apertio portarum. Similiter quan-
do sol coniungitur saturno: domus enim solis & lune sunt opposite domi-
bus saturni. Similiter fit apertio portarum quando mercurius coniunge-
tur Joui: quia ambe domus utriusq; sunt opposite. Similiter quando tun-
gitur venus marti fit apertio portarum: quia eoru⁹ domus sunt opposite.
Dicit hyspalensis q̄ venus significat humiditate⁹. Mercurius significat
ventos. saturnus nebulas & frigus. mars vētos a dextro. a meridie & calo-
rem iupiter temperie⁹ & ventos a sinistro. i.e. a septentrione. Dicit idēz hyspa-
lēsis quādo luna separatur a coniunctione alicuius planete vel ab ei⁹ aspe-
ctu & cōtungit alteri planete & sint illi⁹ planetarū dom⁹ opposite. H̄ est ap-
tio magnarum valuarū: in qua necesse est venire ventos vel pluuias: vt est
ex natura illorū planetarū. verbi gratia: luna quādo separādo a venere cō-
tungitur marti: aut separādo a mercurio cōtungitur Joui: aut separādo a
sole cōtungitur saturno hoc est apertio magnarum valuarum.

De albužic.

Textus.

Tex hoc albužic & ēres quāvalde seruabant indi. Nā ipsi
numerant post cōiunctionem solis & lune. 12. horas &
applicāt eas soli & diuidit. 12. horas trinas. i.e. in tres partes. s.
in hāim solis. & iudicant super omnes quatuor horas fīm iudi-
cīū dñoiū triplicitatis solis hora cōiunctionis: deinde dāt ve-
neri post. 12. horas & diuidunt eas iterū trinas & iudicant super omnē trinā
diuisionē fīm dominos triplicitatis veneris hora cōiunctionis: post hoc fa-
ciunt similiter cū mercurio & alijs planetis p̄ successionē eoru⁹ donec reuer-
titur orbis ad solē post. 84. horas & nō cessant sic facere frequenter donec
venerit cōiunctio scđa. Et quidā dicunt q̄ albužic sic hoc q̄ post cōiunctio-
nem sint. 12. hore in equales q̄ vocant cōbustē & nō oportet aliquē in his in-
cipere aliquid opus: & post horas. 12. sunt. 72. hore in cōbustē in quib⁹ est uti-
lis operū incep̄io & post has. 72. horas in cōbustas sunt. 12. cōbustē simili-
ter usq; ad cōiunctionē q̄ succedit. post hoc diuidit has horas. 12. in tres
diuisioes idest in partes. Dixeruntq; cū q̄s incipit in quatuor horas p̄mis
deambulare vel bellare timenda erit perditio aiesue: & in quatuor horas

secundis timendi erit detrimentum corporis sui sine amissione anime: et in quatuor horis ultimis timendum est detrimentum substantie sue et suorum et orum quod possidet.

¶ Glossa super textu albusic.

Tex hoc albusic. ¶ Hic loquitur de horis fortunatis et infortunatis: dicit ergo in diuinis suenerat 12. horas post coniunctionem solis et lune et datur eas solis et dividuntur eas in tres partes: et iudicant super prima quatuor horas secundum iudicium primi dñi triplicitatis loci solis. et iudicant super quatuor secundas secundum iudicium secundi dñi triplicitatis loci solis. et super quatuor ultimas. Et iudicium tertium dividit triplicitatis loci solis hora divisionis. Postea datur veneri. 12. horas sequentes et dividuntur eas similiter in tres partes. et iudicant super quilibet quatuor secundum iudicium domini et triplicitatis loci veneris hora divisionis. Postea faciunt similiter cum mercurio et luna et cum ceteris planetis secundum ordinem planetarum: donec reverterentur oibus ad sole post. 87. horas et tunc recipiunt a sole secundum eundem ordinem. et huius continuitatis usque ad divisionem secundas. Et quidam dicunt quod post divisionem sunt 12. hore quod vocant combustas et quod non est boni incipere aliquid opus. et post has. 12. combustas sunt 72. hore incobuste in quibus utile est incepere operum: et post has. 72. incobustas sunt iterum sunt duodecim combustas et iterum post illas. 72. incobuste: et post eas 12. combustas. et sic usque ad coniunctionem sequentem. Et ut breuiter dicatur oes. 12. hore que dantur soli secundum ordinem planetarum sunt combustae. et 72. que sunt alterius planetarum sunt incobuste. Deinde dicit auctor et dividuntur has. 12. horas combustas in tres divisiones et quilibet divisione erit ex quatuor horis. Et dicunt quidam quod qui incepit bellum in quatuor primis horis combustis timenda est perditio anime sue. Elector non intelligit perditionem anime post vitam istam: ita quod post separationem aie a corpore rapiant eam diaboli et deducant ad inferos. Sed intelligit aie perditionem id est amissionem vite presentis et hoc modo intelligitur in omnibus locis iudiciorum astronomie. De ista enim perditione pertinet ad eos loqui. De prima autem perditione pertinet theologus. Et qui incepit bellum in secundis quatuor horis timendum est detrimentum sui corporis secundum perditionem vite: et qui incepit bellum in ultimis quatuor horis timenda est perditio orum quod possidet et timet perditio illorum quod pertinet ad ipsum: et sic completa exporsitio quae differetie alchabitici introductorij ad magisterium iudiciorum astrorum.

¶ Differentia quinta in commemoratione universarii partis. Textus.

Lquia explevimus et positiones eorum que sequuntur ex nominibus astologorum. Exequatur nunc commemoratione universarii parti. Et cum notauerimus in loco parti accipe a loco illo in locum illum et proisce hoc ab ascendentem vel de alto loco: dicimus ut addas super illud quod fuerit inter utramque loca gradus ascendentis: et proisce ab ascendentem vel ab initio signi a quo proiecisti. Quis exemplar est opus partis fortune quia accipit quicquid est inter solem et lunam ex gradibus. et addas super eos gradus ascendentis signi: et quod collectum fuerit proiecisti illud a. 30. i. 30. gradus et incipitis proscere

Ilkabitij astronomi tractatus.

ab initio ascēdētis signi et quod significat numerus ibi est pars fortune: et in nocte eis a luna in sole et addes gradus desuper signi ascēdētis et proisce hoc de 30. in 30. et incipe pīscere ab initio signi ascēdētis. **I**n cīpiam hīc ita ex post partē fortune partis 12. domoū. et incipiamus ab scēdētis.

Glossa super textu quinta differentie.

Ifferentia quinta in cōmemoratiōe vniuersalē pīsum. **I**sta ē quinta dīria istius libri i qua aucto: docet pīectionē pīsum et pīctō diuidi in duas pītes: qm̄ in pīma pīte ponit partes que cadunt in natūratib⁹. Et in scēda parte ponit partes q̄ cadūt in revolutionib⁹ annoū mīdi. Scēda pars incipit ibi: et q̄ auxiliante deo. Dīria pars diuidit in duas partes: qm̄ in pīma parte dat modū protectōis partiū i generali et exēplificat dī parte fortune. In scēda parte ponit i speciali partes 12. domoū. Scēda pars incipiam̄ itaq̄ post partē fortune. Sente- tia pīme partis est talis. Abodus in pīctionib⁹ partiū est q̄ accipiuntur gradus equales q̄ sunt inter vñū locū et altū: et numerus ille pīscit ab ascēdente vel alto loco. vel addunt sup gradus equales q̄ fuerunt inter ambo loca gradus q̄ sunt ab initio signi ascēdētis et productū cōputat ab initio signi ascēdētis dando cuiusbet signo 30. gradus. et vbi finit⁹ fuerit nume- rū ibi ē pars fortune. Alterī gratia: pono q̄ sit sol in fine sexti grad⁹ pīsciū et luna sit in fine 14. gradus geminorū et gradus ascēdētis sit 10. gradus arietis subtrahā verū locū solis a vero loco lune et remanent 98. gradus sup quos addā. 10. gradus q̄ sunt a principio arietis usq; ad gradū ascēdētē et promenunt. 108. gradus incipiam̄ protīscere ab initio arietis da- do cuiusbet signo 30. gradus: et terminatur numerus iste in 28. gradu can- tri. ubi ergo ē pars fortune in exemplo pīposito.

De pīma domo.

Textus.

Rīma. dom⁹ est pars vite et accipit̄ i die a luna i saturnū et in nocte eis et pīscit ab ascēdēte. **P**ars hyleche accipit̄ a gradu constructōis seu pīuentōis q̄ fuerit aī natūratē usq; i gradu lune: et pīscit ab ascēdēte. **P**ars futuorū. i. pars solis accipit̄ i die a luna in sole et in nocte eis et pīscit ab ascēdēte. **P**ars dilectōis et pīcordie. i. pars veneris accipit̄ i die a parte fortune in parte futuorū: et in nocte eis et pīscit ab ascēdēte. **P**ars stabilitatis et fiducie ascēdētis duratiōis nati ē sicut pars pīcordie et dilectōis. **P**ars aio- sitatis et audacie. i. pars martis accipit̄ i die a marte i gradu partē fortūtē i nocte ecōuerso. et pīscit ab ascēdēte. **E**dditio. Si dīns ascēdētis et plane- ta in cuius terminis vel finib⁹ ceciderit pars fortune fuerit eiusdē triplicitatis vñ vñ et idē dīns: vita nati erit felix et sine labore. **S**i nō fuerit eiusdē triplici- citas vita: erit laboriosa et infelix. ille dī dīns geniture: h̄ vñ dīns pīfectōis. **I**n hac parte ponit pīctionēs partiū pīmō ordīne. **I**n cīpiam̄ itaq̄ 12. domoū ponēdo i quib⁹ domo partes ad illā pī- netes. Et potest diuidi i tot partes quot sūt dom⁹ vbi partes iāpīlūt pīter in-

pīma do-
mo.

additio

Ira. Hic ponit partes hinc domo sunt sex. Prima est pars vite. Secunda est pars hylech. Tertia est pars futuroꝝ siue pars diuinatōis. Quarta est pars dilectionis et concordie. Quinta est pars stabilitatis et durationis. Sexta est pars animo sitatis et audacie. Dicit Ira cū volueris sc̄re pte vite accipe gradus q̄ sunt a Joue usq; ad saturnū in die et in nocte gradus q̄ sunt a saturno usq; ad Jouē et nōc ab ascēdente. Albumazar dicit. In suo introductorio magno q̄ hec pars significat vitā naturaleꝝ et esse corporis ac viciꝝ q̄ si fuerit boni esse significat plenitatem vite et sanitatem corporis et gaudiū a se. Si fuerit spedita significat paucitatem vite et multitudinem infirmitatū animis meroreꝝ et tristitia. Deinde dicit auctor pars hylech accipit a gradu cōunctionis q̄ processit nativitatē: si nativitas fuerit cōunctionalis. vel a gradu pueritiae. id est oppositionis: si nativitas fuerit preuentionalis usq; ad gradū lune et p̄ijsit ab ascēdente nativitatē: ubi finitus fuerit numerus ibi est pars hylech. Albumazar dicit q̄ hec pars dirigit quemadmodū dirigit hylech per gradus. et ducit eis pfectio p̄ signa quemadmodū fit de hylech. cūq; puenet etus directio vel pfectio ad malos significat impedimentum et periculum. Et erāt multi sapientū astrologorū cū inuenient hōs patientē pericula maxima in quibusdā tēporib; et nō inueniēt in eodē tpe suū hylech peruenisse ad loca malorum. nec inueniēt idē impedimentū patetē significatio nē in revolutiōe eiusdē anni nesciebat cām hūs rei. Et ideo latebit eos hoc: q̄ nō dirigebat hanc partē et si direxissent eā inuenissent hoc malum accidere in eodē tpe quo peruenisset hec pars ad loca quedā significantia ipsum periculum. Pars futurop̄ accipit in die a luna usq; ad sole: et in nocte ecōtra: et p̄ijsit ab ascēdente et p̄prietates istiꝝ partis sūm. Albumazar est significare animā et corpus et esse eoꝝ: et significat fidē et p̄phetiā et regnē et dei cultū et secreta et cogitationes atq; intētiōes et res occultas et celatas et omne qđ absens est ex reb; p̄ hūc modū applicab; iudicia in aliis et a quo loco in quē accipiat quilibet et a quo loco proficiatur patet in litteris.

¶ De secunda domo.

Textus.

Scunda domus est pars substātie et accipit in die et nocte a hīo domus substantie in gradū atq; minutum secunda domus. domus substātie et p̄ijsit ab ascendēte. ¶ Pars paupertatis et paruitatis ingenii. i. pars mercurii accipit in die a pte futuroꝝ in parte fortune: et in nocte ecōuerso. et p̄ijsit ab ascendēte. ¶ Pars beatitudinis et triūphi atq; victorie. i. pars iouis accipit in die a parte fortunārum in Jouē et in nocte ecōuerso et proficitur ab ascēdente.

¶ Glossa super textu secunde domus.

Scunda domus. Hic ponit partes secunde domo et sunt tres. Prima est pars substātie. Secunda est pars paupertatis et paruitatis ingenii. Tertia est pars beatitudinis triūphi et victorie. Albumazar dicit q̄ pars substātie significat pfectū et victū ac cibū q̄bus subsistentur corpora que si fuerit in bono loco significat bonū esse in substālia cibo et vicem. Et si fuerit ipedita significat malū esse in his q̄ diximus. Leteras autē species fortunāe apparentes ex substālia sc̄ q̄ thesaurizat et seruat ac acquirit et significat certi significatores substātie et pars fortune.

Alkabitij astronomi tractatus.

¶ De tertia domo.

Textus.

Tertia domus est pars fratru; et accipit in die a saturno in nocte eonuerso. et plicetur ab ascēdente. Pars beniuolētie fratru accipit in die a sole in saturnū et in nocte ecōuerso. et plicetur ab ascēdente. q̄ si fuerit saturn⁹ subradijs accipit in die a sole in touē et in nocte ecōuerso. et plicetur ab ascēdente.

Glossa sup textu de tertie domus.

Tertia domus. Hic ponit partes tertie domus et sunt due. Prima est pars fratru. Secunda est pars beniuolētie fratru. Dicit Albulazar q̄ pars fratrum et dñs eius. id est dñs signi in quo ceciderit significant esse fratru et cordia eorum atq; dilectionē peregrinationēq; eorum et absentia. Post hec aspice si hec pars et dñs eius ceciderint in signis multorum filiorum multiplicabūtur fratres et si ceciderint in signis paucorum filiorum erunt pauci. Et si volueris scire numerū eorum accipe numerū signorum que fuerint inter partē et dñm domus in qua ceciderit aut quot fuerint inter ipsum dominum et partem et pone vnicuius signo unū. Et si fuerit inter eos signū cōe duplīca numerū eiusdem signi. Et si fuerit inter ipsas partē et dñm domus in qua ceciderit aliquis planeta accipe et etiam unū. Albulazar etiā ponit partē unā in hac domo q̄ vocat pars mortis fratru; et dicit qd accipit in die a sole in gradu mediū certi et in nocte ecōtra. et augent de sup gradus ascēdētis et plicetur ab ascēdente. et quotiescumq; puererit hec pars pm directionē ad significatores fratrum et sororū dādo vnicuius gradut unū annū aut p pfectionē dando cūlibet signo annū eueniet fratrib⁹ et sororibus aliqd horribile: aut aliquis eorum morietur.

¶ De quarta domo. Textus.

Qarta dom⁹ pars patrū ē. et accipit in die a sole in saturnū: et in nocte ecōuerso: et plicetur ab ascēdente. Pars mortis patris accipit in die a saturno in touē et in nocte ecōuerso: et plicetur ab ascēdente. Pars annoꝝ accipit in die a dñi dominus solis in saturnū: et in nocte ecōuerso: et plicetur ab ascēdente. Et si fuerit in domo sua sol vel aliqua domox saturni accipe in die a sole in saturnū: et in nocte ecōuerso: et plicetur ab ascēdente et nō cōsideres utrū saturn⁹ sit apparet vel sub radijs. Pars hereditatū et possessionū accipit in die ac nocte a saturno in lunā: et plicetur ab ascēdente. Pars nobilitatis nativitatis eius de quo fit dubitatio utrū sit filius illius patris cui imponit: an alter⁹ accipit in die a gradu solis in gradu exaltationis sue: et plicetur ab ascēdente. Quod si sol fuerit in gradu exaltationis sue in die et luna in nocte in gradu exaltationis sue erit pars in gradu ascendentis: et erit significatio gradus ascendentis. Pars finis rerū accipit in die et nocte a saturno usq; ad dñm dominus cōjunctionis: aut peruentionis: et additur desup gradus ascendentis: et plicetur ab ascēdente.

Glossa super textu quarte domus.

Qarta domus. Hic ponit partes quarte domus. et sunt sex. Prima est pars patrū. Secunda est pars mortis patris. Tertia ē pars annoꝝ. Quarta ē pars hereditatū et possessionū. Quinta ē pars nobilitatis nativitatis filii illius cui imponit vel nō. Sexta est pars finis rex. Albulazar dicit qd

Tertia domus.

Quarta domus.

Differentia quinta.

50.Ixxij.

pare p̄tis s̄igt esse p̄tis & el⁹ nobilitatis atq̄ ḡfis. & si hec pars fuerit bona esse p̄t erit nobilis. Et si dñs dominus hui⁹ p̄tis fuerit bona esse p̄t erit fortunat⁹. Si no fuerit mali esse erit laboriosus. Et sc̄da p̄te hui⁹ dom⁹ q̄ est p̄ mortis p̄tis accipit̄ cā mortis: & quotiescumq; p̄fectio anni p̄uenerit ad hāc partē vel ad dñm ei⁹ significat p̄iculū patri. & sit̄r cū p̄uenerit aliq; eoz ad significatores patris.

De quinta domo.

Textus.

Quinta dom⁹ est p̄s filiorū: & accipit̄ in die a lune in saturnū de nocte ecōuerso: & p̄iscit ab ascēdēte. **Pars que** s̄igt ip̄s i q̄ d̄j fili⁹ fieri: & nūez eorū seu masculoruī seu feminaz & q̄d mulier pariet accipit̄ i die ac nocte a marte in Jovē & p̄i-
cif ab ascēdēte. **Pars sciētie filiū masculi & feminine accipitut** in die & nocte a luna in lounē & p̄iscit ab ascēdēte. **Pars p̄ quā sc̄it nat⁹** de q̄ fit interrogatio vtrū sit masculū vel feminā vel accipit̄ in die a dñō do-
m⁹ lune i lunā: & i nocte ecōuerso: & p̄iscit ab ascēdēte. **Pars significās** filiū cū p̄uenerit iupiter ad eū. i. ad gradū p̄tis significāis filiū accipit̄ in
die ac nocte a marte in lounē & p̄iscit ab ascēdēte. **Pars dilectionis & gra-**
dui accipit̄ in die ac nocte a venere i saturnū: & p̄iscit ab ascēdēte. **Pars** sciētie esse filiorū accipit̄ in die ac nocte a luna in venerem & proiscitur ab
ascendente.

Quin-
domu

Glossa super textu quīte domus.

Unita domus. **Hic ponit p̄tes quīte dom⁹ & sunt se-
ptē. Prima est pars filiorū. Sc̄da est p̄s** t̄pis in quo debet haberi filii. Tertia ē p̄s ppter quā sc̄it ma-
sculinitas vel femininitas. Quarta est p̄s p̄ quā sc̄it de nato
de quo fit interrogatio vtrū sit masculus vel femina. Quinta
est p̄s ad quā cū p̄uenerit iupiter ē significatio filiū. Sexta ē p̄s dilectionis fi-
liorū. Septia est pars sciētie filiorū. Dicit Albusazar si p̄s filiorū ceciderit
in signo multoꝝ filiorū habebit multos filios. Si no ceciderit in signo ste-
rii nō habebit aliquē filiū. Si vero ceciderit in signo paucorū filiorū habe-
bit paucos filios. Et si hec pars significauerit filios & fuerit fortunata filiū
vivent: & si infortunata morient. **De sexta domo.**

Textus.

Glossa super textu sexte domus.

Sexta inseparabilis alicui⁹ mēbiorū. accipit̄ i die a saturno **Sexta de-**
in martē in nocte ecōuerso: & p̄iscit ab ascēdēte. **Pars ser-
muī** accipit̄ in die a mercurio in lunā: & i nocte ecōuerso: & p̄i-
cif ab ascēdēte. Et dixit alēde god accipit̄ i die a mercurio in
partē fortunae: & in nocte ecōuerso. Et dixit: oportet ut vnamur vtrisq; pars
ribus insimul.

mus.

Glossa super textu sexte domus.

Sexta domus. **Hic p̄t p̄tes sexte dom⁹ & sunt due.** Prima ē pars azemēna. i. debilitatis in
separabilis alicui⁹ mēbi. Sc̄da est pars seruorū. Si p̄s azeme-
na fuerit cōiuncta cū fortunis erit nat⁹ sanus in mēbris suis.
Si no fuerit cōiuncta in fortunis habebit morbos insepara-
biles in mēbris. & loca in q̄bus erūt hec ritudines sciūtur a locis infor-
marū significantiū eas.

De septima domo.

Textus.

Septima domus est pars desponsationis vtrorū seu cōiugij: et Septima;
accipit̄ in die ac nocte a sole i venerē: & p̄iscit ab ascē domus.
dente. Et h̄cc pars similiſ est parti mandatorū & rumorū. Et pars

Alkabitii astronomi tractatus.

desponsationis multerū vel coniugij ab hermete accipit in die ac nocte a venere in saturnū et pīscif ab ascendentē. Et hec pars congruit pī cultus terre. ¶ Itē pars desponsationis multe pī nivellū accipit in die ac nocte a sole in marte: et pīscif ab ascendēte. ¶ Pars delectatiōis et voluptatis accipit in die ac nocte a venere in gradum septime: et pīscitur ab ascendentē. ¶ Pars nuptiarū accipit in die ac nocte a saturno in venerē: et protiscit ab ascendentē.

¶ *Glossa super textu septime domus.*

Septima domus. Hic ponit ptes septime domus sunt quatuor. Prima est pars desponsationis viroꝝ. Secunda est pars delectatiōis multerū. et hec accipit quob' modis. Tertia est delectatiōis et voluptatis. Quarta est pars nuptiarū. Si pars desponsationis pruerit p directionē ad Iouē vel venerē est significatio despositiōis. Et ego inueni in una natuitate tps desponsationis qn dñs partē desponsationis pruenit ad ipsas partē p directionē dādo cuilibet gradui ānū vnū. ¶ De octava domo. Text⁹.

Octaua dom⁹ est ps mortis et accipit in die ac nocte a luna in gradu et minutū dom⁹ octauae: et addit⁹ desuper q ambulauerit saturn⁹ in signo suo et pīscif ab initio signi saturni. ¶ Pars planete q interficit accipit in die a dño grad⁹ ascēdētis in gradu lune: et in nocte ecōuerso tc. ¶ Pars anni in quo timeſ nato mōis: et paupertas impedimētū ac deſtructio accipit in die ac nocte a saturno in gradu dñi domus cōiunctionis vel preuentiōis que fuerit ante natuitatē tc. ¶ Pars ligatiōis et carceris: et vtrū libereſ ab eovel nō accipit in die a saturno in partē fortune et in nocte econuerso.

¶ *Glossa super textu octauae domus.*

Octaua domus. Hic ponit ptes octauae dom⁹ et sunt quattuor. Prima est ps mortis. Secunda est ps planete q interficit. Tertia est ps āni in quo veniet nato mōis aut paupertas tc. Quarta est ps cōtētōis et litigatiōis. Dicit Albusazar si ps mortis fuerit ipedita et dñs ei⁹ et non aspererit eos fortune interficieſ nat⁹ morte turpissima. Si vero aspererint fortune erit eōrio. Si luna sol aspererit partē planete interficieſ et ipsa luna fuerit in signo mēbroꝝ abſcissioꝝ nat⁹ interficieſ patiēdo. Et si luna fuerit impedita abſcidēt et aliqd de membris. Qn pars anni in quo timeſ nato mōis dñs ei⁹ cū dño ascēdētis fuerint ipediti erit nat⁹ multaꝝ iſfirmitatū et afflictionis ī corpe atq̄ substātia: et multořes appropinq̄bit p dittōi corporis et amissiōe substātiae. et quotiēscūq; pfectio āni pruerit ad hāc pte: aut pruerit hec pars p pfectiōne: aut directionē ad ascēdēs aut ad dñm eius inueniet nat⁹ picula in corpe iſfirmitatib⁹ et inueniet angustiā et horribilei substātiae. timebit qz morte ex diuersis partib⁹. ¶ De nona domo. Text⁹.

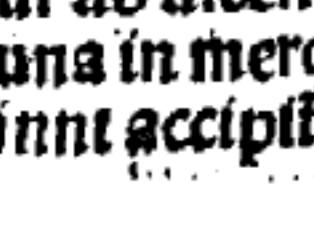
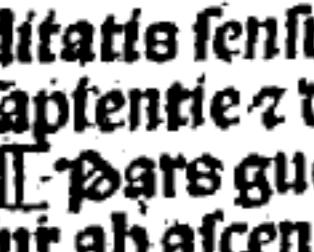
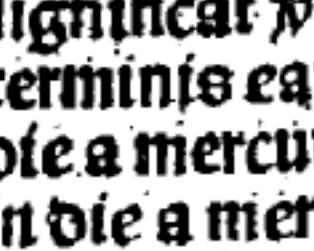
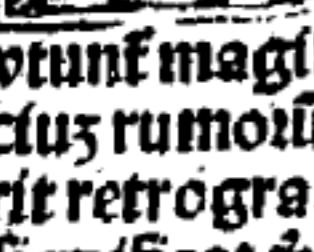

Nona domus est pars pegrinatiōis accipit in die ac nocte a dño domus none in gradu et minutū dom⁹ none: et pīscit ab ascēdēte. ¶ Pars itineris p aquā accipit in die a saturno in. 15. gradu signi cācri et in nocte ecōuerso tc. Quod si fuerit saturn⁹ in. 15. gradu cācri erit gradus partis gradus ascēdētis. ¶ Pars religionis accipit in die a luna in mercuriū et in nocte ecōuerso. et protiscit ab ascēdēte.

¶ *Glossa sup textu nonae domus.*

Octaua
domus.

Nona do-
mus.

Dona domus. **C**hic ponit partes nonne dom⁹ et sūt due.
Prīma ē p̄s p̄egrinatōis. Scđa ē p̄s itineris
in aq. Ab istis accipiunt p̄egrinatōes nati et itineris p̄ eōs.
Albumazar dicit. **C** Si p̄s itineris i aq ccciderit in signo aq̄ti
co faciet nat⁹ multa itinera p̄ aq̄s: et si ibi fuerit fortūata hēbit
i suis itinerib⁹ p̄fectū ac lucrū: et si fuerit ifortunata sit̄ p̄tū. **C** Textus.

Omus. decima pars regiōis et regn: qđ operis faciat nat⁹
et accipit̄ in die ac nocte a saturno i lunā et proīcit̄
ab ascēdēte. **C** Pars regis atq̄ regni accipit̄ i dīse a marte in
lunā: et i nocte ecōuerso: et p̄scit̄ ab ascen. et est alia pars simili-
lis parti patrū. **C** Pars operis et regni fīm Hellīz accipit̄ in
die ac nocte a sole in gradū medīsceli: et proīcit̄ ab ascen. **C** Pars signi-
ficans vtrū sit causa regni aut nō accipit̄ in die ac nocte a sole i gradu me-
di sceli: et p̄scit̄ a toue. **C** Pars mattis accipit̄ in die a vcnere i lunā: et i
nocte et ecōuerso: p̄scit̄ ab ascēdēte. **C** Glossa sup̄ textu decime domus.

Ecima domus. est p̄s regiōis atq̄ regn. Scđa est p̄s regis
atq̄ regni. Tertia ē p̄s p̄cipatū op̄is regn. Quarta est p̄s signifi-
cas vtrū sit cā regnt vñ nō. Quīta ē p̄s matrū. **C** Textus.

Adecima dom⁹ est pars amicoꝝ et accipit̄ i die ac nocte a lu-
na in mercuriū p̄scit̄ ab ascē. Et dixit alēdezgod
accipit̄ i nocte ecōuerso. **C** Pars significās effec̄tū amicoꝝ et ami-
cacie accipit̄ i die a parte fortūe i partē futuroꝝ et i nocte ecōuerso et cetera.
C Glossa super textu vñdecime domus.

Viñdecima domus. **C** hic ponit partes vñdecime domus
et sūt due. Prīma est pars amicoꝝ scđa
est pars significans p̄fectum et effectum et amicaciam amicoꝝ.
C Textus.

Xodecima dom⁹ est pars inimicoꝝ fīm hermetē et accipi-
tur i die ac nocte a dño dom⁹ inimicorū usq;̄
in gradū minutū dom⁹ inimicorū et proīcit̄ ab ascen. Et h̄e
quodā antiquoꝝ accipit̄ in die et i nocte a saturno in marte
et h̄e sunt partes. 12. domoꝝ et. **C** H̄e sunt alie partes qb⁹
utunf magistrī iudicioꝝ astrovū multū. Ex qb⁹ est pars q̄ significat mēda-
ciꝝ rumoꝝ q̄ si ceciderit in signū tōtuosuꝝ vel mobile: aut dñs dom⁹ fue-
rit retrogradus vel ipedit⁹: aut aspererint eū mali vel ei sint cōiuncti. Et
significat vñitatē rumoꝝ eoꝝ si ceciderit cuꝝ fortunis aut in domibus seu
terminis earū vel aspererint eam aut fuerit in signo dīrecto: et accipit̄ur in
die a mercurio i vñtere: i nocte ecōuerso et proīcit̄ et. **C** Et fīm albumazar
in die a mercurio i lunā et i nocte ecōuerso et. **C** Pars ratiōis et p̄fun-
ditatis sensus accipit̄ i die a saturno i lunā et i nocte ecōuerso et. **C** Pars
rapientie et discipline accipit̄ i die ac nocte a saturno i touē et proīcit̄ et.
C Pars guerre et p̄fessorū accipit̄ in die ac nocte a saturno i lunā: et proīci-
tur ab ascen. **C** Pars pacis et cōcordie exercituꝝ accipit̄ in die ac nocte a
luna i mercuriū et proīcit̄ ab ascēdēte. **C** Pars aspiciēdi in reuolutione
anni accipit̄ in die a luna i vñtere et i nocte ecōuerso et proīscitur a sole.
C Glossa super textu duodecime domus.

Alkabitij astronomi tractatus.

Decima dominus **C**hic ponit unā solā partē i hac domo q̄ ē pars int̄imorum. Et bē sunt partes alie q̄b⁹ vtūnē magistri iudiciorū. Hic ponit qual dā alias partes q̄ nō sunt in aliqua domoru⁹ et sunt sex. Prima est pars mendaci⁹ rumorū: secunda est pars rationis et profundationis sensus. Tertia est pars sapientie et discipline. Quarta est pars guerre et pretori⁹. Quinta est pars pacis. Sexta est pars aspiciendi in revolutionib⁹ annorū: et omnes iste projiciuntur ab ascendentē.

De partibus revolutionum in causis regnum. **T**extus.
Lquia auriliātē deo introduxim⁹ has partes q̄ cōueniunt in revolutionē annorū mūdi et cōiunctionū significatiū causas regni et stabilitatē seu durationē ei⁹. Ex qb⁹ est pars q̄ dicitur pars regni seu sp̄eri⁹ q̄ exerceſt in revolutionē mūdi: accipituros a marte in lunā et projiciſt ab ascendentē cōiunctionis q̄ significat mutatio nē regni. Sic quoq; alto mō accipit sc̄z a gradu ascendētis cōiunctionis in gradu cōiunctionis et projiciſt a gradu ascendētis revolutionis. Itē fit alio mō accipit a gradu medi⁹ celi revolutionis vsq; ad solem et projiciſt a ioue idest a gradu iouis. **P**ars tēporis regis. I. q̄dū debet durare: accipitur hora electiōis regis a sole in. 15. gradu signi leonis et projiciſt a luna deinde accipit a luna in. 15. gradu signi cancri et projiciſt a sole. Illa pars de tpe electionis regis accipit hora electiōis regis in die a Jove in. Saturnū et in nocte ecōuerso et projiciſt ab ascendentē revolutionis anni in quo surrexit rex q̄ si fuerit iupiter in signo cōmuni et fuerit revolutionis diurna: fueritq; iupiter cadēs ab angulis tūc accipit a saturno in iouē. et addunt desup. 30. gradus et projicitur ab ascendentē. Si vero saturnus et iupiter fuerint sibi oppositi et fuerint ambo cadentes ab ascendentē mediatur q̄ exterit inter eos. I. accipiat medietas graduum qui sunt inter eos. et projiciſt ab ascendentē. Et si fuerit iupiter in exaltatiōe sua: et fuerit revolutionis in nocte numeratur ab eo in saturnum et projicitur ab ascendentē.

Due partes maxime sunt ex qb⁹s extrahit tps electiōis regis et ei⁹ du rationis. **P**rima earū est vt aspicias horā electionis regis qua peruenit pfectus anni a cōiunctione triplicitatis q̄ significauit sectam ex numero quo daf oib⁹. 30. gradib⁹ annus et oib⁹ gradib⁹ duob⁹ cū dimidio mēsis unus: et cū sciueris in quo gradu vel signo sit hic serua eū q; hic est locus a quo equabis p̄imā partē: et cum vulneris aptare eum aptabis ascēdēs revolutionis anni in quo surrexit ipse elect⁹: post hoc aspice a planeta orientali a sole ex saturno et ioue in ipso anno usq; ad gradū eq̄tionis partis p̄me quā seruasti et p̄isce ab ascendentē revolutionis anni et quo peruenit numerus ipse est locus p̄ime partis. **P**ars scđa sic inuenit accipe in cōiunctiōe in qua surrexit rex vel cepit regnū ad qđ signū vel gradū puenit pfectio anni ex numero quo daf oib⁹. 30. gradib⁹ annus et 2. gradib⁹ cū dimidio mēsis usq; ad dtē quo surrexit rex: et ipse erit loc⁹ equationis scđe partis: serua quoq; eū: post hoc aspice a planeta occidentali a sole ex saturno et ioue usq; ad locum equationis partis secūde quā seruasti et p̄isce eū ab ascēdēte revolutionis: et quo puenit erit locus partis scđe. Ibe sunt partes que significant fortitudinē regis et eius durationem.

Glossa super tertu de partib⁹ revolutionis. zc.

Lquia auxiliante deo. cadut i nativitatib⁹. hic posuit ptes q̄ nō ptes q̄ cadut in revolutionib⁹ annoꝝ mūdi. Et pōt diuidit i duas ptes. qm̄ p̄mo ponit ptes quib⁹ vtunꝝ magistri iudicioꝝ in revolutionib⁹ in causis regnoꝝ. Scđo ponit ptes qb⁹ vtunꝝ magistri iudicioꝝ i p̄scēdo futuroꝝ rex. scđa est ibi. Itē sunt hic alie ptes. Dicit q̄ ex prib⁹ q̄ exercētur in revolutionib⁹ annoꝝ mūdi ad scđēdū cās regni atq; iperis: z ista accipit a marte in lunā: z p̄scit ab ascēdēte p̄iunctioꝝ q̄ signat mutationē regni: z accipit alio mō a gradu ascēdētis p̄iunctioꝝ in gradū p̄iunctioꝝ. intelligendo a gradu ascēdētis revolutionis āni i quo est p̄iunctioꝝ ad locū in quo planete p̄iungunt. z nisi hoc mō intelligat impossibile est. Supponit em̄ qđ hō sciat gradū ascēdētis in hora p̄iunctioꝝ planetarū superiorū. Hoc aut̄ est impossibile scđm q̄ dicit Abrahāz Eluenezre: dicit em̄ si possem⁹ scire diē in q̄ cōtungi debeant: et set hec tres magna. Sit etiā ps alio mō videlꝫ accipit a gradu medī celi revolutionis illiꝝ anni in q̄ fuit cōiunctio vſq; in sole z p̄scit a gradu iouis. Scđa ps p̄ quā scif q̄stū debeat durare rex i regno. Hic accipit hora electioꝝ regis a sole in. 15. gradū signi leonis. Et p̄scit a luna. accipit etiā a luna in. 15. gradū cācri z p̄scit a sole. tertia ps est vētpe electioꝝ regis. hic accipit hora electionis regis in die a ioue in saturnū z in nocte ecōtra: z p̄scit ab ascēdēte revolutionis āni in q̄ surrexit rex. Et si iupiter fuerit in signo cōi z reuelatioꝝ fuerit diurna: z cū hoc fuerit iupiter cadēs ab āgulo: tūc accipit a saturno in iouē addunꝝ de sup. 30. grad⁹: z p̄scit ab ascēdēte. Si vō iupiter z saturnus fuerint sibi oppositi z ambo fuerit cadētes ab ascēdēte accipit medietas gradū q̄ sunt iter eos z p̄scit ab ascēdēte. Et si fuerit iupiter in exaltatione sua z fuerit revolutione in nocte numerat ab eo in saturnū z p̄scit ab ascēdēte. Deinde dicit auctor q̄ duc sunt ptes marie ex qbus extrahit tps electioꝝ regis z el⁹ duratioꝝ. Prīa eaꝫ est vt aspicias horā electioꝝ regis z aspicias vbi puenit pfectio anni a cōiunctioꝝ triplicitatis q̄ significauit illā sectā in q̄ est illō regnū scđz q̄ daf oīb⁹. 30. gradib⁹ ānus z oīb⁹ duob⁹ gradib⁹ cū dimidio mēlis. z sic scđm istam pportionē vſq; ad horā electioꝝ. z cū sciueris in q̄ gradu signi sit serua illū gradū: q̄ ab eo eqbis primā pte. Et cū volueris equare eā aptabis ascēdētes revolutionis āni in quo surrexit ipse elect⁹. Postea respice saturnū z iouē z q̄s eoꝝ fuerit oriētalis a sole accipe ab illo vſq; in gradu eq̄tionis p̄me p̄tis quā seruasti: z p̄isce ab ascēdēte revolutionis z q̄ puenert nūerus ipse est locus p̄me partis. **H**ota q̄ auctor dicit accipe a planeta oriētali a sole z saturno vel ioue: z nō dicit qđ sit faciēdū qñ ambo sunt oriētales. ego credo q̄ tūc dī accipi ab eo q̄ soli fuerit p̄pinqꝫ. Itē nō dicit qđ debeat fieri qñ nullꝫ eoꝝ est oriētalis vt breuster dicā nescio qđ fieri debeat. q̄ nō vidi istas duas partes p̄ hūcmodū positas in aliquo alio libro. Scđa ps scif hoc mō. Aspice p̄lūctionē iouis z saturni in q̄ surrexit rex vel cepit regnū ad qđ signum z gradū puenit pfectio anni dādo cuiusbet āno. 30. gra. z cuiusbet mēli. 2. gra. cū dimidio vſq; ad diē in q̄ surrexit rex z tpe est loc⁹ eq̄tionis p̄tis secūde serua eū. Post hoc accipe a saturno vel ioue q̄s eoꝝ oriētalis fuerit vſq; ad locū partis scđe: z p̄isce ab ascēdēte revolutionis anni z quo puenet k 115

Alkabitij astronomi tractatus.

rit numer⁹ ipse est loc⁹ partis scđe. Ille sunt partes q̄ significat fortitudinē regis ⁊ et⁹ durationē. Dicit haly abentagel aspicias in revolutionē anno rū mundi pro intronizatiōne intronizati. Primo a saturno que est prima pars. ⁊ a ioue q̄ est secunda. ⁊ quot gradu. ⁊ quot minuta fuerint inter eos ⁊ nota hoc. Postmodū p̄sidera in quo signo est dñs medij celi ⁊ reducas illos gra. ad ascēsiones illius signi in quo fuerit q̄ inde exierit erit id qđ durāt anni vel menses aut dies. Et si fuerit in domibus vel in exaltatiōnibus suis erūt anni ⁊ si fuerint peregrini in succedentiōb⁹ erunt mēses: alioquin erunt dies. Si qñ sol applicuerit marti ⁊ mars fuerit cursu vacuus nō applicās saturno significat q̄ milites mouebunt p̄tra ipsum introniza cū ⁊ veniēt sup ipsuz erecti. ⁊ ppter hoc accident ei tristitia ⁊ anxietates ⁊ forte capiēt eū. Enī si mars cū hoc applicuerit saturno ipsoꝝ nature cōlun guntur ⁊ nullus mouebitur contra eum.

¶ Textus.

Lem sunt alie partes in qbus v̄tuntur: revolutionib⁹ anni nouū mudi: sciatur p̄ cas quid graue de rebus in foro ⁊ quid erit leue in precio: quidue preciosuz seu vile: multū seu paruz: hoc est vt aspicias ubi ceciderit pars id est cutus plane te domo exaltatione termino vel triplicitate: q̄ planeta si fuerit retrogradus vel combustus vel in malo loco vilescit illa res ⁊ erit pars usūspeciſ. Si vero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo ⁊ maxime in me dio celi grauabitur illa res ⁊ erit magni preciſ: ⁊ si peruenierit dñs dominus ad locum descēsionis sue vilescit illa res. ⁊ aspice aspectus fortunarum et planetarū malorū ad ca necnon ⁊ ad lunam ⁊ dñm eius: ⁊ vide quomodo ⁊ q̄s aspiciat ipsaz partem si fortuna ⁊ luna aspercerit illā partē multiplicabit illa res: ⁊ si aspercerint eā malū detrimētū patet. ¶ Pars dispositionis anni a luna in mercuriū. ¶ Pars aq̄ a luna in venere. ¶ Pars ordet a lu na in iouē. ¶ Pars ciceris qđ est quōdā gen⁹ leguminis a venere in sole. ¶ Pars lētis a marte in saturnū. ¶ Pars fabaruz a saturno in martem. ¶ Pars almisi. i. milia a saturno i marte. ¶ Pars ceparū a saturno i marte. ¶ Pars tritici a sole in martem. ¶ Pars nucū a mercurio in martem. ¶ Pars zucari a mercurio in venere. ¶ Pars dactiloꝝ a sole in venere. ¶ Pars mellis a luna i sole. ¶ Pars alroz. i. ris qđ ē gen⁹ farris a ioue in saturnū. ¶ Pars otiuarū a mercurio i lunā. ¶ Pars vuarū a saturno i ve nerē. ¶ Pars bōbīcis a mercurio i venere. ¶ Pars alonicē. i. sisāmi quod dā gen⁹ semīnis albi in similitudine semīnis lini: ⁊ vtunq̄ eo medici: fit aut ex eo vnguentū v̄tile a mercurio i iouē vel a saturno i venere. ¶ Pars q̄ sunt albuceflet. i. mellones q̄ sūt magni ⁊ crocei a mercurio i saturnū. ¶ Pars ciboz acriū a saturno i marte. ¶ Pars ciborum dulciū a sole in venere. ¶ Pars ciboz sapor̄ apij vel h̄mōi herbaꝝ saporē h̄mīi a marte i satur nū. ¶ Pars ciboz amaroz a mercu. i. saturnū. ¶ Pars medicaminū acriū a saturno in iouem. ¶ Pars medicaminū salsoꝝ a marte in lunam. ¶ Pars medicaminū venenatoꝝ a gēzahar. i. a capite diacōis in saturnū ⁊ p̄sicianū vniuersa hec ab ascēdēte revolutionē anni. Ille sunt vniuersa q̄ ceciderūt nobis ex p̄tib⁹: introduxim⁹ qz has ptes nouissimas: ⁊ si estin etis narratio debilis: nedimitterem⁹ aliqd q̄ posset esse introductoriuz ad magisteriū iudicioꝝ astroꝝ qn p̄feramus illud. ¶ Additio. pars fortunæ

Differentia quinta.

50.Ixxvij.

¶ In qua domīnus p̄fessionis cognoscit & multarū altariū rerū euentus in die accipit a sole in lunā & in nocte econverso et p̄scit ab ascēdente.

Tabula amicite et inimicitie signorum.

V	ꝝ	ꝝ	69	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	X
ꝝ	ꝝ	ꝝ	69	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	V
ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ	ꝝ

¶ Tem sunt aliae partes ¶ Hic auctor ponit p̄tes que exercent in revolutionibꝫ annoꝫ

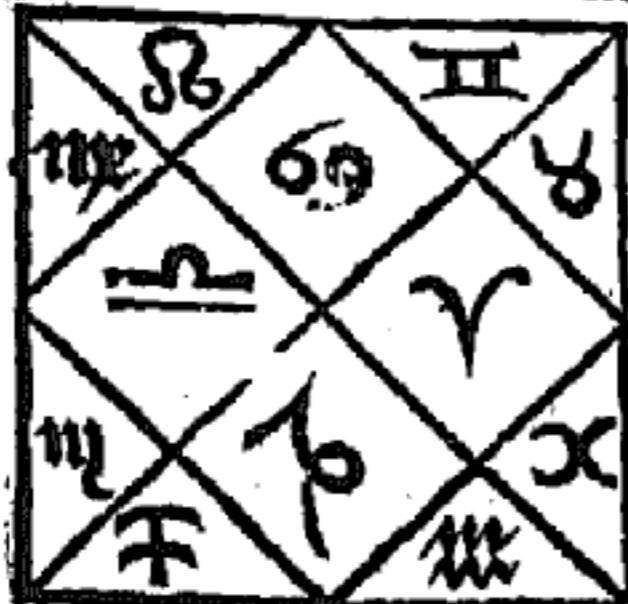
mūdi p̄ quas scitur q̄ res erūt chara & q̄ viles. Sua littere est talis. Si volueris scire virū aliq̄ res erit chara vel viles multū v̄l parū p̄sidera partē illī rei & vide i cui⁹ planete domo v̄l exaltatioē vt termino siue triplicitate cadat ipsa pars q̄ planeta si fuerit combust⁹ vel retrograd⁹ aut in aliq̄ loco maligno vilescit res illa & erit p̄ui p̄cis. Si vero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo et maxime in medio celi grauabit res illa & erit mafosis p̄cis: & si puenerit dñs domus illī ad locū descensionis suc vilescit res illa. Vult discere si planeta h̄is plures fouitudines in loco p̄tis fuerit in aliqua dignitatū suarū & maxie i sua exaltatioē. aut fuerit in aliquo anguloꝫ & maxime in medio celi res illa erit chara. & fm̄ q̄titatē fortitudinis planete in suis dignitatibꝫ aut in angulis vel suc cedētibꝫ erit q̄titas charisticæ. Si p̄o planeta ipse fuerit in casu a domo v̄l exaltatioē sua vel fuerit in domo cadēte ab angulo vilescit res illa & erit p̄ui p̄cis. Aspice s̄i aspectū fortunarū & infortunarū ad eā. s. p̄tē & ad lunā & dñs ei⁹ q̄s sit & qualiter aspiciat illā p̄tē. Si aut̄ fortuna & luna aspiciat ipsā p̄tē multiplicabit cadē res in p̄cio. & si aspicerint cā in fortune detrimētū patiet res illa & erit viles & p̄ui p̄cis. Ego dico tibi q̄ si planeta h̄is plures fortitudines in loco p̄tis i revolutionē anni retrograd⁹ fuerit & cū hoc fuerit in aliqua dignitatū suarū vel in angulo s̄igt q̄ res illa erit chara: s̄i nō in principio anni q̄dū dñs partis est retrograd⁹. & q̄ si ille planeta incipiet dirigī: s̄i res illa incipiet esse chara. Eodē mō si planeta dñs p̄tis fuerit in casu & fuit direct⁹ s̄igt utilitatē ret: s̄i illa utilitas erit maxima q̄nī planeta incipit et esse retrogradus. Deinde ponit p̄lectiones & incipit a p̄te tritici & dicit: q̄ p̄s tritici accipit a sole in marte & p̄scit ab ascēdēte: a qbꝫ locis accipiant & a qbꝫ locis p̄sciant p̄z in l̄ra. Et vt melt̄ pateat modus ponā exēplū de p̄te tritici in figura cōiunctōis p̄cedētis introitū solis in arietem & ēt in figura revolutionis anni istius. s. 1331. dico q̄ parisiū fm̄ v̄titatē tabularū alfonſi i hora cōiunctōis solis & lune p̄cedētis introitum solis in arietem erit ascendens primus gra. cancri. locus solis illa hora erit. s. signa alfonſi. 56. gra. 42. minuta. 36. scđa. verus locus martis furit unum signum. 44. gra. 17. minuta. 28 scđa videbo q̄tū ē iter solē & marte subtrahēdo locū solis a loco martis & inuenio. i. signū. 47. igra. 34. minuta. 52. scđa. quē numerū cōputabo ab ascēdēte & terminaf numerū libia. 18. gra. 10. minuta. 6. scđo. Deinde videbo q̄s ē ibi fortior & iuuenior saturnū i illo loco fortiores: q̄i est exaltatio sua nomine culus habet ibi quatuor fortitudines, & est triplicitas sua

Exaltatio
in loco do-
mū est p̄e
ponenda.

Alkabitū astronomi tractatus.

rōne culus habet tres fortitudines, est etiam facies sua rōne culus habet vnam fortitudinem; habet ergo saturnus in loco p̄tis tritici. 8. fortitudines. Post saturnum est ven⁹ quia est domus sua et habet ibi. 5. fortitudines. et Iupiter habet ibi terminum. Aspiciam statu⁹ culus libet istorum in figura et fin statum eorum video de sorte tritici. Aspiciam primo ad saturnu⁹ quē statum ipse habet in figura: et inuenio ipsum in angulo terre non distantem ab angulo per. 4. gra. significat hoc q̄ triticum debet esse charum nō tñ multū: q̄ angulus nō est fortis. fortior et in angulorum c̄stum ad hoc est mediū celi: deinde ascēdens postea angulus terre et ultimo angulus occidens: tñ q̄ saturnus est retrogradus et in loco suo p̄egrin⁹ nullā h̄is in loco suo dignitatē significat q̄ triticum in principio anni erit parvū precij. Et qñ saturnus incipiet d̄rigi ascendet precium eius et erit magis charu⁹ hec est significatio saturni. Deinde aspiciam ad statum venēris et inuenio eam in domo. ii. sua propria domo significat hoc similiter q̄ triticum erit aliquantulum charum. Prospiciam etiam eandem partem in figura reuolutionis anni eiusdem.

Dico qđ ascēdēs reuolutionis fin tabulas p̄dictas erit. 4. gra. 15. minuta. 16. sec̄da libra. Distantia inter sole et martē erit. i. signū. 45. gra. 3. minuta. 59. sec̄da. Computabo h̄ic numerū ab ascēdēte: et terminat numer⁹ i capricorno. 19. gra. 19. minuta. 25. sec̄do mars h̄z in loco istius p̄tis exaltationē et triplicitatē. h̄z ġ ibi septē fortitudines saturnus. h̄z ibi domū et facie h̄z ġ ibi sex fortitudines. mars est fortior in loco et ipse in angulo medius celi sicut hoc q̄ triticum d̄j esse charū: s̄q; mars est i casu ab exaltatiōe sua nō erit charū donec exierit additio. casum suū. ¶ Additio. Dicit meschala q̄ superiora planete scilicet saturnus et Iupiter in reuolutione anni si fuerint in signis fertilibus scilicet tercis vel aquæs significant fertilitatē. In signis vero sterilibus sc̄i aeris vel ignis significant sterilitatem. Et si alter sit sic et alter non significant mediocritatem. Et hec experientia cognouimus.

¶ Alkabitī tractatus feliciter finit.

¶ Tractatus infirmitatū a multis authoribus per magistrū petrum turrellum astrophilum gymnasij diuisionensis rectorem decerptus.

Iquis in infirmitatem deciderit ad horam illius casus figuram celi per astrolabiū vel per tabulas ante ephemerides cōiunes positas eriges. et si horam casus infirmitatis ignoraueris: ad horā questio nis vel interrogationis recurrēs vel quādo medicus accedit ad infirmum vel quando nūctus infirmi querit medīcū et similiter iudicabis. ¶ Scito igitur quod multa sunt mortis signa. Quedā se tenet ex parte almutem id est dñi domus mortis: Quedā ex parte almutem ascendentis. Quedā ex parte dñi domus infirmitatis. Et quedā ex parte lune et dominū eius. ¶ Teneo p̄lmū quod nūctus sit iudicium mortis nisi unus significatorū scilicet dñs ascendentis vel luna fuerit corruptus vel unus alterū debilitet et quod fortune sint cadentes ab angulis. ¶ Nota etiā quod omnis malus p̄tor est in angulis quod in cadenti et quāto tardior in motu vel retrogradus tanta p̄tor. Itē nota quod in omnibus signis malis receptio minuit malū maxime quando est fortis.

¶ De signis mortem indicantibus.

Primum igitur mortis signū est tale quādo dominus ascendens et luna iunguntur domino mortis nisi sit receptio. Et si dominus mortis tungatur dñs ascendentis similiter dicendū est nisi sit receptio fortis. Et scias quod deterius est dominus ascendens tungi malo vel domino domus mortis quod malus vel dominus mortis tungatur ascendentis.

¶ Secundum signū: si dominus ascendentis vel significator principalis celi dederit vīm aut iungat planete existenti in quarta domo maxime per malum aspectū: quoniam illa est domus fūcē sic sequitur mors.

¶ Tertium signū: si dominus ascendentis et luna sint in quarta domo vel cōbusiti aut cadentes vel cōiuncti domino octauie domus. Et etiā si alter sporum sic se habuerit ut dictū est sequitur mors. Item si dominus ascendentis est retrogradus vel cadens morte indicat. Et nota quod stelle que sunt super terram significant vitam: et que sunt sub terra mortem ampliant.

¶ Quartum signum: si dñs ascendentis vel luna vel dominus sexte dominus sint cōbusiti vel retrogradi: et dominus ascendentis sit in domo mortis martii cōiunctus vel saturno sequitur mors.

¶ Quintum signum: si dominus ascendentis et sexte sint male influentie et reperiuntur in octauia domo sequitur mors.

¶ Sextum signū: si dominus ascendentis vel luna sint impediti significant mortem vel longuam infirmitatē. Et hec oīa vera sunt nisi vñcant signa vite vel boni. Itē si idē planeta cōiles habeat dignitatē essenciales ī ascēdente vel in octauia domo. Item dominus sexte vel octauie signū est mortis vel longe infirmitatis.

¶ Sunt et alia signa que se tenent ex parte dominū domus mortis quoꝝ

Tractatus. O. petri turrelli.

primum est: si dominus mortis fuerit in quarta domo impeditus.

¶ Secundum signū: quando malus est dominus octauae et bonus planeta separatur ab eo qui est dominus infirmitatis. et ille dñs infirmitatis reperitur in ascendentē maxime in prima medietate signū est mortis: quia transire naturā domini mortis ad dñm vite. Et fortius est quando dominus dominus mortis est retrogradus vel aliter impeditus: et deterius quando dominus sexte malus est in ascendentē. Et nota qđ dominus sexte cuž almutem iunctus significat mortem.

¶ Tertium signū: quando dominus vel quiescit vel luna recedit ab infortunio et vadit ad aliud infortunium per malum aspectū vel per applicacionem corporalem. tunc em̄ malus effectus significatur.

¶ Quartum signum: malus in octaua vel dominus octauae malus morte denotat. si recipiat dñm ascendētis vel lunā qui non sint aliunde infortunati significat euasionē post mortis timore et hoc ppter receptionem fiet. ¶ Quintum signū: associata significatori dominū triplicitatis prime et dominū hore et si plures infortunati fuerint in sexta vel octaua vel duodecima domo aut domini dominus eorū mors erit.

¶ Sunt et alia signa ex parte lune: quoū primum est. Quando luna est cū marte in quarta domo sine aspectu beniuoli planete.

¶ Secundum signū: si luna fuerit in angulo terre cum marte et planete beniuoli sint cadentes.

¶ Tertium signū: si luna sit orientalis ad duodecim gradus prope solem mors aderit, et quanto propinquior soli tanto peior.

¶ Quartum signum: luna intra tres gradus scorpionis primos corrupta ex saturno fert mortem.

¶ Quintum signum: si gradus qui sunt inter lunam et primis gradū mortis sint subtracti a principio signi ascendentis accipiendo pro quolibet signo triginta gradus si fuerit malus planete vel qđ receptor dispositio fuit malus ubi talis numerus finietur signū est mortis. Item si malus sole vel lunam corrumpat ita qđ non sit testis fortune.

¶ Item nota qđ si luna fuerit cum saturno in decremeto in principio infirmitatis significat longam infirmitatem vel mortem sed incremento significat sanationem. Et ediuerso de marte cuž luna: quia clementū lune est calidum et decrementum frigidum. Et scito qđ plurimi cauent ne sit luna in principio mensis lunaris cum marte: in fine em̄ eius non nocet.

¶ Ita abenragel vult qđ si tres significatores scilicet: sol: luna: vel almutem ascendentes: aut formae eorum et maxime si sol vel luna fuerint domini temporis et habuerint aspectū cum domino dominus mortis non potest eger liberari. Si vero fuerint liberi ab infortunis et non habuerint aspectum cuius domino dominus mortis et si duo sint liberi non habedo respectū ad dominum mortis cuadet.

¶ Omnis almutem ascendentis habens vicinitatē cum domino dominus mortis vel quarte maxime quando est malus: signū est mortis. Et si lunam in principio infirmitatis asperget infotuna vel iuncta fuerit cum ea mortem significat. quod etiam Horothius rex affirmat.

¶ Si dominus ascendentis et dñs dominus mortis se aspiciat aliquo aspectu maxime initio pelus si iungantur per corpus signum est mortis nisi inter eos fuerit receptio,

De cognoscendis infirmitatibus. fo. lxxvij.

Cuando dominus quarentis et dominus rei quesite conuentunt signum est potes consecutiōis effect⁹ vt si fiat questio hora martis ⁊ aries ascēderit tūc octaua habet scorpiōne signum est mortis ⁊ c. Vel si scorpio hora martis ascēderet tūc aries esset sexta dom⁹ et esset signum peloratiōis infirmitatis. Sed nota vnu scitu dignum. s. q̄ mali planete iuuāt suos: iterficiēdo alios.

CSi luna vel dñs sexte dom⁹: vel dñs ascendētis fuerit cōbusi vel retrogradi aut dñs ascendētis fuerit in octaua iunct⁹ marti vel saturno aut luna impedita iuncta domino dom⁹ mortis de vita desperatur.

CIrem nota hoc signum mortis. Si in gradu ascendentis vel prope ad duos gradus ⁊ numerus graduum illius distante ab ascendentē cōsideretur ostendet effectum tempus. nam signa mobilia denotant dies: fixa plus: et communia mediocriter ostendunt.

CSi dominus octauae est in fortuna ⁊ det ei vim dominus ascendentis ⁊ non sit receptus signum est mali et maxime si dñs octauae sit in aliquo angulo. Si dñs ascendentis sit infortunatus a dño domus sexte vel duodecime ⁊ ipse vel luna aspiciat infortunium quois aspectu: ⁊ pēi⁹ si fuerit in signis fīris cū saturno mortis eger. **C**Signa mali ascendentis.

Dīnum: si in ascendēte est malus planeta vel dominus ascendentis est malus significat malum.

CSecundum signum: si dominus ascendentis vel septe est retrogradus vel cōbusus vel in domo mortis iunctus marti vel saturno maxime per malum aspectum signum est mali.

CTertium signum: si dominus ascendentis fuerit in domo quinta vel undecima nisi fuerit feliciter receptus signum est mali.

CQuartum signum: si dominus ascendentis vel luna vel pars fortune fuerit in gradu azemena tenebroso vel puteali significat infirmitates radicales. In gradu lucido recētes et petus in ariete cancro scorpiōne capricorno et pīscib⁹. **C**Signa mali ex parte lune.

Dīnum est si luna aspiciat malos quarto vel opposito aspectu.

CSecundum signum est: si luna fuerit in malo loco et in signo fixo prolongabitur morbus et si in mobili cito sanabitur. et si locus lune dederit vim domino sexte fortificabitur morbus.

CTertium signum: luna impedita vel dñs domus mortis vel in domo mortis vel in duodecima aut quarta malum significat.

CLuna saturno iuncta in ariete si aries fecerit ascendens vel sexta ⁊ vel octaua domū significat reciduationē. Luna in tauro cū saturno vt prius dictū est de ariete iuncta nō significat malū q̄ ipsa est in exaltatione sua.

CLuna in geminis cū saturno vt pri⁹ significat malū i cācro bonū: in leo ne malū: in ḷgine est idifferēs: in libra ⁊ scorpiōne malū: in sagittario refrenat saturn⁹: in capricorno ⁊ aq̄rio malū: in pīscib⁹ indifferēs sic de alijs planetis tute cōiecta. **C**Signa mali ex pte dom⁹ sexte q̄ est infirmitatum.

Dīnum si dominus septe sit in malo loco vt in sexta vel duodecima vel octaua.

CSed si idē dñs sexte fuerit impedit⁹ a dñs ascēdētis sup malū aspectū vel in gradu azemena ⁊ in angulis talis infirmitas ē icurabilis.

CTertium si in sexta domo est malus eger transibit de egreditudine in egreditudinem: si bonus ipse curabitur.

Tractatus. Q. Petri turrelli.

Si separetur planeta a domino domus mortis et transferat lumen mortis per coniunctionem vel aspectum ad dominum ascendentis hoc significat malum detestabile in significatione egroti est ut si significator interrogations ingrediens radios vel pars fortune infortunata.

Timor magnus est super infirmo cum interrogations hora ambo luminaria sunt sub terra.

¶ Sequitur de parte fortune.

¶ Si pars fortune fuerit prope caudam draconis ad quartum gradum sub terra vel in octaua vel vadat ad caudam vel malos vel habeat aspectum malum luna ad malos: et numera gradus in partem fortune vel caudam vel inter lunam et partem fortune vel inter illum qui erit proprius pto fortune infortunata. Et si ascendens sexta et octaua sint signa firma dic effectus mali plusq; dies.

¶ Et nota re cognitione dignissimam si luna sit domina sexte vel octave effectus erit hora lune et sic de alijs horis aliquorum dominorum harum dominorum.

¶ Signa boni que omnia fere sumunt ex parte almutē ascendentis.

¶ Primum si dominus ascendentis fuerit fortunatus sitq; in uno angustiorum et fuerit bonus planeta sine malo aspectu et non sub radibus solis neq; retrogradus fueritq; in situ celi fortunato signum est vite.

¶ Secundum signum si dominus ascendentis sit fortunatus quando luna prueniet ad eum corporaliter incipiet apparere crisis ad bonum maxime si luna non sit infortunata.

¶ Tertium signum si dominus ascendentis fuerit velox et aliud ingressum signum vel alias domū cito deficit moribus: dum tamen non sit in octaua vel duodecima domo.

¶ Quartum signum si dominus ascendentis recipiat dominum domus mortis iunctum sibi directum licet appareat mox medico et alijs tamen euadet.

¶ Quintum signum luna aspiciens venerem: venus solem vel iouē: maxime si iupiter sit in ascidente vel in nona domo aut fuerit almutē significat bonum: et fortune habent naturam vite nisi sint dñe domus mortis. Si almutē fuerit fortunatus in quarta domo sanabitur eger qd si fuerint illic boni et mali iudica fin fortiores. Sed si postea eger se in lectum struerit morietur.

¶ Si significator fuerit in decima domo crescens lumine et numero abie utabitur moribus.

¶ Saturnus orientalis a sole et mars occidentalis egros minus impedit

¶ Jupiter in septentrione: venus in meridie bonum augent cum ipsi fuerint dominus ascendentis infirmi vel questionis.

¶ Directorum figure celi.

Bio vera prognoscit habenda et infirmitatis cognitione declaranda multa sunt consideranda.

¶ Primo q; planete situentur in domibus fin q; in celo inueniuntur in gradibus et minutis.

¶ Secundo considerande sunt planetarum dignitates tam effensa-

De cognoscendis infirmitatib⁹. 50. lxxix.

tales nō accidentales non pietercundo signorum infortunium qđ est finis libie et signum scorpionis.

Certio si sint in domo amici vel inimici in domo in exaltatione vel de trimento et sic de alijs. Ascendens et decima domus sese quarto aspectu aspiciunt et sic de alijs dominibus.

Cuarto considerandum est si planete retrogradationem patiantur. Item hām planetarum. Item dñurni planete gaudent quando sunt orientales sicut nocturni quando sunt occidentales.

Citē dñurni gaudent in signis masculinis nocturni in signis femininis.

CMercurius gaudet cum fuerit orientalis in geminis et occidentalis in virgine: et cū fuerit sub radice solis nō tñ cōbusus que combustio est p sex gradus ante et totidem retro. Itē nota q̄ aspectus durant quātum orbis luminis.

COrbis solis durat quīnq̄ gradibus ante et totidem retro.

COrbis lune durat duodecim gradibus ante et totidem retro.

COrbis saturni nouem ante et totidem retro.

COrbis iouis similiter se habet.

COrbis martis octo ante et totidem retro.

COrbis venēris sex ante et totidem retro.

COrbis mercurij quīnq̄ ante et totidem retro.

CNota pterea q̄ domus prima et eius dñs assignant egro scđa medico sexta infirmitati quarta medicinis et pharmacopoli. Si ascendens habet bonos planetas eger erit boni regimini: si ecōtrario: ediuerso erit. Si decima fuerit infortunata medicus nō proficit: si econtrario: ediuerso erit. Si sexta domus sit de signo terreo morib⁹ erit de melencolia: si de igneo de colera: si de aquo erit de pituita. t. flegmate: si de aereo de sanguine erit. Letera que ad hec pertinent amplius reperies superius in additionibus sexta et octauae domorum.

¶ Finis.

CTractus alkabitij cū apparatu iōānis sartonij finē fortis est in inclita vībe Lugd. Opera. M. Guillelmi Huyon calographi. Impensis vero honesti viri Bartholomei trot bibliopole.

¶ Registrum.

a.b.c.d.e.f.g.h.i.k. omnes sunt quaterni.

Esequitur tabula quinque differentia
rū alkabitij omnia singularia contenta
in qualibet differentia complectens.
Et primo contēta in prima differētia.

C hōemium.	folio.ii.
D edīssione signorum.	folio.vi.
D e domibus planetarum.	folio.ix.
D e exaltationibus planetarum.	folio.x.
D e triplicitatibus.	folio.x.
T abula domorum exaltationum.	folio.x.
D e signis mobilibus fixis et communibus.	folio.xi.
C figura aspectum.	folio.xii.
D eterminis planetarum.	folio.xv.
A bi preponuntur triplicitates terminis.	folio.xvi.
D e faciebus signorum.	folio.xvi.
D e virtutibus planetarum.	folio.xvii.
D e essentijs signorum.	folio.xvii.
D e significationibus signorum.	folio.xviii.
D e significatione planetarum.	folio.xix.
D e gradibus signorum masculinis et femininis.	folio.xx.
D e gradibus lucidis tenebrosis &c.	folio.xxii.
D e gradibus putealibus,	folio.xxii.
D e gradibus azemena.	folio.xxii.
D e gradibus augmentantibus fortunam.	folio.xxii.
D e gradibus compotentibus.	folio.xxii.
D e esse circuli accidentali.	folio.xxii.
D e domibus et significationibus eorum.	folio.xxv.
D e secunda domo.	folio.xxvi.
D e tertia domo.	folio.xxvi.
D e quarta domo.	folio.xxvii.
D e quinta domo.	folio.xxvii.
D e sexta domo.	folio.xxviii.
D e septima domo.	folio.xxviii.
D e octava domo.	folio.xxix.
D e nona domo.	folio.xxix.
D e decima domo.	folio.xxix.
D e undecima domo.	folio.xxix.
D e duodecima domo.	folio.xxix.
D e coloribus duodecim domorum.	folio.xxix.
D e gaudijs planetarum in domibus.	folio.xxix.
D e fortitudine angulorum.	folio.xxix.
D e significationibus dominorum angulorum.	folio.xxix.
Q ualiter sciatur quis planeta sit dominator.	folio.xxix.
C ontentis in sc̄a differentia,	folio.xxv.

Tabula.

De saturno.	folio. xxxvii.
De ioue.	folio. xxxviii.
De marte.	folio. xxxix.
De sole.	folio. xl.
De venere.	fo. xli.
De mercurio.	folio. xlii.
De luna.	folio. xliii.
De ordine planetarum.	folio. xlvi.
De natura capitis draconis et caude.	folio. xlvi.
De horis diei et noctis.	folio. xlvi.
De horis masculinis et femininis.	folio. xlvi.
C De contentis in tertia differentia.	
De esse planetarum in semetipsis.	folio. xlvi.
De esse planetarum ab inuicem.	folio. xlvi.
De ductoria planete.	folio. xlvi.
De his que accidunt planetis ad se inuicem.	folio. xlvi.
De locis fortunatis et malis.	folio. I.
De infortunis planetarum.	folio. II.
De amicitia et odio planetarum.	folio. III.
C De contentis in quarta differentia.	
De expositione nominum astrologorum.	folio. liij.
De annimodar.	folio. liij.
De hylech.	folio. iv.
De alcochoden.	folio. lvij.
De almutem.	folio. lx.
De profectione signorum.	folio. lx.
De directione significatoris.	folio. lxj.
De algebugthar cum sua tabula.	folio. lxv. et. lxvi.
De duodenartis planetarum.	folio. lxvij.
De nouenartis eorumdem.	folio. lxvij.
De modis inuentandi domum decani.	folio. lxvii.
C De contentis in quinta differentia.	
De domibus.	folio. lxv.
De partibus revolutionum in causis regnum.	folio. lxxiiij.
Tractatus infirmitatum.	folio. lxxvij.

C Finis.

